

UGOVOR O SLOBODNOJ TRGOVINI

IZMEĐU

BOSNE I HERCEGOVINE

I

REPUBLIKE TURSKE

UGOVOR O SLOBODNOJ TRGOVINI IZMEĐU
BOSNE I HERCEGOVINE
I REPUBLIKE TURSKE

Sadržaj

Preambula

Poglavlje I	:	Opće definicije i početne odredbe
Poglavlje II	:	Trgovina robama
Poglavlje III	:	Trgovina uslugama
Poglavlje IV	:	Javne nabavke
Poglavlje V	:	Opće i zajedničke odredbe
Poglavlje VI	:	Institucionalne i završne odredbe
	:	
Aneks I	:	Lista proizvoda navedenih u članu 2.1. (Područje primjene) Poglavlja II (Trgovina robama)
Aneks II	:	Naveden u stavu 2. člana 2.3. (Uvozne carine, dažbine jednakog efekta i uvozne dažbine fiskalne prirode) Poglavlja II (Trgovina robama)
Aneks III	:	Naveden u stavu 3. člana 2.3. (Uvozne carine, dažbine jednakog efekta i uvozne dažbine fiskalne prirode) Poglavlja II (Trgovina robama)
Aneks IV	:	Pravila o porijeklu i načini administrativne saradnje (navedeni u članu 2.10. (Pravila o porijeklu i saradnja između carinskih uprava) Poglavlja II (Trgovina robama)
Aneks V	:	Rasporedi specifičnih obaveza u uslugama (navedeni u članu 3.7. (Rasporedi specifičnih obaveza) Poglavlja III (Trgovina robama))
Dodatak I uz Aneks V	:	Rasporedi specifičnih obaveza (Bosna i Hercegovina)
Dodatak II uz Aneks V	:	Rasporedi specifičnih obaveza (Turska)
Aneks VI	:	Rješavanje sporova (navedeno u članu 6.5. (Rješavanje sporova) Poglavlja VI (Institucionalne i završne odredbe))

Dodatak I uz : Pravila o postupanju arbitražnog vijeća
Aneks VI

Dodatak II uz : Kodeks ponašanja arbitara
Aneks VI

PREAMBULA

Bosna i Hercegovina i Republika Turska (u daljem tekstu pojedinačno pod nazivom „Bosna i Hercegovina” odnosno „Turska” ili „Strana“, a kolektivno kao „Strane”);

Potvrđujući svoju čvrstu opredijeljenost za pluralističku demokraciju zasnovanu na vladavini prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda;

Pozivajući se na svoju namjeru da aktivno učestvuju u procesu ekonomske integracije u Evropu kao važne dimenzije stabilnosti na evropskom kontinentu te izražavajući svoju spremnost za saradnjom u pronalaženju puteva i načina da osnaže taj proces;

Potvrđujući svoju posvećenost principima tržišne ekonomije koja predstavlja temelj njihovih odnosa;

Imajući na umu važnost postojećih veza između Strana, njihovu želju za jačanjem tih veza i daljim širenjem prethodno uspostavljenih odnosa;

Uzimajući u obzir Sporazum o pridruživanju između Turske i Evropske ekonomske zajednice i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Bosne i Hercegovine i Evropskih zajednica i njihovih država članica koji Bosni i Hercegovini nudi perspektivu integracije u evropske strukture;

Uvjerene da će ovaj Ugovor stvoriti novu klimu za međusobne ekonomske odnose između Strana, a iznad svega za razvoj trgovine i ulaganja;

Riješene da postepeno eliminiraju prepreke za cjelokupnu međusobnu trgovinu, u skladu s odredbama *Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. godine* (u daljem tekstu „GATT iz 1994. godine“), *Općeg sporazuma o trgovini uslugama* (u daljem tekstu „GATS“) te Sporazuma o osnivanju *Svjetske trgovinske organizacije* (u daljem tekstu „WTO“), s obzirom na cilj Bosne i Hercegovine da postane članica WTO-a;

Imajući na umu da se nijedna odredba ovog Ugovora ne može tumačiti na način da Strane oslobađa njihovih obaveza prema drugim međunarodnim sporazumima;

Čvrsto uvjerene u to da će ovaj Ugovor podstaknuti intenzivnije uzajamno korisne trgovinske odnose između Strana i doprinijeti procesu integracije u Evropu;

Uzimajući u obzir stav 1. člana 31. Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, koji je potpisan 3. jula 2002. godine, a stupio na snagu 1. jula 2003. godine (u daljem tekstu „UoST potpisan 3. jula 2002. godine“) u kojem se navodi da će Bosna i Hercegovina i Republika Turska „u svojim naporima da postepeno razvijaju i proširuju svoju saradnju, posebno u kontekstu evropskih integracija, saradivati s ciljem postizanja postepene liberalizacije i uzajamnog otvaranja svojih tržišta za ulaganja i trgovinu uslugama, uzimajući

u obzir relevantne odredbe Općeg sporazuma o trgovini uslugama (GATS)”;

Imajući na umu da stav 2. člana 17. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Bosne i Hercegovine i Evropskih zajednica i njihovih država članica navodi da će: „prije isteka prijelaznog perioda iz člana 18. (1), Bosna i Hercegovina s Turskom, koja je uspostavila carinsku uniju sa Zajednicom, na obostrano korisnoj osnovi, zaključiti sporazum o uspostavljanju prostora slobodne trgovine, u skladu sa članom XXIV GATT-a 1994, te o liberalizaciji poslovnog nastanjivanja i pružanja usluga između njih na nivou koji odgovara ovom Sporazumu, u skladu sa članom V GATS-a“;

Imajući na umu Preporuku broj 1/2014 Zajedničkog odbora uspostavljenog UoST potpisanim 3. jula 2002. godine, usvojenu u Ankari dana 13. novembra 2014. godine, o pokretanju neophodnih unutrašnjih pravnih procedura za otvaranje procesa pregovora s ciljem postizanja postepene liberalizacije i uzajamnog otvaranja svojih tržišta za trgovinu uslugama, uzimajući u obzir relevantne odredbe Općeg sporazuma o trgovini uslugama (GATS);

Imajući na umu da je potrebno i prikladno da se tekstovi koji se odnose na trgovinu robama i na trgovinu uslugama objedine u jedinstveni dokument te da se osavremene određene odredbe UoST potpisanog 3. jula 2002. godine;

Odlučile su kako slijedi:

POGLAVLJE I
OPĆE DEFINICIJE I POČETNE ODREDBE

Dio I - Opće definicije

Član 1.1.
Definicije opće primjene

Za potrebe ovog Ugovora, osim ako nije drukčije utvrđeno:

- (a) **„dani”** označava kalendarske dane;
- (b) **„GATS”** označava Opći sporazum o trgovini uslugama;
- (c) **„GATT iz 1994. godine”** označava Opći sporazum o carinama i trgovini iz 1994. godine;
- (d) **„Harmonizirani sistem”** ili **„HS”** označava Harmonizirani sistem naziva i šifarskih oznaka robe sačinjen u Briselu 14. juna 1983. godine, uključujući i Opća pravila za tumačenje, Napomene uz Odjeljke i Napomene uz Poglavlja, te njihove izmjene i dopune, koje su Strane usvojile i ugradile u svoje carinske zakone;
- (e) **„MMF”** označava *Međunarodni monetarni fond*;
- (f) **„mjera”** označava svaku mjeru koju Strana preduzme, bilo da je ona u formi zakona, propisa, rješenja, postupka, prakse, odluke, upravne mjere ili u nekom drugom obliku;
- (g) **„MFN”** označava najpovlašteniju naciju;
- (h) **„WTO”** označava Svjetsku trgovinsku organizaciju;
- (i) **„WTO Sporazum”** označava Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije;
- (j) **„Sporazum WTO-a o antidampinškim mjerama“** označava Sporazum WTO-a o primjeni člana VI GATT-a iz 1994. godine;
- (k) **„Sporazum WTO-a o subvencijama i kompenzacijskim mjerama”** označava *Sporazum WTO-a o subvencijama i kompenzacijskim mjerama* iz Aneksa 1A Sporazuma WTO-a;
- (l) **„Sporazum WTO-a o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera”** označava *Sporazum o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera* iz Aneksa 1A Sporazuma WTO-a;

(m) „*Sporazum WTO-a o zaštitnim mjerama*” označava *Sporazum o zaštitnim mjerama* iz Aneksa 1A Sporazuma WTO-a;

(n) „*Sporazum WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS)*” označava *Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva* iz Aneksa 1C Sporazuma WTO-a; i

(o) „*Sporazum WTO-a o tehničkim barijerama u trgovini*” označava *Sporazum o tehničkim barijerama u trgovini* iz Aneksa 1A Sporazuma WTO-a.

Dio II - Početne odredbe

Član 1.2.

Uspostava zone slobodne trgovine

Strane uspostavljaju zonu slobodne trgovine u skladu s odredbama ovog Ugovora te u skladu sa članom XXIV GATT-a iz 1994. godine i članom V GATS-a.

Član 1.3.

Ciljevi

Ciljevi ovog Ugovora su:

(a) liberalizacija i olakšavanje trgovine robama i uslugama između Strana u skladu s odredbama ovog Ugovora;

(b) podsticanje skladnog razvoja ekonomskih odnosa između Strana, kroz širenje međusobne trgovine, s ciljem unapređenja privrednih aktivnosti, poboljšanja uvjeta za život i zapošljavanje te finansijske stabilnosti u objema državama;

(c) osiguranje pravičnih uvjeta za konkurenciju u trgovini između Strana;

(d) doprinos skladnom razvoju i širenju svjetske trgovine uklanjanjem barijera u trgovini;
i

(e) olakšavanje ekonomske integracije, održivog razvoja i kontinuiranog uključivanja Strana u globalne ekonomske integracije.

Član 1.4.
Odnos prema multilateralnim sporazumima

Strane potvrđuju svoja međusobna prava i obaveze u skladu sa Sporazumom WTO-a, uključujući GATT iz 1994. godine, GATS i svim kasnijim sporazumima i drugim multilateralnim sporazumima čije su potpisnice obje Strane.

Član 1.5.
Carinske unije, zone slobodne trgovine i pogranična trgovina

1. Ovaj Ugovor ne sprečava postojanje ili uspostavljanje carinskih unija, zona slobodne trgovine ili pograničnih trgovinskih aranžmana ukoliko oni nemaju negativan uticaj na trgovinski režim Strana, a posebno na odredbe koje se odnose na pravila o porijeklu predviđena ovim Ugovorom.

2. Informacije o sporazumima o uspostavi takvih carinskih unija ili zona slobodne trgovine će se, na zahtjev jedne ili druge Strane, razmjenjivati u okviru Zajedničkog odbora.

POGLAVLJE II TRGOVINA ROBAMA

Član 2.1. Područje primjene

Odredbe ovog Poglavlja se primjenjuju na proizvode navedene u Poglavljima 1 do 24 Harmoniziranog sistema i proizvode navedene u Aneksu I ovog Ugovora (u daljem tekstu „poljoprivredni proizvodi”) te proizvode navedene u Poglavljima 25 do 97 Harmoniziranog sistema s izuzetkom proizvoda navedenih u Aneksu I ovog Ugovora (u daljem tekstu „industrijski proizvodi”) porijeklom iz Strana.

Član 2.2. Klasifikacija roba

Za potrebe ovog Ugovora, klasifikacija roba u trgovini između Strana bit će u skladu s Harmoniziranim sistemom.

Član 2.3. Uvozne carine, dažbine jednakog efekta i uvozne dažbine fiskalne prirode

1. Za industrijske proizvode definirane u članu 2.1. (Područje primjene), uvozne carine, dažbine jednakog efekta i uvozne dažbine fiskalne prirode koje se primjenjuju u Turskoj na proizvode porijeklom iz Bosne i Hercegovine bit će ukinute na dan stupanja na snagu ovog Ugovora.
2. Za poljoprivredne proizvode definirane u članu 2.1. (Područje primjene), uvozne carine koje se primjenjuju u Turskoj na proizvode porijeklom iz Bosne i Hercegovine bit će ukinute na dan stupanja na snagu ovog Ugovora, osim proizvoda navedenih u Aneksu II ovog Ugovora, na koje će se primjenjivati uvjeti koji su definirani u tom Aneksu.
3. Za poljoprivredne proizvode porijeklom iz Bosne i Hercegovine navedene u Aneksu III ovog Ugovora, pored uvoznih carina, bit će ukinute i dažbine jednakog efekta i uvozne dažbine fiskalne prirode u skladu s uvjetima definiranim u Aneksu III.
4. Za sve proizvode porijeklom iz Turske, uvozne uvozne carine, dažbine jednakog efekta i uvozne dažbine fiskalne prirode koje se primjenjuju u Bosni i Hercegovini bit će ukinute na dan stupanja na snagu ovog Ugovora.

5. Strane u međusobnoj trgovini neće uvoditi nove niti će povećavati postojeće uvozne carine, dažbine jednakog efekta i uvozne dažbine fiskalne prirode.

Član 2.4.

Izvozne carine, dažbine jednakog efekta i izvozne dažbine fiskalne prirode

1. Strane će na dan stupanja na snagu ovog Ugovora ukinuti sve izvozne carine, dažbine jednakog efekta i izvozne dažbine fiskalne prirode.

2. Strane u međusobnoj trgovini neće uvoditi nove izvozne carine, dažbine jednakog efekta i izvozne dažbine fiskalne prirode.

Član 2.5.

Količinska ograničenja i mjere jednakog efekta

1. Sva količinska ograničenja na uvoz i izvoz ili mjere jednakog efekta bit će ukinuta na dan stupanja na snagu ovog Ugovora.

2. Strane u međusobnoj trgovini neće uvoditi nova količinska ograničenja na uvoz i izvoz ili mjere jednakog efekta.

Član 2.6.

Uklanjanje tehničkih prepreka u trgovini

1. Prava i obaveze Strana u pogledu tehničkih propisa, standarda i odgovarajućih mjera uređena su *Sporazumom WTO-a o tehničkim preprekama u trgovini*.

2. Strane će sarađivati i razmjenjivati informacije na polju ocjenjivanja usklađenosti, standardizacije, mjeriteljstva i akreditiranja s ciljem smanjivanja i/ili uklanjanja tehničkih prepreka u trgovini.

3. Svaka Strana će, na zahtjev druge Strane, dostaviti informacije o konkretnim pojedinačnim slučajevima tehničkih normi, standarda i mjera i vezi s njima.

4. U područjima u kojima su zaključeni i na snazi multilateralni (MLA) ili bilateralni (BLA) sporazumi između institutâ za akreditaciju Strana i Evropske organizacije za akreditaciju (EA), Strane će:

a) uzajamno i automatski priznavati laboratorijske izvještaje koje izdaju njihove akreditirane laboratorije u okviru obima akreditacije, i

b) priznavati dokumente o ocjeni usklađenosti koje, kada se ispune uvjeti, izdaju njihova tijela akreditirana za ocjenjivanje usklađenosti. Zajednički odbor će ispitati ispunjavanje neophodnih uvjeta za sve postojeće i buduće slučajeve i odlučiti ili preporučiti dalje radnje potrebne za primjenu ovog podstava.

5. S ciljem uklanjanja tehničkih prepreka i efikasne provedbe ovog Ugovora u drugim područjima koja nisu obuhvaćena stavom 4. ovog člana, Strane će razmotriti zaključivanje sporazuma o uzajamnom priznavanju izvještaja o ispitivanju, potvrda o usklađenosti i drugih dokumenata koja se direktno ili indirektno odnose na ocjenjivanje usklađenosti onih proizvoda koji su predmet trgovine između Strana. Zajednički odbor će razmotriti svaku takvu inicijativu koju mu Strane dostave i može preporučiti da se počne s pregovorima, vodeći računa o takvim sporazumima između Bosne i Hercegovine i Evropske unije.

Član 2.7.

Poljoprivredna politika

1. Ne dovodeći u pitanje ustupke date u članu 2.3. (Carine na uvoz, dažbine s jednakim efektom i uvozne dažbine fiskalne prirode), odredbe ovog Poglavlja neće ni na koji način ograničavati Strane u vođenju njihovih poljoprivrednih politika ili preduzimanju bilo koje mjere u skladu s tim politikama, uključujući i provedbu sporazumâ WTO-a.

2. Strane će obavještavati Zajednički odbor o promjenama u svojim poljoprivrednim politikama koje provode ili mjerama koje se primjenjuju, a koje mogu uticati na uvjete međusobne trgovine poljoprivrednim proizvodima. Na zahtjev jedne Strane, bez odlaganja će se održati konsultacije kako bi se ispitala situacija.

Član 2.8.

Posebne zaštitne mjere

Bez obzira na ostale odredbe ovog Ugovora, posebno člana 2.16. (Bilateralne zaštitne mjere), te s obzirom na posebnu osjetljivost poljoprivrednog tržišta, ako uvoz poljoprivrednih proizvoda porijeklom iz jedne Strane, a koji su predmetom ustupaka danih ovim Ugovorom, prouzrokuje ozbiljan poremećaj na tržištu ili domaćim regulatornim mehanizmima druge Strane, Strane će odmah pristupiti konsultacijama kako bi se pronašlo odgovarajuće rješenje. Dok se ne nađe takvo rješenje, pogođena Strana može preduzeti odgovarajuće mjere u skladu s odredbama GATT-a iz 1994. godine i drugih relevantnih sporazumâ WTO-a.

Član 2.9.

Sanitarne i fitosanitarne mjere

1. Strane će primjenjivati svoje propise vezane za veterinarska, fitosanitarna i sanitarna

pitanja, a posebno u razmjeni informacija o zaraznim bolestima životinja, karantenskim bolestima, biljnim štetočinama i korovu, vodeći računa o *Sporazumu WTO-a o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera*.

2. Strane će primjenjivati svoje propise vezane za veterinarska, fitosanitarna i sanitarna pitanja na nediskriminatoran način, i neće donositi nikakve nove mjere koje za posljedicu imaju neopravdano ograničavanje trgovine.

3. Veterinarske i sanitarne mjere i rad veterinarskih službi Strana bit će u skladu s *Međunarodnim uredom za epizootije i Codex Alimentariusom*.

4. Fitosanitarne mjere i rad službi za zaštitu bilja Strana bit će u skladu s *Međunarodnim konvencijom o zaštiti bilja*.

5. Strane će razmjenjivati informacije o sanitarnoj i fitosanitarnoj zaštiti životinja, biljaka i proizvoda.

Član 2.10.

Pravila o porijeklu i saradnja između carinskih uprava

1. Aneksom IV (Pravila o porijeklu i načini administrativne saradnje) ovog Ugovora utvrđena su pravila o porijeklu i načini administrativne saradnje u vezi s njima koji će se primjenjivati u trgovini između Strana.

2. Strane će preduzeti odgovarajuće mjere, uključujući redovan nadzor Zajedničkog odbora i dogovore o administrativnoj saradnji, kako bi osigurale da se odredbe Aneksa IV (Pravila o porijeklu i načini administrativne saradnje) ovog Ugovora efikasno i skladno primjenjuju te da se u najvećoj mogućoj mjeri smanje formalnosti uvedene u trgovini i postignu obostrano zadovoljavajuća rješenja za sve poteškoće koje proisteknu iz primjene tih odredaba.

Član 2.11.

Unutrašnje oporezivanje

1. Svaka Strana će robama druge Strane odobriti nacionalni tretman u skladu sa članom III GATT-a iz 1994. godine, uključujući njegove interpretativne note. U tom smislu, član III GATT-a iz 1994. godine i njegove interpretativne note su ugrađene u i predstavljaju dio ovog Ugovora, *mutatis mutandis*.

2. Izvoznici ne mogu ostvariti pravo na povrat unutrašnjih poreza koji prelaze iznos indirektnog poreza propisanog za proizvode izvezene na teritoriju jedne Strane.

Član 2.12.
Državna trgovačka preduzeća

1. Kada se radi o međusobnim pravima i obavezama Strana u pogledu državnih preduzeća, primjenjuje se član XVII GATT-a iz 1994. godine, njegove napomene i dodatne odredbe te *Dogovor o tumačenju člana XVII GATT-a iz 1994. godine*, koje se ovim ugrađuju u i čine sastavni dio ovog Ugovora *mutatis mutandis*.
2. Strana može od druge tražiti informacije bilateralnim putem, kao što je predviđeno u podstavu 4(c) i 4(d) člana XVII GATT-a iz 1994. godine.

Član 2.13.
Subvencije i kompezatorne mjere

1. Kada se radi o međusobnim pravima i obavezama Strana u pogledu subvencija i kompenzatornih mjera, primjenjuje se *Sporazum WTO-a o subvencijama i kompenzatornim mjerama*.
2. Ovaj Ugovor ne daje nikakva dodatna prava niti uvodi bilo kakve dodatne obaveze Stranama u pogledu mjera preduzetih u skladu sa *Sporazumom WTO-a o subvencijama i kompenzatornim mjerama*.

Član 2.14.
Damping

1. Kada se radi o međusobnim pravima i obavezama Strana u pogledu anti-dampinških mjera, primjenjuje se član VI GATT-a iz 1994. godine i *Antidampinški sporazum WTO-a*.
2. Ovaj Ugovor ne daje nikakva dodatna prava niti uvodi bilo kakve dodatne obaveze Stranama u pogledu mjera preduzetih u skladu sa članom VI GATT-a iz 1994. godine i *Antidampinškim sporazumom WTO-a*.

Član 2.15.
Opće zaštitne mjere

1. Kada se radi o međusobnim pravima i obavezama Strana u pogledu općih zaštitnih mjera, primjenjuje se član XIX GATT-a iz 1994. godine i *Sporazum WTO-a o zaštitnim mjerama*.

2. Ovaj Ugovor ne daje nikakva dodatna prava niti uvodi bilo kakve dodatne obaveze Stranama u pogledu mjera preduzetih u skladu sa članom XIX GATT-a iz 1994. godine i *Sporazum WTO-a o zaštitnim mjerama*.

Član 2.16. Bilateralne zaštitne mjere

Bez obzira na član 2.15. (Opće zaštitne mjere), kad se neki proizvod uvozi u tako povećanim količinama i pod takvim uvjetima da prouzrokuje ili prijeti da prouzrokuje:

- a) ozbiljnu štetu domaćim proizvođačima istih ili sličnih ili direktno konkurentnih proizvoda na teritoriji Strane uvoznice; ili
- b) ozbiljne poremećaje u bilo kojem povezanom sektoru privrede ili teškoće koje bi mogle izazvati ozbiljno pogoršanje ekonomske situacije u regiji,

Strana uvoznica može preduzeti odgovarajuće mjere pod uvjetima i u skladu s postupkom utvrđenim u članu 2.18. (Postupak za primjenu bilateralnih zaštitnih mjera, mjera ponovnog izvoza ili mjera u slučaju ozbiljne nestašice).

Član 2.17. Ponovni izvoz i ozbiljna nestašica

Kada postupanje u skladu s odredbama člana 2.4. (Izvozne carine, dažbine jednakog efekta i izvozne dažbine fiskalne prirode) i člana 2.5. (Količinska ograničenja i mjere jednakog efekta) dovodi do:

- a) ponovnog izvoza u treću zemlju proizvoda protiv koje Strana izvoznica primjenjuje izvozna količinska ograničenja, izvozne carine ili mjere ili dažbine jednakog efekta; ili
- b) ozbiljne nestašice ili prijetnje nestašicom proizvoda koji je bitan za Stranu izvoznicu;

te kada gore navedene situacije dovedu ili će vjerojatno dovesti do većih poteškoća za Stranu izvoznicu, ta Strana može preduzeti odgovarajuće mjere pod uvjetima i u skladu s postupcima utvrđenim u članu 2.18. (Postupak za primjenu bilateralnih zaštitnih mjera, mjera ponovnog izvoza ili mjera u slučaju ozbiljne nestašice). Te mjere će biti nediskriminirajuće i bit će ukinute kada uvjeti više ne budu opravdavali njihovo postojanje.

Član 2.18.

Postupak za primjenu bilateralnih zaštitnih mjera, mjera ponovnog izvoza ili mjera u slučaju ozbiljne nestašice

1. Prije pokretanja postupka za primjenu zaštitnih mjera iz člana 2.16. (Bilateralne zaštitne mjere) i člana 2.17. (Ponovni izvoz i ozbiljna nestašica), Strane će nastojati riješiti sve međusobne nesuglasice kroz direktne konsultacije.
2. U slučaju da jedna Strana uvoz proizvoda koji bi mogao prouzrokovati situaciju navedenu u članu 2.16. (Bilateralne zaštitne mjere) podvrgne upravnom postupku s ciljem brzog pribavljanja informacija o trgovinskim tokovima, ona će o tome obavijestiti drugu Stranu.
3. Ne dovodeći u pitanje stav 7. ovog člana, Strana koja razmatra pribjegavanje zaštitnim mjerama smjesta će o tome obavijestiti drugu Stranu i dostaviti joj sve relevantne informacije. Konsultacije između Strana će se održati bez odlaganja u okviru Zajedničkog odbora s ciljem pronalaženja rješenja prihvatljivog za Strane.
4. U vezi sa članom 2.16. (Bilateralne zaštitne mjere) i članom 2.17. (Ponovni izvoz i ozbiljna nestašica), Zajednički odbor će ispitati slučaj ili situaciju i može donijeti bilo koju odluku potrebnu za okončanje poteškoća o kojima ga je obavijestila pogođena Strana. U slučaju izostanka takve odluke u roku od trideset dana od dana upućivanja predmeta Zajedničkom odboru, pogođena Strana može donijeti mjere potrebne za poboljšanje situacije, a dužna je o preduzetim mjerama obavijestiti drugu Stranu.
5. O preduzetim zaštitnim mjerama odmah se obavještava druga Strana. Njihov obim i vremensko trajanje bit će ograničeni na ono što je najnužnije kako bi se popravila situacija koja je dovela do njihove primjene, te neće prelaziti štetu prouzrokovanu spornom praksom ili poteškoćom. Prednost će se davati onim mjerama kojima se najmanje remeti funkcioniranje ovog Ugovora.
6. Preduzete zaštitne mjere bit će predmetom periodičnih konsultacija u okviru Zajedničkog odbora s ciljem njihovog što skorijeg ublažavanja ili ukidanja kada uvjeti više ne budu opravdavali njihovo postojanje.
7. Ukoliko je zbog izuzetnih okolnosti koje zahtijevaju hitno djelovanje onemogućeno prethodno razmatranje predmeta, pogođena Strana može, u slučajevima iz člana 2.16. (Bilateralne zaštitne mjere) i člana 2.17. (Ponovni izvoz i ozbiljna nestašica), odmah početi primjenjivati privremene mjere koje su nužne kako bi se popravila situacija. O preduzetim mjerama će se bez odlaganja obavijestiti, te će se što je prije moguće održati konsultacije u okviru Zajedničkog odbora.

POGLAVLJE III TRGOVINA USLUGAMA

Dio I - Opće odredbe

Član 3.1. Područje primjene

1. Ovo Poglavlje se primjenjuje na sve mjere koje Strane uvedu ili primjenjuju, a koje utiču na trgovinu uslugama.
2. Ovo Poglavlje se ne primjenjuje na kabotažu u uslugama pomorskog prijevoza.
3. Ništa navedeno u ovom Poglavlju neće se tumačiti na način da od bilo koje Strane zahtijeva da privatizira javna preduzeća ili nameće bilo kakvu obavezu u pogledu vladinih nabavki.
4. Odredbe ovog Poglavlja ne primjenjuju se na usluge koje se pružaju u okviru vršenja vladinih ovlaštenja.
5. U skladu s odredbama ovog Poglavlja, svaka Strana zadržava pravo da vrši svoja ovlaštenja, regulira i donosi nove propise kako bi ostvarila legitimne ciljeve javnih politika¹.
6. Ovo Poglavlje se ne odnosi na subvencije ili dotacije koje daje Strana, uključujući i vladine zajmove, garancije i osiguranje.
7. Ovo Poglavlje se ne odnosi na:
  - (a) usluge domaćeg i međunarodnog zračnog prijevoza, navedenog ili navedenog u redovima letenja, te usluge koje se direktno odnose na ostvarivanje prometnih prava, osim:
    - (i) usluge popravki i održavanja aviona;
    - (ii) prodaje i marketinga usluga zračnog prijevoza;
    - (iii) usluga kompjuterskog sistema rezervacija (CRS);
    - (iv) zemaljskih usluga; i

---

¹ Za potrebe ovog stava, izraz „legitimni ciljevi javnih politika” obuhvata, ali bez ograničenja, javnu politiku u području sigurnosti, javnog zdravlja, zaštite okoliša, zaštite ličnih podataka, zaštite potrošača, sprečavanja nekurentnih postupaka, održivog razvoja itd.

- (v) rukovođenja i upravljanja aerodromima.

Član 3.2. Definicije

Za potrebe ovog Poglavlja:

- (a) **„mjere koje Strana uvodi ili primjenjuje”** označava mjere koje uvode ili primjenjuju:
  - (i) centralne, regionalne ili lokalne vlasti ili organi; i
  - (ii) nevladina tijela u vršenju ovlaštenja koja su im povjerile centralne, ili lokalne vlasti ili organi;
- (b) **„trgovina uslugama”** se definira kao pružanje usluge:
  - (i) s teritorije jedne Strane na teritoriju druge Strane;
  - (ii) koju na teritoriji jedne Strane pruža pružalac usluga iz te Strane korisniku usluga druge Strane;
  - (iii) koju pruža pružalac usluga iz jedne Strane kroz komercijalno prisustvo na teritoriji druge Strane; i
  - (iv) koju pruža pružalac usluga iz jedne Strane kroz prisustvo fizičkih osoba te Strane na teritoriji druge Strane;
- (c) **„pravna osoba“** je:
  - (i) „u vlasništvu“ osoba iz jedne Strane ako je više od 50 posto učešća u kapitalu te pravne osobe u vlasništvu osoba iz te Strane;
  - (ii) „pod nadzorom” osoba iz jedne Strane ako te osobe imaju ovlasti da imenuju većinu njenih direktora ili drukčije zakonito vode njeno poslovanje;
  - (iii) „povezana” s drugom osobom kad je ta druga osoba pod njenim nadzorom, ili kad je ona pod nadzorom te druge osobe, ili kad su i ona i ta druga osoba pod nadzorom iste osobe;
- (d) **„preduzeće/pravna osoba”** označava svaki pravni subjekt propisno osnovan ili organiziran u skladu s važećim pravom te Strane, bilo u privatnom ili državnom vlasništvu ili pod njihovim nadzorom, uključujući svako dioničko društvo, povjereničko društvo, ortačko društvo, društvo jedne osobe, zajedničko ulaganje ili poslovno udruženje;

- (e) **„pravna osoba jedne Strane”** označava pravnu osobu koja je:
- (i) osnovana u skladu s pravom te Strane i koja stvarno posluje na teritoriji te Strane; ili
  - (ii) koja je, u slučaju pružanja usluge putem komercijalnog prisustva, u vlasništvu ili pod nadzorom;
    - 1. fizičkih osoba iz te Strane; ili
    - 2. pravnih osoba iz te Strane navedenih u podstavu (i);
- (f) **„fizička osoba jedne Strane”** označava fizičku osobu koja ima državljanstvo Bosne i Hercegovine ili Turske prema njihovom odgovarajućem domaćem zakonodavstvu;
- (g) **„usluge koje se pružaju u okviru vršenja vladinih ovlasti”** označavaju svaku uslugu koja se ne pruža ni na komercijalnoj osnovi niti u uvjetima konkurencije s jednim ili više pružalaca usluga;
- (h) **„pružalac usluga jedne Strane”** označava svaku fizičku ili pravnu osobu jedne Strane koja pruža ili nastoji pružati neku uslugu;
- (i) **„pružanje usluge”** obuhvata proizvodnju, distribuciju, marketing , prodaju i isporuku usluge;
- (j) **„komercijalno prisustvo”** označava svaku vrstu poslovnog ili profesionalnog nastana, uključujući putem:
- (i) osnivanja, kupovine ili postojanja pravne osobe, ili
  - (ii) formiranja ili postojanja podružnice ili predstavništva,
- na teritoriji jedne Strane s ciljem pružanja usluga;
- (k) **„mjere koje Strane uvode ili primjenjuju, a koje utiču na trgovinu uslugama”** obuhvataju mjere koje se odnose na:
- (i) kupovinu, plaćanje ili korištenje usluga;
  - (ii) pristup uslugama i korištenje usluga u vezi s pružanjem usluga za koje Strane zahtijevaju da se općenito javno nude;
  - (iii) prisustvo, uključujući komercijalno prisustvo, osoba iz jedne Strane radi pružanja usluga na teritoriji druge Strane;

- (l) **„sektor”** usluge označava:
- (i) u vezi sa specifičnom obavezom, jedan ili više ili sve podsektore te usluge, kako je navedeno u Rasporedu specifičnih obaveza te Strane
  - (ii) inače, cjelinu tog sektora usluge, uključujući sve njegove podsektore;
- (m) **„korisnik usluge”** označava svaku osobu koja prima ili koristi usluge;
- (n) **„direktni porezi”** obuhvataju sve poreze na ukupni prihod, na ukupni kapital ili na elemente prihoda ili kapitala, uključujući poreze na dobit od otuđivanja imovine, poreze na nekretnine, nasljedstva i darove te poreze na ukupni iznos nadnica ili plaća koje su isplatila preduzeća, kao i poreze na povećanje kapitala;
- (o) **„monopol“** označava svaku javnu ili privatnu osobu koju je na određenom tržištu na teritoriji jedne Strane ovlastila ili formalno ili stvarno uspostavila ta Strana kao isključivog pružalaca tih usluga.
- (p) **„usluge popravka i održavanja aviona“** označavaju one poslove koji se obavljaju na avionu ili njegovom dijelu dok je avion povučen iz prometa i ne obuhvataju tzv. linijsko održavanje;
- (r) **„prodaja i marketing usluga zračnog prijevoza“** označavaju mogućnosti odgovarajućeg zračnog prijevoznika da slobodno prodaje i vrši marketing usluga zračnog prijevoza, uključujući sve aspekte marketinga poput istraživanja tržišta, oglašavanja i distribucije. Te djelatnosti ne obuhvataju određivanje cijena usluga zračnog prijevoza niti primjenjivih uvjeta;
- (s) **„usluge kompjuterskog sistema rezervacija (CRS)“** označavaju usluge koje pružaju kompjuterski sistemi koji sadrže informacije o redovima letenja, slobodnim mjestima, cijenama karata i pravilima za izdavanje karata i koje omogućuju vršenje rezervacija ili izdavanje karata;
- (t) **„zemaljske usluge”** označavaju pružanje sljedećih usluga na aerodromu na osnovu plaćanja naknade ili ugovora: zastupanje zračnih prijevoznika, upravljanje i nadzor; rad s putnicima; rukovanje prtljagom; usluge rukovanja rampama; posluživanje (osim pripreme hrane); rukovanje teretom i poštanske usluge; usluge točenja goriva u avione; održavanje i čišćenje aviona; zemaljski transport te letne operacije, vođenje administracije u pogledu posada i planiranje letova. Zemaljske usluge ne uključuju samostalno obavljanje zemaljskih usluga, sigurnost, linijsko održavanje, popravke i održavanje aviona niti upravljanje ili eksploataciju osnovne centralizirane aerodromske infrastrukture kao što su oprema za odleđivanje, sistemi distribucije goriva, sistemi rukovanja prtljagom i fiksni sistemi transporta unutar aerodroma;

(u) „*usluge rukovođenja i upravljanja aerodromima*” označavaju pružanje usluga zračnog terminala, uzletišta i drugih usluga aerodromske infrastrukture na bazi plaćanja naknade ili ugovora. Usluge rukovođenja aerodromima ne obuhvataju usluge nadzora letenja.

Član 3.3. Tretman najpovlaštenije nacije

1. Osim onoga što je navedeno u Listi MFN izuzeća Strane u Aneksu V (Raspored specifičnih obaveza u uslugama), ta Strana će odmah i bezuvjetno odobriti uslugama i pružaocima usluga druge Strane ne manje povoljan tretman od onog koji odobrava istim ili sličnim uslugama i pružaocima usluga neke treće zemlje.
2. Obaveze koje proističu iz stava 1. ovog člana ne odnose se na tretman odobren:
  - (a) na osnovu mjera koje osiguravaju priznavanje kvalifikacija, dozvole ili mjera opreza u skladu s Odjeljkom IV (Finansijske usluge);
  - (b) na osnovu bilo kojeg međunarodnog sporazuma ili aranžmana koji se u potpunosti ili dijelom odnosi na oporezivanje.
3. Ovaj član se ne primjenjuje na sporazume o ekonomskoj integraciji kojima se stvara unutrašnje tržište usluga a čija je potpisnica Strana.

Član 3.4. Pristup tržištu

1. U vezi pristupa tržištu kroz oblike pružanja usluga navedene u članu 3.2. (Definicije), svaka Strana će uslugama i pružaocima usluga druge Strane odobravati tretman koji nije nepovoljniji od onog predviđenog uvjetima i ograničenjima koji su dogovoreni i navedeni u njenom Rasporedu.
2. U sektorima u kojima je preuzela obaveze pristupa tržištu, mjere koje Strana ne zadržava ili ne usvaja, bilo na bazi podjele na regije ili na cijeloj teritoriji, ako drukčije nije navedeno u njenom Rasporedu, definiraju se kao:
  - (a) ograničenja broja pružalaca usluga, bilo u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružalaca usluga ili zahtjeva za ispitivanje ekonomskih potreba;
  - (b) ograničenja ukupne vrijednosti uslužnih transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanjem ekonomskih potreba;

(c) ograničenja ukupnog broja uslužnih poslova ili ukupne količine uslužnih proizvoda izražene u navedenim brojčanim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanjem ekonomskih potreba;

(d) ograničenja ukupnog broja fizičkih osoba koje se mogu zaposliti u pojedinom sektoru usluga ili koje pružalac usluga može zaposliti, a koje su potrebne za pružanje određene usluge i koje su direktno povezane s tim u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanjem ekonomskih potreba;

(e) mjere koje ograničavaju ili zahtijevaju određene vrste pravnih subjekata ili zajedničkog ulaganja kroz koje pružalac usluga može pružati usluge; i

(f) ograničenja učešća stranog kapitala izražena najvišim postotkom stranog učešća ili ukupnom vrijednošću pojedinačnog ili ukupnog stranog ulaganja.

Član 3.5. **Nacionalni tretman**

1. U sektorima navedenima u njenom Rasporedu, a ovisno o svim uvjetima i ograničenjima koja su u njemu utvrđena, svaka Strana će uslugama i pružiocima usluga druge Strane vezano za sve mjere koje utiču na pružanje usluga odobravati tretman koji nije nepovoljniji od onog koji ona daje vlastitim istim ili sličnim uslugama i pružiocima usluga.

2. Strana može udovoljiti zahtjevu iz stava 1. ovog člana tako što će uslugama ili pružiocima usluga druge Strane odobravati tretman formalno jednak tretmanu koji daje vlastitim istim ili sličnim uslugama i pružiocima usluga ili tretman formalno različit od takvog tretmana.

3. Smatra se da je formalno jednak ili formalno različit tretman nepovoljniji ako uvjete konkurencije mijenja u odnosu na iste ili slične usluge ili pružaoce usluga druge Strane u korist svojih usluga ili pružalaca usluga.

Član 3.6. **Dodatne obaveze**

Strane mogu pregovarati obaveze vezane za mjere koje utiču na trgovinu uslugama, a koje ne podliježu unošenju u Raspored prema članu 3.4. (Pristup tržištu) ili članu 3.5. (Nacionalni tretman), uključujući i one koje se odnose na pitanja kvalifikacija, standarda ili pitanja dozvola. Takve obaveze će biti unesene u Raspored Strane.

Član 3.7. **Rasporedi specifičnih obaveza**

1. Svaka Strana će u Rasporedu utvrditi specifične obaveze koje preuzima u skladu sa članom 3.4. (Pristup tržištu), članom 3.5. (Nacionalni tretman) i članom 3.6. (Dodatne obaveze). S obzirom na sektore u kojima se preuzimaju takve obaveze, svaki Raspored sadrži sljedeće:

- (a) uvjete i ograničenja pristupa tržištu;
- (b) uvjete i kvalifikacije nacionalnog tretmana;
- (c) preduzimanje radnji u vezi dodatnih obaveza navedenih u članu 3.6. (Dodatne obaveze);
- (d) ako je primjereno, vremenski okvir za provedbu takvih obaveza; i
- (e) datum stupanja na snagu takvih obaveza.

2. Mjere koje nisu u skladu sa članom 3.4. (Pristup tržištu) i članom 3.5. (Nacionalni tretman) tretiraju se kako je predviđeno stavom 2. člana XX GATS-a.

3. Rasporedi specifičnih obaveza Strana navedeni su u Aneksu V (Rasporedi specifičnih obaveza u uslugama).

4. Nijedna Strana ne može donijeti nove ili više diskriminirajuće mjere u pogledu usluga ili pružalaca usluga iz druge Strane u odnosu na tretman koji se daje u skladu sa specifičnim obavezama preuzetim na osnovu stava 1. ovog člana.

Član 3.8. **Izmjene rasporeda**

Strane će, na pisani zahtjev jedne Strane, održati konsultacije kako bi razmotrile svaku izmjenu ili povlačenje neke specifične obaveze u Rasporedu specifičnih obaveza Strane koja je podnijela zahtjev. Konsultacije će se održati u roku od tri mjeseca nakon što odgovarajuća Strana podnese zahtjev. Tokom konsultacija, Strane će nastojati osigurati da opći nivo obostrano povoljnih obaveza ne bude manje povoljan za trgovinu od onog koji je odobren u Rasporedu specifičnih obaveza prije nego što su takve konsultacije održane. Izmjene Rasporeda podliježu postupcima utvrđenim u članu 6.2. (Zajednički odbor) i članu 6.8. (Izmjene i dopune) Poglavlja VI (Institucionalne i završne odredbe).

Član 3.9.

Uzajamno priznavanje

1. U svrhu ispunjavanja svojih relevantnih standarda ili kriterija za izdavanje odobrenja, dozvola ili certificiranja pružalaca usluga, svaka Strana će s dužnom pažnjom razmotriti svaki zahtjev druge Strane za priznavanjem obrazovanja ili stečenog iskustva, ispunjavanja uvjeta ili dozvola ili certifikata koja izda druga Strana. To priznavanje može biti zasnovano na sporazumu ili dogovoru s drugom Stranom, ili samostalno odobreno.
2. U slučajevima kad jedna Strana prizna, na osnovu sporazuma ili dogovora, obrazovanje ili stečeno iskustvo, ispunjavanje uvjeta ili izdane dozvole ili certifikate, na teritoriji treće države, ta Strana će drugoj Strani dati odgovarajuću mogućnost da ispregovara svoje pristupanje takvom sporazumu ili dogovoru, bilo postojećem ili budućem, ili da s njom ispregovara sličan sporazum ili dogovor. U slučajevima kad jedna Strana samostalno izvrši priznavanje, ona će drugoj Strani dati odgovarajuću mogućnost da dokaže da obrazovanje ili stečeno iskustvo, ispunjavanje uvjeta ili dozvole ili certifikate izdane na teritoriji te druge Strane treba također priznati.
3. Svaki takav sporazum ili dogovor ili samostalno priznavanje će biti u skladu s relevantnim odredbama Sporazuma o WTO-u, a posebno stava 3. člana VII GATS-a.

Član 3.10.

Transparentnost i objavljivanje povjerljivih informacija

1. Svaka Strana će provoditi ili uspostaviti odgovarajuće mehanizme za pružanje odgovora na upite zainteresiranih osoba u vezi svojih zakona i propisa koji se odnose na predmet ovog Poglavlja.
2. Ništa u ovom Poglavlju ne zahtijeva od bilo koje Strane da daje povjerljive informacije čije bi objavljivanje spriječilo provedbu zakona ili bi na drugi način bilo protivno javnom interesu ili bi moglo štetiti legitimnim komercijalnim interesima pojedinih javnih ili privatnih preduzeća.
3. Regulatorna tijela svake Strane će učiniti javno dostupnim uvjete, uključujući i svu potrebnu dokumentaciju, koji su potrebni za popunjavanje zahtjeva vezanih za pružanje usluga.
4. Na zahtjev podnosioca zahtjeva, regulatorno tijelo Strane će podnosioca obavijestiti o stanju njegovog zahtjeva. Ako su tom tijelu potrebne neke dodatne informacije, ono će bez nepotrebnog odlaganja o tome obavijestiti podnosioca zahtjeva.
5. Na zahtjev podnosioca čiji zahtjev nije prihvaćen, regulatorno tijelo koje je odbilo njegov zahtjev dužno je, u mjeri u kojoj je to moguće, podnosioca obavijestiti o razlozima za odbijanje zahtjeva.

Član 3.11. Domaći propisi

1. Svaka Strana će osigurati da se sve mjere opće primjene obuhvaćene ovim Poglavljem koje utiču na trgovinu uslugama primjenjuju na razuman, objektivan i nepristrasan način.
2. Kako bi se osiguralo da mjere koje se odnose na zahtjeve za kvalifikacijama i postupcima, tehničke standarde i uvjete za izdavanje dozvola ne predstavljaju nepotrebne prepreke trgovini uslugama, svaka Strana će se pobrinuti da te mjere, u skladu s potrebama svakog sektora, budu:
  - (a) zasnovane na objektivnim i transparentnim kriterijima, kao što su stručnost i sposobnost za pružanje usluga;
  - (b) u slučaju postupaka za izdavanje dozvola, da same po sebi ne predstavljaju ograničenje za pružanje usluga.
3. U slučaju kada Strana zahtijeva odobrenje/ovlaštenje za pružanje neke usluge, ona će osigurati da njene nadležne vlasti:
  - (a) u razumnom roku nakon podnošenja zahtjeva koji se prema domaćim zakonima i propisima smatra potpunim, obavijeste podnosioca o odluci u vezi tog zahtjeva;
  - (b) odrede, u mjeri u kojoj je to izvodljivo, indikativni vremenski okvir za obradu zahtjeva;
  - (c) u slučaju odbijanja zahtjeva, direktno ili na njegov zahtjev obavijeste podnosioca, u mjeri u kojoj je to izvodljivo, o razlozima za odbijanje;
  - (d) na zahtjev podnosioca, pruže bez nepotrebnog odlaganja informacije o stanju zahtjeva;
  - (e) pruže podnositeljima mogućnost da isprave manje greške i propuste u svojim zahtjevima, koliko je to moguće, i nastoje dati upute u vezi s dodatnim informacijama koje su potrebne; i
  - (f) kada to smatraju prikladnim, prihvataju kopije dokumenata koje su ovjerene u skladu s njihovim domaćim zakonom umjesto izvornih dokumenata.
4. Svaka Strana će osigurati da svaka naknada za izdavanje odobrenja nadležnog organa bude razumna i da sama po sebi ne predstavlja ograničenje za pružanje odgovarajuće usluge.
5. Regulatorna tijela svake Strane će učiniti javno dostupnim uvjete, uključujući i svu potrebnu dokumentaciju, koji su potrebni za popunjavanje zahtjeva vezanih za pružanje usluga.

Član 3.12. Uskraćivanje povlastica

Strana može uskratiti povlastice iz ovog Poglavlja pružaocu usluga iz druge Strane koji je pravna osoba ako ustanovi da je ta pravna osoba u vlasništvu ili pod nadzorom osoba iz države koja nije jedna Strana, a Strana koja uskraćuje povlasticu:

- (a) nema diplomatske odnose s tom državom koja nije jedna Strana; ili
- (b) donese ili primjenjuje mjere u odnosu na tu državu koja nije Strana ili osobu iz te države kojima se zabranjuje poslovanje s tom pravnom osobom ili koje bi bile prekršene ili izbjegnute ako bi se toj pravnoj osobi dodijelile povlastice iz ovog Poglavlja.

Član 3.13. Revizija obaveza

Ako nakon što ovaj Ugovor stupi na snagu, Strana jednostrano još više liberalizira neku od svojih specifičnih obaveza, ona će razmotriti zahtjev druge Strane da se ta jednostrana liberalizacija uključi u ovaj Ugovor. Svakim takvim uključivanjem treba da se zadrži sveukupna ravnoteža obaveza koje je prema ovom Ugovoru preuzela svaka Strana.

Član 3.14. Koprodukcija i audiovizuelne usluge

1. Uvažavajući činjenicu da audio-vizuelne koprodukcije u područjima koja obuhvataju film, animaciju i emitiranje programa mogu značajno doprinijeti razvoju audiovizuelne industrije te intenziviranju njihove međusobne razmjene i razumijevanja u području kulture i ekonomije, Strane se slažu da razmotre mogućnost pregovaranja koprodukcijskog sporazuma u audiovizuelnom sektoru.

2. Koprodukcijski sporazum, u skladu sa stavom 1. ovog člana, postaje sastavni dio ovog Ugovora nakon njegovog stupanja na snagu. O pojedinostima tog koprodukcijskog sporazuma pregovarala bi nadležna tijela Strana.

Dio II – Privremeno kretanje fizičkih osoba

Član 3.15. Područje primjene

1. Ovaj Dio se odnosi na mjere koje utiču na kretanje fizičkih osoba koje su pružaoci usluga Strane te na fizičke osobe Strane koje je, radi pružanja usluga, zaposlio pružalac usluga Strane.
2. Ovaj Ugovor se ne odnosi na mjere koje utiču na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada Strane, niti na mjere vezane za državljanstvo, prebivalište ili zapošljavanje na trajnoj osnovi.
3. Ništa u ovom Ugovoru ne sprečava Stranu da primjenjuje mjere za regulisanje ulaska fizičkih osoba na njenu teritoriju ili njihovog privremenog boravka na njenoj teritoriji, uključujući mjere potrebne za zaštitu integriteta i osiguranje urednog kretanja fizičkih osoba preko njenih granica, a pod uvjetom da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi poništio ili umanjio povlastice koje su nekoj Strani dane prema ovom Ugovoru.²

Član 3.16. Opći princip

Svaka Strana će što je moguće ekspeditivnije primjenjivati svoje mjere koje se odnose na odredbe iz ovog Dijela kako bi izbjegle nepotrebno ometanje ili odlaganje trgovine robama ili uslugama prema ovom Ugovoru.

Član 3.17. Specifične obaveze

1. Prilikom određivanja obaveza u skladu sa članom 3.4. (Pristup tržištu) i članom 3.5. (Nacionalni tretman), svaka Strana će definirati u svom Rasporedu obaveze koje preuzima za ulazak i privremeni boravak na svojoj teritoriji fizičkih osoba iz druge Strane. U ovim Rasporedima definirat će se rokovi, ograničenja i uvjeti koji reguliraju te obaveze za svaku kategoriju pružalaca usluga, uključujući i dužinu boravka i eventualnu mogućnost produženja boravka, te sva brojčana ograničenja kao što su kvote i svaki zahtjev za ispitivanje ekonomskih potreba.

---

² Sama činjenica da se za fizičke osobe zahtijeva viza neće se smatrati poništavanjem ili umanjnjem povlastica prema uvjetima specifičnih obaveza iz Aneksa V (Rasporedi specifičnih obaveza u uslugama).

2. Svaka Strana će fizičkim osobama iz druge Strane odobriti ulazak i privremeni boravak u skladu s ovim Poglavljem, uključujući i rokove i uvjete za svaku kategoriju definirane u Aneksu V (Raspored specifičnih obaveza u uslugama) pod uvjetom da te fizičke osobe postupaju u skladu s relevantnim (imigracijskim) zakonima i propisima koji se odnose na ulazak i privremeni boravak, kao što su oni o javnom zdravlju i sigurnosti i nacionalnoj sigurnosti.

3. Sama činjenica da Strana odobrava ulazak i privremeni boravak fizičkoj osobi iz druge Strane neće se tumačiti na način da tu osobu oslobađa obaveze ispunjavanja svih važećih uvjeta za izdavanje dozvole ili drugih uvjeta za obavljanje profesije ili poslovanje na drugi način, uključujući sve obavezujuće kodekse ponašanja.

4. Strane će izbjegavati primjenu ispitivanja ekonomskih potreba i količinskih ograničenja ili drugih postupaka sličnog efekta kao uvjeta za ulazak i privremeni boravak za osobe premještene unutar društva, a koje su izvršni direktori ili stručnjaci kako je svaka Strana odredila u svom Rasporedu specifičnih obaveza.

Član 3.18. Pružanje informacija

1. Za potrebe ovog Poglavlja, svaka Strana će osigurati da njeni nadležni organi učine javno dostupnim informacije potrebne za djelotvornu primjenu odobrenja za ulazak i privremeni boravak na njenoj teritoriji.

2. Informacije iz stava 1. ovog člana će posebno obuhvatati opis:

(i) svih kategorija odobrenja i dozvola koje se odnose na ulazak i privremeni boravak za svaku kategoriju navedenu u Aneksu V (Rasporedu specifičnih obaveza u uslugama);

(ii) uvjete i postupke za podnošenje zahtjeva za i izdavanje prve dozvole za ulazak i privremeni boravak, uključujući i uvjete koji se moraju ispuniti i način podnošenja zahtjeva; i

(iii) uvjete i postupke za podnošenje zahtjeva za izdavanje i obnavljanje odobrenja i dozvola za ulazak i privremeni boravak.

3. Svaka Strana će drugoj Strani dostaviti podatke o relevantnim publikacijama ili internetskim stranicama na kojima su dostupne informacije iz stava 2. ovog člana.

Član 3.19.

Ulazak, privremeni boravak i odgovarajući zahtjevi i postupci

1. Strane će, u skladu s domaćim zakonima i propisima, osigurati transparentnost, efikasnost, redovan i pravičan zakonski postupak u pogledu viza, radnih dozvola i slične vrste odobrenja kada se radi o ulasku i privremenom boravku fizičkih osoba koje pružaju usluge.
2. Dokumentacija koja se traži za izdavanje viza, radnih dozvola i slične vrste dokumenata mora biti relevantna i primjerena svrsi u koju se prikupljaju odobrenja.
3. Naknade za obradu zahtjeva za ulazak i privremeni boravak i rad pružalaca usluga bit će razumne i određivat će se s obzirom na uključene administrativne troškove.
4. Potpuni zahtjevi će se obrađivati promptno i ekspeditivno. Nadležni organi svake Strane će podnosioca zahtjeva za ulazak i privremeni boravak i radnu dozvolu obavijestiti o ishodu njegovog zahtjeva odmah po donošenju odgovarajuće odluke. U ovoj obavijesti će se, po potrebi, navesti trajanje boravka i svi drugi rokovi i uvjeti.
5. Zahtjevi za izdavanje radne dozvole obrađivat će se što je moguće ekspeditivnije, a u svakom slučaju rok za obradu zahtjeva neće biti duži od 60 dana.
6. Na zahtjev podnosioca, nadležni organi dotične Strane će, bez neopravdanog odlaganja i u mjeri u kojoj je to moguće, pružiti informacije o stanju njegovog zahtjeva.
7. U slučaju nepotpunog zahtjeva, podnosilac će u najkraćem roku biti obaviješten o informacijama potrebnim za kompletiranje zahtjeva te će mu biti dana mogućnost da popravi sve nedostatke u razumnom vremenskom periodu.
8. U slučaju odbijanja zahtjeva, podnosilac će biti obaviješten o odbijanju te će mu biti pružene informacije o postupcima revizije koji su na raspolaganju.

Dio III - Telekomunikacione usluge

Član 3.20.

Definicije

Za potrebe ovog Dijela:

„*atribucija*” označava preporučeni način opisivanja, karakteriziranja, dodjeljivanja, raspoređivanja i korištenja ograničenih telekomunikacionih resursa, uključujući frekvencije i brojeve;

„odobrenje” označava dozvole, koncesije, registracije ili druga odobrenja koja Strana može zahtijevati za pružanje javnih telekomunikacionih usluga;

„kolokacija” označava pristup i korištenje fizičkog prostora s ciljem instaliranja, održavanja i popravke opreme na objektima koji su u vlasništvu ili pod nadzorom i koje koristi neki drugi glavni pružalac javnih telekomunikacionih usluga;

„troškovno orijentiran” znači zasnovan na troškovima, i može uključivati razumnu dobit te može obuhvatati različite troškovne metodologije za različite objekte ili usluge;

„preduzeće” kao što je određeno u članu 3.2. (Definicije) Poglavlja III (Trgovina uslugama);

„osnovni elementi” su oni elementi mreže ili javne telekomunikacione usluge :

- (a) koji su neophodni za pružanje javnih telekomunikacionih usluga;
- (b) koje isključivo ili pretežno pruža jedan pružalac ili ograničen broj pružalaca, i
- (c) koje ekonomski ili tehnički nije moguće zamijeniti kako bi se pružala usluga;

„krajnji korisnik” označava krajnjeg potrošača ili pretplatnika javne telekomunikacione usluge, uključujući pružaoca usluga koji nije pružalac javnih telekomunikacionih usluga;

„homologacija” označava - proces pribavljanja potvrda kojima nadležna agencija za nadzor potvrđuje, u svakom pojedinom slučaju, usklađenost tehničke opreme sa svim zakonskim zahtjevima u pogledu sigurnosti, neškodljivosti za zdravlje ljudi, kompatibilnosti i slično;

„interkonekcija” označava vezu između dvije ili više javnih telekomunikacionih mreža unutar teritorije jedne Strane kojom se korisnicima jednog pružaoca omogućava komuniciranje s korisnicima drugog pružaoca te pristup uslugama koje pruža neki drugi pružalac;

„sučelje” označava tačku povezivanja na mrežu, uključujući sve fizičke konekcije s njihovim tehničkim specifikacijama za pristup koje čine dio takve mreže i koje su neophodne za pristup mreži i efikasno komuniciranje putem mreže;

„iznajmljene linije” označava telekomunikacione linije između dvije ili više određenih tačaka koje su namijenjene za određenu upotrebu ili su na raspolaganju određenom klijentu ili drugim korisnicima koje odredi taj klijent;

„glavni pružalac” označava pružaoca javnih telekomunikacionih usluga koji ima mogućnost da bitno utiče na uvjete učešća, u smislu cijene i isporuke na relevantno tržište mreža ili javnih telekomunikacionih usluga, kao rezultat:

- (a) nadzora nad osnovnim elementima ili,

(b) korištenja svog položaja na tržištu;

„element mreže” označava svaki objekat ili opremu koja se koristi za pružanje javnih telekomunikacionih usluga, njen tehnički opis mora uključiti njene karakteristike, funkcije i kapacitet koji nudi takav objekat ili oprema;

„nediskriminatoran” označava tretman koji nije nepovoljniji od onog koji se u istim ili sličnim okolnostima daje bilo kojoj drugoj mreži ili sličnom korisniku telekomunikacionih usluga;

„prenosivost broja” označava pravo krajnjih korisnika javnih telekomunikacionih usluga da zadrže, za fiksne telefonske brojeve na istoj lokaciji, a za mobilne telefonske brojeve na bilo kojoj lokaciji, iste telefonske brojeve kada prelaze u mrežu sličnog pružaoca javnih telekomunikacionih usluga;

„javna telekomunikaciona mreža” označava infrastrukturu koja se koristi za pružanje javnih telekomunikacionih usluga;

„javne telekomunikacione usluge” označavaju svaku telekomunikacionu uslugu koja se pruža javnosti. Te usluge mogu, između ostalog, obuhvatati telefon i prijenos podataka, bez promjene oblika ili sadržaja tih informacija od jednog do drugog kraja, ali one isključuju informacione usluge;

„referentna interkonekcijska ponuda” označava ponudu glavnog pružaoca za interkonekciju koja je registrovana kod i odobrena od regulatornog tijela za telekomunikacije, a koja je u dovoljnoj mjeri detaljna da pružaocima javnih telekomunikacionih usluga koji žele da prihvate te cijene, rokove i uvjete, omogućuje da dobiju interkonekciju bez potrebe vođenja pregovora s dotičnim pružaocem;

„telekomunikacije” označavaju emitiranje, prijenos i prijem signala fizičkim, elektromagnetskim ili optičkim putem;

„regulatorno tijelo za telekomunikacije” označava tijelo ili tijela u sektoru telekomunikacionih usluga kojem su u skladu s domaćim zakonodavstvom svake Strane povjerene sve regulatorne dužnosti;

„priključna tačka mreže” označava tačku priključka javne telekomunikacione mreže na objekte i opremu krajnjih korisnika ili, tamo gdje je to moguće, tačku priključka drugih telekomunikacionih mreža na nju; i

„korisnik” označava fizičku ili pravnu osobu, bilo da se radi o pretplatniku ili ne, koja koristi telekomunikacione usluge, a može biti i pružalac javnih telekomunikacionih usluga.

Član 3.21. Područje primjene

1. Ovaj Dio se odnosi na:
  - (a) mjere koje donosi ili primjenjuje jedna Strana vezane za pristup i korištenje mreža i javnih telekomunikacionih usluga;
  - (b) mjere koje donosi ili primjenjuje jedna Strana vezane za obaveze operatora mreža ili pružalaca javnih telekomunikacionih usluga, i
  - (c) ostale mjere koje donosi ili primjenjuje jedna Strana vezane za mreže i javne telekomunikacione usluge.
2. Ovaj Dio se ne odnosi na mjere koje donosi i primjenjuje jedna Strana vezane za emitiranje³ i kablovsku distribuciju radijskog i televizijskog programa namijenjenog javnosti, osim što garantuje preduzećima koja pružaju ove usluge pristup i kontinuirano korištenje mreža i javnih telekomunikacionih usluga, kao što je utvrđeno u članu 3.22. (Pristup i korištenje mreže i javnih telekomunikacionih usluga).
3. Ništa u ovom Dijelu neće se tumačiti na način da od Strane zahtijeva, ili da zahtijeva da Strana obaveže bilo koje preduzeće, na uspostavljanje, izgradnju, pribavljanje, iznajmljivanje i vođenje rada telekomunikacionih mreža ili pružanje javnih telekomunikacionih usluga ako se one ne pružaju javnosti.
4. Pored toga, neće se tumačiti da ovaj Dio sprečava neku Stranu da osobama koje su privatni operatori mreža zabrani korištenje svojih mreža za pružanje mrežnih i javnih telekomunikacionih usluga trećim osobama.

Član 3.22. Pristup i korištenje mreže i javnih telekomunikacionih usluga

1. Ovisno o pravu Strane da ograniči pružanje usluga u skladu s rezervama izloženim u Aneksu V (Rasporedi specifičnih obaveza u uslugama), Strana će osigurati da preduzeća iz druge Strane koja pružaju telekomunikacione usluge imaju pristup mrežama ili javnim telekomunikacionim uslugama koje se nude na njenoj teritoriji ili preko njenih granica i može ih koristiti pod razumnim i nediskriminatornim uvjetima, uključujući između ostalog stavke definirane u stavu 2. do 6. ovog člana.
2. Svaka Strana će osigurati da tim preduzećima bude dozvoljeno da:

---

³ Emitiranje se definira onako kako je to određeno zakonodavstvom svake Strane.

- (a) kupuju ili iznajmljuju i priključuju krajnje ili druge uređaje za sučeljavanje s javnim telekomunikacionim mrežama;
  - (b) pružaju usluge krajnjim, pojedinačnim ili višestrukim korisnicima putem vlastitih ili iznajmljenih sklopova;
  - (c) povezuju privatne iznajmljene ili vlastite sklopove s mrežama i javnim telekomunikacionim uslugama te Strane ili sa sklopovima koje je iznajmilo ili koje su u vlasništvu drugog preduzeća, i
  - (d) obavljaju funkcije prespajanja, signalizacije, obrade i pretvaranja, i koriste operativne protokole po svom izboru.
3. Svaka Strana će osigurati da preduzeća iz druge Strane mogu koristiti mreže i javne telekomunikacione usluge za prijenos informacija na svoju teritoriju ili preko njenih granica, i za pristup na teritoriji bilo koje Strane informacijama sadržanim u bazama podataka ili na drugi način pohranjenim u mašinski čitljivom obliku.
4. Neovisno o stavu 3. ovog člana, Strana može preduzeti potrebne mjere kako bi:
- (a) osigurala sigurnost i povjerljivost poruka, i/ili
  - (b) zaštitila privatnost ličnih podataka krajnjih korisnika telekomunikacija;
- pod uvjetom da se te mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije ili prikrivenog ograničavanja trgovine uslugama.
5. Svaka Strana će osigurati da se ne nameću uvjeti za pristup i korištenje mreža ili javnih telekomunikacionih usluga osim onih koji se smatraju potrebnim da se:
- (a) osigura odgovornost pružaoca javnih mreža ili usluga javnih telekomunikacija za javnu uslugu, posebno njihovu sposobnost da svoje mreže ili usluge učine dostupnim javnosti;
  - (b) zaštiti tehnička cjelovitost mreža ili javnih telekomunikacionih usluga; ili
  - (c) osigura da pružaoci usluga druge Strane ne pružaju usluge koje su Strane ograničile u Aneksu V (Rasporedi specifičnih obaveza u uslugama).
6. Pod uvjetom da zadovolje kriterije utvrđene u stavu 5. ovog člana, uvjeti za pristup i korištenje mreža ili javnih telekomunikacionih usluga mogu obuhvatati:

- (a) zahtjev za korištenje određenih tehničkih sučelja, uključujući i sučeljne protokole, za interkonekciju s tim mrežama i uslugama;
- (b) zahtjeve za interoperabilnost tih usluga, ako je potrebno;
- (c) homologaciju ili odobrenje terminala ili druge opreme koja se sučeljava s mrežom, te tehničke zahtjeve vezane za priključivanje takve opreme na te mreže; i
- (d) ograničenja interkonekcije privatnih iznajmljenih ili vlastitih sklopova s takvim mrežama ili uslugama ili sa sklopovima koji su u vlasništvu ili ih je iznajmilo drugo preduzeće.

7. Ništa u ovom članu ne sprečava Stranu da od preduzeća zahtijeva dostavljanje obavijesti ili pribavljanje dozvole, koncesije, registracije ili druge vrste odobrenja kako bi pružalo neku vrstu javnih telekomunikacionih usluga na njenoj teritoriji.

Član 3.23.

Javna dostupnost kriterija za izdavanje dozvola

1. U slučaju kada se zahtijeva dozvola, sljedeće će biti učinjeno javno dostupnim:
  - (a) svi kriteriji za izdavanje dozvole i vremenski period koji je uobičajeno potreban za donošenje odluke o zahtjevu za izdavanje dozvole, i
  - (b) rokovi i uvjeti pojedinačnih dozvola.
2. Podnosilac zahtjeva će se, na zahtjev, obavijestiti o razlozima iz kojih se uskraćuje izdavanje dozvole.

Član 3.24.

Djelovanje pružalaca

Tretman glavnih pružalaca

1. Svaka Strana će osigurati da glavni pružaoci na njenoj teritoriji odobre pružaocima javnih telekomunikacionih usluga druge Strane tretman koji nije manje povoljan od onog koji ti pružaoci, u istim ili sličnim okolnostima, odobravaju svojim podružnicama, povezanim društvima ili nepovezanim društvima pružaocima usluga u pogledu:
  - (a) raspoloživosti, ponude, cijena ili kvaliteta mreža ili sličnih javnih telekomunikacionih usluga; i

- (b) raspoloživosti tehničkih sučelja potrebnih za interkonekciju.

Konkurentne zaštitne mjere

1. Svaka Strana će provoditi odgovarajuće mjere kako bi spriječila da pružaoci koji su, pojedinačno ili putem spajanja, glavni pružaoci na svojoj teritoriji, primjenjuju ili nastave primjenjivati nekonkurentne prakse.
2. Nekonkurentne prakse navedene u stavu 1. ovog člana obuhvataju:
  - (a) obavljanje nekonkurentnih aktivnosti unakrsnog subvencioniranja;
  - (b) korištenje informacija dobivenih od konkurenata s nekonkurentnim rezultatima; i
  - (c) propust u pravovremenom pružanju drugim pružiocima javnih telekomunikacionih usluga tehničkih informacija o osnovnim elementima i komercijalno relevantnih informacija koje su tim pružiocima potrebne kako bi pružali telekomunikacione usluge.

Interkonekcija s glavnim pružiocima

A. Opći uvjeti

1. Svaka Strana će osigurati da glavni pružalac omogući interkonekciju:
  - (a) na svakoj tački na mreži gdje je to tehnički izvedivo;
  - (b) pod uvjetima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i cijenama koje nisu diskriminatorne u odnosu na druge pružaoce;
  - (c) čiji kvalitet neće biti lošiji od onog koji se pruža za vlastite slične usluge ili nepovezanim pružiocima usluga ili svojim podružnicama ili drugim povezanim društvima;
  - (d) pravovremeno, pod uvjetima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i troškovno-orijentisanim cijenama koje su transparentne, razumne, uzimaju u obzir ekonomsku opravdanost i u dovoljnoj mjeri su razdvojene kako pružalac ne bi morao plaćati komponente mreže ili uređaje koji mu nisu potrebni za pružanje usluge, osim kada nakon analize tržišta regulatorno tijelo odluči da to nije neophodno da bi se postigla djelotvorna konkurencija; i
  - (e) na prethodno podneseni zahtjev, na dodatnim tačkama pored priključnih tačaka na mrežu koje se nude većini korisnika, uz naplatu nadoknade koja se ogleda u

troškovima izgradnje potrebnih dodatnih objekata.

B. Interkonekcijske opcije

2. Svaka Strana će osigurati da pružaoci javnih telekomunikacionih usluga iz druge Strane mogu izvršiti međusobno povezivanje svojih objekata i opreme s objektima i opremom glavnih pružalaca na njenoj teritoriji, u skladu s najmanje jednom od sljedećih opcija:

- (a) referentnom interkonekcijskom ponudom ili drugom standardnom interkonekcijskom ponudom koja sadrži cijene i uvjete koje glavni pružaoci nude pružateljima javnih telekomunikacionih usluga;
- (b) uvjetima važećeg ugovora o interkonekciji; ili
- (c) pregovaranjem novog ugovora o interkonekciji.

C. Javna dostupnost postupaka interkonekcije

3. Svaka Strana će učiniti dostupnim javnosti važeće postupke za interkonekciju s glavnim pružateljima na njenoj teritoriji.

4. Strana će učiniti javno dostupnim važeće postupke za pregovore o interkonekciji s nekim glavnim pružateljem na njenoj teritoriji.

5. Strana će osigurati način na koji pružaoci iz druge Strane mogu dobiti cijene, rokove i uvjete koji su potrebni za interkonekciju a koje nudi neki glavni pružatelj. Ti načini obuhvaćaju najmanje osiguranje:

- (a) javne dostupnosti ugovora o interkonekciji koji su na snazi između nekog glavnog pružatelja na njenoj teritoriji i drugih pružalaca javnih telekomunikacionih usluga na njenoj teritoriji;
- (b) javne dostupnosti cijena, rokova i uvjeta za interkonekciju s nekim glavnim pružateljem koje određuje regulatorno tijelo za telekomunikacije ili drugo nadležno tijelo; ili
- (c) javne dostupnosti referentne interkonekcijske ponude.

Usluge za koje se ove cijene, rokovi i uvjeti učine javno dostupnim ne smiju uključivati sve usluge vezane za interkonekciju koje nudi neki glavni pružatelj, koje Strana odredi na osnovu svojih zakona i propisa.

Član 3.25.
Ponuda i određivanje cijena iznajmljenih sklopova

1. Svaka Strana će se pobrinuti da glavni pružaoci na njenoj teritoriji osiguraju preduzećima iz druge Strane iznajmljene sklopove, koje su javne telekomunikacione usluge, prema razumnim i nediskriminatornim rokovima, uvjetima i cijenama.
2. Za potrebe stava 1. ovog člana, svaka Strana će dati ovlaštenje svom regulatornom tijelu za komunikacije da od glavnih pružalaca na svojoj teritoriji zahtijeva da preduzećima iz druge Strane nude iznajmljene sklopove po paušalnoj cijeni ili po cijenama koje su zasnovane na kapacitetu i troškovno orijentirane.

Član 3.26.
Kolokacija

1. Svaka Strana će osigurati da glavni pružaoci na njenoj teritoriji osiguraju pružaocima javnih telekomunikacionih usluga iz druge Strane fizičku kolokaciju opreme potrebne za interkonekciju ili za pristup razdvojenim elementima mreže prema razumnim, nediskriminatornim i transparentnim rokovima, uvjetima i cijenama.
2. Svaka Strana može, u skladu s domaćim pravom i propisima, utvrditi elemente koji podliježu primjeni stava 1. ovog člana.

Član 3.27.
Pristup stubovima, vodovima, kanalima i prava prolaza

Svaka Strana će se pobrinuti da glavni pružaoci na njenoj teritoriji osiguraju pružaocima javnih telekomunikacionih usluga iz druge Strane pristup stubovima, vodovima, kanalima i prava prolaza prema razumnim i rokovima, uvjetima i razumnim i nediskriminatornim cijenama.

Član 3.28.
Preprodaja

Svaka Strana će osigurati da glavni pružaoci na njenoj teritoriji:

- (a) nude pružaocima javnih telekomunikacionih usluga druge Strane na preprodaju, po razumnim⁴ cijenama, javne telekomunikacione usluge koje ti glavni pružaoci pružaju krajnjim korisnicima po maloprodajnoj cijeni, i

---

⁴ Strana može utvrditi razumne cijene primjenom metodologije koju smatra odgovarajućom.

(b) ne postavljaju diskriminatorne ili neopravdane uvjete ili ograničenja kod preprodaje ovakvih usluga⁵.

Član 3.29. Razdvajanje elemenata mreže

1. Svaka Strana će dati ovlaštenje svom regulatornom tijelu za telekomunikacije da od glavnih pružalaca na svojoj teritoriji zahtijeva da pružaocima javnih telekomunikacionih usluga iz druge Strane nude pristup elementima mreže razdvojeno u pogledu rokova, uvjeta i troškovno orijentisanih cijena za pružanje javnih telekomunikacionih usluga koje su razumne, nediskriminatorne i transparentne.

2. Svaka Strana može odrediti koji elementi mreže bi trebali biti dostupni na njenoj teritoriji i koji pružaoci mogu dobiti te elemente, u skladu s domaćim zakonima i propisima.

Član 3.30. Interkonekcija

1. Svaka Strana će se pobrinuti da pružaoci javnih telekomunikacionih usluga na njenoj teritoriji direktno ili indirektno osiguraju interkonekciju pružaocima javnih telekomunikacionih usluga iz druge Strane u skladu s domaćim zakonodavstvom te Strane.

2. Za potrebe stava 1. ovog člana, svaka Strana će osigurati da pružaoci javnih telekomunikacionih usluga na njenoj teritoriji preduzmu razumne mjere kako bi zaštitili povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija ili vezanih za pružaoce ili krajnje korisnike javnih telekomunikacionih usluga te koristili te informacije samo za pružanje tih usluga.

Član 3.31. Prenosivost broja

Svaka Strana će osigurati da pružaoci javnih telekomunikacionih usluga na njenoj teritoriji omogućuju prenosivost broja na povoljan način i prema razumnim nediskriminatornim rokovima i uvjetima.

---

⁵ Kada je tako utvrđeno domaćim pravom ili zakonodavstvom, Strana može zabraniti da preprodavač po veleprodajnim cijenama dobije javnu telekomunikacionu uslugu koja je po maloprodajnim cijenama dostupna samo ograničenoj kategoriji korisnika, i da je nudi drugoj kategoriji korisnika.

Član 3.32.
Fleksibilnost pri izboru tehnologija

1. Nijedna Strana ne smije sprečavati pružaoce javnih telekomunikacionih usluga da imaju fleksibilnost pri izboru tehnologija koje koriste u pružanju svojih usluga, uključujući bežične mobilne usluge, u skladu s važećim tehničkim propisima u svakoj Strani.
2. Ništa u ovom članu neće se tumačiti na način da sprečava regulatorno tijelo da, u slučaju kad neki operater namjerava primijeniti drukčiji pristup usluzi koja je odobrena, zahtijeva dodatnu dozvolu ili drugo propisno odobrenje za pružanje takve javne telekomunikacione usluge.

Član 3.33.
Univerzalna usluga

1. Svaka Strana ima pravo da odredi koju vrstu obaveza u pogledu univerzalnih usluga želi usvojiti ili primijeniti.
2. Svaka Strana će svaku obavezu u pogledu univerzalne usluge koju usvoji ili provodi vršiti na transparentan, nediskriminatoran i konkurentno neutralan način te će osigurati da nijedna obaveza u pogledu univerzalne usluge ne predstavlja veće opterećenje od potrebnog za onu vrstu univerzalne usluge koju ta Strana odredi.

Član 3.34.
Raspodjela, dodjela i korištenje ograničenih resursa

1. Svaka Strana će provoditi postupke za raspodjelu, dodjelu i korištenje ograničenih telekomunikacionih resursa, uključujući frekvencije i brojeve, na objektivnan, povoljan, transparentan i nediskriminatoran način, izuzimajući one koji su za vladinu upotrebu.
2. Mjere Strane vezane za raspodjelu i dodjelu frekvencija i upravljanje frekvencijskim spektrom ne predstavljaju mjere koje su, same po sebi, nespojive sa članom 3.4. (Pristup tržištu).
3. Slijedom toga, svaka Strana će zadržati pravo da uspostavi, provodi i primjenjuje politike upravljanja frekvencijskim spektrom koje za posljedicu mogu imati ograničavanje broja pružalaca javnih telekomunikacionih usluga sve dok se to radi u skladu s drugim odredbama ovog Ugovora. Pored toga, svaka Strana zadržava pravo na raspodjelu i dodjelu frekvencijskih pojasa uz vođenje računa o sadašnjim i budućim potrebama i raspoloživosti spektra.
4. Svaka Strana će učiniti dostupnim javnosti trenutno stanje raspodijeljenih i dodijeljenih

frekvencijskih pojasa, ali neće biti obavezna da detaljno identificira raspodijeljene i dodijeljene frekvencije za određene vladine korisnike.

5. Kada se vrši raspodjela spektra nevladinih telekomunikacionih usluga, postupci svake Strane zasniivat će se na otvorenom i transparentnom procesu javnih komentara koji uzima u obzir javni interes. Ovi procesi će generalno biti zasnovani na tržišnom pristupu raspodjeli spektra zemaljskih nevladinih telekomunikacionih usluga.

Član 3.35. Regulatorno tijelo

1. Svaka Strana će osigurati da njeno regulatorno tijelo za telekomunikacije bude neovisno, odvojeno i da ne polaže račune nijednom pružaocu javnih telekomunikacionih usluga.

2. U tu svrhu, svaka Strana će osigurati da njeno regulatorno tijelo za telekomunikacije nema nikakav finansijski interes ili operativne funkcije kod bilo kojeg pružaoca javnih telekomunikacionih usluga.

3. Svaka Strana će osigurati da odluke i postupci njenog regulatornog tijela budu nepristrasni prema svim učesnicima na tržištu. U tu svrhu, svaka Strana će osigurati da bilo kakav finansijski interes koji ta Strana ima kod pružaoca javnih telekomunikacionih usluga nema uticaja na odluke i postupke njenog regulatornog tijela za telekomunikacije.

4. Nijedna Strana neće nekom pružaocu javnih telekomunikacionih usluga odobriti tretman koji je povoljniji od onog odobrenog sličnom pružaocu iz druge Strane, s opravdanjem da je taj pružalac kojem je odobren povoljniji tretman u cjelosti ili djelimično u vlasništvu državne vlade bilo koje Strane.

Član 3.36. Rješavanje domaćih telekomunikacionih sporova

Svaka Strana će osigurati da postoje interni mehanizmi za rješavanje sporova u skladu sa svojim važećim domaćim zakonodavstvom.

Član 3.37. Transparentnost

U skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom, svaka Strana će u najvećoj mogućoj mjeri:

(a) smjesta objaviti ili učiniti dostupnim javnosti propis kojim se uspostavlja regulatorno

tijelo za komunikacije, uključujući i osnovu za taj propis.

(b) omogućiti zainteresiranim osobama, u najvećoj mogućoj mjeri, putem javne obavijesti dane dovoljno ranije, da daju primjedbe na svaki propis koji predloži regulatorno tijelo za telekomunikacije, i

(c) učiniti dostupnim javnosti mjere koje se odnose na mreže ili javne telekomunikacione usluge, uključujući mjere koje se tiču:

- (i) cijena i drugih uvjeta pružanja usluge;
- (ii) specifikacije tehničkih sučelja;
- (iii) uvjeta za priključivanje terminala i ostale opreme na javnu telekomunikacionu mrežu;
- (iv) zahtjeva za obavještenje, dozvolu, registraciju ili drugo odobrenje, ako takvi postoje;
- (v) informacija o odgovornim tijelima za izradu, izmjene i usvajanje mjera vezanih za standarde koji utiču na pristup i korištenje, i
- (vi) postupaka vezanih za rješavanje telekomunikacionih sporova, utvrđenih u članu 6.5. (Rješavanje sporova) i Aneksu VI (Rješavanje sporova).

Član 3.38. Odnos prema drugim Poglavljima

U slučaju bilo kakve neusklađenosti između ovog Dijela i nekog drugog Poglavlja ovog Ugovora, prednost ima ovaj Dio kada se radi o neusklađenosti.

Član 3.39. Standardi i međunarodne organizacije

Strane priznaju važnost međunarodnih standarda za globalnu kompatibilnost i interoperabilnost mreža ili telekomunikacionih usluga te se obavezuju da će te standarde promovirati kroz rad nadležnih međunarodnih tijela, uključujući *Međunarodnu uniju za telekomunikacije* i *Međunarodnu organizaciju za standardizaciju*.

Dio IV – Finansijske usluge

Član 3.40. Područje primjene i definicije

1. Ovo Poglavlje utvrđuje principe regulatornog okvira za sve finansijske usluge za koje se daju specifične obaveze u Aneksu V (Raspoređi specifičnih obaveza u uslugama).
2. Za potrebe ovog Dijela:

„*finansijske usluge*” označavaju svaku uslugu finansijske prirode koju nekoj Strani nudi pružalac finansijskih usluga. Finansijske usluge obuhvataju sve usluge osiguranja i usluge u vezi s osiguranjem te sve bankarske i ostale finansijske usluge (osim osiguranja). Finansijske usluge uključuju sljedeće djelatnosti:

- (a) Usluge osiguranja i u vezi s osiguranjem:
  - (i) direktno osiguranje (uključujući suosiguranje): životno; neživotno;
  - (ii) reosiguranje i retrocesija;
  - (iii) posredovanje u osiguranju, kao što je zastupanje i agencijsko posredovanje; i
  - (iv) pomoćne usluge u vezi s osiguranjem, kao što su konsultantske usluge, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i usluge namirenja potraživanja; i
- (b) Bankarske i ostale finansijske usluge (osim osiguranja):
  - (i) primanje depozita i drugih povratnih sredstava od pravnih subjekata;
  - (ii) davanje zajmova svih vrsta, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnog poslovanja;
  - (iii) finansijski lizing;
  - (iv) sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kredite, kreditne i debitne kartice, putničke čekove i bankovne mjenice;
  - (v) garancije i obaveze;
  - (vi) trgovanje za svoj vlastiti ili za račun klijenata, bilo na berzi, ili na

vanberzanskom tržištu ili na neki drugi način, sljedećim:

- A. instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu);
  - B. devizama;
  - C. derivativnim proizvodima koji uključuju ali se ne ograničavaju na termenske ugovore (fjučerse) i opcije;
  - D. instrumentima deviznog tečaja i kamatnih stopa, uključujući proizvode kao što su swapovi, sporazumi o terminskom tečaju;
  - E. prenosivim vrijednosnim papirima; i
  - F. ostalim prenosivim instrumentima i finansijskim sredstvima, uključujući zlatne poluge;
- (vii) učešće u emisiji svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući garantiranje otkupa i plasman u svojstvu agenta (bilo javne ili privatne emisije) i pružanje usluga vezanih za takve emisije;
  - (viii) novčano posredovanje;
  - (ix) upravljanje sredstvima, poput upravljanja gotovinom ili portfeljem, upravljanje svim oblicima zajedničkog ulaganja, upravljanje penzijskim fondovima, usluge deponiranja i čuvanja;
  - (x) usluge poravnanja i kliringa za finansijska sredstva, uključujući vrijednosne papire, derivativne proizvode, te druge prenosive instrumente;
  - (xi) pružanje i prijenos finansijskih informacija te obrada finansijskih podataka i odgovarajućih softvera; i
  - (xii) savjetodavne, posredničke i druge pomoćne finansijske usluge za sve djelatnosti navedene u tačkama od (i) do (xi), uključujući kreditne preporuke i analizu, istraživanje i savjetovanje u području ulaganja i portfelja, savjetovanje u pogledu kupovine i restrukturiranja i strategije preduzeća;

„pružalac finansijskih usluga” označava svaku fizičku ili pravnu osobu Strane koja želi pružati ili pruža finansijske usluge, ali ne uključuje javne subjekte;

„nova finansijska usluga” označava uslugu finansijske prirode, uključujući usluge vezane za postojeće i nove proizvode ili način na koji se proizvod isporučuje, koju ne pruža bilo koji pružalac finansijskih usluga na teritoriji Strane, ali koju pruža na teritoriji druge Strane;

„javni subjekt” označava:

(a) vladu, centralnu banku ili monetarnu vlast Strane ili subjekt u vlasništvu ili pod nadzorom Strane, koji se načelno bavi obavljanjem vladinih funkcija ili aktivnosti za vladine potrebe, isključujući subjekt koji se načelno bavi pružanjem finansijskih usluga na komercijalnoj osnovi; ili

(b) privatni subjekt koji obavlja funkcije koje uobičajeno obavlja centralna banka ili monetarna vlast kad obavlja te funkcije.

Član 3.41. Mjere opreza

1. Svaka Strana može donijeti ili provoditi mjere iz razloga opreza⁶, uključujući:
  - (a) zaštitu ulagača, deponenata, vlasnika polica ili osoba prema kojima pružalac finansijskih usluga ima fiducijarnu obavezu; i
  - (b) osiguranje integriteta i stabilnosti finansijskog sistema te Strane.
2. Ove mjere ne smiju predstavljati veće opterećenje nego je to potrebno kako bi ostvarile svoj cilj, a tamo gdje nisu u skladu s drugim odredbama ovog Ugovora, ne smiju se koristiti kao način na koji bi bilo koja Strana izbjegavala svoje obaveze ili dužnosti koje proizlaze iz tih odredbi.
3. Ništa u ovom Ugovoru neće se tumačiti na način da od Strane zahtijeva da otkrije informacije koje se odnose na poslove i račune pojedinih klijenata niti bilo kakve povjerljive ili zaštićene informacije koje se nalaze u posjedu javnih subjekata.
4. Ne dovodeći u pitanje druge načine reguliranja prekogranične trgovine finansijskim uslugama iz razloga opreza, Strana može zahtijevati registraciju pružalaca prekograničnih finansijskih usluga druge Strane te finansijskih instrumenata.

---

⁶ Podrazumijeva se da izraz „razlozi opreza” može uključivati održavanje sigurnosti, stabilnosti, integriteta ili finansijske odgovornosti pojedinačnih pružalaca finansijskih usluga.

Član 3.42.

Transparentnost

1. Strane priznaju važnost transparentnih propisa i politika koje uređuju djelatnosti pružalaca finansijskih usluga za olakšavanje pristupa stranih pružalaca finansijskih usluga tržištu druge Strane i njihovog poslovanja na tom tržištu. Svaka Strana se obavezuje da će promovirati regulatornu transparentnost u finansijskim uslugama.
2. Nadležna tijela svake Strane će zainteresiranim osobama staviti na raspolaganje domaće uvjete i važeće postupke za popunjavanje zahtjeva u vezi s pružanjem finansijskih usluga.
3. Ako je za pružanje finansijskih usluga obavezno posjedovanje dozvole ili odobrenja, nadležna tijela Strane će uvjete za dobivanje takve dozvole ili odobrenja učiniti javno dostupnim.
4. Svaka Strana će osigurati da se sve mjere opće primjene na koje se odnosi ovaj Dio provode na razuman, objektivan i nepristrasan način.
5. Svaka Strana će, u mjeri kojoj je to moguće, omogućiti razuman vremenski period od objavljivanja finansijskih propisa opće primjene do dana njihovog stupanja na snagu.
6. Svaka Strana će osigurati da se pravila opće primjene koja donesu ili provode samoregulirajuće organizacije određene Strane bez odlaganja objave ili na drugi način učine dostupnim na takav način koji će zainteresiranim osobama omogućiti da se s njima upoznaju.
7. Svaka Strana će primjenjivati ili uspostaviti odgovarajuće mehanizme za davanje odgovora na upite zainteresiranih osoba u vezi mjera opće primjene obuhvaćenih ovim Poglavljem.

Član 3.43.

Samoregulirajuće organizacije

Kada jedna Strana traži članstvo, učešće u ili pristup bilo kojoj samoregulirajućoj organizaciji, berzi ili tržištu vrijednosnih papira ili terminskih ugovora (fjučersa), klirinškoj agenciji ili bilo kojoj drugoj organizaciji ili udruženju, kako bi pružaoci finansijskih usluga iz druge Strane finansijske usluge pružali na ravnopravnoj osnovi s pružaocima finansijskih usluga te Strane, ili kada ta Strana tim subjektima direktno ili indirektno daje privilegije ili prednost u pogledu pružanja finansijskih usluga, ta Strana će osigurati da ti subjekti pružaocima finansijskih usluga iz druge Strane odobre nacionalni tretman i tretman najpovlaštenije nacije.

Član 3.44.
Sistemi plaćanja i obračuna

Prema uvjetima kojima se odobrava nacionalni tretman, svaka Strana će pružaocima finansijskih usluga druge Strane koji imaju poslovni nastan na njenoj teritoriji odobriti pristup sistemima plaćanja i obračuna kojima upravljaju javni subjekti i zvaničnim mogućnostima finansiranja i refinansiranja koje su dostupne u okviru uobičajenog poslovanja. Cilj ovog člana nije da omogućava pristup sredstvima zajmodavca Strane u krajnjoj instanci.

Član 3.45.
Nove finansijske usluge

1. Svaka Strana će dozvoliti pružaocu finansijskih usluga iz druge Strane koji ima poslovni nastan na njenoj teritoriji pružanje bilo koje nove finansijske usluge čije bi pružanje u istim ili sličnim okolnostima prema domaćem pravu ta Strana dozvolila svojim pružaocima finansijskih usluga, pod uvjetom da za tu novu finansijsku uslugu nije potrebno donošenje nekog novog ili izmjena postojećeg zakona.

2. Strana može odrediti institucionalni i pravni oblik putem kojeg se usluga može pružati te može zahtijevati odobrenje za pružanje usluge. U slučajevima kada se zahtijeva takvo odobrenje, donosi se odluka u razumnom roku, a odobrenje se može odbiti samo iz razloga opreza.

Član 3.46.
Prijenos i obrada informacija

Ovisno o domaćem zakonodavstvu, nijedna Strana neće preduzimati mjere kojima se sprečava prijenos informacija ili obrada finansijskih informacija na ili s njene teritorije, uključujući prijenos podataka elektronskim putem, ili mjere kojima se, na osnovu pravila o uvozu u skladu s međunarodnim sporazumima, sprečava prijenos opreme, ako je takav prijenos informacija, obrada finansijskih informacija ili prijenos opreme neophodan za odvijanje uobičajenog poslovanja pružalaca finansijskih usluga druge Strane. Ništa u ovom članu ne ograničava pravo Strane da zaštiti lične podatke, privatnost i povjerljivost privatnih podataka i računa osim ako se takvo pravo ne koristi kako bi se izbjeglo poštivanje odredbi ovog Poglavlja.

Član 3.47.
Specifična izuzeća

1. Ništa u ovom Dijelu neće se tumačiti na način da sprečava Stranu, uključujući njene javne subjekte, da na svojoj teritoriji isključivo provodi aktivnosti ili pruža usluge koje predstavljaju dio javnog penzijskog plana ili zakonski sistem socijalne sigurnosti, osim kada

prema domaćim propisima takve aktivnosti mogu obavljati pružaoci finansijskih usluga u konkurenciji s javnim subjektima ili privatnim institucijama.

2. Ništa u ovom Ugovoru se neće primjenjivati na aktivnosti koje obavljaju centralna banka ili monetarne vlasti niti bilo koji drugi javni subjekt u provedbi monetarne ili politike deviznog tečaja.

3. Ništa u ovom Dijelu neće se tumačiti na način da sprečava Stranu, uključujući njene javne subjekte, da na svojoj teritoriji isključivo provodi aktivnosti ili pruža usluge za račun, s garancijom ili koristeći finansijska sredstva te Strane, uključujući njene javne subjekte, osim ako te aktivnosti prema domaćim propisima mogu obavljati pružaoci finansijskih usluga u konkurenciji sa javnim subjektima ili privatnim institucijama.

Član 3.48. Priznavanje

1. Strana može priznati mjere opreza druge Strane prilikom odlučivanja o tome kako će se njene mjere koje se odnose na finansijske usluge primjenjivati. Takvo priznavanje, koje se može ostvariti putem harmonizacije ili na drugi način, može se zasnivati na sporazumu ili dogovoru između Strana, ili može biti samostalno odobreno.

2. Strana koja je, bilo u vrijeme stupanja na snagu ovog Ugovora ili nakon toga, potpisnica sporazuma ili dogovora iz stava 1. ovog člana s nekom trećom stranom će drugoj Strani dati adekvatnu mogućnost da pregovara svoje pristupanje takvim sporazumima ili dogovorima ili da pregovara njima slične sporazume ili dogovore, i to u okolnostima u kojima postoje ekvivalentni propisi, nadgledanje, provedba takvih propisa, i po potrebi postupaka u vezi s razmjennom informacija među stranama koje su sklopile sporazum ili dogovor. U slučaju kada Strana samostalno odobri priznavanje, ona će drugoj Strani dati adekvatnu mogućnost da dokaže postojanje takvih okolnosti.

Dio V – Usluge cestovnog prijevoza i pomoćne usluge

Član 3.49. Područje primjene

1. Ovaj Dio se odnosi na mjere Strana koje utiču na trgovinu uslugama međunarodnog teretnog cestovnog prijevoza i pomoćnih usluga.

2. Tamo gdje je primjenjivo i u skladu s pravilima člana V GATT-a iz 1994. godine i relevantnim odredbama *WTO Sporazuma o olakšavanju trgovine*, ovaj Dio obuhvata i tranzitni promet.

Član 3.50. Definicije

Za potrebe ovog Dijela;

„**vozilo**” označava motorno vozilo ili povezanu kombinaciju vozila koja su registrirana u Strani i koja se koriste isključivo za prijevoz robe.

„**međunarodni cestovni prijevoz tereta**” označava:

- (a) vožnju koja se obavlja natovarenim ili nenatovarenim vozilom pri čemu se polazišno i odredišno mjesto nalazi na teritoriji Strane;
- (b) vožnju koja se obavlja natovarenim ili nenatovarenim vozilom u tranzitu;

„**pomoćne usluge**” označavaju usluge razvrstane prema CPC klasifikaciji pod 741, 742, 748 i 749, koje se pružaju kao podrška međunarodnom cestovnom prijevozu tereta;

„**prijevozna oprema**” označava dio vozila čija je svrha nošenje tereta, koje ima nosače i koje se pomoću uređaja koji predstavlja dio vozila može odvojiti od vozila i ponovo montirati na njega;

„**tranzit**” označava prijevoz preko teritorije Strane kada prelazak preko te teritorije predstavlja samo dio cijelog putovanja koje počinje i završava se izvan granica Strane preko čije se teritorije odvija promet; i

„**kvarljiva roba**” označava robu koja se brzo kvari zbog svojih prirodnih svojstava, a posebno zbog nepostojanja odgovarajućih uvjeta skladištenja.

Član 3.51. Sloboda tranzita

Strana neće uvoditi niti primjenjivati nikakvu mjeru koja predstavlja količinsko ograničenje ili ima jednak efekat na broj pružalaca usluga ili vozila u tranzitu.

Član 3.52. Administrativni i tehnički zahtjevi

Strana neće uvoditi niti primjenjivati nikakve administrativne i tehničke zahtjeve⁷ koji nisu zasnovani na objektivnim i transparentnim kriterijima, kao što su kompetentnost i sposobnost

---

⁷ Ovaj član se neće primjenjivati na zahtjeve u pogledu raspodjele kvota za međunarodni cestovni

za pružanje usluga, te će osigurati da ti zahtjevi ne predstavljaju proizvoljnu ili neopravdanu diskriminaciju ili prikriveno ograničavanje trgovine uslugama obuhvaćenim ovim Dijelom.

Član 3.53. Kretanje prijevozne opreme

Svaka Strana će dozvoliti prekogranično kretanje i tranzit prijevozne opreme⁸ potrebne za pružanje usluga obuhvaćenim ovim Dijelom prema razumnim i nediskriminatornim odredbama i uvjetima.

Član 3.54. Određeni cestovni pravci

Strana neće uvoditi niti primjenjivati nikakvu mjeru kojom se od pružalaca usluga iz druge Strane zahtijeva da koristi neki određeni cestovni pravac, što se ne traži od vlastitih pružalaca istih ili sličnih usluga.

Član 3.55. Obavezni načini prijevoza

Nijedna Strana neće donijeti niti primjenjivati nikakve diskriminatorne mjere koje sprečavaju pružaoce usluga iz druge Strane da koriste način prijevoza koji preferiraju.

Član 3.56. Kvarljiva roba

Strane priznaju bitnu ulogu koju cestovni prijevoz ima u pogledu pravovremene isporuke kvarljive robe i, s ciljem sprečavanja gubitka ili propadanja kvarljive robe koje se može izbjeći, one će:

- a) dati odgovarajući prioritet pružiocima usluga i njihovim vozilima koja prevoze kvarljivu robu prilikom određivanja pregleda koji se mogu zahtijevati prilikom prelaska granica; i
- b) nastojati izbjeći uvođenje restriktivnih mjera koje sprečavaju pravovremenu isporuku kvarljive robe.

---

prijevoz tereta i izdavanje prometnih dozvola.

⁸ Za veću sigurnost, prikolice i poluprikolice pokrivena su definicijom vozila i ne smatraju se transportnom opremom.

Član 3.57. Kazne

1. Svaka Strana će osigurati da kazne koje naplaćuju njeni nadležni organi budu razumne, nediskriminatorne i unaprijed utvrđene zakonom i to dovoljno detaljno kako bi pružaoci usluga mogli unaprijed procijeniti iznos koji se naplaćuje za svako kršenje.
2. Svaka Strana će osigurati da, u slučaju kada se nekom pružaocu usluga naplati kazna zbog kršenja, ta kazna neće biti ponovo naplaćena za to isto konkretno kršenje tokom kretanja preko njene cjelokupne teritorije u okviru istog putovanja.

Član 3.58. Pristup infrastrukturi i njeno korištenje

Strane neće uvoditi niti primjenjivati nikakvu mjeru koja bi uskratila pružaocima usluga iz druge Strane pristup odgovarajućoj prometnoj infrastrukturi ili njeno korištenje⁹ prema razumnim i nediskriminatornim odredbama i uvjetima.

Član 3.59. Finansijsko jamstvo

Ako nadležne vlasti jedne Strane zahtijevaju polaganje finansijskog jamstva kao uvjet za pružanje usluga obuhvaćenih ovim Dijelom na svojoj teritoriji, one će odrediti razuman iznos tog jamstva, uzimajući u obzir uključeni rizik, te će pravovremeno osloboditi to jamstvo.

Član 3.60. Transparentnost

1. Svaka Strana će učiniti javno dostupnim na internetu relevantne mjere koje utiču na pružanje usluga obuhvaćenih ovim Dijelom, uključujući po potrebi informacije o:
  - (a) težini i dimenzijama vozila,
  - (b) fiskalnim naknadama,
  - (c) graničnim formalnostima,
  - (d) socijalnim i okolinskim propisima, i
  - (e) kaznama.

---

⁹ Za potrebe ovog člana, relevantna prometna infrastruktura označava svu infrastrukturu, uključujući objekte uz cestu, potrebnu za pružanje usluga koja je generalno dostupna pružaocima usluga.

2. Svaka Strana će na ažuran način pružiti informacije na internetu o svim izmjenama i dopunama propisa, novim propisima i međunarodnim sporazumima koji utiču na pružanje usluga obuhvaćenih ovim Dijelom.

Član 3.61. Profesionalni vozači

Profesionalni vozači koje zapošljava pružalac usluga iz jedne Strane mogu se zadržati na teritoriji druge Strane bez vize najduže 90 dana u okviru svakog perioda od 180 dana.

Član 3.62. Odnos prema drugim sporazumima

1. Strane potvrđuju svoja postojeća prava i obaveze prema drugim sporazumima čije su potpisnice obje Strane.

2. U slučaju bilo kakve neusklađenosti između odredbi ovog Ugovora koja utiče na usluge obuhvaćene ovim Dijelom i drugih sporazuma, primjenjivat će se odredba koja je najpovoljnija za pružaoca usluga.

Član 3.63. Odnos prema Poglavlju III (Trgovina uslugama)

U slučaju bilo kakve neusklađenosti između odredbi ovog Dijela i Poglavlja III (Trgovina uslugama), prednost će imati odredbe ovog Dijela u mjeri u kojoj se radi o neusklađenosti.

Dio VI – Elektronska trgovina

Član 3.64. Definicije

Za potrebe ovog Dijela:

„digitalni proizvodi” označavaju kompjuterske programe, tekst, video, slike, tonske snimke i druge proizvode koji su kodirani u digitalnom formatu i koji se proizvode za komercijalnu prodaju ili distribuciju i prenose elektronskim putem. Radi veće sigurnosti, digitalni proizvodi ne obuhvataju finansijske instrumente, uključujući novac, prikazane u digitalnom formatu;

„*elektronska autentikacija*” označava proces ili postupak provjere identiteta Strane u elektronskoj komunikaciji ili prometu i/ili osiguranje cjelovitosti elektronske komunikacije;

„*elektronska trgovina*” označava svaku ekonomsku ili komercijalnu aktivnost koja se obavlja elektronskim putem i bez ikakve fizičke interakcije;

„*elektronske tehnologije*” označavaju kombinaciju softvera i hardvera koja omogućuje interakciju između osoba iz Strana koje koriste dokument u elektronskom obliku;

„*elektronski prijenos ili prenesen elektronskim putem*” označava prijenose izvršene bilo kojim elektromagnetnim putem, uključujući putem fotona;

„*lični podaci*” označavaju sve podatke, uključujući informacije, o fizičkoj osobi čiji identitet je utvrđen ili se može utvrditi;

„*administrativni trgovinski dokumenti*” označavaju obrasce koje izdaju ili kontroliraju Strane koji se moraju popuniti od strane ili u ime uvoznika ili izvoznika u vezi s uvozom ili izvozom robe; i

„*neželjena komercijalna elektronska poruka*” označava elektronsku poruku koja je poslana u komercijalnu ili marketinšku svrhu na neku elektronsku adresu bez saglasnosti primaoca ili uprkos eksplicitnom odbijanju primaoca, putem pružaoca usluga pristupa internetu i, ako je tako predviđeno domaćim zakonima i propisima svake Strane, neke druge telekomunikacione usluge.

Član 3.65. Područje primjene

Ovaj Dio se odnosi na mjere koje donese ili primjenjuje Strana koje utiču na trgovinu elektronskim putem.

Član 3.66. Opće odredbe

1. Strane prepoznaju ekonomski rast i prilike koje se nude kroz sve veću upotrebu elektronske trgovine, posebno za preduzeća i potrošače, te važnost potrebe za stvaranjem takvog okruženja koje će imati povjerenje i sigurnost u njenu upotrebu.
2. Strane uviđaju da elektronska trgovina može povećati šanse za trgovinu i doprinijeti ekonomskom rastu te naglašavaju važnost promoviranja upotrebe elektronskih tehnologija u trgovini s ciljem smanjivanja troškova na najmanju moguću mjeru i olakšavanja trgovine.

Član 3.67. Carine

1. Strane se slažu da neće uvoditi carine na elektronski prijenos između Strana.
2. Stav 1. ovog člana ne sprečava Strane da uvedu unutrašnje poreze ili druge unutrašnje naknade za elektronski prijenos.

Član 3.68. Nediskriminatoran tretman digitalnih proizvoda

1. Nijedna Strana ne smije dodijeliti manje povoljan tretman digitalnim proizvodima koji su kreirani, proizvedeni, objavljeni, ugovoreni, stavljeni u promet ili po prvi put učinjeni dostupnim po komercijalnim uvjetima na teritoriji druge Strane ili digitalnim proizvodima čiji je autor, izvođač, proizvođač, programer ili vlasnik osoba iz druge Strane od onog koji dodjeljuje drugim istim ili sličnim digitalnim proizvodima.¹⁰
2. Strane su saglasne da se ovaj član ne odnosi na subvencije ili dotacije koje daje Strana, uključujući zajmove, garancije i osiguranje dane uz podršku vlade.
3. Ovaj član se ne odnosi ni na jednu mjeru koja utiče na emitiranje programa.

Član 3.69. Domaći okvir elektronskog prometa

Strane će nastojati izbjegavati svako nepotrebno regulatorno opterećenje elektronskog prometa.

Član 3.70. Usluge elektronske autentikacije i certificiranja

1. Nijedna Strana neće donositi niti primjenjivati nikakve zakonske propise u pogledu elektronske autentikacije koji bi:
  - (a) Stranama u elektronskom prometu zabranjivali da međusobno odluče o odgovarajućim načinima elektronske autentikacije tog prometa; ili

---

¹⁰ Radi veće sigurnosti, u slučaju kada digitalni proizvod neke nepotpisnice Ugovora predstavlja „isti ili sličan digitalni proizvod“, on će za potrebe ovog stava biti okarakteriziran kao neki „drugi isti ili sličan digitalni proizvod“.

(b) sprečavali Strane da pred sudskim ili upravnim vlastima dokažu da je njihov elektronski promet u skladu sa svim zakonskim zahtjevima u pogledu elektronske autentifikacije.

2. Ne dovodeći u pitanje stav 1. ovog člana, Strana može, za neku određenu kategoriju elektronskog prometa ili elektronske komunikacije koja ima poseban značaj za taj promet, zahtijevati da način autentifikacije bude u skladu s određenim standardima efekta ili da bude zasnovan na posebnom elektronskom certifikatu koji izdaje pružalac usluga certificiranja koji je akreditiran ili priznat u skladu sa zakonima i propisima te Strane, pod uvjetom da se takvim zahtjevom ispunjava neki legitimni cilj politike.

Član 3.71. Zaštita ličnih podataka

1. Strane prepoznaju ekonomske i društvene prednosti zaštite ličnih podataka korisnika elektronske trgovine i činjenicu da ona doprinosi jačanju povjerenja potrošača u elektronsku trgovinu.

2. Svaka Strana će, na način koji bude smatrala prikladnim, zaštititi lične podatke korisnika elektronske trgovine. Lični podaci korisnika elektronske trgovine ne mogu se razmjenjivati s drugom Stranom bez saglasnosti korisnika.

3. Svaka Strana će nastojati da:

- (a) donese ili primjenjuje domaći zakonski okvir koji osigurava zaštitu ličnih podataka korisnika elektronske trgovine; i
- (b) razmjenjuje informacije o svojim iskustvima u zaštiti ličnih podataka.

Član 3.72. Bespapirna trgovina

Strane će nastojati da:

- (a) administrativne dokumente o trgovini učine dostupnim javnosti u elektronskom obliku; i
- (b) prihvate administrativne dokumente o trgovini dostavljene elektronskim putem kao zakonski jednake verziji tih dokumenata na papiru.

Član 3.73. **Saradnja u području elektronske trgovine**

1. Strane će razmjenjivati informacije i iskustva u pogledu zakona i propisa u području elektronske trgovine, a posebno u pogledu zaštite ličnih podataka i jačanja povjerenja korisnika.
2. Strane će voditi dijalog o regulatornim pitanjima koja se pojave u elektronskoj trgovini koji će se, između ostalog, odnositi na sljedeća pitanja:
  - (a) priznavanje certifikata o elektronskoj autentikaciji izdanih javnosti i olakšavanje prekograničnih usluga certificiranja;
  - (b) odgovornost pružalaca posredničkih usluga u pogledu prijenosa i pohranjivanja informacija;
  - (c) tretman neželjenih komercijalnih elektronskih poruka; i
  - (d) sva druga pitanja od značaja za razvoj elektronske trgovine.
3. Ovaj dijalog će obuhvatiti razmjenu informacija o zakonodavstvu Strana u pogledu ovih pitanja, kao i o provedbi tog zakonodavstva.

Član 3.74. **Zaštita potrošača na internetu**

1. Strane uviđaju važnost provedbe i donošenja transparentnih i djelotvornih mjera za zaštitu potrošača od prijevanih i obmanjujućih praksi u trgovini, kao i mjera koje pogoduju razvijanju povjerenja potrošača kada učestvuju u elektronskoj trgovini.
2. S tim ciljem, svaka Strana će u svojim domaćim zakonima usvojiti ili primjenjivati odredbe o zaštiti potrošača kako bi zabranila prijevarne i obmanjujuće prakse u trgovini koje nanose štetu potrošačima koji učestvuju u elektronskoj trgovini.
3. Strane će nastojat promovirati saradnju između svojih državnih tijela za zaštitu potrošača ili drugih relevantnih tijela u pogledu aktivnosti vezanih za prekograničnu elektronsku trgovinu s ciljem unapređenja dobrobiti i povjerenja potrošača.
4. Državna tijela za provedbu zaštite potrošača svake Strane će, u odgovarajućim slučajevima od obostranog interesa, nastojati sarađivati s odgovarajućim tijelima iz druge Strane u provedbi svojih zakona koji se odnose na zaštitu potrošača kako bi spriječili ili zaustavili prijevarne i obmanjujuće komercijalne prakse u elektronskoj trgovini.

5. S tim ciljem, Strane trebaju razmjenjivati informacije i iskustva o svojim pristupima zaštiti potrošača koji učestvuju u elektronskoj trgovini te o drugim pitanjima vezanim za elektronsku trgovinu.

Član 3.75.

Neželjene komercijalne elektronske poruke

1. Svaka Strana će donijeti ili primjenjivati mjere u pogledu neželjenih komercijalnih elektronskih poruka koje:

- (a) zahtijevaju od pošiljalaca neželjenih komercijalnih elektronskih poruka da omoguće primaocima zaustavljanje takvih poruka;
- (b) zahtijevaju saglasnost primalaca, kako je to utvrđeno zakonima i propisima u svakoj Strani, za primanje komercijalnih elektronskih poruka; ili
- (c) na drugi način osiguraju smanjenje neželjenih komercijalnih elektronskih poruka na najmanju moguću mjeru.

2. Svaka Strana će osigurati pravnu zaštitu od pošiljalaca neželjenih komercijalnih elektronskih poruka koji ne postupaju u skladu s njenim mjerama koje se provode u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 3.76.

Pružanje usluga elektronskim putem

Strane potvrđuju da mjere koje utiču na pružanje usluge isporučene ili izvršene elektronskim putem podliježu obavezama sadržanim u relevantnim odredbama Poglavlja III (Trgovina uslugama) koje su predmetom bilo kojih izuzeća ili ograničenja navedenih u Aneksu V (Rasporedi specifičnih obaveza u uslugama) koja se primjenjuju na takve obaveze.

POGLAVLJE IV JAVNE NABAVKE

Član 4.1. Cilj

Strane smatraju da otvoreni postupak za dodjelu ugovora o javnim nabavkama zasnovan na nediskriminaciji i reciprocitetu predstavlja poželjan cilj.

Član 4.2. Područje primjene

Pristup postupcima za dodjelu ugovora bit će ograničen na područje primjene, pravila, postupke i ugovore iznad praga utvrđenog zakonodavstvom Strana. Ovaj Ugovor ne obuhvata ugovore izvan područja primjene zakona o javnim nabavkama Strana. S tim ciljem, svaka Strana nastoji osigurati da zakonski propisi koji se odnose na nabavke garantiraju transparentnost i pravičnu konkurenciju.

Član 4.3. Nacionalni tretman

S obzirom na pristup postupcima za dodjelu ugovora, svaka Strana će robama i uslugama¹ iz druge Strane i dobavljačima iz druge Strane odmah i bezuvjetno odobriti tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji ta Strana odobrava domaćim robama, uslugama i dobavljačima.

Član 4.4. Industrijski razvoj

1. Prema stavu 2, 3. i 4. ovog člana, uzimajući u obzir razvojne potrebe i okolnosti Strana te ne dovodeći u pitanje član 4.3. (Nacionalni tretman), Strane mogu:

- (a) primjenjivati preferencijalni tretman domaćeg u pogledu cijena dobavljača domaćih roba i usluga; i
- (b) uvoditi ili provoditi kompenzacije.

---

¹ Radi veće sigurnosti, usluge uključuju i građevinske radove.

2. S efektom od osam godina nakon stupanja na snagu ovog Ugovora, svaka Strana će primijeniti član 4.3. (Nacionalni tretman), u odnosu na:

- (a) dobavljače robe porijeklom iz druge Strane, kako je definirano u članu 2.10. (Pravila o porijeklu robe i saradnja između carinskih uprava) Poglavlja II (Trgovina robama); i
- (b) pružaoce usluga iz druge Strane koji imaju poslovni nastan i obavljaju značajne poslovne djelatnosti na teritoriji te Strane.

3. U pogledu preferencijalnog tretmana cijena, Strane neće povećavati maksimalnu prednost koja je na snazi na dan stupanja na snagu ovog Ugovora.

4. U slučaju da Strane, u pogledu preferencijalnog tretmana cijena ili kompenzacija u okviru nekog međunarodnog sporazuma, izričito ili prešutno odobre povoljniji tretman bilo kojoj trećoj strani ili stranama, ili prestanu odobravati preferencijalne cijene ili kompenzacije u okviru svog domaćeg zakonodavstva, svaka Strana će automatski omogućiti tu istu prednost drugoj Strani.

Član 4.5. Sigurnosna i opća izuzeća

1. Ništa u ovom Poglavlju neće se tumačiti na način da sprečava bilo koju Stranu u preduzimanju bilo koje mjere ili neotkrivanju neke informacije koju smatra potrebnom za zaštitu svojih osnovnih sigurnosnih interesa u pogledu nabavke oružja, municije ili ratnog materijala ili nabavke neophodne za nacionalnu sigurnost ili za potrebe nacionalne odbrane.

2. Pod uvjetom da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi kod postojanja istih uvjeta predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između Strana ili prikrivenog ograničavanja međunarodne trgovine, nijedna odredba ovog Poglavlja neće se tumačiti na način da sprečava bilo koju Stranu u donošenju ili provedbi mjera:

- (a) potrebnih radi zaštite javnog morala, reda ili sigurnosti;
- (b) potrebnih radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;
- (c) potrebnih radi zaštite intelektualnog vlasništva; ili
- (d) koje se odnose na robu ili usluge osoba s invaliditetom, filantropskih ustanova ili rada u zatvorima.

Član 4.6.
Odnos prema Poglavlju III (Trgovina uslugama)

Obaveze Strana na osnovu ovog Poglavlja podlijezat će svim uvjetima, rezervama i ograničenjima opisanim u Poglavlju III (Trgovina uslugama).

POGLAVLJE V
OPĆE I ZAJEDNIČKE ODREDBE

Član 5.1.
Opća izuzeća

1. Ništa u ovom Ugovoru neće spriječiti Strane u preduzimanju radnji i uvođenju mjera u skladu sa članom XX GATT-a iz 1994. godine i člana XIV GATS-a, *mutatis mutandis*.
2. Zajednički odbor će u najvećoj mogućoj mjeri biti upoznat s mjerama preduzetim u skladu sa stavom 1. ovog člana, kao i o njihovom prestanku.
3. Strane razumiju da mjere navedene u članu XX(b) GATT-a iz 1994. godine i člana XIV(b) GATS-a obuhvataju okolinske mjere koje su potrebne radi zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka, te da se član XX(g) GATT-a iz 1994. godine primjenjuje na mjere koje se odnose na očuvanje živih i neživih iscrpljivih prirodnih resursa.

Član 5.2.
Sigurnosna izuzeća

Ništa u ovom Ugovoru neće se tumačiti na način:

- (a) da od Strane zahtijeva da pruži neku informaciju čije se otkrivanje smatra protivnim njenim bitnim sigurnosnim interesima;
- (b) da sprečava neku Stranu u preduzimanju mjera koje smatra potrebnim radi zaštite svojih bitnih sigurnosnih interesa:
  - (i) u vezi s proizvodnjom ili prometom oružja, municije ili ratnog materijala ili u vezi s privrednim aktivnostima koje se direktno ili indirektno obavljaju u svrhu snabdijevanja vojnih struktura;
  - (ii) u vezi s fizijskim ili fuzijskim materijalima ili materijalima iz kojih se oni dobivaju; ili
  - (iii) za vrijeme rata ili drugih hitnih situacija u međunarodnim odnosima; ili
- (c) da sprečava neku Stranu u preduzimanju mjera s ciljem ispunjavanja svojih međunarodnih obaveza u svrhu održavanja međunarodnog mira i sigurnosti.

Član 5.3. **Pravila o konkurenciji za preduzeća**

1. Niže navedeno je nespojivo sa ispravnom primjenom ovog Ugovora ukoliko može uticati na trgovinu između Strana:

(a) svi sporazumi između preduzeća, odluke udruženja preduzeća i usklađene prakse između preduzeća koja kao svoj cilj ili rezultat imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije;

(b) zloupotreba dominantnog položaja jednog ili više preduzeća na cijeloj teritoriji Strane ili na njenom značajnom dijelu.

2. Odredbe stava 1. ovog člana će se primjenjivati na aktivnosti svih preduzeća, uključujući javna preduzeća i preduzeća kojima Strane odobre posebna ili isključiva prava. Preduzeća kojima su povjerene uslužne djelatnosti od općeg ekonomskog interesa ili ona koja imaju karakter monopola koji ostvaruje prihod, podliježu odredbama stava 1. ovog člana u mjeri u kojoj primjena tih odredbi ne ometa provedbu, po zakonu ili u praksi, posebnih javnih zadataka koji su im dodijeljeni.

3. Kada se radi o poljoprivrednim proizvodima, odredbe stava 1.(a). ovog člana neće se primjenjivati na one sporazume, odluke i postupke koje čine sastavni dio organizacije nacionalnog tržišta.

4. Strane se obavezuju da će svoje zakone o konkurenciji provoditi na transparentan, pravovremen i nediskriminatoran način, uz uvažavanje principa pravičnosti postupka i prava na odbranu dotičnih strana s ciljem sprečavanja postupaka iz stava 1. ovog člana.

Član 5.4. **Plaćanja**

1. Osim u okolnostima navedenim u članu 5.5. (Poteškoće u vezi s bilansom plaćanja), Strana neće primjenjivati ograničenja na međunarodne transfere i plaćanja za tekuće transakcije s drugom Stranom.

2. Ništa u ovom Ugovoru neće uticati na prava i obaveze Strana prema *Sporazumu o Međunarodnom monetarnom fondu*, uključujući devizna plaćanja koja su u skladu sa Sporazumom o Međunarodnom monetarnom fondu, pod uvjetom da ne primjenjuje ograničenja na kapitalne transakcije, osim prema članu 5.5. (Poteškoće u vezi s bilansom plaćanja) ili na zahtjev MMF-a.

Član 5.5.
Poteškoće u vezi s bilansom plaćanja

1. Strane će nastojati izbjegavati uvođenje mjera ograničenja, uključujući mjere koje se odnose na trgovinu robom i uslugama zbog poteškoća u vezi s bilansom plaćanja.
2. U slučaju kada jedna od Strana ima ozbiljne poteškoće u vezi s bilansom plaćanja ili joj one neposredno prijete, ta Strana može, u skladu s uvjetima utvrđenim u Sporazumu o WTO-u i u skladu sa *Sporazumom o Međunarodnom monetarnom fondu*, uvesti restriktivne mjere, uključujući i mjere koje se odnose na uvoz.
3. Strane podrazumijevaju da ograničenja navedena u stavu 1. ovog člana neće biti diskriminatorna, da će biti ograničenog trajanja te da ne smiju prelaziti ono što je neophodno kako bi se sanirala situacija u vezi s bilansom plaćanja. Mjere će se postepeno ublažavati s poboljšavanjem stanja u vezi s bilansom plaćanja te će biti ukinute kad uvjeti više ne budu opravdavali njihovo postojanje.
4. Odnosna Strana će o njihovom uvođenju odmah obavijestiti drugu Stranu i, kad god je to moguće, o vremenskom rasporedu njihovog ukidanja.

Član 5.6.
Intelektualno, industrijsko i trgovačko vlasništvo

1. Strane će osigurati odgovarajuću i djelotvornu zaštitu prava intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva u skladu sa *Sporazumom WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS)* i drugim međunarodnim sporazumima u području intelektualnog vlasništva čije su potpisnice. To obuhvata i djelotvorne načine provedbe tih prava.
2. Strane će redovno ocjenjivati provedbu ovog člana. Ako dođe do poteškoća koje utiču na trgovinu u vezi s pravima intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva, bilo koja Strana može zahtijevati hitne konsultacije kako bi se iznašla obostrano zadovoljavajuća rješenja.

POGLAVLJE VI INSTITUCIONALNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 6.1. Razvojna klauzula

1. Kad Strana smatra da bi u interesu privreda Stranâ bilo korisno razviti i produbiti odnose uspostavljene ovim Ugovorom njihovim proširenjem na područja koja njime nisu obuhvaćena, uputit će drugoj Strani obrazložen zahtjev. Zajednički odbor može ispitati takav zahtjev i, tamo gdje je to opravdano, dati svoje preporuke, posebno s ciljem započinjanja pregovora.
2. Sporazumi koji proisteknu iz postupka navedenog u stavu 1. ovog člana podlijegat će ratifikaciji Strana u skladu s njihovim unutrašnjim zakonodavstvom.

Član 6.2. Zajednički odbor

1. Strane ovim osnivaju Zajednički odbor koji se sastoji od predstavnika Bosne i Hercegovine i Turske.
2. Prvi sastanak Zajedničkog odbora održat će se godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Ugovora. Nakon toga, Zajednički odbor će se sastajati svake dvije godine u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj naizmjenično, osim ako se Strane drukčije ne dogovore. Zajedničkim odborom će kopredsjedavati predstavnici koje imenuju Bosna i Hercegovina i Turska. Zajednički odbor će se dogovarati o rasporedu svojih sastanaka i utvrđivati svoj dnevni red.
3. Zajednički odbor:
  - (a) osigurava pravilno funkcioniranje ovog Ugovora;
  - (b) nadzire i olakšava provedbu i primjenu ovog Ugovora;
  - (c) nadzire rad svih pododbora, radnih grupa i drugih tijela uspostavljenih na osnovu ovog Ugovora;
  - (d) razmatra načine daljeg unapređivanja trgovinskih odnosa između Strana;
  - (e) ne dovodeći u pitanje član 5. Aneksa VI (Rješavanje sporova), nastoji riješiti probleme do kojih bi moglo doći u područjima obuhvaćenim ovim Ugovorom; i
  - (f) razmatra sva druga pitanja od interesa koja se odnose na neko područje

obuhvaćeno ovim Ugovorom.

4. Zajednički odbor može:
  - (a) odlučivati o uspostavi ili raspuštanju pododbora ili im dodjeljivati odgovornosti;
  - (b) davati preporuke o pitanjima u vezi ovog Ugovora, uključujući preporuke za izmjene i dopune ovog Ugovora;
  - (c) mijenjati ovaj Ugovor ako ima posebna ovlaštenja za to;
  - (d) donositi tumačenja odredbi ovog Ugovora;
  - (e) donijeti svoj poslovnik o radu; i
  - (f) preduzimati bilo kakve radnje u obavljanju svoje funkcije, a prema dogovoru Strana.

Član 6.3. Odlučivanje

1. Ne dovodeći u pitanje važeće zakonske uvjete i procedure Strana, Zajednički odbor će, s ciljem ostvarivanja ciljeva ovog Ugovora, imati ovlaštenja za donošenje odluka u pogledu svih pitanja u slučajevima predviđenim ovim Ugovorom.
2. Donesene odluke bit će obavezujuće za Strane. Strane će preduzeti potrebne mjere kako bi provele donesene odluke u skladu sa svojim važećim zakonskim uvjetima i procedurama.
3. Zajednički odbor će svoje odluke i preporuke donositi uzajmanom saglasnošću.

Član 6.4. Koordinatori Ugovora

1. Strane ovim određuju sljedeće koordinate Ugovora:
  - (a) za Bosnu i Hercegovinu: Sektor za međunarodne trgovinske odnose Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa ili njegovog slijednika; i
  - (b) za Tursku: Generalnu direkciju za Evropsku uniju Ministarstva ekonomije ili njenog slijednika.

2. Koordinator Ugovora će:

- (a) pripremati dnevni red i koordinirati pripremu sastanaka Zajedničkog odbora;
- (b) po potrebi, pratiti odluke koje donese Zajednički odbor;
- (c) djelovati kao kontaktne tačke s ciljem olakšavanja komunikacije između Strana o svim pitanjima obuhvaćenim ovim Ugovorom, osim ako nije drukčije predviđeno ovim Ugovorom; i
- (d) razmatrati svako drugo pitanje koje može uticati na funkcioniranje ovog Ugovora, a na zahtjev Zajedničkog odbora.

Član 6.5. Rješavanje sporova

1. Strane će preduzeti sve potrebne mjere kako bi ispunile svoje obaveze na osnovu ovog Ugovora. One će osigurati da ciljevi utvrđeni u ovom Ugovoru budu ostvareni.
2. Svaki spor u vezi s tumačenjem, provedbom ili primjenom odredbi ovog Ugovora bit će riješen primjenom postupaka i mehanizama utvrđenih u Aneksu VI (Rješavanje sporova).

Član 6.6. Protokoli, aneksi, dodaci, napomene i fusnote

Svi postojeći i budući protokoli, aneksi, dodaci, napomene i fusnote uz ovaj Ugovor čine njegov sastavni dio.

Član 6.7. Povjerljivost

Kada Strana u skladu s ovim Ugovorom pruži drugoj Strani informacije koje je označila kao povjerljive, druga Strana će čuvati povjerljivost tih informacija. Takve informacije će se koristiti samo u svrhu koja im je određena i neće se na drugi način otkrivati bez posebnog dopuštenja Strane koja je pružila informaciju, osim ako se njeno otkrivanje ne zahtijeva u okviru sudskog postupka.

Član 6.8.
Izmjene i dopune

1. Izmjene i dopune ovog Ugovora mogu se vršiti uz pisani dogovor između Strana.
2. Izmjene i dopune ovog Ugovora podliježu ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju u skladu s unutrašnjim zakonskim uvjetima Strana.
3. Strane će jedna drugu putem diplomatskih kanala obavijestiti o okončanju svojih unutrašnjih zakonskih postupaka navedenih u stavu 2. ovog člana.
4. Izmjene i dopune ovog Ugovora stupit će na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon datuma prijema posljednje obavijesti o okončanju unutrašnjih zakonskih postupaka ili u nekom kasnijem terminu, ako se Strane tako dogovore.

Član 6.9.
Stupanje na snagu

1. Ovaj Ugovor podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju u skladu s unutrašnjim zakonskim zahtjevima Strana.
2. Strane će jedna drugu obavijestiti, putem diplomatskih kanala, o okončanju svojih unutrašnjih pravnih procedura navedenih u stavu 1. ovog člana.
3. Ovaj Ugovor stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon datuma prijema posljednje obavijesti o okončanju unutrašnjih pravnih procedura.
4. Po stupanju na snagu ovog Ugovora, prestaje važenje sljedećeg:
  - Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, potpisanog 3. jula 2002. godine;
  - Protokola o Izmjenama i dopunama Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, potpisanog 14. maja 2009. godine; i
  - Odluke broj 1/2011 Zajedničkog odbora uspostavljenog na osnovu Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, potpisane 14. januara 2011. godine.

Član 6.10.
Rok važenja i otkazivanje

1. Ovaj Ugovor je zaključen na neograničen vremenski period.

2. Svaka Strana ga može otkazati putem diplomatskih kanala slanjem pisane obavijesti drugoj Strani. U takvom slučaju Ugovor se raskida prvog dana sedmog mjeseca nakon datuma kada je druga Strana primila obavijest.

3. Strane su se složile da se, u slučaju pristupanja jedne od Strana Evropskoj uniji, ovaj Ugovor raskida, bez ikakvih kompenzacija drugoj Strani, na dan prije datuma pristupanja Evropskoj uniji. U tom slučaju, Strana koja pristupa Evropskoj uniji će o tom pristupanju u razumnom vremenskom periodu obavijestiti drugu Stranu.

Član 6.11. Vjerodostojni tekstovi

Ovaj Ugovor je sačinjen u dva originalna primjerka na engleskom jeziku, pri čemu su oba jednako vjerodostojna.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, propisno ovlašteni opunomoćenici potpisali su ovaj Ugovor.

SAČINJENO u Ankari, 2. maja 2019. godine.

Za Bosnu i Hercegovinu

Milorad Dodik, s.r.
predsjedavajući Predsjedništva Bosne i
Hercegovine

Za Republiku Tursku

Recep Tayyip Erdoğan, s.r.
predsjednik

ANEKS I

(Lista proizvoda navedenih u članu 2.1. (Područje primjene) Poglavlja II (Trgovina robom))

HS broj	Opis proizvoda
2905 43	Manitol
2905 44	D–glucitol (sorbitol)
3302 10 29	Mješavine mirisnih tvari i mješavine
3501	– Kazein:
3501 10 10	– – Za proizvodnju regeneriranih tekstilnih vlakana
3501 10 50	– – Za industrijske upotrebe, osim proizvodnje prehrambenih proizvoda ili krme za stoku
3501 10 90	– – Ostalo
	– Ostalo
3501 90 90	– – Ostalo
3502	Albumini (uključujući koncentrate dvije ili više bjelančevina iz surutke, koji sadrže po masi više od 80% bjelančevina iz surutke, računato na suhu tvar), albuminati i ostali derivati albumina:
	– Albumin od jaja:
	– – Sušeni:
3502 11 10	– – – Neupotrebljiv, ili će biti učinjen neupotrebljivim, za ljudsku ishranu
3502 11 90	– – – Ostalo
	– – Ostalo:
3502 19 10	– – – Neupotrebljiv, ili će biti učinjen neupotrebljivim, za ljudsku ishranu
3502 19 90	– – – Ostalo
	– Albumin od mlijeka, uključujući koncentrate dvije ili više bjelančevina iz surutke:
3502 20 10	– – Neupotrebljiv, ili će biti učinjen neupotrebljivim, za ljudsku ishranu
	– – Ostalo:
3502 20 91	– – – Sušeni (na primjer, u listovima, ljuskama, pahuljicama, prahu)
3502 20 99	– – Ostalo
	– Ostalo:
	– – Albumini, osim albumina od jaja i albumina od mlijeka (laktalbumin):
3502 90 20	– – – Neupotrebljiv, ili će biti učinjen neupotrebljivim, za ljudsku ishranu
3502 90 70	– – – Ostalo
3502 90 90	– – Albuminati i ostali derivati albumina
2852 90 00	– – Ostalo
3505 10	Dekstrini i ostali modificirani skrobovi
3505 10 10	Dekstrini
3505 10 90	Ostalo
3505 20	Ljepila

HS broj	Opis proizvoda
3809	Sredstva za doradu, nosači boje za ubrzanje bojenja ili fiksiranja tvari za bojenje i ostali proizvodi i preparati (na primjer, sredstva za apreturu i nagrivanje), koji se upotrebljavaju u industriji tekstila, papira, kože ili sličnim industrijama, na drugom mjestu nespomenuti niti obuhvaćeni
3809 10	– Na osnovi skrobnih tvari
	– Ostalo
3809 91	– – Koji se upotrebljavaju u tekstilnoj ili sličnim industrijama (isključujući 3809 91 00 90)
3809 92	– – Koji se upotrebljavaju u papirnoj ili sličnim industrijama (isključujući 3809 92 00 90)
3809 93	– – Koji se upotrebljavaju u kožnoj ili sličnim industrijama (isključujući 3809 93 00 90)
3824 60	Sorbitol, osim onog iz tarifnog broja 2905 44
4501	Prirodna pluta, sirova ili prosto pripremljena; otpaci od pluta; pluta drobljena, granulirana ili mljevena:
4501 10 00	– Prirodna pluta, sirova ili prosto pripremljena
4501 90 00	– Ostalo
5201 00	Pamuk, nekardiran ili nečešljan
5301	Lan, sirov ili obrađen ali ne preden; kučina i otpaci od lana (uključujući otpatke pređe i raščupane tekstilne materijale)
5302	Konoplja (<i>Cannabis sativa</i> L.), sirova ili obrađena ali ne predena: kučina i otpaci od konoplje (uključujući otpatke pređe i raščupane tekstilne materijale)

ANEKS II

(Naveden u stavu 2. člana 2.3. (Uvozne carine, dažbine jednakog efekta i uvozne dažbine fiskalne prirode) Poglavlja II (Trgovina robama))

1. Poljoprivredni proizvodi porijeklom iz Bosne i Hercegovine navedeni u Tabeli 1 su isključeni iz carinskih koncesija na uvoz u Tursku.

Tabela 1

HS broj	Opis proizvoda
0102	Žive životinje, vrste goveda
0104	Žive ovce i koze
ex 0105	Živa domaća perad iz vrste <i>Gallus domesticus</i>
0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno
0202	Goveđe meso, smrznuto
0204	Ovčje ili kozje meso, svježe, rashlađeno ili smrznuto
0206	Jestivi klanički proizvodi od životinja vrsta goveda, svinja, ovaca, koza, konja, magaraca, mula i mazgi, svježi, rashlađeni ili smrznuti
ex 0207	Meso i jestivi klanički proizvodi od peradi iz vrste <i>Gallus domesticus</i> , svježi, rashlađeni ili smrznuti

2. Ne dovodeći u pitanje stav 1. ovog Aneksa, Turska će objaviti količine unilateralnih godišnjih bescarinskih tarifnih kvota na uvoz u Tursku mesa i proizvoda od mesa navedenih u Tabeli 1 i porijeklom iz Bosne i Hercegovine, koje će stupiti na snagu sa početkom od 1. januara svake godine.

3. Bez obzira na član 2.10 (Pravila o porijeklu i saradnja između carinskih uprava) Poglavlja II (Trgovina robama)

(a) tokom 24 mjeseca nakon stupanja na snagu ovog Ugovora, proizvodi obuhvaćeni tarifnom kvotom za tarifne brojeve 0201 i 0202 će steći status proizvoda s porijeklom ako su proizvedeni od životinja koje su cjelovito dobivene u Bosni i Hercegovini ili životinja koje su bile tovljene najmanje 90 dana u Bosni i Hercegovini;

(b) nakon toga, naprijed navedeni proizvodi će steći status proizvoda s porijeklom jedino ako su proizvedeni od životinja koje su cjelovito dobivene u Bosni i Hercegovini ili primjenom bilateralne kumulacije.

4. Ostali proizvodi navedeni u Tabeli 1, za koje se može odobriti godišnja bescarinska kvota navedena u stavu 2. ovog Aneksa, će dobiti status proizvoda s porijeklom jedino ako su proizvedeni od životinja koje su cjelovito dobivene u Bosni i Hercegovini ili primjenom bilateralne kumulacije.

ANEKS III

(Naveden u stavu 3. člana 2.3. (Uvozne carine, dažbine jednakog efekta i uvozne dažbine fiskalne prirode) Poglavlja II (Trgovina robama))

HS broj	Opis proizvoda	Poljoprivredna komponenta/Fond za stambenu izgradnju koji se primjenjuje unutar kvote	Godišnja carinska kvota
0303 14	Pastrmke (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorgynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)	0	100 tona
0303 25	Šaran (<i>Cyprinus</i> , <i>Carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.)	0	100 tona
0711 90 30	Kukuruz šećerac	0	300 tona
1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao	0	500 tona
1904	Prehrambeni proizvodi dobiveni bubrenjem ili prženjem žitarica ili proizvoda od žitarica (npr. kukuruzne pahuljice); žitarice (osim kukuruza) u zrnu ili u pahuljicama ili drukčije pripremljene (osim brašna, prekrupe i griza), prethodno kuhane ili drukčije pripremljene, koje nisu spomenute niti uključene na drugome mjestu	0	500 tona
1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kakaa ili bez kakaa; hostije, prazne kapsule za farmaceutsku upotrebu,	0	2.500 tona

HS broj	Opis proizvoda	Poljoprivredna komponenta/Fond za stambenu izgradnju koji se primjenjuje unutar kvote	Godišnja carinska kvota
	oblatne, rižin papir i slični proizvodi		
ex 2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromatizaciju i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009		
2202 99 91	----- sa sadržajem po masi masti manje od 0,2% dobivene od proizvoda iz tarifnih brojeva 0401 do 0404		
2202 99 95	----- sa sadržajem po masi masti 0,2% ili više, ali manje od 2%	0	5.000 hl
2202 99 99	----- sa sadržajem po masi masti 2% ili više		

ANEKS IV
Pravila o porijeklu i načini administrativne saradnje

(Navedeni u članu 2.10. (Pravila o porijeklu i saradnja između carinskih uprava) Poglavlja II (Trgovina robama))

Član 1.

Odredbe koje se odnose na Regionalnu konvenciju o pan-euro-mediteranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu

1. Pravila o porijeklu predviđena Protokolom I ovog Aneksa primjenjivat će se se sve dok Regionalna konvencija o pan-euro-mediteranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu¹ (u daljem tekstu: „Konvencija”) ne stupi na snagu, bar između Bosne i Hercegovine, Turske, svih zemalja ili teritorija koje učestvuju u procesu stabilizacije i pridruživanja Evropske unije² i Evropske unije.
2. U skladu sa stavom 1, Strane su saglasne da informiraju jedna drugu, bez odlaganja, o svakoj zamjeni postojećeg Protokola sa Konvencijom, radi blagovremenog ispunjavanja obaveza za početak primjene Konvencije između Bosne i Hercegovine i Turske.

Član 2.

Primjenljiva pravila o porijeklu u skladu sa Konvencijom

1. Od datuma obavještenja, koje će biti objavljeno u Službenom listu Evropske unije, koji ukazuje na ispunjenje potrebnih uvjeta za primjenu kumulacije između Bosne i Hercegovine i Turske (obavještenje u skladu sa članom 3. Dodatka I Konvencije), Protokol I ovog Aneksa prestat će se primjenjivati.
2. U svrhu primjene Ugovora od datuma navedenog u stavu 1, Dodatak I i, gdje je to prikladno, relevantne odredbe Dodatka II Regionalne konvencije, kao i odredbe koje su navedene u nastavku će se primjenjivati.
3. Sve reference na „relevantni sporazum“ u Dodatku I i, gdje je to prikladno, u relevantnim odredbama Dodatka II Regionalne konvencije, tumačit će se tako da znače Ugovor.
4. U svrhu primjene Ugovora, član 3. Dodatka I Konvencije primjenjivat će se na:

---

¹ Službeni list Evropske unije L 54, 26.2.2013., str. 4

² Kao što je definirano Zaključcima Vijeća za opće poslove u aprilu 1997. godine i saopćenjem Komisije u maju 1999. godine o uspostavi procesa stabilizacije i pridruživanja sa zemljama Zapadnog Balkana.

(i) proizvode koji su obuhvaćeni Odlukom br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ-Turska od 22. decembra 1995³. godine i „Sporazumom između Republike Turske i Evropske zajednice za ugalj i čelik o trgovini proizvodima obuhvaćenim Ugovorom o osnivanju Evropske zajednice za ugalj i čelik”.

(ii) proizvode osim onih koji su navedeni u podstavu (i) samo kada su porijeklom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili bilo koje zemlje ili teritorije koja učestvuje u procesu stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji.

Član 3. Rješavanje sporova

1. Kada nastanu sporovi u vezi sa procedurama provjere iz člana 32. Dodatka I Konvencije koji se ne mogu riješiti između carinskih organa koji traže provjeru i carinskih organa odgovornih za provedbu ove provjere, oni će biti podneseni Zajedničkom odboru predviđenom u članu 6.2 (Zajednički odbor) ovog Ugovora.

2. U svim slučajevima rješavanje sporova između uvoznika i carinskih organa Strane uvoznice vršit će se po zakonodavstvu te zemlje.

Član 4. Izmjene važećih pravila o porijeklu

Zajednički odbor može odlučiti da izmijeni odredbe važećih pravila porijekla.

Član 5. Povlačenje iz Konvencije

1. Ukoliko Bosna i Hercegovina ili Turska pismeno obavijeste depozitara Konvencije o svojoj namjeri da se povuku iz Konvencije u skladu sa njenim članom 9, Bosna i Hercegovina i Turska će odmah stupiti u pregovore o pravilima o porijeklu za potrebe provedbe Ugovora.

2. Do stupanja na snagu takvih novopregovaranih pravila o porijeklu, pravila o porijeklu sadržana u Dodatku I i, gdje je to prikladno, relevantne odredbe Dodatka II Konvencije, koja se primjenjuju u trenutku povlačenja, nastavit će se primjenjivati na Ugovor. Međutim, od trenutka povlačenja, pravila o porijeklu sadržana u Dodatku I i, gdje je to prikladno, relevantne

---

³ Odluka br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ – Turska od 22. decembra 1995. primjenjuje se na proizvode koji nisu poljoprivredni proizvodi kako je definirano Sporazumom o pridruživanju između Evropske ekonomske zajednice i Turske i one koji nisu proizvodi od uglja i čelika kako je definirano Sporazumom između Evropske zajednice za ugalj i čelik i Republike Turske o trgovini proizvodima koje pokriva Ugovor o osnivanju Evropske zajednice za ugalj i čelik.

odredbe Dodatka II Konvencije tumačit će se tako da dozvoljavaju samo bilateralnu kumulaciju između Bosne i Hercegovine i Turske.

Član 6.
Prijelazne odredbe - kumulacija

Bez obzira na član 16 (5) i 21 (3) Dodatka I Konvencije, kada kumulacija porijekla uključuje samo države članice EFTA-e, Farska ostrva, Evropsku uniju, Tursku i učesnike u procesu stabilizacije i pridruživanja, Republiku Moldovu i Republiku Gruziju, dokaz o porijeklu može biti potvrda o kretanju robe EUR.1 ili izjava o porijeklu.

PROTOKOL I
o definiciji pojma „proizvodi s porijeklom” i načinima
administrativne saradnje

SADRŽAJ

GLAVA I   OPĆE ODREDBE

Član 1.   Definicije

GLAVA II   DEFINICIJA POJMA „PROIZVODI S PORIJEKLOM”

Član 2.   Opći uvjeti
Član 3.   Kumulacija u Turskoj
Član 4.   Kumulacija u Bosni i Hercegovini
Član 5.   Cjelovito dobiveni proizvodi
Član 6.   Dovoljno obrađeni ili prerađeni proizvodi
Član 7.   Nedovoljni postupci obrade ili prerade
Član 8.   Kvalifikacijska jedinica
Član 9.   Pribor, rezervni dijelovi i alati
Član 10.   Setovi
Član 11.   Neutralni elementi

GLAVA III   TERITORIJALNI UVJETI

Član 12.   Princip teritorijalnosti
Član 13.   Direktni transport
Član 14.   Izložbe

GLAVA IV   POVRAT ILI IZUZEĆE

Član 15.   Zabrana povrata ili izuzeća od carina

GLAVA V   DOKAZ O PORIJEKLU

Član 16.   Opći uvjeti
Član 17.   Postupak za izdavanje potvrde o kretanju robe EUR.1
Član 18.   Naknadno izdavanje potvrda o kretanju robe EUR.1

Član 19.	Izdavanje duplikata potvrde o kretanju robe EUR.1
Član 20.	Izdavanje potvrda o kretanju robe EUR.1 na osnovu prethodno izdatog ili popunjenog dokaza o porijeklu
Član 21.	Odvojeno knjigovodstveno iskazivanje
Član 22.	Uvjeti za popunjavanje izjave na računu
Član 23.	Ovlašteni izvoznik
Član 24.	Ispravnost dokaza o porijeklu
Član 25.	Podnošenje dokaza o porijeklu
Član 26.	Uvoz djelimičnih pošiljki
Član 27.	Izuzeća od dokazivanja porijekla
Član 28.	Popratni dokumenti
Član 29.	Čuvanje dokaza o porijeklu i popratnih dokumenata
Član 30.	Nepodudarnosti i formalne greške
Član 31.	Iznosi izraženi u eurima

GLAVA VI ORGANIZACIJA ADMINISTRATIVNE SARADNJE

Član 32.	Uzajamna pomoć
Član 33.	Provjera dokaza o porijeklu
Član 34.	Rješavanje sporova
Član 35.	Kazne
Član 36.	Slobodne zone

GLAVA VII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37.	Roba na putu ili u skladištenju
Član 38.	Pododbor za carine i pitanja porijekla
Član 39.	Aneksi
Član 40.	Izmjene Protokola

Lista aneksa

Aneks I	Uvodne napomene uz listu u Aneksu II
Aneks II	Lista prerada ili obrada koje je potrebno obaviti na materijalima bez porijekla kako bi dobiveni proizvod stekao status proizvoda s porijeklom
Aneks III	Uzorci potvrda o kretanju robe EUR.1 i zahtjev za izdavanje potvrde o kretanju robe EUR.1
Aneks IV	Tekst izjave na računu
Aneks V	Proizvodi koji su isključeni iz kumulacije predviđene u članu 3. i 4.

GLAVA I OPĆE ODREDBE

Član 1. Definicije

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „izrada” znači bilo koju vrstu obrade ili prerade, uključujući sklapanje ili specifične postupke;
- (b) „materijal” znači bilo koji sastojak, sirovinu, komponentu ili dio itd. koji se koristi u izradi proizvoda;
- (c) „proizvod” znači proizvod koji se izrađuje, čak i ako je namijenjen za kasniju upotrebu u nekom drugom postupku izrade;
- (d) „roba” znači i materijale i proizvode;
- (e) „carinska vrijednost” znači vrijednost utvrđenu u skladu sa Sporazumom o provedbi člana VII Općeg sporazuma o carinama i trgovini (Sporazum WTO o carinskoj vrijednosti) iz 1994. godine;
- (f) „cijena fco tvornica” znači cijenu plaćenu za proizvod proizvođaču u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj u čijem je preduzeću obavljena zadnja obrada ili prerada, pod uvjetom da ta cijena uključuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala, uz odbitak unutrašnjih poreza koji su ili mogu biti vraćeni nakon izvoza dobivenog proizvoda;
- (g) „vrijednost materijala” znači carinsku vrijednost u vrijeme uvoza upotrijebljenih materijala bez porijekla ili, ako ona nije poznata i ne može se utvrditi, prvu cijenu koja se može utvrditi, a koja je za te materijale plaćena u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj;
- (h) „vrijednost materijala s porijeklom” znači vrijednost materijala kao što je definirano pod (g) primijenjenu *mutatis mutandis*;
- (i) „dodana vrijednost” podrazumijeva cijenu proizvoda fco tvornica, umanjenu za carinsku vrijednost svakog uključenog materijala koji je porijeklom iz drugih zemalja navedenih u članovima 3. i 4, ako carinska vrijednost nije poznata ili se ne može utvrditi, prvu cijenu koja se može provjeriti, a koja je plaćena za materijale u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj;

(j) „poglavlja” i „tarifni brojevi“ znače poglavlja i tarifne brojeve (četverocifreni brojevi) korištene u nomenklaturi koja čini Harmonizirani sistem naziva i šifarskih oznaka robe, naveden u ovom Protokolu kao „Harmonizirani sistem” ili „HS”;

(k) „razvrstan” se odnosi na klasifikaciju proizvoda ili materijala pod određenim tarifnim brojem;

(l) „pošiljka” znači proizvode koje jedan izvoznik istovremeno šalje jednom primaocu ili proizvode obuhvaćene jednim prijevoznim dokumentom koji pokriva njihovu dopremu od izvoznika do primaoca ili, u nedostatku takvog dokumenta, proizvode obuhvaćene jednim računom;

(m) „područja” uključuju teritorijalne vode.

GLAVA II DEFINICIJA POJMA „PROIZVODI S PORIJEKLOM”

Član 2. Opći uvjeti

1. Za potrebe provedbe ovog Sporazuma, sljedeći proizvodi smatrat će se proizvodima porijeklom iz Turske:

(a) proizvodi u potpunosti dobiveni u Turskoj u smislu značenja člana 5.;

(b) proizvodi dobiveni u Turskoj koji uključuju materijale koji nisu u potpunosti tamo dobiveni, pod uvjetom da su ti materijali prošli dovoljnu obradu ili preradu u Turskoj u smislu značenja člana 6.;

2. Za potrebe provedbe ovog Sporazuma, sljedeći proizvodi smatrat će se proizvodima porijeklom iz Bosne i Hercegovine:

(a) proizvodi u potpunosti dobiveni u Bosni i Hercegovini u smislu značenja člana 5.;

(b) proizvodi dobiveni u Bosni i Hercegovini koji uključuju materijale koji nisu u potpunosti tamo dobiveni, pod uvjetom da su ti materijali prošli dovoljnu obradu ili preradu u Bosni i Hercegovini u smislu značenja člana 6.

Član 3. **Kumulacija u Turskoj**

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 2. (1), proizvodi će se smatrati porijeklom iz Turske, ako takvi proizvodi dobiveni tamo sadrže materijale porijeklom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili bilo koje zemlje ili teritorije koja učestvuje u Procesu stabilizacije i pridruživanja Evropske unije¹, ili sadrže materijale porijeklom iz Zajednice na koje se primjenjuje Odluka br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ – Turska od 22. decembra 1995.² godine, pod uvjetom da je obrada ili prerada izvršena u Turskoj veća od postupaka navedenih u članu 7. Neće biti potrebno da takvi materijali prođu dovoljnu obradu ili preradu.

2. Kada obrada ili prerada izvršena u Turskoj nije veća od postupaka navedenih u članu 7, dobiveni proizvod smatrat će se proizvodom s porijeklom iz Turske samo kada je tamo dodana vrijednost veća od vrijednosti korištenih materijala porijeklom iz bilo koje od drugih zemalja ili teritorija navedenih u stavu 1. Ako nije tako, dobiveni proizvod smatrat će se proizvodom s porijeklom iz zemlje koja daje najveću vrijednost materijala s porijeklom korištenih u proizvodnji u Turskoj.

3. Proizvodi, s porijeklom iz jedne od zemalja ili teritorija navedenih u stavu 1, koji nisu prošli bilo kakvu obradu ili preradu u Turskoj, zadržat će svoje porijeklo ako se izvezu u jednu od ovih zemalja ili teritorija.

4. Kumulacija predviđena u ovom članu može biti primijenjena samo pod uvjetom da:

(a) je preferencijalni trgovinski sporazum u skladu s članom XXIV Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) u primjeni između zemalja ili teritorija koje su uključene u stjecanje statusa proizvoda s porijeklom i zemlje odredišta;

(b) su materijali i proizvodi stekli status proizvoda s porijeklom primjenom pravila porijekla koja su identična onim datim u ovom Protokolu;

i

(c) su obavještenja koja ukazuju na ispunjavanje neophodnih uvjeta za primjenu kumulacije objavljena u Službenom glasniku Turske i u Bosni i Hercegovini, u skladu s njenim procedurama.

---

¹ Kako je definirano u Zaključcima Vijeća za opće poslove u aprilu 1997. godine i Saopćenju Komisije iz maja 1999. godine o uspostavi Procesu stabilizacije i pridruživanja sa zemljama Zapadnog Balkana.

² Odluka br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ – Turska od 22. decembra 1995. godine primjenjuje se na proizvode koji nisu poljoprivredni proizvodi kako je definirano Sporazumom o pridruživanju između Evropske ekonomske zajednice i Turske i one koji nisu proizvodi od uglja i čelika kako je definirano Sporazumom između Evropske zajednice za uglj i čelik i Republike Turske o trgovini proizvodima koje pokriva Ugovor o osnivanju Evropske zajednice za uglj i čelik.

5. Turska će dostaviti Bosni i Hercegovini, detalje sporazumâ i njihova odgovarajuća pravila o porijeklu koja se primjenjuju s drugim zemljama ili teritorijama navedenim u stavu 1.
6. Proizvodi iz Aneksa V bit će isključeni iz kumulacije koju predviđa ovaj član.

Član 4. **Kumulacija u Bosni i Hercegovini**

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 2.(2), proizvodi će se smatrati s porijeklom iz Bosne i Hercegovine, ako takvi proizvodi dobiveni tamo, sadrže materijale porijeklom iz Turske, Bosne i Hercegovine ili bilo koje zemlje ili teritorije koja učestvuje u Procesu stabilizacije i pridruživanja Evropske unije³, ili sadrži materijale porijeklom iz Zajednice na koje se primjenjuje Odluka br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ – Turska od 22. decembra 1995.⁴ godine, pod uvjetom da je obrada ili prerada izvršena u Bosni i Hercegovini veća od postupaka navedenih u članu 7. Neće biti potrebno da takvi materijali prođu dovoljnu obradu ili preradu.
2. Kada obrada ili prerada izvršena u Bosni i Hercegovini nije veća od postupaka navedenih u članu 7, dobiveni proizvod smatrat će se proizvodom s porijeklom iz Bosne i Hercegovine samo kada je tamo dodana vrijednost veća od vrijednosti korištenih materijala s porijeklom iz bilo koje od drugih zemalja ili teritorija navedenih u stavu 1. Ako nije tako, dobiveni proizvod smatrat će se proizvodom s porijeklom iz zemlje koja daje najveću vrijednost materijala s porijeklom korištenih u proizvodnji u Bosni i Hercegovini.
3. Proizvodi, porijeklom iz jedne od zemalja ili teritorija navedenih u stavu 1, koji nisu prošli bilo kakvu obradu ili preradu u Bosni i Hercegovini, zadržavaju svoje porijeklo ako se izvezu u jednu od ovih zemalja ili teritorija.
4. Kumulacija predviđena u ovom članu može biti primijenjena samo pod uvjetom da:
  - (a) je preferencijalni trgovinski sporazum u skladu s članom XXIV Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) u primjeni između zemalja ili teritorija koje su uključene u stjecanje statusa proizvoda s porijeklom i zemlje odredišta;

---

³ Kako je definirano u Zaključcima Vijeća za opće poslove u aprilu 1997. godine i Saopćenju Komisije iz maja 1999. godine o uspostavi Procesu stabilizacije i pridruživanja sa zemljama Zapadnog Balkana.

⁴ Odluka br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ – Turska od 22. decembra 1995. godine primjenjuje se na proizvode koji nisu poljoprivredni proizvodi kako je definirano Sporazumom o pridruživanju između Evropske ekonomske zajednice i Turske i one koji nisu proizvodi od uglja i čelika kako je definirano Sporazumom između Evropske zajednice za uglj i čelik i Republike Turske o trgovini proizvodima koje pokriva Ugovor o osnivanju Evropske zajednice za uglj i čelik.

(b) su materijali i proizvodi stekli status proizvoda s porijeklom primjenom pravila porijekla koja su identična onim datim u ovom Protokolu;

i

(c) su obavještenja koja ukazuju na ispunjavanje neophodnih uvjeta za primjenu kumulacije objavljena u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine i u Turskoj u skladu s njenim procedurama.

5. Bosna i Hercegovina će dostaviti Turskoj, detalje sporazumâ, uključujući datume njihovog stupanja na snagu i njihova odgovarajuća pravila porijekla koja se primjenjuju s drugim zemljama ili teritorijama navedenim u stavu 1.

6. Proizvodi iz Aneksa V bit će isključeni iz kumulacije koju predviđa ovaj član.

Član 5. Cjelovito dobiveni proizvodi

1. Cjelovito dobivenim u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj smatrat će se sljedeći:

(a) mineralni proizvodi izvađeni iz njihovog tla ili morskog dna;

(b) tamo ubrani ili požnjeveni biljni proizvodi;

(c) tamo okoćene i uzgojene žive životinje;

(d) proizvodi od tamo uzgojenih živih životinja;

(e) proizvodi tamo dobiveni lovom ili ribarstvom;

(f) proizvodi morskog ribarstva i drugi proizvodi koji su izvađeni iz mora izvan teritorijalnih voda Bosne i Hercegovine ili Turske, njihovim plovilima;

(g) proizvodi izrađeni na njihovim brodovima tvornicama isključivo od proizvoda navedenih pod (f);

(h) tamo prikupljeni upotrebljavani predmeti, namijenjeni samo za recikliranje sirovina, uključujući upotrebljavane gume koje se mogu koristiti samo za protektiranje ili kao otpad;

(i) otpad i otpadne tvari od proizvodnih aktivnosti vođenih tamo;

(j) proizvodi izvađeni s morskog dna ili podzemlja izvan njihovih teritorijalnih voda, pod uvjetom da one imaju isključiva prava na obradu tog dna ili podzemlja;

- (k) roba tamo proizvedena isključivo od proizvoda navedenih pod (a) do (j).
2. Pojmovi „njihova plovila” i „njihovi brodovi tvornice” u stavu 1.(f) i (g) primjenjivat će se samo na plovila i brodove tvornice:
- (a) koji su registrirani ili se vode u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj;
  - (b) koji plove pod zastavom Bosne i Hercegovine ili Turske;
  - (c) koji su najmanje 50% u vlasništvu državljana Bosne i Hercegovine ili Turske, ili društva sa sjedištem u jednoj od ovih država, u kojoj su direktor ili direktori, predsjednik poslovnog ili nadzornog odbora, te većina članova tih odbora državljani Bosne i Hercegovine ili Turske, te u kojima, dodatno, u slučaju partnerstva ili društava s ograničenom odgovornošću najmanje polovina kapitala pripada tim državama ili javnim tijelima ili državljanima navedenih država;
  - (d) na kojima su komandant i oficiri državljani Bosne i Hercegovine ili Turske; i
  - (e) na kojima su najmanje 75 posto posade državljani Bosne i Hercegovine ili Turske.

Član 6.

Dovoljno obrađeni ili prerađeni proizvodi

1. Za potrebe člana 2, proizvodi koji nisu cjelovito dobiveni smatraju se dovoljno obrađenim ili prerađenim kad su ispunjeni uvjeti navedeni u listi iz Aneksa II

Pomenuti uvjeti znače, za sve proizvode obuhvaćene ovim sporazumom, obradu ili preradu koja se mora obaviti na materijalima bez porijekla koji se koriste u izradi, te se primjenjuju samo u odnosu na takve materijale. Iz toga slijedi da ako se proizvod, koji je stekao status proizvoda s porijeklom ispunjenjem uvjeta navedenih u listi, koristi za izradu nekog drugog proizvoda, tada se na njega ne odnose uvjeti primjenjivi na proizvod u koji se on ugrađuje, te se ne uzimaju u obzir materijali bez porijekla koji su eventualno korišteni u njegovoj izradi.

2. Bez obzira na stav 1, materijali bez porijekla koji se prema uvjetima navedenim u listi ne bi smjeli koristiti u izradi proizvoda, ipak se mogu koristiti, pod uvjetom da:

- (a) njihova ukupna vrijednost ne pređe 10% tvorničke cijene proizvoda;
- (b) se primjenom ovog stava ne prekorači bilo koji od procenata navedenih u listi kao maksimalna vrijednost materijala bez porijekla.

Ovaj stav neće se primjenjivati na proizvode obuhvaćene poglavljima 50 do 63 Harmoniziranog sistema.

3. Stavovi 1. i 2. primjenjivat će se u skladu s odredbama člana 7.

Član 7. Nedovoljni postupci obrade ili prerade

1. Ne dovodeći u pitanje stav 2, sljedeći postupci smatrat će se nedovoljnom obradom ili preradom, da bi proizvod dobio status proizvoda s porijeklom, bilo da su ispunjeni ili ne uvjeti iz člana 6:

- (a) postupci za očuvanje proizvoda u dobrom stanju za vrijeme prijevoza i skladištenja;
- (b) rastavljanje i sastavljanje pošiljki;
- (c) pranje, čišćenje; uklanjanje prašine, korozije, ulja, boje ili drugih tvari za prekrivanje;
- (d) peglanje ili presovanje tekstila;
- (e) jednostavni postupci bojenja i poliranja;
- (f) ljuštenje, djelimično ili cjelovito bijeljenje, poliranje i glaziranje žita i riže;
- (g) postupci bojenja šećera ili oblikovanja šećernih kocki;
- (h) ljuštenje, uklanjanje koštica i guljenje voća, orašćica i povrća;
- (i) brušenje, jednostavno drobljenje ili jednostavno rezanje;
- (j) sijanje, prebiranje, razvrstavanje, usklađivanje, gradiranje, sparivanje (uključujući i sastavljanje setova proizvoda);
- (k) jednostavno pakovanje u boce, konzerve, čuture, vrećice, sanduke, kutije, učvršćivanje na kartone ili ploče i svi ostali jednostavni postupci pakovanja;
- (l) pričvršćavanje ili štampanje oznaka, naljepnica, natpisa i drugih sličnih znakova za razlikovanje na proizvodima ili njihovoj ambalaži;
- (m) jednostavno miješanje proizvoda, bili oni različiti ili ne; miješanje šećera s bilo kojim drugim materijalom;

- (n) jednostavno sklapanje dijelova proizvoda kako bi se dobio cjelovit proizvod ili rastavljanje proizvoda na dijelove;
- (o) kombinacija dva ili više postupaka, navedenih pod (a) do (n);
- (p) klanje životinja.

2. Svi postupci obavljani u Bosni i Hercegovini ili Turskoj na datom proizvodu uzimat će se zajednički prilikom utvrđivanja da li prerade ili obrade, koje su obavljene na tom proizvodu, treba da budu smatrane nedovoljnim u smislu značenja stava 1.

Član 8. Kvalifikacijska jedinica

1. Kvalifikacijska jedinica za primjenu odredbi ovog Protokola bit će konkretni proizvod, koji se smatra osnovnom jedinicom, kada se roba razvrstava upotrebom nomenklature Harmoniziranog sistema.

Iz toga slijedi da:

- (a) kada je proizvod koji se sastoji od grupe ili skupa predmeta svrstan u jedan tarifni broj prema uvjetima Harmoniziranog sistema, cjelina čini jednu kvalifikacijsku jedinicu;
- (b) kada se pošiljka sastoji od niza istih proizvoda razvrstanih pod isti tarifni broj Harmoniziranog sistema, svaki proizvod mora se uzimati pojedinačno prilikom primjene odredbi ovog Protokola.

2. Kada je, prema općem pravilu 5. Harmoniziranog sistema, za potrebe razvrstavanja, ambalaža uključena zajedno s proizvodom, ona će biti uključena i za potrebe utvrđivanja porijekla.

Član 9. Pribor, rezervni dijelovi i alati

Pribor, rezervni dijelovi i alati poslani uz dio opreme, mašine, uređaja ili vozila, koji su dio normalne opreme i uključeni u njenu cijenu ili koji nisu zasebno fakturirani, smatraju se sastavnim dijelom te opreme, mašine, uređaja ili vozila.

Član 10. Setovi

Setovi, kao što je definirano općim pravilom 3. Harmoniziranog sistema, smatrat će se proizvodom s porijeklom, kada svi proizvodi komponente imaju porijeklo. Međutim, kada se set sastoji od proizvoda s porijeklom i proizvoda bez porijekla, set u cjelini smatrat će se proizvodom s porijeklom pod uvjetom da vrijednost proizvoda bez porijekla ne prelazi 15 % cijene seta fco tvornica.

Član 11. Neutralni elementi

Da bi se utvrdilo da li je neki proizvod s porijeklom, neće biti potrebno određivati porijeklo onoga što je moglo biti korišteno u njegovoj izradi, kako slijedi:

- (a) energija i gorivo;
- (b) pogon i oprema;
- (c) mašine i alati;
- (d) roba koja ne ulazi niti je namijenjena tome da uđe u konačni sastav proizvoda.

GLAVA III TERITORIJALNI UVJETI

Član 12. Princip teritorijalnosti

1. Osim kako je predviđeno u članu 3, 4. i stavu 3. ovog člana, uvjeti za stjecanje statusa proizvoda s porijeklom navedeni u Glavi II i dalje moraju biti ispunjeni u svakom trenutku u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj.

2. Osim kako je predviđeno u članu 3. i 4. kada se roba s porijeklom, izvezena iz Bosne i Hercegovine ili iz Turske u neku drugu zemlju vrati, ona se mora smatrati proizvodima bez porijekla, osim kada je carinskoj službi moguće dokazati:

- (a) da je vraćena roba ona ista koja je bila izvezena; i

(b) da nije bila podvrgnuta bilo kakvom postupku osim onog koji je bio potreban da se roba očuva u dobrom stanju dok je u toj zemlji ili dok se izvozila.

3. Na stjecanje statusa proizvoda s porijeklom u skladu sa uvjetima navedenim u Glavi II neće uticati obrada ili prerada izvršena izvan Bosne i Hercegovine ili Turske na materijalima izvezenim iz Bosne i Hercegovine ili iz Turske i naknadno ponovo uvezenim tamo, pod uvjetom:

(a) da su ti materijali cjelovito dobiveni u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj ili da su prije izvoza prošli obradu ili preradu veću od nedovoljnih postupaka navedenih u članu 7.; i

(b) da je carinskoj službi moguće dokazati:

(i) da je ponovno uvezena roba dobivena obradom ili preradom izvezenih materijala; i

(ii) da ukupna dodana vrijednost ostvarena izvan Bosne i Hercegovine ili Turske primjenom odredbi ovog člana ne prelazi 10% cijene fco tvornica krajnjeg proizvoda za koji se traži status proizvoda s porijeklom.

4. Za potrebe stava 3, uvjeti za stjecanje statusa proizvoda s porijeklom navedeni u Glavi II neće se primjenjivati na obradu ili preradu obavljenu izvan Bosne i Hercegovine ili Turske. Ali kada je, u listi u Aneksu II, za određivanje statusa porijekla za krajnji proizvod predviđeno pravilo koje određuje maksimalnu vrijednost za sve ugrađene materijale bez porijekla, ukupna vrijednost materijala bez porijekla ugrađenih na teritoriji odnosne strane, zajedno s ukupnom dodanom vrijednošću ostvarenom izvan Bosne i Hercegovine ili Turske uz primjenu odredbi ovog člana, ne smije preći navedeni procenat.

5. Za potrebe primjene odredbi stavova 3. i 4, „ukupna dodana vrijednost” znači sve troškove koji nastanu izvan Bosne i Hercegovine ili Turske, uključujući vrijednost tamo ugrađenih materijala.

6. Odredbe stavova 3. i 4. neće se primjenjivati na proizvode koji ne ispunjavaju uvjete navedene u listi u Aneksu II ili koji se mogu smatrati dovoljno obrađenim ili prerađenim jedino ako je primijenjena opća tolerancija predviđena u članu 6.(2).

7. Odredbe stavova 3. i 4. neće se primjenjivati na proizvode iz poglavlja 50 do 63 Harmoniziranog sistema.

8. Svaka vrsta obrade ili prerade obuhvaćena odredbama ovog člana i obavljena izvan Bosne i Hercegovine ili Turske bit će obavljena po postupku vanjske prerade ili sličnim postupcima.

Član 13.

Direktni transport

1. Povlašteni tretman predviđen ovim sporazumom primjenjuje se samo na proizvode koji zadovoljavaju uvjete iz ovog Protokola, koji su direktno transportirani između Bosne i Hercegovine i Turske ili kroz teritorije drugih zemalja ili teritorija navedenih u članu 3. i 4. Međutim, proizvodi koji čine jednu pošiljku mogu biti transportirani preko drugih teritorija sa, ako do toga dođe, pretovaram ili privremenim uskladištenjem na tim teritorijama, pod uvjetom da oni ostanu pod nadzorom carinskih vlasti u zemlji provoza ili skladištenja i da se ne podvrgavaju drugim postupcima osim istovara, ponovnog utovara ili bilo kojeg postupka namijenjenog njihovom očuvanju u dobrom stanju.

Proizvodi s porijeklom mogu se cjevovodima transportirati preko druge teritorije koja nije teritorija Bosne i Hercegovine ili Turske.

2. Dokazi o tome da su uvjeti navedeni u stavu 1. ispunjeni pružit će se carinskim vlastima zemlje uvoznice predočavanjem:

- (a) jednog prijevoznog dokumenta koji obuhvata put od zemlje izvoznice kroz zemlju provoza; ili
- (b) potvrde izdane od carinskih vlasti zemlje provoza koja:
  - (i) sadrži tačan opis proizvoda;
  - (ii) navodi datume istovara i ponovnog utovara proizvoda i, gdje je to moguće, imena brodova ili drugih korištenih prijevoznih sredstava; i
  - (iii) potvrđuje uvjete pod kojima su proizvodi ostali u zemlji provoza; ili
- (c) u pomanjkanju pomenutih, sve druge uvjerljive dokumente.

Član 14.

Izložbe

1. Na proizvode s porijeklom koji se šalju na izložbu u zemlju, osim onih navedenih u članu 3. i 4. i koji se nakon izložbe prodaju radi uvoza u Bosnu i Hercegovinu ili u Tursku, primjenjivat će se odredbe ovog Sporazuma pod uvjetom da se carinskim vlastima dokaže:

- (a) da je izvoznik poslao te proizvode iz Bosne i Hercegovine ili iz Turske u zemlju u kojoj se održavala izložba te da ih je tamo izlagao;

- (b) da je izvoznik prodao proizvode ili ih je na neki drugi način ustupio nekoj osobi u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj;
  - (c) da su proizvodi, poslani za vrijeme ili odmah nakon izložbe, u stanju u kojem su bili i upućeni na izložbu; i
  - (d) da proizvodi, nakon upućivanja na izložbu, nisu bili korišteni u bilo kakvu svrhu osim za pokazivanje na izložbi.
2. Dokaz o porijeklu mora se izdati ili popuniti u skladu s odredbama Glave V. i predati carinskim vlastima zemlje uvoznice na uobičajen način. Na njemu mora pisati naziv i mjesto održavanja izložbe. Kada je to potrebno, mogu se zahtijevati dodatni dokumentirani dokazi o uvjetima pod kojima su proizvodi bili izlagani.
3. Stav 1. primjenjivat će se na bilo koju trgovinsku, industrijsku, poljoprivrednu ili zanatsku izložbu, sajam ili sličnu javnu priredbu ili izlaganje koji nisu organizirani u privatne svrhe u trgovinama ili poslovnim prostorima s ciljem prodaje stranih proizvoda, te za vrijeme kojih proizvodi ostaju pod carinskim nadzorom.

GLAVA IV POVRAT ILI IZUZEĆE

Član 15.

Zabrana povrata ili izuzeća od carina

1. Materijali bez porijekla upotrijebljeni u proizvodnji proizvoda s porijeklom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili jedne od zemalja ili teritorija navedenih u članu 3. i 4, za koje je dokaz o porijeklu izdat ili napravljen u skladu s odredbama Glave V neće ni u Bosni i Hercegovini ni u Turskoj biti predmet povrata ili izuzeća od carina bilo koje vrste.
2. Zabrana iz stava 1. primjenjivat će se na bilo koji aranžman o refundiranju, opraštanju ili neplaćanju, djelimično ili u cjelini, carina ili taksi jednakog učinka koje se primjenjuju u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj, na materijale korištene u proizvodnji, kada se takvo refundiranje, opraštanje ili neplaćanje primjenjuje izričito ili u svrhu kada su dobiveni proizvodi od navedenih materijala izvezeni, a ne kada su zadržani za domaću upotrebu.
3. Izvoznik proizvoda obuhvaćenih dokazom o porijeklu bit će spreman podnijeti u bilo koje vrijeme, na zahtjev carinskih vlasti, sve odgovarajuće dokumente koji dokazuju da nije bilo povrata u odnosu na materijale bez porijekla upotrijebljene u proizvodnji odnosnih proizvoda te da su sve carine ili takse jednakog učinka koje se primjenjuju na takve materijale stvarno plaćene.

4. Odredbe stavova od 1. do 3. također će se primjenjivati u odnosu na pakovanje u okviru značenja člana 8.(2), pribor, rezervne dijelove i alate u okviru značenja člana 9, te proizvode u setu u okviru značenja člana 10., kada su takvi predmeti bez porijekla.

5. Odredbe stavova od 1. do 4. primjenjivat će se samo u odnosu na materijale koji su one vrste na koje se ovaj Sporazum primjenjuje. Nadalje, oni neće sprečavati primjenu sistema izvoznog refundiranja za poljoprivredne proizvode, koji se primjenjuju nakon izvoza u skladu s odredbama ovog Sporazuma.

GLAVA V DOKAZ O PORIJEKLU

Član 16. Opći uvjeti

1. Proizvodi s porijeklom iz Bosne i Hercegovine će kod uvoza u Turksu i proizvodi s porijeklom iz Turkse će kod uvoza u Bosnu i Hercegovinu imati povlastice iz ovog Sporazuma uz predočavanje bilo:

- (a) potvrde o kretanju robe EUR.1, čiji se uzorak nalazi u Aneksu III; ili
- (b) izjave, u daljem tekstu „izjava na računu”, u slučajevima navedenim u članu 22.(1), čiji se tekst nalazi u Aneksu IV, koju izvoznik unosi na račun, dostavnicu ili bilo koji drugi komercijalni dokument koji dovoljno detaljno opisuje proizvode o kojima je riječ i tako omogućava njihovu identifikaciju.

2. Bez obzira na stav 1, proizvodi s porijeklom u smislu ovog Protokola će, u slučajevima navedenim u članu 27, koristiti povlastice ovog Sporazuma bez obaveze podnošenja bilo kojih od navedenih dokumenata.

Član 17. Postupak za izdavanje potvrde o kretanju robe EUR.1

1. Potvrdu o kretanju robe EUR.1 izdavati će carinske vlasti zemlje izvoznice na pisani zahtjev izvoznika ili, na odgovornost izvoznika, njegovog ovlaštenog predstavnika.

2. U tu svrhu, izvoznik ili njegov ovlašten predstavnici popunjava i potvrdu o kretanju robe EUR.1 i obrazac zahtjeva, čiji se uzorci nalaze u Aneksu III. Ovi obrasci popunjavaju se na jednom od jezika na kojem je sačinjen ovaj Sporazum te u skladu s odredbama domaćeg zakonodavstva zemlje izvoznice. Ako se popunjavaju rukom, treba da budu popunjeni tintom

i štampanim slovima. Opis proizvoda mora biti unesen u polje rezervirano za tu svrhu, bez bilo kakvih praznih redova. Ako polje nije sasvim popunjeno, mora se povući vodoravna linija ispod zadnjeg reda opisa, te se prekrižiti prazan prostor.

3. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje potvrde o kretanju robe EUR.1 bit će spreman, u svako doba, na zahtjev carinskih vlasti zemlje izvoznice, u kojoj je izdata potvrda o kretanju robe EUR.1, dati na uvid sve odgovarajuće dokumente kojima se dokazuje porijeklo odnosnih proizvoda, kao i to da su ispunjeni drugi uvjeti iz ovog Protokola.

4. Potvrdu o kretanju robe EUR.1 izdat će carinske vlasti Bosne i Hercegovine ili Turske ako se odnosni proizvodi mogu smatrati proizvodima s porijeklom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili jedne od zemalja ili teritorija navedenih u članu 3. i 4. i ispunjavaju druge uvjete iz ovog Protokola.

5. Carinske vlasti koje izdaju potvrdu o kretanju robe EUR.1 preduzet će sve potrebne korake za provjeru porijekla proizvoda i ispunjenja drugih uvjeta iz ovog Protokola. U tu svrhu, imat će pravo zahtijevati bilo koji dokaz te obavljati bilo kakvu provjeru izvoznikovih računa ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom. One će također osigurati da popunjavanje obrazaca navedenih u stavu 2. bude pravilno. Posebno će provjeravati da li je prostor rezerviran za opis proizvoda popunjen na način koji isključuje svaku mogućnost neistinitih dodataka.

6. Datum izdavanja potvrde o kretanju robe EUR.1 naznačava se u polju 11 potvrde.

7. Potvrdu o kretanju robe EUR.1 izdat će carinske vlasti, a bit će stavljena na raspolaganje izvozniku čim se obavi ili osigura stvarni izvoz.

Član 18.

Naknadno izdavanje potvrda o kretanju robe EUR.1

1. Bez obzira na član 17.(7), potvrda o kretanju robe EUR.1 može biti izuzetno izdata nakon izvoza proizvoda na koje se ona odnosi, ako:

(a) nije bila izdata u vrijeme izvoza zbog grešaka ili nehotičnih propusta ili posebnih okolnosti; ili

(b) ako se carinskim vlastima dokaže da je potvrda o kretanju robe EUR.1 bila izdata ali pri uvozu nije bila prihvaćena zbog tehničkih razloga.

2. Za primjenu stava 1. izvoznik mora u svom zahtjevu naznačiti mjesto i datum izvoza proizvoda na koje se potvrda o kretanju robe EUR.1 odnosi, te navesti razloge svog zahtjeva.

3. Carinske vlasti mogu naknadno izdati potvrdu o kretanju robe EUR.1 tek nakon što provjerom utvrde da se podaci u izvoznikovom zahtjevu slažu s onima iz odgovarajuće evidencije.

4. Naknadno izdata potvrda o kretanju robe EUR.1 mora biti označena izrazom na engleskom jeziku:

„ISSUED RETROSPECTIVELY”.

5. Napomena navedena u stavu 4. unosi se u polje „Napomene” potvrde o kretanju robe EUR.1.

Član 19.

Izdavanje duplikata potvrde o kretanju robe EUR.1

1. U slučaju krađe, gubitka ili uništenja potvrde o kretanju robe EUR.1, izvoznik može podnijeti zahtjev carinskim vlastima koje su izdale potvrdu za izdavanje duplikata na osnovu izvozne dokumentacije koju one posjeduju.

2. Tako izdat duplikat mora biti označen sljedećom riječju na engleskom jeziku:

„DUPLICATE“.

3. Napomena navedena u stavu 2. unosi se u polje „Napomene“ duplikata potvrde o kretanju robe EUR.1.

4. Duplikat, koji mora nositi datum izdavanja originala potvrde o kretanju robe EUR.1, stupit će na snagu od tog datuma.

Član 20.

Izdavanje potvrda o kretanju roba EUR.1 na osnovu prethodno izdatog ili popunjenog dokaza o porijeklu

Kad su proizvodi s porijeklom stavljeni pod nadzor carinarnice u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj, originalni dokaz o porijeklu moći će se zamijeniti jednom ili više potvrda o kretanju robe EUR.1 u svrhu slanja svih ili nekih od ovih proizvoda drugdje unutar Bosne i Hercegovine ili Turske. Zamjensku potvrdu(e) o kretanju robe EUR.1 izdat će carinarnice pod čiji su nadzor proizvodi stavljeni.

Član 21.

Odvojeno knjigovodstveno iskazivanje

1. Ako nastanu značajni troškovi ili materijalne teškoće u čuvanju odvojenih zaliha materijala s porijeklom i materijala bez porijekla, koji su jednaki i međusobno zamjenjivi, carinske vlasti mogu, na pisani zahtjev zainteresiranih, dopustiti tzv. metodu „odvojenog knjigovodstvenog iskazivanja” za vođenje takvih zaliha.
2. Ova metoda mora osigurati da broj dobivenih proizvoda koji se smatraju proizvodima s porijeklom, unutar određenog referentnog perioda, bude jednak onome koji bi se dobio da su zalihe bile fizički odvojene.
3. Carinske vlasti mogu dati takvo odobrenje navedeno pod bilo kojim uvjetima, koji se smatraju potrebnim.
4. Ova metoda evidentira se i primjenjuje na osnovu općih računovodstvenih principa koji važe u zemlji u kojoj je proizvod bio proizveden.
5. Korisnik ovog pojednostavljenja može izdati, odnosno zatražiti dokaz o porijeklu, u zavisnosti od slučaja, za one količine proizvoda, koji se mogu smatrati proizvodima s porijeklom. Na zahtjev carinskih vlasti, korisnik će dati izjavu o načinu vođenja proizvoda.
6. Carinske vlasti nadzirat će upotrebu odobrenja i mogu ga povući u bilo kojem trenutku, ako ga korisnik na bilo koji način neispravno koristi ili propusti da ispuni neki od uvjeta propisanih ovim protokolom.

Član 22.

Uvjeti za popunjavanje izjave na računu

1. Izjavu na računu, kao što je navedeno u članu 16.(1)(b), može dati:
  - (a) ovlašteni izvoznik u smislu značenja člana 23, ili
  - (b) bilo koji izvoznik za bilo koju pošiljku koja se sastoji od jednog ili više paketa koji sadrže proizvode s porijeklom, čija ukupna vrijednost ne prelazi 6.000 eura.
2. Izjava na računu može biti data ako se odnosni proizvodi mogu smatrati proizvodima porijeklom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili jedne od zemalja ili teritorija navedenih u članu 3. i 4. i ako ispunjavaju druge uvjete iz ovog Protokola.
3. Izvoznik koji daje izjavu na računu bit će spreman, u bilo koje doba, na zahtjev carinskih vlasti zemlje izvoznice, podnijeti na uvid sve odgovarajuće dokumente kojima

dokazuje porijeklo predmetnih proizvoda, kao i to da su ispunjeni ostali uvjeti iz ovog Protokola.

4. Izjavu na računu izvoznik će otkucati mašinom, otisnuti žigom ili odštampati na računu, dostavnici ili drugom komercijalnom dokumentu, izjavi čiji se tekst nalazi u Aneksu IV, koristeći jednu od jezičkih verzija navedenih u tom aneksu i u skladu s odredbama domaćeg zakonodavstva zemlje izvoznice. Ako se izjava ispisuje rukom, bit će napisana tintom štampanim slovima.

5. Izjava na računu mora nositi originalni svojeručni potpis izvoznika. Međutim, ovlašteni izvoznik u značenju člana 23. ne mora potpisivati takve deklaracije pod uvjetom da se carinskim vlastima zemlje izvoznice pismeno obaveže da preuzima punu odgovornost za svaku izjavu na računu koja ga identificira, kao da je on sam svojeručno potpisao.

6. Izjavu na računu može popuniti izvoznik kada se proizvodi na koje se ona odnosi izvoze, ili nakon njihovog izvoza uz uvjet da se ona u zemlji uvoznici predoči ne kasnije od dvije godine nakon uvoza proizvoda na koje se odnosi.

Član 23. **Ovlašteni izvoznik**

1. Carinske vlasti zemlje izvoznice mogu ovlastiti bilo kojeg izvoznika (u daljem tekstu: ovlašteni izvoznik), koji obavlja česte isporuke proizvoda iz ovog Sporazuma za popunjavanje izjava na računu bez obzira na vrijednost proizvoda o kojima je riječ. Izvoznik koji traži takvo ovlaštenje mora carinskim vlastima pružiti sve dokaze o porijeklu proizvoda kao i dokaze o ispunjavanju drugih uvjeta iz ovog Protokola.

2. Carinske vlasti mogu odobriti status ovlaštenog izvoznika uz bilo koje uvjete koje smatraju primjerenim.

3. Carinske vlasti odobrit će ovlaštenom izvozniku broj carinskog ovlaštenja koji se unosi u izjavu na računu.

4. Carinske vlasti nadzirat će upotrebu ovlaštenja od ovlaštenog izvoznika.

5. Carinske vlasti mogu u svako doba povući ovlaštenje. To će učiniti onda kad ovlašteni izvoznik više ne daje garancije navedene u stavu 1, ne ispunjava uvjete navedene u stavu 2. ili na neki drugi način nepravilno upotrebljava ovlaštenje.

Član 24.

Ispravnost dokaza o porijeklu

1. Dokaz o porijeklu važit će četiri mjeseca od datuma izdavanja u zemlji izvoznici, i u tom periodu mora biti podnesen carinskim vlastima zemlje uvoznice.
2. Dokazi o porijeklu, podneseni carinskim vlastima zemlje uvoznice nakon konačnog datuma za predočenje određenog u stavu 1, mogu biti prihvaćeni u svrhu primjene povlaštenog tretmana kada ti dokumenti nisu bili dostavljeni do konačnog datuma zbog izuzetnih okolnosti.
3. U ostalim slučajevima zakašnjelog predočavanja, carinske vlasti zemlje uvoznice mogu prihvatiti dokaze o porijeklu kada su proizvodi isporučeni prije pomenutog konačnog datuma.

Član 25.

Podnošenje dokaza o porijeklu

Dokazi o porijeklu bit će podneseni carinskim vlastima zemlje uvoznice u skladu s postupcima koji se primjenjuju u toj zemlji. Pomenute vlasti mogu zahtijevati prijevod dokaza o porijeklu te mogu također zahtijevati da uvozna deklaraciju prati i izjava uvoznika o tome da proizvodi ispunjavaju uvjete potrebne za primjenu ovog Sporazuma.

Član 26.

Uvoz djelimičnih pošiljki

Kada se na zahtjev uvoznika, te pod uvjetima koje su odredile carinske vlasti zemlje uvoznice, rastavljeni ili nesastavljeni proizvodi u značenju iz Općeg pravila 2(a) Harmoniziranog sistema, koji spadaju u odjeljke XVI do XVII ili u tarifne brojeve 7308 i 9406 Harmoniziranog sistema, uvoze djelimičnim pošiljkama, carinskim vlastima se za takve proizvode podnosi samo jedan dokaz o porijeklu pri uvozu prve djelimične pošiljke.

Član 27.

Izuzeca od dokazivanja porijekla

1. Proizvodi koje privatne osobe kao male pakete šalju privatnim osobama ili koji čine dio ličnog prtljaga putnika bit će priznati kao proizvodi s porijeklom bez zahtjeva za podnošenje dokaza o porijeklu, pod uvjetom da se takvi proizvodi ne uvoze zbog trgovine, da su deklarirani kao proizvodi koji ispunjavaju uvjete iz ovog Protokola i kad nema sumnje u istinitost takve izjave. U slučaju proizvoda koji su poslani poštom, ova izjava može se dati na carinskoj deklaraciji CN22/CN23 ili na listu papira dodanom tom dokumentu.

2. Uvozi koji su povremeni i sastoje se isključivo od proizvoda za ličnu upotrebu primaoca ili putnika ili njihovih porodica neće se smatrati uvozom zbog trgovine ako je iz prirode i količine proizvoda očito da nije u pitanju nikakva trgovinska svrha.

3. Nadalje, ukupna vrijednost tih proizvoda ne smije prelaziti 500 eura u slučaju malih paketa ili 1200 eura u slučaju proizvoda koji čine dio ličnog prtljaga putnika.

Član 28. **Popratni dokumenti**

Dokumenti navedeni u članu 17.(3) i 22.(3) koji se koriste u svrhu dokazivanja da se proizvodi obuhvaćeni potvrdom o kretanju robe EUR.1 ili izjavom na računu mogu smatrati proizvodima s porijeklom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili iz jedne od zemalja ili teritorija navedenih u članu 3. i 4. i ispunjavaju ostale uvjete iz ovog Protokola, mogu se, *inter alia*, sastojati od:

(a) direktnih dokaza o postupcima koje je preduzeo izvoznik ili dobavljač za dobivanje odnosne robe, sadržanih npr. u njegovim računima ili unutrašnjem knjigovodstvu;

(b) dokumenata koji dokazuju porijeklo upotrijebljenih materijala, koji se izdaju ili popunjavaju u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj, kada se ti dokumenti koriste u skladu s domaćim zakonodavstvom;

(c) dokumenata koji dokazuju obradu ili preradu materijala u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj, koji se izdaju ili popunjavaju u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj, kada se ti dokumenti koriste u skladu s domaćim zakonodavstvom;

(d) potvrda o kretanju robe EUR.1 ili izjava na računu koje dokazuju porijeklo upotrijebljenih materijala, izdatih ili popunjenih u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj u skladu s ovim protokolom, ili u jednoj od drugih zemalja navedenih u članu 3. i 4, u skladu s pravilima porijekla koji su identični pravilima u ovom Protokolu;

(e) odgovarajućih dokaza koji se odnose na obradu ili preradu izvršenu izvan Bosne i Hercegovine ili Turske primjenom člana 12, koji dokazuju da su zahtjevi iz tog člana zadovoljeni.

Član 29. **Čuvanje dokaza o porijeklu i popratnih dokumenata**

1. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje potvrde o kretanju robe EUR.1 čuvat će najmanje tri godine dokumente navedene u članu 17.(3).

2. Izvoznik koji daje izjavu na računu čuvat će najmanje tri godine kopiju te izjave na računu, kao i dokumente navedene u članu 22.(3).
3. Carinske vlasti zemlje izvoznice koje izdaju potvrdu o kretanju robe EUR.1 čuvat će najmanje tri godine obrazac zahtjeva naveden u članu 17.(2).
4. Carinske vlasti zemlje uvoznice čuvat će najmanje tri godine potvrde o kretanju robe EUR.1 i izjave na računu, koje su im podnesene.

Član 30. Nepodudarnosti i formalne greške

1. Otkrivanje manjih nepodudarnosti između izjava u dokazu o porijeklu i onih u dokumentima podnesenim carinarnici u svrhu obavljanja formalnosti za uvoz proizvoda neće ipso facto učiniti dokaz o porijeklu nevažećim i ništavnim ako se propisno ustanovi da taj dokument zaista odgovara datim proizvodima.
2. Očite formalne greške, poput štamparskih grešaka u dokazu o porijeklu, neće biti razlog odbijanja tog dokumenta, ukoliko te greške nisu takve da izazivaju sumnje u vezi s tačnošću izjava datih u tom dokumentu.

Član 31. Iznosi izraženi u eurima

1. Za primjenu odredbi člana 22.(1)(b) i člana 27.(3) u slučajevima kada su proizvodi fakturirani u nekoj drugoj valuti, a ne u eurima, iznose u domaćim valutama Bosne i Hercegovine i Turske i drugih zemalja ili teritorija navedenih u članu 3. i 4, koji odgovaraju iznosima izraženim u eurima, utvrdit će godišnje svaka zemlja na koju se to odnosi.
2. Pošiljka može uživati pogodnosti odredbi iz člana 22.(1)(b) ili člana 27.(3) pozivanjem na valutu u kojoj je račun ispostavljen, u skladu sa iznosom koji utvrdi zemlja na koju se to odnosi.
3. Iznosi koje treba primijeniti u bilo kojoj datoj domaćoj valuti bit će protuvrijednost u toj valuti iznosa izraženih u eurima na prvi radni dan u oktobru. Iznosi će biti dostavljeni Bosni i Hercegovini i Turskoj do 15. oktobra i primjenjivat će se od 1. januara sljedeće godine.
4. Zemlja može iznos, koji dobije prilikom preračunavanja iznosa izraženog u eurima u domaću valutu, zaokružiti prema gore ili prema dolje. Zaokruženi iznos ne smije se razlikovati od iznosa koji se dobije prilikom preračunavanja za više od 5 posto. Zemlja može zadržati i neizmijenjenu svoju domaću valutu u vrijednosti istoj iznosu izraženom u eurima, ako prilikom godišnjeg usklađivanja predviđenog stavom 3. preračunata protuvrijednost tog iznosa, prije bilo kakvog zaokruživanja, rezultira povećanjem manjim od 15 posto iznosa protuvrijednosti

u nacionalnoj valuti. Protuvrijednost u domaćoj valuti može ostati neizmijenjena, ako bi preračunavanje rezultiralo smanjenjem te protuvrijednosti.

5. Zajednički odbor će, na zahtjev Bosne i Hercegovine ili Turske, pregledati iznose izražene u eurima. Prilikom tog pregleda, Zajednički odbor uzet će u obzir da je poželjno očuvanje efekata predmetnih vrijednosnih ograničenja. U tu svrhu može donijeti odluku o promjeni iznosa izraženih u eurima.

GLAVA VI ORGANIZACIJA ADMINISTRATIVNE SARADNJE

Član 32. Uzajamna pomoć

1. Carinske vlasti Bosne i Hercegovine i Turske dostavit će jedne drugima, posredstvom ovlaštenih carinskih vlasti, uzorke otisaka pečata koji se koriste u njihovim carinarnicama za izdavanje potvrda o kretanju robe EUR.1, zajedno s adresama carinskih vlasti odgovornih za provjeru tih potvrda i izjava na računu.

2. Radi osiguranja pravilne primjene ovog Protokola, Bosna i Hercegovine i Turska pomagat će jedna drugoj posredstvom nadležnih carinskih uprava u provjeri autentičnosti potvrda o kretanju robe EUR.1 ili izjava na računu te tačnosti podataka navedenih u tim dokumentima.

Član 33. Provjera dokaza o porijeklu

1. Naknadne provjere dokaza o porijeklu obavljat će se nasumice ili kad god carinske vlasti zemlje uvoznice imaju opravdane sumnje u autentičnost takvih dokumenata, porijeklo odnosnih proizvoda ili u ispunjenje drugih uvjeta iz ovog Protokola.

2. Za potrebe provedbe odredbi iz stava 1. carinske vlasti zemlje uvoznice vratit će potvrdu o kretanju robe EUR.1 i račun, ako je bio podnesen, izjavu na računu ili kopiju tih dokumenata, carinskim vlastima zemlje izvoznice, uz navod razloga za provjeru, gdje je to potrebno. Svi pribavljeni dokumenti i podaci koji ukazuju da je podatak u potvrdi o porijeklu netačan bit će dostavljeni kao dokaz zahtjevu za provjeru.

3. Provjeru će obaviti carinske vlasti zemlje izvoznice. U tu svrhu one će imati pravo da zahtijevaju bilo koji dokaz te da obave bilo kakvu inspekciju izvoznikovih računa ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom.

4. Ako carinske vlasti zemlje uvoznice odluče da suspendiraju odobrenje povlaštenog tretmana odnosnim proizvodima u očekivanju rezultata provjere, uvozniku će biti ponuđeno preuzimanje robe uz sve mjere predostrožnosti koje se ocijene potrebnim.

5. Carinske vlasti koje zatraže provjeru bit će obaviještene o rezultatima te provjere što prije. Ti rezultati moraju jasno pokazivati da li su dokumenti autentični i mogu li se odnosni proizvodi smatrati proizvodima s porijeklom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili iz jedne od zemalja ili teritorija navedenih u članu 3. i 4. i da li ispunjavaju druge uvjete iz ovog Protokola.

6. Ako u slučajevima opravdane sumnje nema odgovora u roku od deset mjeseci od datuma zahtjeva za provjeru ili ako odgovor ne sadrži podatke dovoljne za utvrđivanje autentičnosti dokumenta o kojem je riječ ili stvarnog porijekla proizvoda, carinske vlasti koje su podnijele zahtjev će, osim u izuzetnim okolnostima, uskratiti pravo na povlašteni tretman.

Član 34. Rješavanje sporova

Kad dođe do sporova u odnosu na postupke provjere iz člana 33, koji se ne mogu riješiti između carinskih vlasti koje su podnijele zahtjev za provjeru i carinskih vlasti zaduženih za obavljanje provjere ili kad se u njima postavlja pitanje tumačenja ovog Protokola, oni će biti upućeni Zajedničkom odboru. U svim slučajevima rješavanje sporova između uvoznika i carinskih vlasti zemlje uvoznice podlijegat će zakonodavstvu pomenute zemlje.

Član 35. Kazne

Kazne će biti primjenjivane na bilo koju osobu koja izradi ili da izraditi dokument koji sadrži netačne podatke s ciljem pribavljanja povlaštenog tretmana za proizvode.

Član 36. Slobodne zone

1. Bosna i Hercegovina i Turska preduzet će sve potrebne korake da osiguraju da proizvodi kojima se trguje, a obuhvaćeni su dokazom o porijeklu, te tokom transporta koriste slobodnu zonu smještenu na njihovoj teritoriji, ne budu zamijenjeni drugom robom te da ne budu podvrgnuti drugom rukovanju osim normalnih postupaka za sprečavanje njihovog propadanja.

2. Putem izuzeća od odredbi sadržanih u stavu 1, kad se proizvodi s porijeklom iz Bosne i Hercegovine ili iz Turske uvoze u slobodnu zonu i obuhvaćeni su dokazom o porijeklu, te se

podvrgavaju tretmanu ili preradi, odnosno tijela izdat će novu potvrdu o kretanju EUR.1 na zahtjev izvoznika, ukoliko su tretman ili prerada u skladu s odredbama ovog Protokola.

GLAVA VII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37. Roba na putu ili u skladištenju

Roba koja udovoljava odredbama Glave II i koja je, na datum stupanja na snagu ovog Protokola, na putu ili privremeno uskladištena u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj u carinskim skladištima ili slobodnim zonama, može biti prihvaćena kao proizvodi s porijeklom, pod uvjetom da se u roku četiri mjeseca od tog datuma carinskim vlastima države uvoznice podnese dokaz o porijeklu izdan naknadno, te bilo koji dokumenti koji predstavljaju dodatne dokaze o uvjetima transporta.

Član 38. Pododbor za carinske poslove i pitanja porijekla

Pododbor za carinske poslove i pitanja porijekla bit će ustanovljen u okviru Zajedničkog odbora sa ciljem da mu pomaže pri provedbi njegovih dužnosti te da osigura kontinuiran proces izvještavanja i konsultiranja između stručnjaka.

Bit će sačinjen od stručnjaka iz obje Strane zaduženih za pitanja koja se odnose na carinske poslove i pitanja porijekla.

Član 39. Aneksi

Aneksi ovom Protokolu čine njegov sastavni dio.

Član 40. Izmjene protokola

Zajednički odbor može odlučiti da izmijeni odredbe ovog Protokola.

ANEKS I
UVODNE NAPOMENE UZ LISTU U ANEKSU II

Napomena 1:

Lista donosi uvjete koje treba da ispunjavaju svi proizvodi da bi se smatrali dovoljno obrađenim ili prerađenim u smislu značenja člana 6. Protokola.

Napomena 2:

2.1 Prve dvije kolone u listi opisuju dobiveni proizvod. Prva kolona navodi broj tarifnog broja ili poglavlja iz Harmoniziranog sistema, a druga kolona daje opis robe koji se koristi u tom sistemu za taj tarifni broj ili poglavlje. Za svaki navod u prve dvije kolone dato je pravilo u koloni 3 ili 4. Kada u nekim slučajevima navodu iz prve kolone prethodi oznaka „ex”, to znači da se pravila iz kolone 3 ili 4 odnose samo na dio tog tarifnog broja opisanog u koloni 2.

2.2 Kada je nekoliko tarifnih brojeva grupisano zajedno u koloni 1 ili je naveden broj poglavlja te se zbog toga u koloni 2 daje općenit opis proizvoda, susjedna pravila u koloni 3 ili 4 odnose se na sve proizvode koji su, prema Harmoniziranom sistemu, razvrstani pod tarifni broj odnosnog poglavlja ili pod bilo koji od tarifnih brojeva grupisanih u koloni 1.

2.3 Kada su u listi različita pravila koja se primjenjuju na različite proizvode unutar nekog tarifnog broja, svaki uvučeni red sadrži opis tog dijela tarifnog broja obuhvaćen susjednim pravilima u koloni 3 ili 4.

2.4 Kada se za navod u prve dvije kolone daje pravilo i u koloni 3 i koloni 4, izvoznik može alternativno birati primjenu pravila bilo navedenog u koloni 3 ili onog navedenog u koloni 4. Ako u koloni 4 nije dato nikakvo pravilo u pogledu porijekla, mora se primijeniti pravilo navedeno u koloni 3.

Napomena 3:

3.1 Odredbe člana 6. Protokola u vezi s proizvodima koji su stekli status proizvoda s porijeklom, a koriste se u proizvodnji drugih proizvoda, primjenjivat će se bez obzira na to da li je taj status stečen unutar tvornice gdje se ovi proizvodi koriste ili u nekoj drugoj tvornici u Strani.

Primjer:

Motor iz tarifnog broja 8407, za koji pravilo kaže da vrijednost materijala bez porijekla koji mogu biti ugrađeni ne smije prelaziti 40 posto tvorničke cijene, izrađen je od „drugog legiranog čelika grubo oblikovanog kovanjem“ iz tarifnog broja ex 7224.

Ako je to kovanje obavljeno u Strani na ingotu bez porijekla, on je već stekao porijeklo na osnovu pravila za tarifni broj ex 7224 u listi. Kovani materijal može se tada računati kao materijal s porijeklom u obračunu vrijednosti motora bez obzira na to da li je on proizveden u istoj ili drugoj tvornici u Strani. Vrijednost ingota bez porijekla time se ne uzima u obzir kod zbrajanja vrijednosti upotrijebljenih materijala bez porijekla.

3.2 Pravilo iz liste predstavlja minimalnu količinu potrebne obrade ili prerade, pa se preduzimanjem većeg stepena obrade ili prerade također stiče status proizvoda s porijeklom; i obratno, obavljanjem manjeg stepena obrade ili prerade ne može se steći status proizvoda s porijeklom. Tako da je, ako pravilo predviđa da se na određenom nivou proizvodnje može koristiti materijal bez porijekla, korištenje takvog materijala u ranijoj fazi izrade dopušteno, dok korištenje tog materijala u kasnijoj fazi izrade nije dopušteno.

3.3 Ne dovodeći u pitanje Napomenu 3.2, kada se u pravilu upotrebljava izraz „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja“, tada materijali iz bilo kojeg tarifnog(ih) broja(eva) (uključujući materijale istog opisa i tarifnog broja kao i proizvod) mogu biti upotrijebljeni, ali uz bilo koja specifična ograničenja koja također mogu biti sadržana u pravilu.

Međutim, pojam „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja ...“ ili „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz istog tarifnog broja kao i proizvod“, znači da se mogu upotrebljavati materijali iz bilo kojeg tarifnog(ih) broja(eva), osim onih istog opisa kao proizvod, kao što je navedeno u koloni 2 u listi.

3.4 Kad pravilo iz liste navodi da se proizvod može izrađivati od više od jednog materijala, to znači da se može koristiti bilo koji materijal ili materijali. To ne zahtijeva da svi moraju biti korišteni.

Primjer:

Pravilo za tkanine iz tarifnih brojeva 5208 do 5212 određuje da se mogu koristiti prirodna vlakna te da se, između ostalih materijala, mogu koristiti i hemijski materijali. Ovo ne znači da se moraju koristiti i jedni i drugi; mogu se koristiti jedni ili drugi ili i jedni i drugi.

3.5 Kad pravilo iz liste navodi da proizvod mora biti izrađen od određenog materijala, taj uvjet očito ne sprečava upotrebu drugih materijala koji, zbog svoje unutrašnje prirode, ne mogu zadovoljiti to pravilo. (Vidi također donju napomenu 6.2 u vezi s tekstilom).

Primjer:

Pravilo za gotovu hranu iz tarifnog broja 1904, koje konkretno isključuje upotrebu žitarica i njihovih prerađevina, ne sprječava upotrebu mineralnih soli, hemikalija i drugih dodataka koji nisu proizvedeni od žitarica.

Međutim, ovo se ne primjenjuje na proizvode koji se, iako ne mogu biti izrađeni od konkretnog materijala navedenog u listi, mogu proizvesti od materijala iste prirode u ranijoj fazi proizvodnje.

Primjer:

U slučaju odjevnog predmeta iz ex Poglavlja 62, izrađenog od netkanih materijala, ukoliko je za tu klasu proizvoda dozvoljeno korištenje samo pređe bez porijekla, nije moguće započeti s netkanom tkaninom - čak i ako se netkane tkanine inače ne mogu izrađivati od pređe. U takvim slučajevima, početni materijal bi normalno bio u fazi koja prethodi pređi - a to je stanje vlakana.

3.6 Kada se u pravilu iz liste navode dva procenta maksimalne vrijednosti materijala bez porijekla koji se mogu koristiti, tada se ti procenti ne mogu zbrajati. Drugim riječima, maksimalna vrijednost svih korištenih materijala bez porijekla nikada ne smije preći najviši navedeni procenat. Nadalje, pojedinačni procenti ne smiju se preći u odnosu na konkretne materijale na koje se primjenjuju.

Napomena 4:

4.1 Pojam „prirodna vlakna” koristi se u listi za vlakna koja nisu vještačka ili sintetička. Ograničen je na faze prije pređenja, uključujući i otpad te, osim ukoliko nije određeno drukčije, uključuje nepredena vlakna koja nisu grebena, češljana ili na drugi način prerađena.

4.2 Pojam „prirodna vlakna” uključuje konjsku dlaku iz tarifnog broja 0503, svilu iz tarifnog broja 5002 i 5003, kao i vunena vlakna i finu ili grubu životinjsku dlaku iz tarifnih brojeva 5101 do 5105, pamučna vlakna iz tarifnih brojeva 5201 do 5203 i druga biljna vlakna iz tarifnih brojeva 5301 do 5305.

4.3 Pojmovi „tekstilna pulpa”, „hemijski materijali” i „materijali za izradu papira” koriste se u listi za opis materijala koji nisu razvrstani u poglavljima 50 do 63, a mogu se koristiti za izradu vještačkih, sintetičkih ili papirnih vlakana ili pređe.

4.4 Pojam „proizvedena sortirana vlakna” koristi se u listi za sintetičku ili vještačku kudjelju, sortirana vlakna ili otpad iz tarifnih brojeva 5501 do 5507.

Napomena 5:

5.1 Kada se za određeni proizvod iz liste upućuje na ovu napomenu, uvjeti navedeni u koloni 3 neće se primjenjivati na bilo koje osnovne tekstilne materijale korištene za izradu ovog proizvoda i koji zajedno predstavljaju 10 posto ili manje od ukupne težine svih upotrijebljenih osnovnih tekstilnih materijala. (Vidi također napomene 5.3 i 5.4).

5.2 Međutim, tolerancija navedena u Napomeni 5.1 može se primijeniti samo na mješovite proizvode izrađene od dva ili više osnovnih tekstilnih materijala.

Osnovni tekstilni materijali su:

- svila,
- vuna,
- gruba životinjska dlaka,
- fina životinjska dlaka,
- konjska dlaka,
- pamuk,
- materijali za izradu papira i papir,
- lan,
- prirodna konoplja,
- juta i druga tekstilna vlakna od drvenog lika,
- sisal i druga tekstilna vlakna iz roda agava,
- kokos, abaka, rami i druga biljna tekstilna vlakna,
- sintetički proizvedeni filamenti,
- vještački proizvedeni filamenti,
- provodljivi filamenti,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od polipropilena,

- sintetička proizvedena sortirana vlakna od poliestera,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od poliamida,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od poliakrilonitrila,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od poliimida,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od politetrafluoroetilena,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od polifenilensulfida,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od polivinilhlorida,
- druga sintetička proizvedena sortirana vlakna,
- vještačka proizvedena sortirana vlakna od viskoze,
- druga vještačka proizvedena sortirana vlakna,
- poliuretanska pređa segmentirana s fleksibilnim segmentima od polietera, upletena ili neupletena,
- poliuretanska pređa segmentirana s fleksibilnim segmentima od poliestera, upletena ili neupletena,
- proizvodi iz tarifnog broja 5605 (metalizirana pređa) koji uključuju traku koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, debljine do 5 mm, spojenoj u sendvič pomoću prozirnog ili bojenog ljepila između dva sloja plastične folije,
- drugi proizvodi iz tarifnog broja 5605.

Primjer:

Pređa iz tarifnog broja 5205, izrađeno od pamučnih vlakana iz tarifnog broja 5203 i sintetičkih sortiranih vlakana iz tarifnog broja 5506, je miješana pređa. Stoga, sintetička sortirana vlakna bez porijekla koja ne zadovoljavaju pravila o porijeklu (koja zahtijevaju proizvodnju od hemijskih materijala ili tekstilne pulpe) mogu biti korištena, pod uvjetom da njihova ukupna težina ne prelazi 10 posto težine pređe.

Primjer:

Vunena tkanina iz tarifnog broja 5112, izrađena od vunene pređe iz tarifnog broja 5107 i sintetičkih sortiranih vlakana iz tarifnog broja 5509, mješovita je tkanina. Stoga, sintetička pređa koja ne zadovoljava pravila o porijeklu (koja zahtijevaju proizvodnju od hemijskih materijala ili tekstilne pulpe), ili vunena pređa koja ne zadovoljava pravila o porijeklu (koja zahtijevaju proizvodnju od prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili drukčije pripremljenih za predenje), ili njihova kombinacija, može biti korištena, pod uvjetom da njihova ukupna težina ne prelazi 10 posto težine tkanine.

Primjer:

Čupava tekstilna tkanina iz tarifnog broja 5802, izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja 5205 i pamučne tkanine iz tarifnog broja 5210, miješani je proizvod samo ako je pamučna tkanina i sama miješana tkanina izrađena od pređe razvrstane u dva različita tarifna broja, ili ako su korištena pamučne pređe i same mješavine.

Primjer:

Ako je odnosna čupava tekstilna tkanina bila izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja 5205 i sintetičke tkanine iz tarifnog broja 5407, onda su korištene pređe očito dva zasebna osnovna tekstilna materijala, pa je čupava tekstilna tkanina u skladu s tim miješani proizvod.

5.3 U slučaju proizvoda koji uključuju „poliuretanska pređa segmentirana s fleksibilnim segmentima od polietera, upleteno ili neupleteno”, tolerancija za tu pređu je 20 posto.

5.4 U slučaju proizvoda koji uključuju „traku koja se sastoji od jezgra od aluminijske folije ili od jezgra od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, debljine do 5 mm, spojenoj u sendvič pomoću prozirnog ili bojenog ljepila između dva sloja plastične folije”, tolerancija za tu traku iznosi 30 posto.

Napomena 6:

6.1 Kada se u listi upućuje na ovu napomenu, tekstilni materijali (uz izuzetak podstava i međupodstava), koji ne zadovoljavaju pravilo utvrđeno u koloni 3 liste za izrađeni odnosni proizvod, mogu se koristiti, pod uvjetom da su razvrstani u tarifni broj različit od broja proizvoda te da njihova vrijednost ne pređe 8 posto tvorničke cijene proizvoda.

6.2 Ne dovodeći u pitanje Napomenu 6.3, materijali koji nisu razvrstani u Poglavljima 50 do 63 mogu se slobodno koristiti u proizvodnji tekstilnih proizvoda, bilo da oni sadrže tekstil ili ne.

Primjer:

Ako pravilo iz liste propisuje da se za određeni tekstilni proizvod (poput pantalona) mora koristiti pređa, to ne sprečava korištenje metalnih proizvoda poput dugmadi, jer dugmad nisu razvrstana u Poglavljima 50 do 63. Iz istog razloga to ne sprečava ni korištenje patentnih zatvarača, iako patentni zatvarači normalno sadrže tekstil.

6.3 Kada se primjenjuje pravilo o procentu, vrijednost materijala koji nisu razvrstani u Poglavljima 50 do 63 mora se uzeti u obzir kod izračunavanja vrijednosti uključenih materijala bez porijekla.

Napomena 7:

7.1 Za potrebe tarifnih brojeva ex 2707, 2713 do 2715, ex 2901, ex 2902 i ex 3403, „specifični postupci” su sljedeći:

- (a) vakuumska destilacija;
- (b) redestilacija vrlo temeljitim postupkom frakcioniranja;
- (c) krekovanje;
- (d) popravljanje;
- (e) ekstrakcija pomoću selektivnih otapala;
- (f) postupak koji obuhvata sve sljedeće aktivnosti: preradu koncentriranom sumpornom kiselinom, otopinom sumpornog trioksida u sumpornoj kiselini ili sumpornim anhidridom; neutralizaciju alkalnim agensima; dekolorizaciju i purifikaciju prirodno aktivnom zemljom, aktiviranom zemljom, aktiviranim ugljem ili boksitom;
- (g) polimerizacija;
- (h) alkilacija;
- (i) izomerizacija.

7.2 Za potrebe tarifnih brojeva 2710, 2711 i 2712, „specifični postupci” su sljedeći:

- (a) vakuumska destilacija;
- (b) redestilacija vrlo temeljitim postupkom frakcioniranja;
- (c) krekovanje;
- (d) popravljanje;
- (e) ekstrakcija pomoću selektivnih otapala;
- (f) postupak koji obuhvata sve sljedeće aktivnosti: preradu koncentriranom sumpornom kiselinom, otopinom sumpornog trioksida u sumpornoj kiselini ili sumpornim anhidridom; neutralizaciju alkalnim agensima; dekolorizaciju i purifikaciju prirodno aktivnom zemljom, aktiviranom zemljom, aktiviranim ugljem ili boksitom;
- (g) polimerizacija;
- (h) alkilacija;
- (ij) izomerizacija;
- (k) samo u odnosu na teška ulja iz tarifnog broja ex 2710, odsumporavanje vodonikom koje rezultira smanjenjem od najmanje 85 posto sadržaja sumpora u prerađivanim proizvodima (ASTM D 1266-59 T metoda);
- (l) samo u odnosu na proizvode iz tarifnog broja 2710, deparafinacija nekim drugim procesom osim filtriranja;
- (m) samo u odnosu na teška ulja iz tarifnog broja ex 2710, tretman vodonikom pod pritiskom većim od 20 bara i temperaturom većom od 250° C, uz upotrebu katalizatora, u neku drugu svrhu nego što je odsumporavanje, kada vodonik tvori aktivni element u hemijskoj reakciji. Dalji tretman vodonikom ulja za podmazivanje iz tarifnog broja ex 2710 (npr. hidrofiniširanje ili dekolorizacija) radi poboljšanja boje ili stabilnosti ne smatra se specifičnim procesom;
- (n) samo u odnosu na lož-ulja iz tarifnog broja ex 2710, atmosferska destilacija, pod uvjetom da se manje od 30 posto tih proizvoda - po zapremini, uključujući i gubitke - destilira na 300° C pomoću metode ASTM D 86;
- (o) samo u pogledu drugih teških ulja osim plinskih i lož-ulja iz tarifnog broja ex 2710, tretman pomoću visokofrekventnog električnog pražnjenja bez iskrenja.

(p) samo u slučaju sirovih proizvoda (osim vazelina, ozokerita, voska od lignita ili treseta, parafinskog voska koji sadrže po masi manje od 0,75 posto ulja) iz tarifnog broja ex 2712, uklanjanje ulja frakcionom kristalizacijom.

7.3 Za potrebe tarifnih brojeva ex 2707, 2713 do 2715, ex 2901, ex 2902 i ex 3403, jednostavne operacije kao što su: čišćenje, pretakanje, desalinizacija, odvajanje vode, filtriranje, bojenje, obilježavanje, dobivanje sadržaja sumpora usljed miješanja proizvoda s različitim sadržajima sumpora ili bilo koja kombinacija ovih operacija ili slične operacije ne daju porijeklo.

ANEKS II

LISTA PRERADA ILI OBRADA KOJE JE POTREBNO OBAVITI NA MATERIJALIMA BEZ PORIJEKLA KAKO BI PRERAĐENI PROIZVOD STEKAO STATUS PROIZVODA S PORIJEKLOM

Svi proizvodi navedeni u listi ne moraju biti obuhvaćeni ovim sporazumom. Iz tog razloga neophodno je konsultirati ostale dijelove ovog Sporazuma.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	(4)
Poglavlje 1	Žive životinje	Sve životinje iz Poglavlja 1 bit će cjelovito dobivene	
Poglavlje 2	Meso i drugi jestivi klanični proizvodi	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 1 i 2 cjelovito dobiveni	
Poglavlje 3	Ribe, ljuskari, mekušci i ostali vodeni beskičmenjaci	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 3 cjelovito dobiveni	
ex Poglavlje 4	Mliječni proizvodi; ptičja jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog porijekla, nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu, osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 4 cjelovito dobiveni	
0403	Mlaćenica, kiselo mlijeko i pavlaka, jogurt, kefir i ostalo fermentirano ili zakiseljeno mlijeko i pavlaka, koncentrirani ili nekonzentrirani s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromama ili s dodanim ili bez dodanog voća, orašastog voća ili kakaa	Proizvodnja u kojoj: - su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 4 cjelovito dobiveni, - je sav upotrijebljeni voćni sok (osim onog od ananasa, limuna i limeta ili grejpa) iz tarifnog broja 2009 s porijeklom, - vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 5	Proizvodi životinjskog porijekla, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu; osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali upotrijebljeni iz Poglavlja 5 cjelovito dobiveni	
ex 0502	Čekinje i dlake domaćih ili divljih svinja, prerađene	Čišćenje, dezinfekcija, sortiranje i ispravljanje čekinja i dlaka	
Poglavlje 6	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće	Proizvodnja u kojoj: - su svi upotrijebljeni materijali u Poglavlju 6 cjelovito dobiveni, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 7	Jestivo povrće i određeno korjenje i gomolji	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 7 cjelovito dobiveni	
Poglavlje 8	Jestivo i orašasto voće; kore agruma ili dinja i lubenica	Proizvodnja u kojoj: - sve upotrijebljeno voće i orašasto voće cjelovito dobiveno; - vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% vrijednosti cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 9	Kahva, čaj, maté-čaj i začini; osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 9 cjelovito dobiveni	
0901	Kahva, pržena ili nepržena sa ili bez kofeina; kahvine ljske i opne; zamjene kahve koje sadrže kahvu bilo u kom procentu	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
0902	Čaj, aromatizirani ili nearomatizirani	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
ex 0910	Mješavine začina	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
Poglavlje 10	Žitarice	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 10 cjelovito dobiveni	
ex Poglavlje 11	Proizvodi mlinske industrije; slad; skrob; inulin; pšenični gluten; osim:	Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene žitarice, jestivo povrće, korijeni i gomolji iz tarifnog broja 0714 ili voće cjelovito dobiveni	
ex 1106	Brašno, krupica i brašno od osušenog, ljuštenog mahunastog povrća iz tarifnog broja 0713	Sušenje i mljevenje mahunastog povrća iz tarifnog broja 0708	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
Poglavlje 12	Uljano sjemenje i plodovi; razno zrnavlje, sjeme i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i glomazna stočna hrana	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 12 cjelovito dobiveni	
1301	Šelak; prirodne gume, smole, gume-smole i uljane smole (npr. balzami)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 1301 ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
1302	Biljni sokovi i ekstrakti; pektinske tvari, pektinati i pektati; agar-agar i ostale sluzi i zgušnjivači, modificirani ili nemodificirani, dobiveni od biljnih proizvoda: - Sluzi i zgušnjivači, modificirani, dobiveni iz biljnih proizvoda - Ostalo	Proizvodnja od nemodificiranih sluzi i zgušnjivača Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 14	Biljni materijali za pletarstvo; biljni proizvodi nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 14 cjelovito dobiveni	
ex Poglavlje 15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog porijekla te proizvodi njihovog razlaganja; prerađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
1501	Svinjska mast (uključujući salo) i mast peradi, osim onih iz tarifnog broja 0209 ili 1503:		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
1502	- Mast iz kostiju ili otpadaka - Ostalo Masti od goveda, ovaca ili koza, osim onih iz tarifnog broja 1503	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 0203, 0206 ili 0207 ili od kostiju iz tarifnog broja 0506 Proizvodnja od mesa ili jestivih otpadaka svinjskog porijekla iz tarifnog broja 0203 ili 0206, ili od mesa i jestivih otpadaka peradi iz tarifnog broja 0207	
1504	- Masti iz kostiju ili otpadaka - Ostalo Masti i ulja i njihove frakcije, od riba ili morskih sisara, rafinirani ili nerafinirani, ali hemijski nemodificirani: - Čvrste frakcije - Ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnog broja 0201, 0202, 0204 ili 0206 ili od kostiju iz tarifnog broja 0506 Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 cjelovito dobiveni Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 1504 Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 i 3 cjelovito dobiveni	
ex 1505	Rafinirani lanolin	Proizvodnja od sirove masti od vune iz tarifnog broja 1505	
1506	Ostale životinjske masti i ulja i njihove frakcije, rafinirani		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
1507 do 1515	<p>ili nerafinirani, ali hemijski nemodificirani:</p> <p>- Čvrste frakcije</p> <p>- Ostalo</p> <p>Biljna ulja i njihove frakcije:</p> <p>- Sojino ulje, ulje od kikirikija, palmino ulje, ulje od kokosovog oraha (kopre), ulje od palmine jezgre, „babassu” ulje, tungovo ulje, oitikika ulje, vosak od mirike i japanski vosak, frakcije jojoba ulja i ulja za tehničku ili industrijsku primjenu osim onih za proizvodnju od prehrambenih proizvoda za ljudsku ishranu</p> <p>- Čvrste frakcije, osim onih od ulja jojobe</p> <p>- Ostalo</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 1506</p> <p>Proizvodnja u kojoj svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 cjelovito dobiveni</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda</p> <p>Proizvodnja od drugih materijala iz tarifnih brojeva 1507 do 1515</p> <p>Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene biljne tvari cjelovito dobivene</p>	
1516	<p>Masti ili ulja životinjskog ili biljnog porijekla i njihove frakcije, djelimično ili potpuno hidrogenizirani, interesterificirani, reesterificirani ili elaidinizirani, bez obzira jesu li rafinirani ili nerafinirani, ali dalje nepripremljeni</p>	<p>Proizvodnja u kojoj:</p> <p>- su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 cjelovito dobiveni, i</p> <p>- su sve upotrijebljene biljne tvari cjelovito dobivene. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 1507, 1508, 1511 i 1513 mogu biti upotrijebljeni</p>	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
1517	Margarin; jestive mješavine ili preparati masti ili ulja životinjskog ili biljnog porijekla ili od frakcija različitih masti ili ulja iz ovog Poglavlja, osim jestivih masti ili ulja i njihovih frakcija iz tarifnog broja 1516	Proizvodnja u kojoj: - su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 i 4 cjelovito dobiveni, i - su sve upotrijebljene biljne tvari cjelovito dobivene. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 1507, 1508, 1511 i 1513 mogu biti upotrijebljeni	
Poglavlje 16	Prerađevine od mesa, riba, ljuskavaca, mekušaca ili drugih vodenih beskičmenjaka	Proizvodnja: - od životinja iz Poglavlja 1, i/ili - u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 3 cjelovito dobiveni	
ex Poglavlje 17	Šećer i proizvodi od šećera; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 1701	Šećer od šećerne trske i šećerne repe i hemijski čista saharoza, u čvrstom stanju, koji sadrži tvari za aromatizaciju ili bojenje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
1702	Ostali šećeri, uključujući hemijski čistu laktozu, maltozu, glukozu i fruktozu, u čvrstom stanju; šećerni sirupi bez dodanih sredstava za aromatizaciju ili za bojenje; vještački med, miješan ili ne s prirodnim medom; karamel: - Hemijski čista maltoza i fruktoza - Ostali šećeri u čvrstom stanju, koji sadrže tvari za aromatiziranje ili bojenje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja uključujući druge materijale iz tarifnog broja 1702 Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 1703	- Ostalo Melase dobivene pri ekstrakciji ili rafiniranju šećera, koje sadrže tvari za aromatizaciju ili bojenje	Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj svi upotrijebljeni materijali imaju porijeklo Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
1704	Proizvodi od šećera (uključujući bijelu čokoladu), bez kaka	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 18	Kakao i proizvodi od kaka	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
1901	Sladni ekstrakt; prehrambeni proizvodi od brašna, prekrupe, krupice, skroba ili sladnog ekstrakta, koji ne sadrže kakao ili sadrže manje od 40% po masi računato na potpuno odmašćenu osnovu, nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu; prehrambeni proizvodi od robe iz tarifnog broja 0401 do 0404, koji ne sadrže kakao ili sadrže manje od 5% po masi računato na potpuno odmašćenu osnovu,		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
1902	<p>nespomenuti ili neobuhvaćeni na drugom mjestu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sladni ekstrakt - Ostalo <p>Tjestenina, kuhana ili nekuhana ili punjena (mesom ili drugim materijama) ili drukčije pripremljena, kao što su špageti, makaroni, rezanci, lasanje, njoki, ravioli, kaneloni, „couscous” (kuskus), pripremljeni ili nepripremljeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koji sadrže 20% ili manje mesa, mesnih proizvoda, ribe, ljuskavaca, mekušaca - Koji sadrže više od 20% mesa, mesnih proizvoda, ribe, ljuskavaca ili mekušaca 	<p>Izrada od žitarica iz Poglavlja 10</p> <p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica <p>Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene žitarice i njihovi derivati (osim tvrdog žita i njihovih derivata) cjelovito dobiveni</p> <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - su sve upotrijebljene žitarice i njihovi derivati (osim tvrdog žita i njihovih derivata) cjelovito dobiveni; - svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 i 3 cjelovito dobiveni 	
1903	<p>Tapioka i zamjene tapioke pripremljeni od skroba, u obliku pahuljica, zrnaca, kuglica ili u sličnim oblicima</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja osim od krompirovog skroba iz tarifnog broja 1108</p>	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
1904	Prehrambeni proizvodi dobiveni bubrenjem ili prženjem žitarica ili proizvoda od žitarica (npr. kukuruzne pahuljice); žitarice (osim kukuruza) u znu, ili pahuljicama ili drukčije pripremljene (osim brašna, prekrupe i griza), prethodno kuhane, ili drukčije pripremljene, nespomenute ili neobuhvaćene na drugom mjestu	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnog broja 1806, - u kojoj su sve upotrijebljene žitarice i brašno (osim pšenice durum i njenih derivata i kukuruza <i>Zea indurata</i>) cjelovito dobiveni, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
1905	Kruh, peciva, kolači, biskviti i ostali pekarski proizvodi s dodatkom kakaa ili bez dodatka kakaa; hostije, kapsule za farmaceutske proizvode, oblatne, rižin papir i slični proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz Poglavlja 11	
ex Poglavlje 20	Proizvodi od povrća, voća, orašastog voća ili ostalih dijelova biljaka, osim:	Proizvodnja u kojoj je sve voće, orašasto voće i povrće cjelovito dobiveno	
ex 2001	Jam, slatki krompir i slični jestivi dijelovi povrća koji sadrže 5% ili više skroba, pripremljeni ili konzervirani u sirćetu ili sirćetnoj kiselini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 2004 i ex 2005	Krompir u obliku brašna, griza ili pahuljica, pripremljeni ili konzervirani na drugi način osim u sirćetu ili sirćetnoj kiselini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
2006	Povrće, voće, orasi, kore od voća i drugi dijelovi biljaka, konzervirani šećerom (osušeno, preliveno ili kristalizirano)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
2007	Džemovi, voćni želei, marmelade, pirei i paste od voća i od orašastog voća dobiveni kuhanjem, s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugim sredstvima za zaslađivanje	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2008	- Orašasto voće, bez dodatka šećera ili alkohola - Maslac od kikirikija; mješavine na bazi žitarica; palminog jezgra; kukuruz - Ostalo, osim voća i orašastog voća, ukuhano drukčije nego na pari ili vodi, bez dodatka šećera, zamrznuto	Proizvodnja u kojoj vrijednost svog upotrijebljenog orašastog voća i uljnato sjemena s porijeklom iz tarifnih brojeva 0801, 0802 i 1202 do 1207 prelazi 60% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
2009	Voćni sokovi (uključujući mošt od grožđa) i sokovi od povrća, nefermentirani i bez dodanog alkohola, s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugim sredstvima za zaslađivanje	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 21	Razni prehrambeni proizvodi, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
2101	Ekstrakti, esencije i koncentri kahve, čaja ili maté čaja i dodaci na bazi ovih proizvoda ili na bazi kahve, čaja ili maté čaja; pržena cikorija i druge pržene zamjene kahve, i njihovi ekstrakti, esencije i koncentri	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj je sva upotrijebljena cikorija cjelovito dobivena	
2103	Sosovi i preparati za sosove; miješani začini i miješana začinska sredstva; brašno i griz od gorušice i pripremljena gorušica (senf): - Sosovi i preparati za sosove; miješani začini i miješana začinska sredstva - Brašno i krupica od gorušice i pripremljena gorušica	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, smije se upotrijebiti brašno od gorušice ili pripremljena gorušica (senf) Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
ex 2104	Supe i čorbe i dodaci za te proizvode	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim od prerađenog ili konzerviranog povrća iz tarifnih brojeva 2002 do 2005	
2106	Prehrambeni proizvodi nespomenuti ili neobuhvaćeni na drugom mjestu	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 22	Pića, alkoholi i sirće; osim:	Proizvodnja:	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
2202	Voda, uključujući mineralnu vodu i gaziranu vodu, s dodanim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromama, i ostala bezalkoholna pića, koji ne sadrže sokove od voća ili povrća iz tarifnog broja 2009	<ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda - u kojoj je sve upotrijebljeno grožđe i bilo koji materijali dobiveni iz grožđa cjelovito dobiveno 	
2207	Nedenaturisani etilalkohol alkoholne jačine 80% volumena ili jači; etilalkohol i ostali alkoholi, denaturisani, bilo koje jačine	<p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj su svi upotrijebljeni voćni sokovi (osim soka od ananasa, limete ili grejpa) s porijeklom 	
2208	Nedenaturisani etilalkohol, alkoholne jačine manje od 80% volumena; rakije, likeri i ostala alkoholna pića	<p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 2207 ili 2208, i - u kojoj je sve upotrijebljeno grožđe ili materijali dobiveni od grožđa cjelovito dobiveni ili, ako su svi drugi upotrijebljeni materijali već s porijeklom, arrack može biti upotrijebljen do 5% ukupnog volumena 	
		<p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 2207 ili 2208, i - u kojoj je sve upotrijebljeno grožđe ili materijali dobiveni od grožđa cjelovito dobiveni ili, ako svi drugi upotrijebljeni materijali već s porijeklom, 	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		arrack može biti upotrijebljen do 5% ukupnog volumena	
ex Poglavlje 23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripravljena životinjska hrana, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 2301	Kitovo brašno; brašno, griz, pelete od ribe ili od ljuskara, mekušaca ili ostalih vodenih beskičmenjaka, neprikladni za ljudsku ishranu	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 i 3 cjelovito dobiveni	
ex 2303	Ostaci od proizvodnje skroba iz kukuruza (izuzevši koncentrirane tečnosti za namakanje), što sadrže u suhoj tvari više od 40% proteina	Proizvodnja u kojoj je sav upotrijebljeni kukuruz cjelovito dobiven	
ex 2306	Uljane pogače i ostali kruti ostaci dobiveni pri ekstrakciji maslinovog ulja, koji sadrže više od 3% maslinovog ulja	Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene masline cjelovito dobivene	
2309	Proizvodi koji se upotrebljavaju za ishranu životinja	Proizvodnja u kojoj: - su sve upotrijebljene žitarice, šećer ili melase, meso ili mlijeko s porijeklom, i - svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 3 cjelovito dobiveni	
ex Poglavlje 24	Duhan i prerađene zamjene duhana; osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 24 cjelovito dobiveni	
2402	Cigare, cigarilosi i cigarete od duhana ili zamjena duhana	Proizvodnja u kojoj je najmanje 70% težine upotrijebljenog neprerađenog duhana ili otpadaka duhana iz tarifnog broja 2401 s porijeklom	
ex 2403	Duhan za pušenje	Proizvodnja u kojoj je najmanje 70% težine upotrijebljenog neprerađenog duhana ili	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		otpadaka duhana iz tarifnog broja 2401 s porijeklom	
ex Poglavlje 25	So; sumpor; zemlja i kamen; gips; kreč i cement, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 2504	Grafit prirodni, kristalasti, obogaćen ugljikohidratima, pročišćen i u prahu	Obogaćenje sadržaja ugljikom, pročišćavanje i mljevenje grubog kristalastog grafita	
ex 2515	Mermer, grubo oblikovan piljenjem ili drukčije, u blokovima ili pločama u pravougaonim oblicima (uključujući četverougaone), do 25 cm debljine	Obrada mramora debljine veće od 25 cm, piljenjem ili drukčije (i ako je već ispiljen)	
ex 2516	Granit, porfir, bazalt, pješčar i drugo kamenje za spomenike i građevine, jednostavno obrađeno piljenjem ili na drugi način, u blokovima ili pločama u pravougaonim oblicima (uključujući četverougaone), do 25 cm debljine	Obrada kamena debljine veće od 25 cm, piljenjem ili drukčije (i ako je već ispiljen)	
ex 2518	Pečeni dolomit	Pečenje nepečenog dolomita	
ex 2519	Drobljeni prirodni magnezij-karbonat (magnezit) u hermetički zatvorenim kontejnerima, i magnezij-oksidi, čisti ili nečisti, osim topljenog magnezij-oksida ili mrtvo pečenog (sinteriranog) magnezij-oksida	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, dopuštena je upotreba prirodnog magnezij-karbonata (magnezita)	
ex 2520	Gips, posebno obrađen za zubarstvo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2524	Prirodno azbestno vlakno	Proizvodnja od koncentriranog azbesta	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 2525	Liskun u prahu	Mljevenje liskuna ili otpadaka od liskuna	
ex 2530	Zemljane boje, pečene ili u prahu	Mljevenje ili pečenje zemljanih boja	
Poglavlje 26	Rude, zgure i pepeli	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenozne materije; mineralni voskovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 2707	Ulja u kojima masa aromatskih premašuje masu nearomatskih sastojaka, slična mineralnim uljima dobivenim destilacijom ugljenih katrana na visokim temperaturama, gdje je destilirano više od 65% njihovog obima na temperaturi do 250°C (uključujući mješavinu esencije nafte i benzola), a namijenjeni su za pogonsko ili toplinsko gorivo	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽¹⁾ ili druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod, mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2709	Sirova ulja dobivena od bitumenoznih minerala	Destruktivna destilacija bitumenoznih materijala	
2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenoznih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu, koji po masi sadrže 70% ili više naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenoznih materijala,	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽²⁾ ili druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali	

¹ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

² Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodnu napomenu 7.2

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
2711	ako čine osnovne sastojke tih proizvoda; otpadna ulja Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici	iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽³⁾	
2712	Vazelin; parafinski vosak, mikrokristalni naftni vosak, presovani parafini, ozokerit, vosak od mrkog uglja i lignita, vosak od treseta, ostali mineralni voskovi i slični proizvodi dobiveni sintezom ili drugim postupcima, obojeni ili neobojeni	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽⁴⁾	
2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci iz nafte ili iz ulja od bitumenoznih materijala	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽⁵⁾	

³ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodnu napomenu 7.2

⁴ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodnu napomenu 7.2

⁵ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
2714	Bitumen i asfalt, prirodni; bitumenozni i uljni škriljci i katranski pijesak; asfaltiti i asfaltne stijene	broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
		Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽⁶⁾	
		ili	
		druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
2715	Bitumenozne mješavine na bazi prirodnog asfalta, prirodnog bitumena, naftnog bitumena, mineralnog katrana ili mineralne katranske smole (na primjer, bitumenozne smole, „cut-backs“)	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽⁷⁾	
		ili	
		druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 28	Neorganski hemijski proizvodi; organski i neorganski spojevi plemenitih metala, metala rijetkih zemlji,	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod, mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi

⁶ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

⁷ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 2805	radioaktivnih elemenata ili izotopa; osim: "Mischmetall"	vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja elektrolitičkim ili termalnim tretmanom u kojem vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 2811	Sumpordioksid	Proizvodnja od sumpordioksida	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 2833	Aluminijsulfat	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2840	Natrijperborati	Proizvodnja od disodij-tetraborat- pentahidrata	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 2852	Živini spojevi zasićenih acikličnih monokiselina i njihovih anhidrida, halogenida, peroksida i peroksid-kiselina; njihovi halogeni, sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2852, 2915 i 2916 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
	Živini spojevi i interni eteri i njihovi halogeni, sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 2909 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
	Živini spojevi heterocikličnih spojeva samo s azotovim	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	heteroatomom (heteroatomima)	2852, 2932 i 2933 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	40% cijene proizvoda fco tvornica
	Živini spojevi nukleinskih kiselina i njihovih soli, hemijski definiranih ili nedefiniranih; ostali heterociklični spojevi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2852, 2932, 2933 i 2934 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
	Živini spojevi naftenskih kiselina, njihove soli netopive u vodi i njihovi esteri	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
	Ostali živini spojevi od pripremljenih vezivnih sredstava za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; hemijski proizvodi i pripravci hemijske ili srodnih industrija (uključujući one što se sastoje od mješavina prirodnih proizvoda), nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 29	Organski spojevi hemijski, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 2901	Aciklični ugljovodonici koji se upotrebljavaju kao pogonsko ili toplinsko gorivo	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽⁸⁾ ili druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2902	Ciklani i cikleni (izuzev azulena), benzen, toluen, ksileni, za upotrebu kao pogonsko ili toplinsko gorivo	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽⁹⁾ ili druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2905	Metalni alkoholati alkohola iz ovog tarifnog broja, te od etanola	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 2905. Međutim, metalni alkoholati iz ovog tarifnog broja mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
2915	Zasićene aciklične monokarbonske kiseline i njihovi anhidridi, halogenidi,	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih

⁸ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

⁹ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 2932	peroksidi i peroksid-kiseline; njihovi halogeni, sulfo-nitro ili nitrozo derivati - Interni eteri i njihovi halogeni sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati	materijala iz tarifnih brojeva 2915 i 2916 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 2909 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
2933	- Ciklični acetati i hemi-acetali, te njihovi halogeni, sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati Heterociklični spojevi samo s azotovim heteroatomom (heteroatomima)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
2934	Nukleinske kiseline i njihove soli, hemijski definirane ili nedefinirane; ostali heterociklični spojevi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2932 i 2933 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 2939	Koncentrati slame od maka koji po masi sadrže ne manje od 50% alkaloida	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2932, 2933 i 2934 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 30	Farmaceutski proizvodi; osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
		Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
3002	<p>Ljudska krv; životinjska krv pripremljena za upotrebu u terapijske, profilaktičke ili dijagnostičke svrhe; antiserumi i ostale frakcije krvi i modificirani imunološki proizvodi dobiveni biotehničkim procesima ili na drugi način; vakcine, toksini, kulture mikroorganizama (osim kvasca) i slični proizvodi:</p> <p>- Proizvodi koji se sastoje od dva ili više sastojaka, pomiješani za terapijsku ili profilaktičku upotrebu ili ne pomiješani proizvodi za ove svrhe, pakovani u odmjerene doze ili u oblike ili pakovani za maloprodaju</p> <p>- Ostalo</p> <p>- - Ljudska krv</p> <p>- - Životinjska krv pripremljena za terapijsku ili profilaktičku upotrebu</p> <p>- - Frakcije krvi osim antiseruma, hemoglobina,</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod, mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući</p>

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
3003 i 3004	gloublina od krvi i serum globulina	druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	
	- - Hemoglobin, globulini od krvi i serum-globulini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	
	- - Ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	
	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnog broja 3002, 3005 ili 3006):		
	- dobiveni iz amikacina iz tarifnog broja 2941	Proizvodnja od materijala iz istog tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 3003 ili 3004 mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	
- ostalo	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 3006	<p>- Farmaceutski otpaci navedeni u napomeni 4(k) u ovom Poglavlju</p> <p>- Sterilne hirurške ili zubarske prijanjajuće zapreke (barijere), apsorcijske ili ne</p> <p>- napravljene od plastike</p> <p>- napravljene od tkanine</p> <p>- Sprave koje se koriste za ostomiju</p>	<p>iz tarifnih brojeva 3003 ili 3004 mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Porijeklo proizvoda u njegovoj originalnoj klasifikaciji se neće mijenjati</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica proizvoda</p> <p>Proizvodnja od:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prirodnih vlakana - vještačkih ili sintetičkih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili drukčije pripremljenih za predenje, <p>ili</p> <ul style="list-style-type: none"> - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica</p>
ex Poglavlje 31	Đubriva, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 3105	Mineralna ili hemijska đubriva koja sadrže dva ili tri đubriva elementa: azot, fosfor i kalij; ostala gnojiva; proizvodi iz ovog Poglavlja u obliku tableta ili u sličnim oblicima, ili pakovanjima do 10 kg bruto mase, osim: <ul style="list-style-type: none"> - natrij-nitrata - kalcij-cianomida - kalij-sulfata - magnezij-kalij-sulfata 	proizvod, mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja: <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica 	40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 32	Ekstrakti za štavljenje ili bojenje; tanini i njihovi derivati; boje, pigmenti i druge tvari za bojenje; pripremljena premazna sredstva i lakovi; kitovi i druge mase za zaptivanje; štamparske boje i mastila; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3201	Tanini i njihove soli, esteri, eteri i ostali derivati	Proizvodnja od ekstrakta tanina biljnog porijekla	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
3205	Lak boje; preparati na osnovi lak boja navedeno u Napomeni 3 uz ovo Poglavlje ⁽¹⁰⁾	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnih brojeva 3203, 3204 i 3205. Međutim, materijali iz tarifnog broja 3205 mogu se koristiti pod uvjetom da njihova	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi

¹⁰ Napomena 3 uz Poglavlje 32 određuje da su ovi ovdje uključeni preparati za bojenje bilo kakvog materijala, odnosno koji su namijenjeni kao sastojak u proizvodnji sredstava za bojenje, pod uvjetom da nisu uvršteni u neki drugi tarifni broj u Poglavlju 32.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	40% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 33	Eterična ulja i rezinoidi; parfimerijski, kozmetički ili toaletni proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
3301	Eterična ulja (bez terpentina ili s terpentinom), uključujući tzv. konkretne i absolute; rezinoidi; ekstrahovane uljane smole; koncentracije eteričnih ulja u mastima, neeteričnim uljima, voskovima ili sličnom, dobiveni ekstrakcijom eteričnih ulja pomoću masti ili maceracijom; sporedni terpenički proizvodi dobiveni deterpenacijom eteričnih ulja; vodeni destilati i vodene otopine eteričnih ulja	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući materijale različite "grupe" ⁽¹⁾ ovog tarifnog broja. Međutim, materijali iz iste grupe mogu se koristiti, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 34	Sapun, organska površinski aktivna sredstva, preparati za pranje, preparati za podmazivanje, vještački voskovi, pripremljeni voskovi, dodaci za poliranje ili čišćenje, svijeće i slični proizvodi, paste za modeliranje, "zubarski voskovi" te zubarski dodaci na bazi gipsa, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3403	Sredstva za podmazivanje koja sadrže po masi manje od 70% naftnih ulja ili ulja	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽²⁾	

¹¹ „Grupa” podrazumijeva bilo koji dio tarifnog broja odvojen od ostalog polukolonoma.
¹² Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima” vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
3404	<p>dobivenih od bitumenoznih minerala</p> <p>Vještački voskovi i pripremljeni voskovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na bazi parafina, naftnih voskova, voskova dobivenih od bitumenoznih minerala, stisnutog parafina ili parafina s odstranjenim uljem - ostalo 	<p>ili</p> <p>druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hidrogenih ulja koja imaju svojstva voskova iz tarifnog broja 1516, - hemijski neodređene masne kiseline ili industrijski masni alkoholi koji imaju svojstva voskova iz tarifnog broja 3823, i - materijali iz tarifnog broja 3404 <p>Međutim, ovi materijali se mogu upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p>

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex Poglavlje 35	Bjelančevinaste materije; modificirani skrobovi; ljepila; enzimi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
3505	Dekstrini i ostali modificirani skrobovi (npr. preželatinirani i esterifikovani skrobovi); ljepila od skroba, ili dekstrina ili drugih modificiranih skrobova: - Skrobni eteri i esteri - Ostali	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući i druge materijale iz tarifnog broja 3505 Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnog broja 1108	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3507	Pripremljeni enzimi nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 36	Eksplozivi; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne smjese; određeni zapaljivi dodaci	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex Poglavlje 37	Fotografski ili kinematografski proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
3701	Fotografske ploče i ravni filmovi, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni, od bilo kojeg materijala osim od papira, kartona ili tekstila; ravni filmovi za trenutnu fotografiju, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni, u kasetama ili bez kasete: - Film za trenutnu kolor fotografiju, u kasetama	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 3701 ili 3702. Međutim, materijali iz tarifnog broja 3702 mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
	- Ostali	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 3701 ili 3702. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 3701 i 3702 mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
3702	Fotografski filmovi u rolnama, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni, od bilo kog materijala osim od papira, kartona ili tekstila; filmovi u rolnama za trenutne (brze) fotografije, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 3701 i 3702.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
3704	Fotografske ploče, filmovi, papir, karton i tekstil, osvjetljeni ali nerazvijeni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 3701 do 3704	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 38	Razni hemijski proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3801	- Koloidni grafit u rastvoru ulja i polukoloidni grafit; karbonska pasta za elektrode	Proizvodnja u kojoj vrijednost upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
	- Grafit u obliku paste, gdje mješavina grafita i mineralnih ulja učestvuje u više od 30% mase	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 3403 ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3803	Rafinirano tal-ulje	Rafiniranje sirovog tal-ulja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3805	Alkoholi sulfatnog terpentina, prečišćeni	Pročišćavanje destilacijom ili rafiniranjem sirovih alkohola od sulfatnog terpentina	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3806	Smolni esteri	Proizvodnja od smolnih kiselina	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 3807	Katran od drveta (smola drvnog katrana)	Destilacija drvnog katrana	40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
3808	Insekticidi, rodenticidi, fungicidi, herbicidi, sredstva protiv klijanja i sredstva za reguliranje rasta biljaka, dezinfektanti i slični proizvodi, pripremljeni u oblicima ili pakovani za prodaju na malo ili kao preparati ili proizvodi (npr. posumporene trake, fitilji, svijeće i papiri za ubijanje muha)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3809	Sredstva za doradu, nosači boja, sredstva za ubrzavanje bojenja ili fiksiranje boje i drugi proizvodi i preparati (npr. sredstva za apreturu i nagrivanje), koja se upotrebljavaju u tekstilnoj, papirnoj, kožarskoj ili sličnim industrijama, nespomenuta i neobuhvaćena na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3810	Preparati za dekapiranje metalnih površina; topitelji i drugi pomoćni preparati za lemljenje i zavarivanje; prašci i paste za lemljenje i zavarivanje; koje se sastoje od metala i drugih materijala; dodaci koji se upotrebljavaju kao jezgre ili obloge za elektrode ili šipke za zavarivanje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
3811	<p>Preparati protiv detonacije, preparati za sprečavanje oksidacije, za sprečavanje taloženja smole, poboljšivači viskoziteta, preparati za sprečavanje korozije i drugi pripremljeni aditivi za mineralna ulja (uključujući benzin) ili za druge tečnosti koje se upotrebljavaju u iste svrhe kao mineralna ulja:</p> <p>- Pripremljeni preparati za ulje za podmazivanje što sadrže naftna ulja ili ulja dobivena od bitumenoznih minerala</p> <p>- Ostali</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 3811 ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	
3812	<p>Pripremljeni ubrzivači vulkanizacije; složeni plastifikatori za gumu ili plastiku, nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu; preparati za sprečavanje oksidacije i drugi složeni stabilizatori za gumu ili plastiku</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	
3813	<p>Preparati i punjenja za uređaje za gašenje požara; napunjene granate za gašenje požara</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	
3814	<p>Složeni organski rastvarači i razređivači, nespomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu; sredstva pripremljena za skidanje premazanih sredstava ili lakova</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	
3818	<p>Hemijski elementi dopirani za upotrebu u elektronici, u</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala</p>	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
3819	obliku diskova, pločica ili sličnih oblika; hemijski spojevi dopirani za upotrebu u elektronici Tečnosti za hidraulične kočnice i ostale pripremljene tečnosti za hidrauličnu transmisiju, koje ne sadrže ili sadrže manje od 70% po masi, naftnih ulja, ili ulja dobivenih od bitumenoznih minerala	ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3820	Preparati protiv smrzavanja i pripremljene tečnosti za odleđivanje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 3821	Pripremljene podloge za održavanje mikroorganizama (uključujući viruse i slično) ili biljnih, humanih ili životinjskih ćelija	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3822	Dijagnostički ili laboratorijski reagensi na podlozi, pripremljeni dijagnostički ili laboratorijski reagensi na podlozi ili ne, osim onih iz tarifnog broja 3002 ili 3006; ispitani materijali	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3823	Industrijske monokarbonske masne kiseline; kisela ulja od rafinacije, industrijski masni alkoholi: - Industrijske monokarbonske masne kiseline; kisela ulja od rafinacije - Industrijski masni alkoholi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3823	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
3824	<p>Pripremljena vezivna sredstva za ljevačke kalupe ili ljevačke jezgre; hemijski proizvodi i preparati hemijske ili srodnih industrija (uključujući i one koji se sastoje od mješavina prirodnih proizvoda), nespomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sljedeće iz ovog tarifnog broja: <ul style="list-style-type: none"> - - Pripremljena vezivna sredstva za ljevačke kalupe ili ljevačke jezgre od prirodnih smolnih proizvoda - - Naftenske kiseline, njihove soli nerastvorive u vodi i njihovi esteri - - Sorbitol osim onog iz tarifnog broja 2905 - - Sulfonat nafte, osim sulfonata nafte alkalnih metala, amonija ili etanolimina ili tiofenizirane sulfonske kiseline ulja dobivenih od bitumenoznih minerala, i njihove soli - - Izmjenjivači iona - - Sušači vakuumskih cijevi - - Alkanizirani željezni oksidi za pročišćavanje plina - - Tekući amonijski plin i potrošni oksid proizveden u prečišćivanju ugljenog plina - - Sulfonaftene kiseline i njihove soli netopive u vodi, te njihovi esteri - - Fusel-ulje i Dippel-ulje - - Mješavine soli što sadrže razne anione - - Želatinaste paste za grafičke reprodukcije, sa ili 	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p>

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	bez papirne ili tekstilne podloge - Ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3901 do 3915	Plastične mase u primarnim oblicima, otpaci, strugotine i ostaci plastičnih masa; osim proizvoda iz tarifnih brojeva ex 3907 i 3912 za koje važe pravila u nastavku: - Proizvodi adicijske homopolimerizacije u kojima jedan monomer učestvuje s više od 99% u težini u ukupnom sastavu polimera - Ostalo	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica, i - u okviru gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica ⁽¹³⁾	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3907	Kopolimeri od polikarbonata i akrilonitril-butadien-styrene kopolimera (ABS)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica ⁽¹⁴⁾	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
		Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna	

¹³ U slučaju proizvoda sačinjenih od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3901 do 3906 i od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3907 do 3911, ovo ograničenje odnosi se samo na onu grupu materijala koja po težini prevladava u proizvodu.

¹⁴ U slučaju proizvoda sačinjenih od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3901 do 3906 i od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3907 do 3911, ovo ograničenje odnosi se samo na onu grupu materijala koja po težini prevladava u proizvodu.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
3912	- Poliester Celuloza i njeni hemijski derivati, nespomenuti ili neobuhvaćeni na drugom mjestu, u primarnim oblicima	vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica ⁽¹⁵⁾ Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica i/ili proizvodnja od polikarbonat tetrabroma (bisfenol A)	
3916 do 3921	Poluproizvodi i proizvodi od plastičnih masa; osim proizvoda iz ex 3916, ex 3917, ex 3920 i ex 3921 za koje vrijede slijedeća pravila: - Ravni proizvodi, bolje obrađeni nego samo površinski ili razrezani drukčije nego četvrtasto (uključujući pravougaono); ostali proizvodi obrađeni bolje nego samo površinski - Ostalo: - - Proizvodi adicijske homopolimerizacije u kojima jedan monomer učestvuje s više od 99% u težini u ukupnom sastavu polimera	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica, i - u okviru gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica

¹⁵ U slučaju proizvoda sačinjenih od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3901 do 3906 i od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3907 do 3911, ovo ograničenje odnosi se samo na onu grupu materijala koja po težini prevladava u proizvodu.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 3916 i ex 3917	- - Ostalo Profili i cijevi	prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica ⁽¹⁶⁾ Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica ⁽¹⁷⁾	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3920	- Ploče ili prevlake ionomera	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica, i - u okviru gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod, ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3921	- Listovi regenerirane celuloze, poliamida ili polietilena Folije od plastičnih masa, metalizirane	Proizvodnja od termoplastične djelimične soli koja je kopolimer etilena i metakrilične kiseline, djelimično neutralizirane metalnim ionima, u prvom redu cinka i natrija Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
		Proizvodnja od jako prozirne poliesterske folije debljine manje od 23 mikrona ⁽¹⁸⁾	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi

¹⁶ U slučaju proizvoda sačinjenih od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3901 do 3906 i od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3907 do 3911, ovo ograničenje odnosi se samo na onu grupu materijala koja po težini prevladava u proizvodu.

¹⁷ U slučaju proizvoda sačinjenih od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3901 do 3906 i od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3907 do 3911, ovo ograničenje odnosi se samo na onu grupu materijala koja po težini prevladava u proizvodu.

¹⁸ Sljedeće folije smatraju se jako prozirnim: folije čije se optičko dimljenje mjeri prema ASTM-D 1003-16 Gardner Hazemeter (tj. Hazefactor), manji je od 2 %.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
3922 do 3926	Proizvodi od plastičnih masa	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	25% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 40	Kaučuk i proizvodi od kaučuka i gume, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 4001	Laminirane ploče ili krep guma za potplate	Laminiranje listova prirodnog kaučuka	
4005	- Mješavine kaučuka, ne vulkanizirane, u primarnim oblicima ili u obliku ploča, listova ili traka	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala, osim prirodne gume, ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
4012	Protektirane ili upotrebljavane vanjske pneumatske gume; pune gume i gume sa zračnim komorama, protektori i štitnici od gume: - Protektirane gume, pune gume i gume sa zračnim komorama, od gume - Ostalo	Protektiranje upotrebljivanih guma Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 4011 ili 4012	
ex 4017	Proizvodi od tvrde gume	Proizvodnja od tvrde gume	
ex Poglavlje 41	Sirova krupna i sitna koža (osim krzna) i štavljena koža, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 4102	Sirova ovčja ili jagnjeća koža, bez vune	Struganje ovčjih i jagnječih koža s vunom	
4104 do 4106	Štavljena ili očišćena krupna i sitna koža, bez vune ili dlake,	Ponovno štavljenje koža	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
4107, 4112 i 4113 ex 4114	sječena ili nesječena, ali dalje nepripremljena Koža dalje obrađena nakon štavljenja ili čišćenja, uključujući sušenu kožu, bez vune, sječenu ili nesječenu, osim kože iz tarifnog broja 4114 Lakovana koža i lakovana slojevita koža; metalizirana koža	ili proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnih brojeva 4104 do 4113 Proizvodnja od materijala iz tarifnih brojeva 4104 do 4106, 4107, 4112 ili 4113 pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvorca	
Poglavlje 42	Proizvodi od kože; sedlarski i kaišarski proizvodi; predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici; proizvodi od životinjskih crijeva (osim od dudovog svilca)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 43 ex 4302 4303	Prirodno i vještačko krzno; proizvodi od krzna, osim: Štavljena ili obrađena krzna, sastavljena: - Nape, četvorine i slični oblici - Ostalo Odjeća, pribor za odjeću i ostali proizvodi od krzna	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Bijeljenje ili bojenje, uz to rezanje ili sastavljanje štavljenih ili obrađenih kožica krzna Proizvodnja od štavljenih ili obrađenih nesastavljenih kožica krzna Proizvodnja od štavljenih ili obrađenih kožica krzna nesastavljenih iz tarifnog broja 4302	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex Poglavlje 44	Drvo i drvni proizvodi; drveni ugalj; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 4403	Drvo, grubo, četvrtasto tesano	Proizvodnja od grubo obrađenog drveta, s korom ili bez kore ili okresanog	
ex 4407	Drvo obrađeno po dužini rezanjem, glodanjem ili sječenjem ili ljuštenjem, ravno brušeno ili zupčasto spojeno, debljine veće od 6 mm	Blanjanje, brušenje ili zupčasto spajanje	
ex 4408	Listovi furnira i listovi za šperploče debljine do 6 mm, spojeni, i drugo drvo piljeno po dužini, sječeno nožem ili ljušteno, debljine do 6 mm, ravnano, brušeno ili zupčasto spojeno	Spajanje, blanjanje, brušenje ili zupčasto spajanje	
ex 4409	Drvo profilirano po dužini bilo kojeg ruba, krajeva ili lica, brušeno ili zupčasto spojeno:		
	- Brušeno ili zupčasto spojeno	Brušenje ili zupčasto spajanje	
	- Rubne letvice i vijenci	Prerada u oblik rubnih letvica i vijenaca	
ex 4410 do ex 4413	Rubne letvice i vijenci od drveta za pokućstvo, okvire, za unutrašnju dekoraciju	Prerada u oblik rubnih letvica i vijenaca	
ex 4415	Drveni sanduci, kutije, gajbe, bubnjevi i slična pakovanja, od drveta	Proizvodnja od dasaka, nerezanih u bilo kojim veličinama	
ex 4416	Drvene bačve, burad, kace, vedra i drugi bačvarski proizvodi i dijelovi, od drveta	Proizvodnja od duga, piljenih ili nepiljenih na dvije glavne strane, ali ne drukčije obrađenih	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 4418	- Građevinska stolarija i građa od drveta	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, mogu se koristiti celulozne daske od drveta, šindra i "šejl"	
	- Rubne letvice i vijenci	Prerada u obliku rubnih letvica i vijenaca	
ex 4421	Drvo obrađeno za šibice; drvene zakovice za cipele	Proizvodnja od drveta iz bilo kojeg tarifnog broja, osim obrađenog drveta iz tarifnog broja 4409	
ex Poglavlje 45	Pluto i proizvodi od pluta; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
4503	Proizvodi od prirodnog pluta	Proizvodnja od pluta iz tarifnog broja 4501	
Poglavlje 46	Proizvodi od slame, esparta ili od ostalih materijala za pletarstvo; košarački i korparski proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
Poglavlje 47	Drvena celuloza ili celuloza od ostalih vlaknastih celuloznih materijala; papir ili karton (ostaci i otpaci) namijenjeni ponovnoj preradi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 48	Papir i karton; proizvodi od papirne mase, papira ili od kartona; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 4811	Papir i karton, namotan, sa crtama ili kockama	Proizvodnja od materijala za izradu papira iz Poglavlja 47	
4816	Karbon-papir, samokopirajući papir i drugi papir za kopiranje ili prenošenje (osim onih iz tarifnog broja 4809), matrice za umnožavanje i offset-ploče, od papira, u kutijama ili bez kutija	Proizvodnja od materijala za izradu papira iz Poglavlja 47	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
4817	Poštanske omotnice, pisma omotnice, dopisnice i karte za dopisivanje, bez slike, od papira ili kartona; setovi za dopisivanje u kutijama, vrećicama i sličnim pakovanjima, od papira ili kartona	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 4818	Toaletni papir	Proizvodnja od materijala za proizvodnju papira iz Poglavlja 47	
ex 4819	Kutije, vreće i vrećice i drugi spremnici za pakovanje od papira, kartona, celulozne vate ili listova ili traka od celuloznih vlakana	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 4820	Blokovi listovnog papira	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 4823	Ostali papir, karton, celulozna vata te listovi i trake od celuloznih vlakana, sječeni u određene veličine ili oblike	Proizvodnja od materijala za proizvodnju papira iz Poglavlja 47	
ex Poglavlje 49	Štampane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije; rukopisi, kucani tekstovi i nacrti; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
4909	Poštanske razglednice; čestitke i karte koje imaju lične poruke, štampane, ilustrirane ili neilustrirane, sa ili bez poštanskih omotnica ili ukrasa	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 4909 i 4911	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
4910	<p>Kalendari svih vrsta, štampani, uključujući i kalendarske blokove:</p> <p>- „Vječni” kalendari ili kalendari s promjenjivim listovima na podlozi što nije ni papir ni karton</p> <p>- Ostalo</p>	<p>Proizvodnja:</p> <p>- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 4909 i 4911</p>	
<p>ex Poglavlje 50</p> <p>ex 5003</p> <p>5004 do ex 5006</p>	<p>Svila; osim:</p> <p>Svileni otpaci (uključujući čahure neprikladne za odmotavanje, otpatke pređe i raščupane tekstilne materijale), grebani ili češljani</p> <p>Svilena pređa i pređa od svilenih otpadaka</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda</p> <p>Grebanje ili češljanje svilenih otpadaka</p> <p>Proizvodnja od ⁽¹⁹⁾:</p> <p>- sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za predenje,</p> <p>- ostalih prirodnih vlakna, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za predenje,</p> <p>- hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili</p> <p>- materijala za proizvodnju papira</p>	

¹⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5007	Tkanine od svile ili svilenih otpadaka: - koje sadrže gumene niti - ostalo	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽²⁰⁾ Proizvodnja od ⁽²¹⁾ : - kokosove pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za pređenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira ili štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez štampe ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 51	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka; pređa i tkanine od konjske dlake; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

²⁰ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

²¹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5106 do 5110	Pređa od vune, fine ili grube životinjske dlake ili konjske dlake	Proizvodnja od ⁽²²⁾ : - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za predenje, - prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za predenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
5111 do 5113	Tkanine od vune, fine ili grube životinjske dlake ili od konjske dlake: - koje sadrže gumene niti - ostalo	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽²³⁾ Proizvodnja od ⁽²⁴⁾ : - kokosove pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za predenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira ili štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr.	

²² Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

²³ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

²⁴ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez štampe ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 52	Pamuk; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
5204 do 5207	Pamučna pređa i konac	Proizvodnja od ⁽²⁵⁾ : - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
5208 do 5212	Pamučne tkanine: - koje sadrže gumene niti - ostalo	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽²⁶⁾ Proizvodnja od ⁽²⁷⁾ : - kokosove pređe - prirodnih vlakana	

²⁵ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

²⁶ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

²⁷ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		<ul style="list-style-type: none"> - sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za pređenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira ili	
		štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez štampe ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 53 5306 do 5308	Ostala biljna tekstilna vlakna; pređe od papira i tkanine od pređe od papira; osim: Pređa od drugih biljnih tekstilnih vlakana, pređa od papira	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja od ⁽²⁸⁾ : <ul style="list-style-type: none"> - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira 	

²⁸ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5309 do 5311	Tkanina od ostalih biljnih tekstilnih vlakana; tkanina od papirnih vlakana: - koja sadrži gumene niti - ostalo	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽²⁹⁾ Proizvodnja od ⁽³⁰⁾ : - kokosove pređe - jutene pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za predenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira ili štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez štampe ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
5401 do 5406	Pređa, monofilamenti i konac od vještačkih ili sintetičkih filamenata	Proizvodnja od ⁽³¹⁾ :	

²⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³⁰ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³¹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5407 i 5408	<p>Tkanine od vještačke ili sintetičke filament pređe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koje sadrže gumene niti - ostalo 	<ul style="list-style-type: none"> - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za predenje, - prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za predenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira <p>Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽³²⁾</p> <p>Proizvodnja od ⁽³³⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kokosove pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za predenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira <p>ili</p> <p>štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada,</p>	

Uvodnu napomenu 5.

³²

Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti

Uvodnu napomenu 5.

³³

Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti

Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez štampe ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
5501 do 5507	Vještačka ili sintetička rezana vlakna	Proizvodnja od hemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
5508 do 5511	Pređa i konac za šivanje od vještačkih ili sintetičkih rezanih vlakana	Proizvodnja od ⁽³⁴⁾ : - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
5512 do 5516	Tkanina od vještačkih ili sintetičkih rezanih vlakana: - koja sadrži gumene niti - ostalo	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽³⁵⁾ Proizvodnja od ⁽³⁶⁾ : - kokosove pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za pređenje,	

³⁴ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³⁵ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³⁶ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		- hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira ili štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez štampe ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 56 5602	Vata, filc i netkani materijal; specijalna pređa; konopi, užad, konopci i kablovi i proizvodi od njih; osim: Filc, impregniran ili neimpregniran, premazan, prevučen ili laminiran: - Iglani filc	Proizvodnja od ⁽³⁷⁾ : - kokosove pređe, - prirodnih vlakana - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira Proizvodnja od ⁽³⁸⁾ : - prirodnih vlakana, ili - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe Međutim:	

³⁷ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³⁸ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5604	<p>Nit i kord od gume, prekriveni tekstilnim materijalom; tekstilna pređa, trake i slično iz tarifnog broja 5404 i 5405, impregnirani, prevučeni, premazani, obloženi gumom ili plastičnom masom:</p> <p>- Nit i kord od gume, prekriveni tekstilnim materijalom</p> <p>- Ostalo</p>	<p>- pređa od polipropilenskog vlakna iz tarifnog broja 5402,</p> <p>- rezano polipropilensko vlakno iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili</p> <p>- filament kučine od polipropilenskog vlakna iz tarifnog broja 5501,</p> <p>kod kojih je u svim primjerima učešće svakog monofilamenta ili vlakna manje od 9 deciteksa mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od ⁽³⁹⁾:</p> <p>- prirodnih vlakana</p> <p>- rezanih vlakana dobivenih od kazeina, ili</p> <p>- hemijskih materijala ili tekstilne pulpe</p> <p>Proizvodnja od gumenih niti ili jezgri, neprekrivenih tekstilnim materijalom</p> <p>Proizvodnja od ⁽⁴⁰⁾:</p>	

³⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴⁰ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5605	Metalizirana pređa, uključujući obavijenu pređu, koja se sastoji od tekstilne pređe, ili traka ili sličnog iz tarifnog broja 5404 ili 5405, kombinirano s metalom u obliku niti, traka ili praha, ili prekrivenih metalom	<ul style="list-style-type: none"> - prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način obrađenih za predenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira 	
5606	Obavijena pređa, obavijene trake i slični oblici iz tarifnog broja 5404 ili 5405, (osim onih iz tarifnog broja 5605 i obavijene pređe od konjskih dlaka); žanila pređa (uključujući flokiranu žanila pređu); efektna pređa	Proizvodnja od ⁽⁴¹⁾ : <ul style="list-style-type: none"> - prirodnih vlakana - sintetičkog ili vještačkog vlakna, negrebenanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za predenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira 	
		Proizvodnja od ⁽⁴²⁾ : <ul style="list-style-type: none"> - prirodnih vlakana - sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, negrebenanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za predenje, - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira 	
Poglavlje 57	Tepisi i drugi tekstilni podni pokrivači: - od iglanog filca	Proizvodnja od ⁽⁴³⁾ :	

⁴¹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴² Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴³ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	<p>- od ostalog filca</p> <p>- Ostalo</p>	<p>- prirodnih vlakana, ili</p> <p>- hemijskih materijala ili tekstilne pulpe</p> <p>Međutim:</p> <p>- pređa od polipropilenskog vlakna iz tarifnog broja 5402,</p> <p>- polipropilensko vlakno iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili</p> <p>- filament kučine od polipropilenskog vlakna iz tarifnog broja 5501,</p> <p>kod kojih je u svim primjerima učešće svakog monofilamenta ili vlakna manji od 9 deciteksa, mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica. Tkanine od jute smiju se koristiti kao podloga</p> <p>Proizvodnja od ⁽⁴⁴⁾:</p> <p>- prirodnih vlakana, negrebnih ili nečešljanih ili na drugi način obrađenih za predenje, ili</p> <p>- hemijskih materijala ili tekstilne pulpe</p> <p>Proizvodnja od ⁽⁴⁵⁾:</p> <p>- kokosove pređa ili juta pređe,</p> <p>- pređe od sintetičkih ili vještačkih filamenata,</p> <p>- prirodnih vlakana, ili</p>	

Uvodnu napomenu 5.

⁴⁴ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴⁵ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		- sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna negrebenanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za predenje Tkanine od jute smiju se koristiti kao podloga	
ex Poglavlje 58	Specijalne tkanine; tafting tkanine; čipke; tapiserije; pozamenterija; vez; osim: - kombinirane sa gumenim nitima - ostalo	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽⁴⁶⁾ Proizvodnja od ⁽⁴⁷⁾ : - prirodnih vlakana - sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, negrebenanog ili nečešljanog ili na drugi način odrađenog za predenje, ili - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez štampe ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	

⁴⁶ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴⁷ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5805	Tapiserije ručno tkane, vrsta Gobelins, Flanders, Aubusson, Bauveais i slično i tapiserije rađene iglom (npr. sitnim bodom i unakrsnim bodom), konfekcionirane ili ne	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
5810	Vež u metraži, u trakama ili motivima	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
5901	Tekstilne tkanine prevučene ljepilom ili skrobnim materijama koje se upotrebljavaju za vanjsko uvezivanje knjiga i za slične svrhe; tkanine za kopiranje; kanafas pripremljen za slikanje; krute tkanine („buckram“) i slične tkanine koje se upotrebljavaju u izradi šešira	Proizvodnja od pređe	
5902	Kord tkanine za vanjske pneumatske gume od najlonske pređe i ostalih poliamida, poliestera i viskoznog rajona, velike čvrstoće: - sa sadržajem 90% ili manje tekstilnih materija u masi - ostalo	Proizvodnja od pređe Proizvodnja od hemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
5903	Tekstilne tkanine impregnirane, premazane, prevučene ili laminirane	Proizvodnja od pređe ili	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5904	plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902 Linoleum, rezan ili nerezan u oblike, podni pokrivači na tekstilnoj podlozi koja je premazana, prevučena ili prekrivena, rezani ili nerezani u oblike	štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez štampe ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od pređe ⁽⁴⁸⁾	
5905	Zidne tapete od tekstila: - Impregnirane, premazane, prekrivene ili laminirane gumom, plastičnim masama ili drugim masama - Ostalo	Proizvodnja od pređe Proizvodnja od ⁽⁴⁹⁾ : - kokosove pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, negrebanog ili nečešljanog ili na drugi način odrađenog za pređenje, ili - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili	

⁴⁸ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5906	Gumirane tekstilne tkanine osim onih iz tarifnog broja 5902: - Pletene ili kukičane tkanine	štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez štampe ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
	- Ostale tkanine od pređe na osnovi sintetičkog vlakna, što sadrže više od 90% tekstilnih tvari po masi	Proizvodnja od ⁽⁵⁰⁾ : - prirodnih vlakana - sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, negrebenanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za pređenje, ili - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
5907	- Ostalo Tkanine na drugi način impregnirane, premazane ili prevučene; platna slikana za pozorišne kulise, tkanine za atelje i slične svrhe	Proizvodnja od pređe Proizvodnja od pređe ili štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada,	

⁵⁰ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5908	Fitilji od tekstila, tkani, opleteni ili pleteni, za lampe, peći, upaljače, svijeće ili slično; čarapice za plinsku rasvjetu i cjevaste pletene tkanine za čarapice; impregnirane ili neimpregnirane:	dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez štampe ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
	- Čarapice za plinsku rasvjetu, impregnirane	Proizvodnja od cjevasto pletenog vlakna za plinsku rasvjetu	
	- Ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
5909 do 5911	Tekstilni proizvodi za industrijsku upotrebu:		
	- Diskovi ili obruči za poliranje, osim od filca iz tarifnog broja 5911	Proizvodnja od pređe ili ostataka vlakna ili krpa iz tarifnog broja 6310	
	- Tkanine, najčešće korištene u proizvodnji papira ili za druge tehničke svrhe, postavljene ili ne, impregnirane ili neimpregnirane ili presvučene, okrugli, beskonačni ili s jednim ili više osnova i/ili potki, ili ravno tkani sa više osnova	Proizvodnja od ⁽⁵¹⁾ : - kokosove pređe - sljedećih materijala: - - pređe od politetraflouroetilena ⁽⁵²⁾ , - - pređe, višenitne, od poliamida, presvučene,	

⁵¹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁵² Upotreba ovog materijala ograničena je na proizvodnju tkanina kakve se koriste za mašine za izradu papira.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		- sintetičkog ili vještačkog rezanog vlakna, negrebenanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za predenje, ili - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
Poglavlje 60	Pleteni ili kukičani materijali	Proizvodnja od ⁽⁵⁶⁾ : - prirodnih vlakana, - sintetičkih ili vještačkih reznih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način obrađenih za predenje, ili - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
Poglavlje 61	Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani: - dobiveni šivenjem ili spajanjem na drugi način, dvaju ili više dijelova trikotaže, što su bili razrezani u krojne oblike ili bili proizvedeni već oblikovani - ostalo	Proizvodnja od pređe ⁽⁵⁷⁾ ⁽⁵⁸⁾ Proizvodnja od ⁽⁵⁹⁾ : - prirodnih vlakana, - sintetičkih ili vještačkih reznih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način obrađenih za predenje, ili - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe	

⁵⁶ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁵⁷ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁵⁸ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁵⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex Poglavlje 62	Odjeća i pribor za odjeću, nepleteni ili kukičani; osim:	Proizvodnja od pređe ⁽⁶⁰⁾ ⁽⁶¹⁾	
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 i ex 6211	Odjeća za žene, djevojčice i dojenčad, te drugi izrađeni pribor za odjeću, vezeni	Proizvodnja od pređe ⁽⁶²⁾ ili proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁶³⁾	
ex 6210 i ex 6216	Protupožarna oprema od tkanine pokrivena poliesterskom aluminiziranom folijom	Proizvodnja od pređe ⁽⁶⁴⁾ ili proizvodnja od nepresvučenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nepresvučenih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁶⁵⁾	
6213 i 6214	Maramice, šalovi, ešarpe, marame, šamije i slični proizvodi: - vezeni	Proizvodnja od jednonitne nebijeljene pređe ⁽⁶⁶⁾ ⁽⁶⁷⁾ ili proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi	

⁶⁰ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁶¹ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶² Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶³ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶⁴ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶⁵ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶⁶ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁶⁷ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
6217	<p>- ostalo</p> <p>Ostali gotovi pribor za odjeću; dijelovi odjeće ili pribora za odjeću, osim onih iz tarifnog broja 6212:</p> <p>- vezeni</p>	<p>40% cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁶⁸⁾</p> <p>Proizvodnja od jednonitne nebijeljene pređe ⁽⁶⁹⁾⁽⁷⁰⁾</p> <p>ili</p> <p>slaganje koje slijedi štampa s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost svih upotrijebljenih tkanina bez štampe iz tarifnih brojeva 6213 i 6214 ne prelazi 47,5% cijene proizvoda fco tvornica</p>	<p>Proizvodnja od pređe ⁽⁷¹⁾</p> <p>ili</p> <p>proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁷²⁾</p>

⁶⁸ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁷⁰ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷¹ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷² Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	<p>- Protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom</p> <p>- Pribor za okovratnike i orukvice, razrezano</p> <p>- Ostalo</p>	<p>Proizvodnja od pređe ⁽⁷³⁾ ili</p> <p>proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁷⁴⁾</p> <p>Proizvodnja:</p> <p>- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od pređe ⁽⁷⁵⁾</p>	
<p>ex Poglavlje 63</p> <p>6301 do 6304</p>	<p>Ostali gotovi tekstilni proizvodi; kompleti; upotrebljavana odjeća i upotrebljavani tekstilni proizvodi; krpe; osim:</p> <p>Ćebad, pokrivači, posteljina, itd; zavjese, itd; ostali proizvodi za uređenje stana:</p> <p>- od filca, od netkanog materijala</p> <p>- ostali:</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda</p> <p>Proizvodnja od ⁽⁷⁶⁾:</p> <p>- prirodnih vlakana, ili</p> <p>- hemijskih materijala ili tekstilne pulpe</p>	

⁷³ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷⁴ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷⁵ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷⁶ Za specijalne uvjete u vezi proizvoda izrađenih od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
6305	-- vezeni	Proizvodnja od jednonitne nebijeljene pređe ⁽⁷⁷⁾ ⁽⁷⁸⁾	
	-- ostalo	ili proizvodnja od nevezenih tkanina (osim pletenih i kukičanih), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
6306	Vreće i vrećice za pakovanje robe	Proizvodnja od ⁽⁸¹⁾ : - prirodnih vlakana - sintetičkih ili vještačkih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način obrađenih za pređenje, ili - hemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
	Cerade, nadstrešnice i vanjski platneni zastori; šatori; jedra za čamce, daske za jedrenje ili suhozemna vozila; proizvodi za kampovanje: - od netkanog materijala	Proizvodnja od ⁽⁸²⁾ ⁽⁸³⁾ : - prirodnih vlakana, ili	

⁷⁷ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷⁸ Za vezene ili kukičane proizvode, neelastične ili gumirane, dobivene spajanjem dijelova trikotaže (rezanih ili odmah oblikovanih), vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷⁹ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁸⁰ Za vezene ili kukičane proizvode, neelastične ili gumirane, dobivene spajanjem dijelova trikotaže (rezanih ili odmah oblikovanih), vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁸¹ Za specijalne uvjete u vezi proizvoda izrađenih od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁸² Za specijalne uvjete u vezi proizvoda izrađenih od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁸³ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
6307	- ostalo Ostali gotovi proizvodi, uključujući modne krojeve za odjeću	- hemijskih materijala ili tekstilne pulpe Proizvodnja od jednonitne nebijeljene pređe ⁽⁸⁴⁾ ⁽⁸⁵⁾ Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
6308	Kompleti koji se sastoje od komada tkanine i pređe, s priborom ili bez pribora, za izradu prostirki, tapiserija, vezenih stolnjaka ili ubrusa ili sličnih tekstilnih proizvoda, pripremljeni u pakovanja za prodaju na malo	Svaki proizvod u setu mora zadovoljavati određeno pravilo što važi i kad nije u setu. Međutim, u setu mogu biti proizvodi bez porijekla, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15% cijene seta fco tvornica	
ex Poglavlje 64	Obuća, nazuvci i slični proizvodi; dijelovi takvih proizvoda; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim od složenog gornjišta obuće pričvršćenog na unutrašnje potplate ili druge dijelove potplata iz tarifnog broja 6406	
6406	Dijelovi obuće (uključujući gornjište pričvršćeno ili ne na unutrašnju potplatu osim na vanjsku potplatu); ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci i slični proizvodi i njihovi dijelovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 65	Šeširi, kape i ostala pokrivala glave, i njihovi dijelovi, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

⁸⁴ Za specijalne uvjete u vezi proizvoda izrađenih od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁸⁵ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
6505	Šeširi i druga pokrivala glave, pleteni ili kukičani, ili izrađeni od čipke, filca ili drugih tekstilnih metražnih materijala (osim od traka), postavljeni ili nepostavljeni ili ukrašeni; mreže za kosu bilo od kojeg materijala, postavljene ili nepostavljene ili ukrašene	Proizvodnja od pređe ili tekstilnih vlakana ⁽⁸⁶⁾	
ex Poglavlje 66	Kišobrani, suncobrani, štapovi, bičevi, korbači i njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
6601	Kišobrani, suncobrani (uključujući štapove-kišobrane, vrtne kišobrane i slične kišobrane)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 67	Perje i paperje; preparirano i proizvodi izrađeni od perja i paperja; vještačko cvijeće; proizvodi od ljudske kose	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 68	Proizvodi od kamena, gipsa, cementa, betona, azbesta, liskuna ili sličnih materijala; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 6803	Proizvodi od prirodnog ili aglomeriranog škriljca	Proizvodnja od obrađenog škriljca	
ex 6812	Proizvodi od azbesta; proizvodi od mješavina na osnovi azbesta i magnezij-karbonata	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
ex 6814	Proizvodi od liskuna, uključujući i aglomerirani ili rekonstituirani tinjac, na podlozi od papira, kartona ili ostalih materijala	Proizvodnja od obrađenog liskuna (obuhvaćen aglomerirani ili rekonstituirani tinjac)	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	(4)
Poglavlje 69	Keramički proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 70	Staklo i stakleni proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 7003, ex 7004 i ex 7005	Staklo s nereflektirajućim slojem	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7006	Staklo iz tarifnih brojeva 7003, 7004 ili 7005, savijeno, s obrađenim rubovima, gravirano, brušeno, emajlirano ili na drugi način obrađeno, ali neuokvireno ili spojeno s drugim materijalima: - Postakljene podloge, obložene tankim dielektričnim filmom, poluprovodljivim, u skladu sa SEMII standardima ⁽⁸⁷⁾ - Ostalo	Proizvodnja od materijala (podloge) iz tarifnog broja 7006 Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7007	Sigurnosno staklo, od kaljenog ili slojevitog stakla	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7008	Višeslojni zidni elementi za izolaciju, od stakla	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7009	Staklena ogledala, uokvirena ili neuokvirena, uključujući retrovizore	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7010	Boce, tegle, lonci, fiole, ampule i ostali spremnici, od stakla, za transport ili pakovanje robe; tegle za	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
7013	<p>čuvanje od stakla; čepovi, poklopci i ostali zatvarači, od stakla</p> <p>Stakleni proizvodi koji se upotrebljavaju za stolom, u kuhinji, u toaletne svrhe, u uredima, za unutrašnju dekoraciju ili slične svrhe (osim onih iz tarifnih brojeva 7010 ili 7018)</p>	<p>ili</p> <p>rezanje staklenih predmeta, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih nerezanih staklenih predmeta ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda</p>	
ex 7019	Predmeti od staklenih vlakana (osim pređe)	<p>ili</p> <p>rezanje staklenih predmeta, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih nerezanih staklenih predmeta ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>ili</p> <p>ukrašavanje rukom (osim štampanja svile) puhanih staklenih proizvoda, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih puhanih staklenih predmeta ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nebojenih svitaka, rovings pređe, pređe ili rezanog vlakna, ili - staklene vune 	
ex Poglavlje 71	Prirodni ili kultivirani biseri, drago ili poludrago kamenje, plemeniti metali, metali platirani plemenitim metalima, i proizvodi od njih, imitacije nakita; metalni novac, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 7101	Prirodni ili kultivirani biseri sortirani i privremeno nanizani radi lakšeg transporta	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 7102, ex 7103 i ex 7104	Obradeno drago ili poludrago kamenje (prirodno, sintetičko ili rekonstruirano)	Proizvodnja od neobrađenog dragog ili poludragog kamenja	
7106, 7108 i 7110	Plemeniti metali: - neobrađeni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 7106, 7108 i 7110 ili elektrolitička, termička ili hemijska separacija plemenitih metala iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili međusobno legiranje plemenitih metala iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili njihovo legiranje s prostim metalima	
	- poluobrađeni ili u prahu	Proizvodnja od neobrađenih plemenitih metala	
ex 7107, ex 7109 i ex 7111	Metali obloženi plemenitim metalima, polupreradeni	Proizvodnja od plemenitih metala, neobrađenih	
7116	Predmeti od prirodnih ili kultiviranih bisera, dragog ili poludragog kamenja (prirodnih, sintetičkih ili rekonstruiranih)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
7117	Imitacije nakita	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		ili proizvodnja od dijelova običnih metala, neplatiranih ili prevučeni plemenitim metalima, pod uvjetom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 72	Željezo i čelik; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
7207	Poluproizvodi od željeza ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7201, 7202, 7203, 7204 ili 7205	
7208 do 7216	Valjani ravni proizvodi, žica i šipke, profili od željeza ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od ingota ili drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7206	
7217	Hladno dobivena žica, od željeza ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od polugotovih proizvoda iz tarifnog broja 7207	
ex 7218, 7219 do 7222	Polugotovi proizvodi, valjani ravni proizvodi, šipke i profili od nehrđajućeg čelika	Proizvodnja od ingota ili drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7218	
7223	Hladno dobivena žica od nehrđajućeg čelika	Proizvodnja od polugotovih proizvoda iz tarifnog broja 7218	
ex 7224, 7225 do 7228	Polugotovi proizvodi, valjani ravni proizvodi, toplovaljana žica i šipke nepravilno namotani na kolutovima; šipke i profili od ostalih legiranih čelika; šuplje šipke za svrdla, od legiranih ili nelegiranih čelika	Proizvodnja od ingota i drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7206, 7218 ili 7224	
7229	Hladno dobivena žica od ostalih legiranih čelika	Proizvodnja od polugotovih proizvoda iz tarifnog broja 7224	
ex Poglavlje 73	Proizvodi od željeza ili čelika; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 7301	Žmurje (talpe)	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7206	
7302	Dijelovi za izgradnju željezničkih ili tramvajskih kolosijeka od željeza ili čelika; šine, šine-vodilice i ozubljene šine, skretnički jezičci, srišta, potezne motke i drugi dijelovi križanja ili skretnica, pragovi, vezice, šinske stolice, klinovi šinskih stolica, podložne pločice, pričvrstne pločice, distantne šipke i motke i drugi dijelovi specijalno konstruirani za postavljanje, spajanje ili pričvršćivanje šina	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7206	
7304, 7305 i 7306	Cijevi, šuplji profili od željeza (osim od lijevanog željeza) ili čelika	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7206, 7207, 7218 ili 7224	
ex 7307	Cijevi ili pribor za cijevi od nehrđajućeg čelika (ISO br. X5CrNiMo 1712), koji se sastoji iz više dijelova	Izvrtnje, bušenje, razvrtavanje, izvlačenje, bušenje, pjeskarenje od neobrađenih materijala, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih neobrađenih metala ne prelazi 35% cijene proizvoda fco tvornica	
7308	Konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekcije mostova, vrata za brane, tornjevi, rešetkasti stubovi, krovovi, krovni kosturi, vrata i prozori i okviri za njih, pragovi za vrata, roloi, ograde i stubovi), od željeza ili čelika; limovi, šipke, profili, cijevi i slično, pripremljeni za upotrebu u konstrukcijama, željezni ili čelični	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, zavareni uglovi, kalupi i profili iz tarifnog broja 7301 ne smiju se upotrijebiti	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 7315	Lanci protiv klizanja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 7315 ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 74	Bakar i bakreni proizvodi; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
7401	Bakrenac; cement bakar (precipitat bakar)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
7402	Nerafinirani bakar; bakrene anode za elektrolitičku rafinaciju	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
7403	Rafinirani bakar i legure bakra, sirovi: - Rafinirani bakar - Legure bakra i rafinirani bakar koji sadrži druge elemente	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja od rafiniranog bakra, sirovog ili od strugotina	
7404	Otpaci i ostaci, bakreni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
7405	Predlegure bakra	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 75	Nikl i proizvodi od nikla; osim:	Proizvodnja:	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
7501 do 7503	Niklov kamenac, sinterirani oksidi nikla i drugi međuproizvodi metalurgije nikla; sirovi nikel; nikleni otpaci i ostaci	<p>- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda
ex Poglavlje 76	Aluminij i aluminijски proizvodi osim:	<p>Proizvodnja u kojoj:</p> <p>- svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda, i</p> <p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	
7601	Aluminij, sirovi	<p>Proizvodnja:</p> <p>- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih proizvoda ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	<p>ili</p> <p>proizvodnja termičkim ili elektrolitičkim postupkom od nelegiranog aluminija ili od otpadaka i ostataka aluminija</p>
7602	Otpaci i ostaci od aluminija	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 7616	Proizvodi aluminija osim mreža, ograda, rešetaka,	Proizvodnja:	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	proizvoda za pojačanje i sličnih (uključujući beskrajne trake) od aluminijske žice, te ekspaniranog metala aluminiija	- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, žičane mreže, ograde, rešetke, proizvodi za pojačanje i slično (uključujući beskrajne trake) od aluminijske žice, ili ekspaniranog metala aluminiija, mogu se upotrijebiti; i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 77	Rezervirano za eventualnu novu upotrebu u HS		
ex Poglavlje 78	Olovo i olovni proizvodi; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
7801	Sirovo olovo: - Rafinirano olovo - Ostalo	Proizvodnja od olova u prvoj obradi ili „obrađenog” olova Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, otpaci i ostaci iz tarifnog broja 7802 se ne mogu koristiti	
7802	Ostaci i otpaci, olovni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 79	Cink i proizvodi od cinka; osim:	Proizvodnja:	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
7901	Cink, sirovi	- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
7902	Ostaci i otpaci, od cinka	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, otpaci i ostaci iz tarifnog broja 7902 se ne mogu koristiti	
ex Poglavlje 80	Kalaj i proizvodi od kalaja; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
8001	Kalaj, sirovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, otpaci i ostaci iz tarifnog broja 8002 se ne mogu koristiti	
8002 i 8007	Ostaci i otpaci od kalaja; ostali proizvodi od kalaja	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
Poglavlje 81	Ostali obični metali, kermeti; proizvodi od njih: - Ostali obični metali, sirovi; proizvodi od njih	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog kao proizvod ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	- Ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 82	Alati, nožarski proizvodi, kašike i viljuške, od običnih metala; njihovi dijelovi od običnih metala; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
8206	Alati iz dva ili više tarifnih brojeva od 8202 do 8205, u setovima za prodaju na malo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 8202 do 8205. Međutim, alati iz tarifnih brojeva 8202 do 8205 mogu biti upotrijebljeni u sklopu seta, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15% cijene proizvoda fco tvornica	
8207	Zamjenjivi alat za ručne sprave, sa ili bez mehaničkog pogona, ili za alatne mašine (npr. za presovanje, utiskivanje, duboko izvlačenje, kovanje, štančanje, probijanje, narezivanje i urezivanje navoja, bušenje, proširivanje provrta, provlačenje, glodanje ili tokarenje) uključujući matrice za vučenje ili istiskivanje metala te alat za bušenje stijena i zemlje	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8208	Noževi i oštrice, za mašine ili mehaničke uređaje	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8211	Noževi sa oštricama, nazubljenim ili ne (uključujući vrtno nožev),	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, oštrice	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8214	osim noževa iz tarifnog broja 8208 Ostali nožarski proizvodi (npr. mašine za šišanje i strižu, mesarske ili kuhinjske satare, mesarske sjekire i noževi za sjeckanje mesa, noževi za papir); setovi i instrumenti za manikir ili pedikir (uključujući i turpije za nokte)	noževa i drške od običnih metala se mogu upotrijebiti Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, ručke od običnih metala se mogu upotrijebiti	
8215	Kašike, viljuške, kutlače, kašike za pjenu, lopatice za serviranje kolača, noževi za ribu, noževi za maslac, štupaljke za šećer i sličan kuhinjski ili stoni pribor	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, ručke od običnih metala se mogu upotrijebiti	
ex Poglavlje 83	Razni proizvodi od običnih metala; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 8302	Ostali okov, pribor i slični proizvodi prikladni za građenje, i automatski zatvarači vrata	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, drugi materijali iz tarifnog broja 8302 mogu se upotrijebiti, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8306	Statuete i drugi ukrasni predmeti, od običnih metala	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, drugi materijali iz tarifnog broja 8306 mogu biti upotrijebljeni, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uređaji; njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 8401	Nuklearni gorivi elementi	- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	30% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
8402	Kotlovi za proizvodnju vodene ili druge pare (osim kotlova za centralno grijanje toplom vodom koji mogu proizvoditi paru niskog pritiska); kotlovi za pregrijanu vodu	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
8403 i ex 8404	Kotlovi za centralno grijanje, osim kotlova iz tarifnog broja 8402 i pomoćni uređaji za kotlove za centralno grijanje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 8403 i 8404	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
8406	Turbine na vodenu i drugu paru	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8407	Klipni motori s unutrašnjim sagorijevanjem na paljenje pomoću svjećica, s pravolinijskim ili rotacijskim kretanjem klipa	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8408	Klipni motori s unutrašnjim sagorijevanjem na paljenje pomoću kompresije (dizelski ili polidizelski motori)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8409	Dijelovi prikladni isključivo ili uglavnom za upotrebu sa	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8411	motorima iz tarifnog broja 8407 ili 8408 Turbomlazni motori, turbopropelerni motori i ostale plinske turbine	ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
8412	Ostale pogonske mašine i motori	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8413	Pumpe za potiskivanje s rotacijskim kretanjem	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8414	Industrijski ventilatori, puhala i slično	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
8415	Uređaji za klimatizaciju, s ventilatorom na motorni pogon i elementima za miješanje topline i vlažnosti, uključujući mašine u kojima vlažnost ne može biti posebno regulirana	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8418	Frižideri, zamrzivači i ostali uređaji za hlađenje ili zamrzavanje, električni ili drugi; toplinske pumpe osim uređaja za klimatizaciju iz tarifnog broja 8415	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8419	Mašine i uređaji za drvenu industriju, industriju za proizvodnju papirne mase i papira i kartona	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod, ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
8420	Kalenderi ili ostale mašine za valjanje, osim onih za metale ili staklo, te valjci za njih	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod, ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
8423	Vage (sa izuzetkom vaga osjetljivosti od 5 centigrama ili finijih), uključujući i mašine za brojenje ili kontrolu koje rade na osnovi vaganja mase; tegovi za vage svih vrsta	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8425 do 8428	Mašine i uređaji za dizanje, rukovanje, istovar ili utovar	prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i
8429	Buldožeri, angložeri, grejderi, ravnjači, skrejperi, bageri (gliboderi), utovarivači s kašikom, mašine za nabijanje i cestovni valjci, samohodni: - Cestovni valjci - Ostali	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8431, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
8430	Ostale mašine za premještanje, ravnjanje, struganje, kopanje, nabijanje, vađenje ili bušenje zemlje, minerala ili ruda; zabijala i mašine za vađenje šipova; plugovi za snijeg i čistači snijega	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 8431	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa cestovnim valjcima	8431, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica	
8439	Mašine za proizvodnju celuloze od vlaknastih celuloznih materijala ili mašine za proizvodnju ili dovršavanje papira ili kartona	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8441	Ostale mašine za preradu papirne mase, papira ili kartona, uključujući mašine za sječenje svih vrsta	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod, ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8443	Štampači, za uredske uređaje (na primjer uređaji za automatsku obradu podataka, uređaji za obradu teksta, i dr.)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8444 do 8447	Mašine iz ovih tarifnih brojeva za upotrebu u tekstilnoj industriji	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8448	Pomoćne mašine i mašine za upotrebu sa mašinama iz tarifnog broja 8444 i 8445	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8452	Mašine za šivenje, osim mašina za prošivanje knjiga		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	<p>iz tarifnog broja 8440; namještaj, postolja i poklopci posebno pripremljeni za mašine za šivenje; igle za mašine za šivenje:</p> <p>- Mašine za šivenje (samo mašine sa štep bodom), s glavama težine najviše 16 kg bez motora ili 17 kg s motorom</p> <p>- Ostalo</p>	<p>Proizvodnja u kojoj:</p> <p>- vrijednost upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica,</p> <p>- vrijednost svih materijala bez porijekla upotrijebljenih za slaganje glave (bez motora) ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom, i</p> <p>- uređaji za zatezanje niti, za kukičanje i aparati za cik-cak moraju biti s porijeklom</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p>
8456 do 8466	Alatne mašine i mašine i njihovi dijelovi i pribor iz tarifnih brojeva 8456 do 8466	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8469 do 8472	Uredske mašine (npr. pisaće mašine, mašine za računanje, mašine za automatsku obradu podataka, mašine za umnožavanje, mašine za spajanje)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8480	Kalupnici za lijevanice metala; modelne ploče; modeli za kalupe; kalupi za metale (osim kalupa za ingote), metalne karbide, staklo, mineralne materije, gumu ili plastične mase	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8482	Kuglični ili valjni ležaji	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
8484	Zaptivači od metalnih listova kombinirani s drugim materijalom ili od dva ili više slojeva metala; setovi zaptivača, različitih po sastavu materijala, u vrećicama, omotima ili sličnim pakovanjima; mehanički zaptivači	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8486	<p>- Alatne mašine za obradu svih vrsta materijala odvajanjem materijala laserom ili drugim svjetlosnim ili fotonskim snopom, ultrazvukom, elektroerozijom, elektrohemijskim postupkom, snopom elektrona, snopom iona ili mlazom plazme</p> <p>- Alatne mašine (uključujući prese) za obradu metala savijanjem, presavijanjem, ispravljanjem, ravnanjem, sječenjem, bušenjem ili urezivanjem</p> <p>- Alatne mašine za obradu kamena, keramike, betona, azbestnog cementa ili sličnih mineralnih materijala ili za hladnu obradu stakla</p> <p>- Dijelovi i pribor priladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz</p>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	<p>tarifnih brojeva 8456, 8462 i 8464</p> <p>- Šablonski instrumenti za obilježavanje koji se koriste za proizvodnju maski i mrežica od podloga presvučenih fotoosjetljivim materijama; njihovi dijelovi i pribor</p> <p>- Kalupi, za livenje pod pritiskom ili brizganjem</p> <p>- Ostale mašine za dizanje, rukovanje, utovar ili istovar</p> <p>- Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa mašinama iz tarifnog broja 8428</p> <p>- Kamere koje se koriste za pripremu ploča za štampanje ili cilindara koji su aparati za pravljenje modela koji se koriste za proizvodnju maski ili mrežica od podloga presvučenih fotoosjetljivim materijama; njihovi dijelovi i pribor</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja:</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja:</p> <p>- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja osim broja proizvoda,i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi vrijednost 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica</p>

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8487	Dijelovi mašina bez električnih priključaka, izolatora, kalema, kontakata, ili drugih električnih dijelova, koji nisu spomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom Poglavlju	svih upotrijebljenih materijala s porijeklom Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 85	Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka, i dijelovi i pribor za te proizvode; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% vrijednosti proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
8501	Elektromotori i električni generatori (osim generatorskih agregata)	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8503, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
8502	Električni generatorski agregati i rotacioni konvertori (pretvarači)	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 8501 i 8503, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8504	Uređaji za napajanje mašina za automatsku obradu podataka	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 8517	Ostali aparati za prijenos ili prijem glasa, slika ili drugih podataka uključujući aparate za komunikaciju u bežičnoj mreži (kao lokalna mreža ili mreža širokog dosega) osim aparata za prijenos ili prijem iz tarifnog broja 8443, 8525, 8527 ili 8528	ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja: - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8518	Mikrofoni i njihovi stalci; zvučnici, u zvučnim kutijama ili ne; audio-frekvencijska električna pojačala; električni setovi za pojačavanje zvuka	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
8519	Aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
8521	Aparati za pohranjivanje i reprodukciju slike, sa ili bez videoprijemnika	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8522	Dijelovi i pribor prikladni za upotrebu samo ili uglavnom s aparatima iz tarifnih brojeva 8519 do 8521	upotrijebljenih materijala s porijeklom Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8523	- Pripremljene nesnimljene podloge za snimanje zvuka ili slična snimanja drugih zapisa uključujući matrice i galvanske otiske za proizvodnju diskova, osim proizvoda iz Poglavlja 37 - Ploče, trake i ostale snimljene podloge sa zvučne ili druge slično snimljene pojave, uključujući matrice i galvanske otiske, sa izuzetkom proizvoda iz Poglavlja 37 - Kartice za detekciju i „pametne kartice“ sa dva ili više elektronski integriranih sklopova	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja: - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8523, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja: - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8541 i 8542, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica ili postupak raspršivanja pri čemu su integrirani sklopovi oblikovani na poluprovodničkoj podlozi selektivnim uvođenjem odgovarajućeg topila - dopanta, ne uzimajući u obzir, da li su	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8525	- „Pametne kartice“ sa jednim elektronski integriranim sklopom Odašiljači za radiotelefoniju, radiotelegrafiju, radiodifuziju ili televiziju, bilo ili ne, s ugrađenim prijemnikom ili aparatom za snimanje zvuka ili reprodukciju zvuka; televizijske kamere; videokamere za statičke slike i druge videokamere (kamkorderi); digitalne kamere	sklopovi sastavljeni i/ili testirani u zemlji, koja nije navedena u članovima 3. i 4. Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
8526	Radari, uređaji za radionavigaciju i radiouređaji za daljinsko upravljanje	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
8527	Prijemnici za radiotelefoniju, radiotelegrafiju i radiodifuziju, kombinirani ili ne, u istom kućištu, s aparatom za snimanje ili reprodukciju zvuka ili satom	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8528	<p>- Monitori i projektori, bez ugrađenog televizijskog prijemnika, koji se uglavnom ili isključivo koriste u sistemu za automatsku obradu podataka iz tarifnog broja 8471</p> <p>- Ostali monitori i projektori, bez ugrađenog televizijskog prijemnika; Televizijski prijemnici sa ili bez ugrađenog prijemnika za radio difuziju ili aparata za snimanje ili reprodukciju zvuka ili slike;</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom 	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica</p>
8529	<p>Dijelovi prikladni uglavnom ili isključivo za upotrebu s aparatima iz tarifnih brojeva 8525 do 8528:</p> <p>- namijenjeni uglavnom ili isključivo za upotrebu s videoaparatima za snimanje ili reprodukciju</p> <p>- namijenjeni uglavnom ili isključivo za upotrebu sa monitorima i projektorima, bez ugrađenog televizijskog prijemnika, koji se uglavnom ili isključivo koriste u sistemu za automatsku obradu podataka iz tarifnog broja 8471</p> <p>- ostalo</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne 	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica</p>

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8535	Električni aparati za uključivanje i isključivanje ili zaštitu električnih strujnih kola, ili za ostvarivanje priključivanja za ili u električnim strujnim kolima za napon preko 1000 V	<p>prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom</p> <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8538, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica 	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
8536	<p>Električni aparati za uključivanje i isključivanje ili zaštitu električnih strujnih kola, ili za ostvarivanje priključivanja za ili u električnim strujnim krugovima za napon preko 1000 V</p> <p>- Konektori za optička vlakna, snopove optičkih vlakana ili kablove</p> <p>- - od plastike</p> <p>- - od keramike</p> <p>- - od bakra</p>	<p>Proizvodnja u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8538, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda</p> <p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne 	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8537	Ploče, pultovi, stolovi, ormari i ostali nosači, opremljeni s dva ili više aparata iz tarifnog broja 8535 ili 8536, za električno upravljanje ili raspodjelu električne energije, uključujući one s ugrađenim instrumentima ili aparatima iz Poglavlja 90, i uređajima za numeričko upravljanje, osim komutacijskih aparata iz tarifnog broja 8517	<p>prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8538, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica 	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8541	Diode, tranzistori i slični poluprovodnički aparati, osim ploča još neizrezanih u čipove	<p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica 	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8542	Elektronska integrirana kola i mikrosklopovi: - Monolitna integrirana kola	<p>Proizvodnja u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 8541 i 8542, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica <p>ili</p> <p>postupak difuzije (u kojoj su integralna kola formirana na podlozi poluprovodnika selektivnim uvođenjem odgovarajućeg dopanta),</p>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		skopljena ili neskopljena i/ili testirana u zemlji koja nije navedena u članovima 3 i 4.	
	- Multičipna integrirana kola koja su dijelovi mašina ili aparata, koji nisu spomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom Poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
	- Ostalo	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 8541 i 8542, ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu ili anodiranu žicu), kablovi (uključujući koaksijalne kablove) i ostali izolirani električni provodnici, sa ili bez konektora; kablovi od optičkih vlakana, izrađeni od pojedinačno oploštenih vlakana, kombinirani ili ne s električnim provodnicima ili sa ili bez konektora	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8545	Ugljene elektrode, ugljene četkice, ugalj za sijalice, ugalj za baterije i drugi proizvodi od grafita ili od drugih vrsta uglja, sa ili bez metala, za električne svrhe	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8546	Električni izolatori od bilo kojeg materijala	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8547	Izolacijski dijelovi za električne mašine, uređaje ili opremu, izrađeni u cjelosti od izolacionog materijala ili samo s manjim komponentama od metala (npr. čahure s navojem) ugrađenim za vrijeme presovanja isključivo radi spajanja, osim izolatora iz tarifnog broja 8546; cijevi za električne provodnike i spojnice za njih, od običnih metala, obložene izolacijskim materijalom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8548	- Otpaci i ostaci od primarnih ćelija, primarnih baterija i električnih akumulatora; istrošene primarne ćelije, primarne baterije i električni akumulatori; električni dijelovi mašina ili aparata, nespomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 86	Željezničke ili tramvajske lokomotive, njihovi dijelovi; željeznički ili tramvajski kolosiječni sklopovi i pribor i njihovi dijelovi; mehanička (uključujući elektromehaničku) signalna oprema za saobraćaj svih vrsta; osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8608	Željeznički ili tramvajski šinski sklopovi i pribor; mehanička (uključujući elektromehaničku) oprema za signalizaciju, sigurnost ili oprema za kontrolu i upravljanje u saobraćaju na željeznici, tramvajima, putevima, unutrašnjim vodenim putevima,	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	parkiralištima, lučkim instalacijama ili aerodromima; njihovi dijelovi		
ex Poglavlje 87	Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih tračničkih vozila, i njihovi dijelovi i pribor; osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8709	Samohodna radna kolica (autokare), bez uređaja za dizanje ili rukovanje, koja se upotrebljavaju u tvornicama, skladištima, lukama ili aerodromima za prijevoz robe na kratkim udaljenostima; vučna vozila koja se upotrebljavaju na peronima željezničkih stanica; dijelovi navedenih vozila	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
8710	Tenkovi i druga oklopna borbena vozila, motorizirana, opremljena ili neopremljena oružjem, i dijelovi takvih vozila	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
8711	Motocikli (uključujući mopede) i bicikli opremljeni s pomoćnim motorom, sa ili bez bočne prikolice; bočne prikolice: - s klipnim motorom (osim rotacijskih klipnih motora) obima cilindra: - - do 50 cm ³	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 8712	- - preko 50 cm ³	<p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom</p> <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i</p> <p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom</p>	<p>20% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica</p>
	- ostalo	<p>Proizvodnja u kojoj:</p> <p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i</p> <p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica</p>
8715	Bicikli bez kugličnih ležaja	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnog broja 8714	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
8715	Dječja kolica i njihovi dijelovi	<p>Proizvodnja:</p> <p>- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8716	Prikolice i poluprikolice; ostala vozila, nesamokretna; njihovi dijelovi	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 88	Letjelice, svemirske letjelice i njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8804	Padobrani	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 8804	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
8805	Oprema za lansiranje aviona; palubni zaustavljivači aviona ili slična oprema; zemaljski treneri letenja; dijelovi navedenih proizvoda	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
Poglavlje 89	Brodovi, čamci i ploveće konstrukcije	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, trupovi broda iz tarifnog broja 8906 ne smiju se upotrebljavati	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 90	Optički, fotografski, kinematografski, mjerni i kontrolni instrumenti, instrumenti za ispitivanje tačnosti, medicinski ili hirurški instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
9001	Optička vlakna i snopovi optičkih vlakana; kablovi od optičkih vlakana osim onih iz tarifnog broja 8544; listovi i ploče od polarizirajućeg materijala, leće (uključujući kontaktne leće), prizme, ogledala, i ostali optički elementi, od bilo kojeg materijala, nemontirani, osim takvih elemenata od stakla optički neobrađenih	prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9002	Leće, prizme, ogledala i drugi optički elementi, od bilo kojeg materijala, montirani, koji su dijelovi ili pribor za instrumente ili uređaje, osim takvih elemenata od stakla optički neobrađenih	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9004	Naočale i slični proizvodi, korektivni, zaštitni ili ostali	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 9005	Dalekozori (s jednim ili dva objektivna), optički teleskopi i njihova postolja, osim astronomskih refrakcijskih teleskopa i njihovih postolja	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica; i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex 9006	Fotografske (osim kinematografskih) kamere; uređaj za fotografske bliceve	Proizvodnja:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
9007	i sijalice-blicevi osim sijalica s električnim paljenjem Kinematografske kamere i projektori, sa ili bez ugrađenih aparata za snimanje ili reprodukciju zvuka	- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednosti svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednosti svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
9011	Optički mikroskopi, uključujući one za mikrofotografiju, mikrokinofotografiju i mikroprojekciju	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednosti svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex 9014	Ostali instrumenti i uređaji za navigaciju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
9015	Instrumenti i aparati za geodeziju, topografiju, zemljomjerstvo, niveliranje, fotogrametriju, hidrografiju, okeanografiju, hidrologiju, meteorologiju ili geofiziku, osim kompasa; daljinomjeri	ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9016	Vage osjetljivosti do 5 centigrama ili finije, sa ili bez tegova	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9017	Instrumenti za crtanje, obilježavanje ili matematičko računanje (npr. aparati za crtanje, pantografi, uglomjeri, pribor za crtanje u setu, logaritamska računala, kalkulatori u obliku okrugle ploče); instrumenti za mjerenje dužine, koji se drže u ruci (npr. mjerne šipke i trake, mikrometri, pomična mjerila) nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu u ovom Poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9018	Instrumenti i aparati u upotrebi u medicinskim, hirurgskim, zubarskim ili veterinarskim naukama, uključujući scintigrafske aparate i druge elektromedicinske aparate te instrumente za ispitivanje vida: - Zubarske stolice s ugrađenom zubarskom opremom ili aparatom za ispiranje usta vodom	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 9018	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
9019	- Ostalo Aparati za mehanoterapiju; aparati za masažu, aparati za psihološka testiranja; aparati za ozonoterapiju, oksigenoterapiju, aerosol terapiju, vještačko disanje ili ostali terapijski aparati za disanje	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
9020	Ostali aparati za disanje i plinske maske, osim zaštitnih maski bez mehaničkih dijelova i zamjenjivih filtera;	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica
9024	Mašine i aparati za ispitivanje tvrdoće, čvrstoće na kidanje ili sabijanje, elastičnosti ili ostalih mehaničkih svojstava materijala (npr. metala, drveta, tekstila, papira, plastičnih masa)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9025	Hidrometri i slični plutajući instrumenti, termometri, pirometri, barometri, higrometri i psihrometri, sa ili bez mogućnosti registriranja, i kombinacije ovih instrumenta	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
9026	Instrumenti i aparati za mjerenje ili kontrolu protoka, nivoa, pritiska ili ostalih promjenjivih veličina tečnosti ili plinova (npr. mjerači protoka, pokazivači nivoa, manometri, toplinomjeri), osim instrumenata i aparata iz tarifnih brojeva 9014, 9015, 9028 ili 9032	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9027	Instrumenti i aparati za fizikalne ili hemijske analize (npr. polarimetri, refraktometri, spektrometri, uređaji za analizu plina ili dima); instrumenti i aparati za mjerenje i kontrolu viskoziteta, poroznosti, ekspanzije, površinskog napona i slično; instrumenti i aparati za kalorimetrijska, akustična i fotometrijska mjerenja ili kontrolu (uključujući ekspozimetre); mikrotomi	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9028	Mjerila potrošnje ili proizvodnje plina, tečnosti ili elektriciteta, uključujući mjerila za njihovo baždarenje: - Dijelovi i pribor - Ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
9029	Brojači obrtaja, brojači proizvodnje, taksimetri, brojači kilometara, brojači koraka i slično; pokazivači brzine i tahometri, osim onih iz tarifnog broja 9014 ili 9015; stroboskopi:	upotrijebljenih materijala s porijeklom Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9030	Osciloskopi, spektralni analizatori i ostali instrumenti i aparati za mjerenje ili ispitivanje električnih veličina, isključujući mjerila iz tarifnog broja 9028; instrumenti i aparati za mjerenje ili otkrivanje alfa, beta, gama, rentgenskih, svemirskih ili ostalih ionizirajućih zračenja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9031	Instrumenti, aparati i mašine za mjerenje ili ispitivanje, nespomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom poglavlju; projektori profila	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9032	Instrumenti i aparati za automatsku regulaciju ili upravljanje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9033	Dijelovi i pribor (nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu u ovom poglavlju) za mašine, uređaje, instrumente ili aparate iz Poglavlja 90	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 91	Satovi i ručni satovi i njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
9105	Ostali satovi	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
9109	Ostali satni mehanizmi, kompletni i sastavljeni	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s porijeklom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
9110	Kompletni satni mehanizmi (za lične ili druge satove) nesastavljeni ili djelimično sastavljeni (mehanizmi u setovima); nekompletni satni mehanizmi (za lične ili druge satove), sastavljeni; grubo kompletirani mehanizmi za satove (lične ili druge)	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 9114 ne prelazi 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
9111	Kućišta za ručne satove i dijelovi kutija	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica
9112	Kućišta i kutije za kućne, uredske i slične satove i kućišta i kutije sličnog tipa za	Proizvodnja:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
9113	<p>drugu robu iz ovog poglavlja, i njihovi dijelovi</p> <p>Kaiševi i narukvice za ručne satove i dijelovi za kaiševe i narukvice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od običnog metala, pozlaćeni, posrebreni, platinirani ili presvućeni plemenitim metalima - ostalo 	<p>- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	<p>materijala ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica</p>
Poglavlje 92	Muzički instrumenti; dijelovi i pribor za takve proizvode	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 93	Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 94	Namještaj; posteljina; madraci; nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; lame i druga svjetleća tijela, na drugom mjestu nespomenuti ili uključeni; osvijetljeni znakovi, osvijetljene pločice s imenima i slično; montažne zgrade; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 9401 i ex 9403	Namještaj od običnih metala, presvućen netapaciranom	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
9405	pamučnom tkaninom težine 300g/m ² ili manje Lampe i druga svjetleća tijela, uključujući reflektore i njihovi dijelovi, na drugom mjestu nespomenuti niti obuhvaćeni; osvjetljeni znakovi, osvjetljene pločice s imenima i slično, sa stalno fiksiраним svjetlosnim izvorom, i njihovi dijelovi na drugom mjestu nespomenuti niti obuhvaćeni	ili proizvodnja od pamučnih tkanina već proizvedenih u oblicima spremnim za upotrebu sa materijalima iz tarifnog broja 9401 ili 9403, pod uvjetom da: - vrijednost tkanina ne prelazi 25% cijene proizvoda fco tvornica, i - su svi ostali upotrijebljeni materijali s porijeklom i razvrstani unutar tarifnog broja različitog od tarifnog broja 9401 ili 9403 Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda fco tvornica
9406	Montažne zgrade	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 95 ex 9503	Igračke, rekviziti za društvene igre i sport; njihovi dijelovi i pribor; osim: Ostale igračke; umanjeni modeli i slični modeli za igru, s pogonom ili ne; slagalice svih vrsta	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 9506	- Palice za golf i ostala oprema za golf	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, grubo oblikovani blokovi za izradu glava za golf štapove mogu biti upotrijebljeni	
ex Poglavlje 96	Razni proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 9601 i ex 9602	Proizvodi životinjskog, biljnog ili mineralnog porijekla, za rezbarenje	Proizvodnja od materijala za rezbarenje iz istog tarifnog broja kao proizvod	
ex 9603	Metle i četke (osim metli i metlica od pruća, bez ili sa drškom, i četki od dlake vjeverica i lasica), mehaničke sprave za čišćenje poda koje se drže u ruci, bez motora, soboslikarski ulošci i valjci; brisači za podove i pjalice	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
9605	Putni setovi (neseseri) za ličnu higijenu, šivenje ili čišćenje cipela ili odijela	Svaki proizvod u setu mora udovoljavati pravilu koje bi važno za taj proizvod u slučaju da nije uključen u set. Međutim, set može sadržavati i proizvode bez porijekla, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15% cijene seta fco tvornica	
9606	Dugmad, drikeri, koje se zatvaraju utiskivanjem ili na drugi način, dugmad za presvlačenje i ostali dijelovi tih proizvoda; nedovršena dugmad	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
9608	Hemijske olovke; flomasteri i markeri s vrhom od filca ili	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
9612	drugog poroznog materijala; naličpera i slična pera na punjenje; pera za kopiranje; patent-olovke, držala za pera, držala za olovke i slična držala; dijelovi (uključujući kape i klipse) navedenih proizvoda osim iz tarifnog broja 9609	proizvoda. Međutim, pera ili njihovi vrhovi iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti	
ex 9613	Trake za pisane mašine ili slične trake, natopljene štamparskom bojom ili drukčije pripremljene za davanje otisaka, uključujući na rolnama ili u patronama; jastučići za pečate, natopljeni ili nenatopljeni, s kutijom ili bez kutije	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 9614	Upaljači s električnom iskrom (piezo)	Proizvodnja u kojoj vrijednost upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 9613 ne prelazi 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 9614	Lule za pušenje i glave lula	Proizvodnja od grubo obrađenih blokova	
Poglavlje 97	Umjetnine, kolekcionarski predmeti i starine (antikviteti)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

ANEKS III
UZORCI POTVRDE O KRETANJU ROBE EUR.1 I
ZAHTJEVA ZA IZDAVANJE POTVRDE O KRETANJU ROBE EUR.1

Uputstvo za štampanje

1. Svaki formular bit će 210 x 297 mm; može se dopustiti odstupanje od minus 5 mm ili plus 8 mm po dužini. Mora se koristiti bijeli papir, prilagođen za pisanje, bez mehaničke pulpe i težine ne manje od 25g/m². Na pozadini će imati otisnut zeleni „guilloche“ uzorak, što omogućuje da bilo kakvo krivotvorenje mehaničkim ili hemijskim sredstvima bude uočljivo.
2. Nadležne vlasti Strana mogu zadržati pravo štampanja potvrde ili taj posao mogu povjeriti ovlaštenoj štampariji. U posljednjem slučaju, svaki formular mora sadržavati bilješku o takvom dopuštenju. Svaki formular mora imati otisnut naziv i adresu štamparije ili znak po kojem štamparija može biti prepoznata. Također će imati serijski broj, štampan ili ne, na osnovu kojeg se može prepoznati.

POTVRDA O KRETANJU ROBE

1. Izvoznik (naziv, puna adresa, zemlja)	EUR.1 No A 000.000		
	Prije popunjavanja obrasca vidjeti napomene na poledini.		
3. Primalac (naziv, puna adresa, zemlja) (neobavezno)	2. Potvrda se koristi u preferencijalnoj trgovini između ..... i ..... (unijeti odgovarajuće zemlje, grupe zemalja ili teritorije)		
	4. Zemlja, grupa zemalja ili teritorija na kojoj se proizvodi smatraju proizvodima s porijeklom	5. Zemlja, grupa zemalja ili teritorija na koju se roba šalje	
6. Informacije u vezi s prijevozom (neobavezno)	7. Napomene		
8. Broj stavke; Oznake i brojevi; Broj i vrsta omota ⁽¹⁾; Opis robe	9. Bruto masa (kg) ili druga mjera (litri, m³, itd.)	10. Fakture (neobavezno)	
11. OVJERA CARINSKE SLUŽBE <i>Ovjerena deklaracija</i> Izvozni dokument ⁽²⁾ Obrazac ..... Br: ..... Od ..... Carinarnica ..... Zemlja ili teritorija izdavanja ..... Pečat ..... Mjesto i datum .... (potpis)	12. IZJAVA IZVOZNIKA Ja, doljepotpisani, izjavljujem da gore opisana roba zadovoljava uvjete potrebne za izdavanje ove potvrde. Mjesto i datum .... (potpis)		

⁽¹⁾ Ako roba nije u paketima, navesti broj predmeta ili napomenu „u rasutom stanju”

⁽²⁾ Popuniti samo ako to propisi zemlje izvoznice ili teritorije zahtijevaju.

13. ZAHTJEV ZA PROVJERU, upućuje se:	14. REZULTAT PROVJERE
Traži se provjera tačnosti i ispravnosti ove potvrde. ..... (Mjesto i datum) Pečat ..... (Potpis)	Provedena provjera pokazuje (1) ☐ da je ovu potvrdu izdala navedena carinarnica i da su podaci u njoj tačni. ☐ da ova potvrda nije tačna niti ispravna (vidjeti napomene u prilogu). ..... (Mjesto i datum) Pečat ..... (Potpis) _____ (1) Unijeti X u odgovarajuće polje.

NAPOMENE

1. U potvrdi se ne smiju brisati ili pisati riječi jedne preko drugih. Svaka ispravka mora biti urađena precrtavanjem netačnih podataka i upisivanjem potrebnih korekcija. Svaku takvu ispravku mora parafom odobriti osoba koja je izdala potvrdu i ovjeriti carinska služba zemlje gdje je potvrda izdata.
2. Proizvodi se u potvrdu obavezno upisuju bez proreda, a ispred svakog proizvoda mora biti redni broj. Neposredno nakon posljednjeg proizvoda obavezno se podvlači vodoravna linija. Neispunjen prostor mora biti precrtan, tako da se onemogućí bilo kakvo naknadno unošenje.
3. Roba mora biti opisana u skladu s trgovinskom praksom, s dovoljno detalja koji omogućuju njeno prepoznavanje.

ZAHTJEV ZA POTVRDU O KRETANJU ROBE

1. Izvoznik (naziv, puna adresa, zemlja)	EUR.1	No A 000.000
	Prije popunjavanja obrasca vidjeti nepomene na poledini.	
	2. Zahtjev da se potvrda koristi u preferencijalnoj trgovini između <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">i</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">(unijeti odgovarajuće zemlje, grupe zemalja ili teritorije)</p>	
3. Primalac (naziv, puna adresa, zemlja) (neobavezno)	4. Zemlja, grupa zemalja ili teritorija na kojoj se proizvodi smatraju proizvodima s porijeklom	5. Zemlja, grupa zemalja ili teritorija na koju se roba šalje
6. Informacije u vezi s prijevozom (neobavezno)	7. Napomene	
8. Broj stavke; Oznake i brojevi; Broj i vrsta omota ⁽¹⁾; Opis robe	9. Bruto masa (kg) ili druga mjera (litri, m³, itd.)	10. Faktura (neobavezno)

⁽¹⁾ Ako roba nije u paketima, navesti broj predmeta ili napomenu „u rasutom stanju”

IZJAVA IZVOZNIKA

Ja, doljepotpisani izvoznik robe opisane na poleđini,

IZJAVLJUJEM da roba zadovoljava uvjete za izdavanje priložene potvrde;

DAJEM kako slijedi podatke na osnovu kojih roba zadovoljava gore navedene uvjete:

.....
.....
.....
.....
.....

PODNOŠIM sljedeće dokazne dokumente ⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....
.....

OBAVEZUJEM se da, na zahtjev nadležnih vlasti, podnesem svaki potrební dokument koji te vlasti mogu tražiti radi izdavanja priložene potvrde, te se obavezujem da ću, ukoliko bude zatraženo, prihvatiti svaku potrebnu provjeru mog knjigovodstva i svaku provjeru procesa proizvodnje gore spomenute robe, koju će provoditi navedene vlasti;

MOLIM izdavanje priložene potvrde za ovu robu.

.....
(Mjesto i datum)

.....
(Potpis)

⁽¹⁾ Na primjer: uvozni dokumenti, potvrde o kretanju robe, fakture, izjave proizvođača, itd, u vezi s proizvodima korištenim u proizvodnji ili ponovo izvezenom robom, u nepromijenjenom stanju.

ANEKS IV Tekst izjave na računu

Izjava na računu, čiji tekst je naveden u nastavku, mora biti izrađena u skladu s napomenama. Međutim, napomene nije potrebno otisnuti.

Bosanskohercegovačke verzije

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je to drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi.....⁽²⁾ preferencijalnog porijekla.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je to drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi.....⁽²⁾ preferencijalnoga podrijetla.

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.....⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је то другачије изричито наведено, ови производи .....⁽²⁾ преференцијалног поријекла.

Turska verzija

İşbu Belge (Gümrük Onay No ...⁽¹⁾) kapsamındaki maddelerin ihracatçısı, aksi açıkça belirtilmedikçe, bu maddelerin.....⁽²⁾ tercihli maddeler olduğunu beyan eder.

Engleska verzija

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ...⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ...⁽²⁾ preferential origin.

.....⁽³⁾

(Mjesto i datum)

.....⁽⁴⁾

(Potpis izvoznika, dodatno mora biti čitko navedeno ime osobe koja je izjavu potpisala)

⁽¹⁾ Kada izjavu na računu daje ovlašteni izvoznik, ovdje mora biti upisan broj ovlaštenja. Kada izjavu na računu nije dao ovlašteni izvoznik, riječi u zagradi ispuštaju se ili se taj prostor ostavlja prazan.

⁽²⁾ Navodi se porijeklo proizvoda.

⁽³⁾ Ovi navodi mogu se ispustiti ako je podatak sadržan u samom dokumentu.

⁽⁴⁾ U slučajevima kada se ne zahtijeva potpis izvoznika, izuzeće potpisa također se odnosi na navođenje imena potpisnika.

ANEKS V
Proizvodi izuzeti od kumulacije predviđene u članu 3. i članu 4.

<i>KN broj</i>	<i>Opis</i>
1704 90 99	Ostali proizvodi od šećera koji ne sadrže kakao.
1806 10 30	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao: – kakao prah, s dodanim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje: – – s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 65% ili većim ali manjim od 80%
1806 10 90	– – s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 80% ili većim
1806 20 95	– ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao u blokovima, pločama ili šipkama mase veće od 2 kg ili u tekućem stanju, pasti, prahu, granulama ili u drugim oblicima u rasutom stanju, u posudama ili pakovanjima sa sadržajem većim od 2 kg – – ostalo – – – ostalo
1901 90 99	Sladni ekstrakt; prehrambeni proizvodi od brašna, prekrupe, griza, skroba ili sladnog ekstrakta, koji ne sadrže kakao ili koji sadrže manje od 40% masenog udjela kakaa, računato na potpuno odmašćenu osnovu, što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu; prehrambeni proizvodi od robe iz tarifnih brojeva 0401 do 0404 koji ne sadrže kakao ili koji sadrže manje od 5% masenog udjela kakaoa, računato na potpuno odmašćenu osnovu, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu – ostalo – – ostalo (osim sladnog ekstrakta) – – – ostalo
2101 12 98	Ostali preparati na bazi kahve
2101 20 98	Ostali preparati na bazi čaja ili mate čaja.
2106 90 59	Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu: – ostalo – – ostalo
2106 90 98	Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu: – ostalo (osim koncentrata bjelančevina i teksturiranih bjelančevinastih tvari) – – ostalo – – – ostalo
	Smjese mirisnih tvari i smjese (uključujući alkoholne otopine) na bazi jedne ili više tih tvari, vrsta koje se koriste kao sirovine u industriji; drugi preparati na bazi mirisnih tvari koji se koriste kao sirovine u proizvodnji pića: – za upotrebu u prehrambenoj industriji i industriji pića

<i>KN broj</i>	<i>Opis</i>
3302 10 29	<ul style="list-style-type: none"> -- za upotrebu u industriji pića: --- preparati koji sadrže sva aromatična sredstva karakteristična za pića: ---- sa sadržajem alkohola većim od 0,5% vol ---- ostalo: ----- koji ne sadrže mliječnu mast, saharozu, izoglukozu, skrob ili glukozu, ili koji sadrže mliječnu mast s masenim udjelom manjim od 1,5%, saharozu ili izoglukozu s masenim udjelom manjim od 5%, glukozu ili skrob sa masenim udjelom manjim od 5% ----- ostalo

ANEKS V
Rasporedi specifičnih obaveza u uslugama
(navedeni u članu 3.7. (Rasporedi specifičnih obaveza) Poglavlja III (Trgovina uslugama))

DODATAK I uz ANEKS V
RASPORED SPECIFIČNIH OBAVEZA
BOSNE I HERCEGOVINE

BOSNA I HERCEGOVINA – RASPORED SPECIFIČNIH OBAVEZA

NAPOMENE S OBJAŠNENJEM

1. Obaveze koje je Bosna i Hercegovina preuzela prema Poglavlju o Trgovini uslugama (Dio o Privremenom kretanju fizičkih osoba s ciljem pružanja usluga) ne primjenjuju se u slučajevima kada je svrha ili posljedica njihovog privremenog prisustva interveniranje ili na drugi način uticanje na ishod bilo kojeg radnog ili spora u vezi s upravljanjem ili pregovore.

2. Ovaj Raspored ne obuhvata mjere koje se odnose na zahtjeve u pogledu kvalifikacija i procedura, tehničke standarde i zahtjeve u pogledu izdavanja dozvola ako one ne predstavljaju ograničenje u pristupu tržištu ili nacionalnom tretmanu u smislu člana 3.4. (Pristup tržištu) i člana 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama). Te mjere (npr. potreba za pribavljanjem dozvole, obaveze u pogledu univerzalne usluge, potreba za pribavljanjem priznanja kvalifikacija u reguliranim sektorima i potreba polaganja posebnih ispita, uključujući ispit poznavanja jezika te potreba za zakonitim prebivalištem na teritoriji na kojoj se obavlja privredna djelatnost), čak i ako nisu navedene u listi, primjenjuju se u svakom slučaju na usluge i pružaoce usluga iz Turske.

Uvjeti i kriteriji koji se zahtijevaju za dobivanje svih dozvola i ovlaštenja, a koji su navedeni u ovom Rasporedu te oni koji se primjenjuju za članstvo u svim odgovarajućim komorama, ne ograničavaju pristup tržištu niti ograničavaju nacionalni tretman u smislu člana 3.4. (Pristup tržištu) i člana 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

3. Ništa sadržano u ovom Rasporedu neće se tumačiti na način da dovodi u pitanje provedbu bilo koje mjere u okviru vanjskotrgovinskog režima i odgovarajućih carinskih postupaka Bosne i Hercegovine koje se odnose na robe, u skladu s međunarodnim sporazumima čija je potpisnica Bosna i Hercegovina. U tom smislu, kada se radi o uslužnim sektorima, podsektorima ili djelatnostima u kojima uvoz i/ili izvoz robe može predstavljati sastavni dio pružanja usluga, kao što su usluge distribucije, usluge održavanja i popravka i usluge tehničkog ispitivanja i analize, sve relevantne vanjskotrgovinske i/ili carinske mjere će se i dalje primjenjivati, čak i kad nisu navedene u listi, na usluge i pružaoce usluga iz Turske.

4. Prava i obaveze na osnovu ovog Rasporeda neće imati automatski efekat, te stoga fizičkim ili pravnim osobama direktno ne dodjeljuju nikakva prava.

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
I. HORIZONTALNE OBAVEZE			
Svi sektori uključeni u ovaj Raspored			
Šifre Centralne klasifikacije proizvoda (CPC) u ovom Rasporedu su one koje su sadržane u dokumentu: <i>Statistical Papers Series M No. 77, Provisional Central Product Classification, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the UN, New York, 1991.</i>			
	<p><u>Sektori u kojima se zadržava pravo na javnu participaciju</u></p> <p>3) Usluge u kojima se zadržava pravo na javnu participaciju na nacionalnom ili lokalnom nivou mogu podlijevati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenim privatnim operatorima.¹</p>		

¹ Pravo na javnu participaciju postoji u sektorima kao što su usluge okoliša, konsultantske usluge koje se odnose na naučne i tehničke usluge, usluge istraživanja i razvoja društvenih i humanističkih nauka, usluge tehničkog ispitivanja i analize, javne zdravstvene usluge i javne socijalne usluge, usluge javnog obrazovanja, javni prijevoz, komunikacijske usluge. Isključiva prava na takve usluge često se dodjeljuju privatnim operaterima, na primjer, operaterima s koncesijama odobrenim od nadležnih vlasti, ovisno od specifične uslužne aktivnosti. Međutim, ako je tržište za uslugu otvoreno za više pružalaca usluga, naknadno neće biti predmet isključivih prava dodijeljenih privatnom operatoru. S obzirom da pravo na javnu participaciju također postoji na podcentralnom nivou, detaljno i iscrpno navođenje specifičnih sektora nije praktično.

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>3) <u>Predstavništva i podružnice</u></p> <p>Predstavništvo je dio preduzeća koje nema svojstvo pravne osobe. Predstavništva se mogu baviti samo istraživanjem tržišta, promotivnim ili aktivnostima predstavljanja. Ona ne mogu obavljati trgovačke djelatnosti. Strana pravna osoba može osnovati predstavništvo.</p> <p>Podružnica domaćeg preduzeća (domaće preduzeća mogu osnovati domaće ili strane pravne ili fizičke osobe) predstavlja dio preduzeća koji nema svojstvo pravne osobe. Podružnice se mogu baviti svim poslovnim djelatnostima preduzeća.</p>	<p>3) Manje povoljan tretman može se primijeniti na supsidijarna društva s registriranim sjedištem na teritoriji Strane gosta, osim kada se može dokazati njihova djelotvorna i trajna veza s privredom Strane gosta.</p> <p>Tretman odobren supsidijarnim društvima koja imaju registrirano sjedište, centralnu upravu ili glavno mjesto poslovanja unutar teritorije Strane gosta, ne može se odobriti podružnicama ili agencijama koje su osnovane u Strani gostu.</p> <p>Međutim, navedeni tretman će se odobriti podružnicama osim ako to nije izričito zabranjeno zakonskim propisima carinske unije čija je članica Strana gost.</p>	
	<p>4) Bez obaveza, osim u pogledu mjera koje se odnose na ulazak i privremeni boravak u Strani sljedećih kategorija fizičkih osoba koje pružaju usluge:</p>	<p>4) Bez obaveza, osim u pogledu mjera koje se odnose na kategorije fizičkih osoba navedene u koloni Pristup tržištu.</p>	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>(i) <u>Premještanje unutar društva (ICT)</u></p> <p>Ulazak i pružanje usluga podliježe sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dotična fizička osoba mora biti zaposlena od strane pravne osobe osnovane na teritoriji druge Strane najmanje jednu godinu neposredno prije datuma prijema. - Fizička osoba se privremeno premješta u kontekstu pružanja usluga na teritoriji druge Strane u neko društvo (supsidijarno društvo, podružnica, ured) naprijed navedene pravne osobe, koja stvarno pruža iste ili slične usluge u drugoj Strani. - Dotična fizička osoba mora pripadati jednoj od sljedećih kategorija: 		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>a) <u>Osobe na rukovodećim ili izvršnim funkcijama:</u></p> <p>Osobe koje rade na visokim pozicijama unutar pravne osobe, koje prvenstveno upravljaju društvom, koje su pod općim nadzorom ili vođenjem pretežno upravnog odbora ili dioničara društva ili njima odgovarajućih osoba, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upravljanje društvom, dijelom društva ili odjelom društva; - nadgledanje i nadzor nad radom ostalih nadzornih, stručnih i rukovodećih zaposlenika; - imaju ovlaštenje lično zapošljivati i otpuštati zaposlenike ili predlagati zapošljavanje ili otpuštanje zaposlenika ili obavljati ostale kadrovske aktivnosti. - Uvjet za obavljanje naprijed navedenih aktivnosti je radna dozvola. 		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<ul style="list-style-type: none"> - Ulazak i boravak je ograničen na jednu godinu s mogućnošću produženja na najviše tri godine. 		
	<p>b) <u>Specijalisti:</u></p> <p>Osobe koje su zaposlene od strane pravne osobe i koje imaju neka neuobičajena znanja neophodna za usluge koje društvo pruža, znanja o istraživačkoj opremi ili upravljanju. Prilikom ocjene takvih znanja, vodit će se računa ne samo o znanju specifičnom za to društvo, nego i tome da li ta osoba ima visok stepen stručne osposobljenosti za određenu vrstu posla ili djelatnosti koja zahtijeva posebno stručno znanje, uključujući članstvo u akreditiranom strukovnom udruženju.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvjet za obavljanje aktivnosti je radna dozvola, <p>Ulazak i privremeni boravak je ograničen na jednu godinu s</p>		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>mogućnošću produženja na najviše 3 (tri) godine.</p> <p>(ii) <u>Poslovni posjetioci (PP)</u></p> <p>Dozvoljen je ulazak i privremeni boravak sljedećih kategorija bez primjene testa ekonomskih potreba u trajanju do 90 dana:</p> <p>a) <u>Ponudaci usluga:</u></p> <p>Osobe koje nemaju boravak ili prebivalište u Strani koja je gost, a koje predstavljaju nekog pružaoca usluga i traže privremeni ulazak radi pregovora o prodaji usluga ili sklapanja ugovora o prodaji usluga u ime tog pružaoca usluga kada:</p>	<p>(ii) <u>Poslovni posjetioci (PP)</u></p> <p>Bez obaveza osim mjera u pogledu kategorija fizičkih osoba koje su navedene i za koje su preuzete obaveze u koloni Pristup tržištu.</p>	
	<p>- Ti predstavnici neće biti uključeni u direktne transakcije s pravnim subjektima niti će sami pružati usluge.</p> <p>b) <u>Osobe zadužene za uspostavu komercijalnog prisustva:</u></p>		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>Osobe koje rade na nekoj višoj poziciji, kako je definirano u gornjem tekstu pod (i) a), kod neke pravne osobe, i koje su zadužene za uspostavu komercijalnog prisustva nekog pružaoca usluga iz jedne Strane u drugoj Strani kada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ti predstavnici neće biti uključeni u direktne transakcije s građanstvom niti će sami pružati usluge; i - Pružalac usluga ima glavno mjesto poslovanja na teritoriji druge Strane, a nema komercijalno prisustvo u Strani gostu. <p>(iii) <u>Pružaoци usluga po ugovoru (PUU)</u></p> <p>Ulazak i pružanje usluga podliježe sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fizičke osobe koje pružaju usluge na privremenoj osnovi kao zaposlenici neke pravne osobe koja nema komercijalno prisustvo u Strani gostu. 	<p>(iii) <u>Pružaoци usluga po ugovoru (PUU)</u></p> <p>Bez obaveza osim mjera u pogledu kategorija fizičkih osoba koje su navedene i za koje su preuzete obaveze u koloni Pristup tržištu.</p>	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<ul style="list-style-type: none"> - Pravna osoba je od krajnjeg potrošača u Strani gostu dobila ugovor o pružanju usluga na period od najviše 12 mjeseci kroz postupak koji garantira da je ugovor sačinjen u dobroj vjeri (<i>bona fide</i>) (npr. oglas o dostupnosti ugovora). - Ugovor o pružanju usluga mora biti u skladu sa zakonima, propisima i zahtjevima Strane gosta. - Fizička osoba koja traži pristup treba nuditi takve usluge kao zaposlenik pravne osobe koja tu uslugu pruža najmanje jednu godinu neposredno prije takvog premještaja. - Uvjet za obavljanje naprijed navedenih aktivnosti je radna dozvola, - Ulazak i privremeni boravak ograničen je na najviše šest mjeseci unutar bilo kojeg perioda od 12 mjeseci ili na vrijeme trajanja ugovora, 		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	ovisno o tome koji je period kraći.		
	- Broj osoba obuhvaćenih ugovorom o pružanju usluga ne smije biti veći od broja koji je potreban za ispunjenje obaveza iz ugovora.		
	<p>(iv) <u>Neovisni stručnjaci (NS)</u></p> <p>Ulazak i pružanje usluga podliježe sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fizička osoba se pružanjem neke usluge bavi kao samozaposlena osoba s nastanom na teritoriji druge Strane. - Fizička osoba mora od krajnjeg potrošača u Strani gostu dobiti ugovor o pružanju usluga na drugi način, a ne preko neke agencije kako je definirano u CPC 872, na period od najviše 12 mjeseci kroz postupak koji garantira da je ugovor sačinjen u dobroj 	<p>(iv) <u>Neovisni stručnjaci (NS)</u></p> <p>Bez obaveza osim mjera u pogledu kategorija fizičkih osoba koje su navedene i za koje su preuzete obaveze u koloni Pristup tržištu.</p>	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>vjeri (<i>bona fide</i>), ako takav zahtjev postoji u Strani gostu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ugovor o pružanju usluga mora biti u skladu sa zakonima, propisima i zahtjevima Strane gosta. - Uvjet za obavljanje naprijed navedenih aktivnosti je radna dozvola, 		
	<ul style="list-style-type: none"> - Ulazak i privremeni boravak ograničen je na najviše šest mjeseci unutar bilo kojeg perioda od 12 mjeseci ili na vrijeme trajanja ugovora, ovisno o tome koji je period kraći. 		
		<p><u>Subvencije</u></p> <p>3) Pravo na subvencije može biti ograničeno na pravne osobe osnovane na teritoriji Strane ili na određenom geografskom dijelu njene teritorije.</p> <p>Bez obaveza za subvencije za istraživanje i razvoj. Pružanje usluga ili njihovo subvencioniranje u javnom sektoru ne smatra se povredom ove obaveze.</p>	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
		4) U slučaju davanja subvencija fizičkim osobama, njihova dostupnost može biti ograničena na domaće državljane.	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
II. SPECIFIČNE OBAVEZE PO SEKTORIMA			
1. POSLOVNE USLUGE			
A. Profesionalne usluge			
(a) Pravne usluge (samo usluge savjetovanja o stranom i međunarodnom pravu) (Dio CPC 861)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Obavezan je oblik „društva s ograničenom odgovornošću“. Turski državljani moraju imati stručni naziv („advokat“) i biti upisani u Tursku advokatsku komoru. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Zastupanjem stranaka pred sudovima u Bosni i Hercegovini mogu se baviti samo državljani Bosne i Hercegovine. Korištenje stručnog naziva („advokat“) rezervirano je za državljane Bosne i Hercegovine upisane u advokatske komore u Bosni i Hercegovini. Pravnici koji imaju državljanstvo Bosne i Hercegovine, a koje angažuje strani advokatski ured ne mogu pružati pravne usluge osim savjetodavnih usluga o stranom i međunarodnom pravu (CPC 861**). 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inostranstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze	
(b) Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge (CPC 862)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Većina vlasnika moraju biti ovlaštene računovođe, revizori i knjigovođe. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Većina vlasnika moraju biti ovlaštene računovođe, revizori i knjigovođe. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(c) Savjetodavne usluge u vezi s oporezivanjem (CPC 863)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(d) Arhitektonske usluge (CPC 8671)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja		
(e) Usluge inženjeringa (CPC 8672)	3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(f) Usluge integriranog inženjeringa (CPC 8673) isključujući građenje				
(g) Usluge urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture (CPC 8674)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(h) Medicinske i stomatološke usluge (CPC 9312)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Bez obaveza	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Bez obaveza		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(j) Usluge koje pružaju babice, medicinske sestre, fizioterapeuti i pomoćno medicinsko osoblje (CPC 93191)	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(i) Veterinarske usluge (CPC 932)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
B. Kompjuterske i srodne usluge (CPC 84). Prihvatanje „Sporazuma o obuhvatu kompjuterskih usluga – CPC 84“ – reproducirano u aneksu			
Kompjuterske i srodne usluge (CPC 84)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
C. Usluge istraživanja i razvoja			
(a) Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim naukama (CPC 851)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim naukama (CPC 852)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (CPC 853)			
D. Usluge u vezi s nekretninama i zemljištem – Usluge vezane za aktivnosti posrednika u prometu nekretnina i ne uključuju kupovinu nekretnina i zemljišta u ime navedenih posrednika.			
(a) Koje se odnose na nekretnine u vlasništvu ili najmu/zakupu (CPC 821)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	
(b) Na osnovu naknade ili ugovora (CPC 822)	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
E. Usluge iznajmljivanja i davanja u zakup bez operatora			
(a) Vezane za brodove (CPC 83103)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(b) Vezane za avione (CPC 83104)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja, osim što avioni koje koriste avioprijevoznici iz BiH moraju biti registrirani u BiH. Izuzeće se može odobriti za ugovore o kratkoročnom zakupu ili u izvanrednim okolnostima. 3) Nema ograničenja, osim što da bi bio upisan u registar aviona BiH,	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inostranstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze	
	<p>avion mora biti vlasništvo fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne kriterije za državljanstvo ili pravnih osoba koje ispunjavaju posebne kriterije u pogledu vlasničkog kapitala i kontrole (uključujući državljanstvo direktora).</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>		
(c) Vezane za ostala prijevozna sredstva (CPC 83101+ 83102+ 83105)	<p>1) Nema ograničenja</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Nema ograničenja</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>		
(d) Vezane za ostale mašine i opremu (CPC 83106-83109)	<p>1) Nema ograničenja</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Nema ograničenja</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>		
(e) Vezane za prethodno snimljene videokasete i optičke diskove za korištenje u opremi za kućnu zabavu (CPC 83202)	<p>1) Nema ograničenja</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Nema ograničenja</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
F. Ostale poslovne usluge			
(a) Usluge oglašavanja (CPC 871)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(b) Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja (CPC 864)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(c) Usluge upravljačkog savjetovanja (CPC 865)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(d) Usluge vezane za upravljačko savjetovanje (CPC 866)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inostranstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze	
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(f) Usluge vezane za poljoprivredu, lov i šumarstvo (dio CPC 881) isključujući upravljanje i iskorištavanje prirodnih resursa	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(g) Usluge vezane za ribolov (CPC 882) isključujući upravljanje i iskorištavanje prirodnih resursa	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(h) Usluge vezane za rudarstvo (dio CPC 883) isključujući upravljanje i iskorištavanje prirodnih resursa	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(k) Usluge zapošljavanja i pribavljanja osoblja (CPC 872)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inostranstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze	
(m) Srodne usluge naučnog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(n) Održavanje i popravke opreme (isključujući morska plovila, avione i druga prijevozna sredstva) (CPC 633, 8861-8866)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(o) Usluge čišćenja objekata (CPC 874)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveze, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveze, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(p) Fotografiske usluge (CPC 875)	1) Bez obaveza, osim za fotografiranje iz vazduha: nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveze, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza, osim za fotografisanje iz vazduha: nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(q) Usluge pakovanja (CPC 876)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inostranstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze	
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(r) Štampanje, izdavaštvo (CPC 88442)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim što strano ulaganje u izdavačku kuću ne smije biti veće od 49 posto 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(s) Kongresne usluge (CPC 87909)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(t) Ostalo - Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905)	1) Nema ograničenja, osim usluga prevođenja i tumačenja pred domaćim sudovima: Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim usluga prevođenja i tumačenja pred domaćim sudovima: Bez obaveza 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja, osim usluga prevođenja i tumačenja pred domaćim sudovima: Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim usluga prevođenja i tumačenja pred domaćim sudovima: Bez obaveza 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
A/B Poštanske usluge i kurirske usluge² (CPC 7511-7512)			
Usluge koje se odnose na rukovanje ³ poštanskim pošiljkama ⁴ u skladu sa sljedećim popisom podsektora, do odredišta u zemlji ili inostranstvu. (i) Rukovanje adresiranim pismonosnim pošiljkama na svim vrstama fizičkih medija ⁵ , uključujući - Hibridnu poštu - Direktnu poštu (ii) Rukovanje adresiranim paketima i pošiljkama ⁶ na svim vrstama fizičkih medija (iii) Rukovanje adresiranim novinskim proizvodima (iv) Rukovanje pošiljkama navedenim u gornjem tekstu pod (i) do (iii)	1,2,3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1,2,3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	Napomena: Može se uvesti sistem dozvola za podsektore za koje postoji obaveza opće univerzalne usluge. Ove Dozvole mogu podlijegati posebnim obavezama univerzalnih usluga i/ili finansijskom doprinosu kompenzacijskom fondu.

² Iako su rasprave o klasifikaciji u ovom sektoru još u toku, nacrti obaveza su navedeni u skladu sa predloženom klasifikacijom koja je notificirana WTO-u od EEC i njenih država članica 23. marta 2001. godine (doc. S/CSS/W/61) i upustva za raspoređivanje poštanskih /kurirskih usluga kosponzoriranih od strane EC 17. februara 2005. godine (WTO doc. TN/S/W/30), bez prejudiciranja ishoda diskusije o klasifikaciji poštanskih i kurirskih usluga.

³ Izraz „rukovanje“ uključuje provjeru, sortiranje, prijevoz i isporuku.

⁴ „Poštanska pošiljka“ se odnosi na pošiljke kojima rukuje bilo koja vrsta javnog ili privatnog komercijalnog operatora.

⁵ Npr. pisma, razglednice.

⁶ Obuhvata knjige i kataloge.

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
kao preporučenim ili osiguranim pošiljkama (v) Usluge ekspresne dostave ⁷ za pošiljke navedene u gornjem tekstu pod (i) do (iii) (vi) Rukovanje neadresiranim pošiljkama (vii) Razmjena dokumenata ⁸ Podsektori (i), (iv) i (v) se isključuju ako pripadaju obimu usluga koje se mogu rezervirati kao što su: pismonosne pošiljke čija je cijena manja od petostruke vrijednosti osnovne javne cijene, pod uvjetom da im je težina manja od 350 grama ⁹ , te usluge preporučene pošte koja se koristi u sudskim ili upravnim postupcima, bez obzira na težinu pošiljke.			

⁷ Usluge ekspresne dostave mogu uključivati brzo preuzimanje, prijevoz i dostavu dokumenata, štampanih pošiljki, paketa i/ili ostale robe, uz praćenje i stalni nadzor nad ovim pošiljkama tokom cjelokupnog perioda pružanja usluge. Ova obaveza ne uključuje usluge pomorskog prijevoza, niti usluge na koje se odnosi Aneks o avioprijevozničkim uslugama.

⁸ Osiguravanje sredstava, uključujući *ad hoc* prostor, kao i prijevoz od strane treće osobe, koje omogućuje samodostavu međusobnom razmjenom poštanskih predmeta između korisnika koji su pretplaćeni na ovu uslugu. Poštanski predmet odnosi se na predmete kojima rukuje bilo koji komercijalni operator, bilo javni ili privatni.

⁹ „Pismonosne pošiljke”: pisana komunikacija na svim vrstama fizičkih medija koju je potrebno prenijeti i isporučiti na adresu koju je pošiljatelj naveo na pošiljci ili njenom omotu. Knjige, katalogi, novine i periodične publikacije ne smatraju se pismonosnim pošiljkama.

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
C. Telekomunikacione usluge ¹⁰ CPC 7521-843 Obaveze koje preuzima BiH su zasnovane na principima sastavljanja rasporeda navedenim u „Napomenama za sastavljanje obaveza u osnovnim telekomunikacionim uslugama (S/GBT/W/2. Rev.1) i „Ograničenjima u pristupu tržištu za raspoloživost spektra“ (S/GBT/W/3)			
Sve usluge koje se sastoje od prijena i prijema signala bilo kojim elektromagnetnim putem ¹¹ , isključujući emitiranje. ¹²	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
3. GRAĐEVINSKE I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE			
A. Opći građevinski radovi u visokogradnji (CPC 512)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
B. Opći građevinski radovi u niskogradnji (CPC 513)			
C. Instalaterski i montažni radovi (CPC 514+516)			
D. Završni radovi			

¹⁰ Fusnota radi pojašnjenja: BiH ima državni udio u određenim operatorima telekomunikacija. BiH zadržava svoje pravo na takav državni udio i u budućnosti. To ne predstavlja ograničavanje pristupa tržištu.

¹¹ Podsektori 2.C.h) do 2.C.m) iz Popisa sektorske klasifikacije usluga u MTN, GNS/W/120 (usluge dodatne vrijednosti) i podsektori 2.C.a) do 2.C.g) iz tog Popisa su ovdje uključeni. Podsektor 2.C.o) iz tog Popisa je također ovdje uključen u mjeri u kojoj potpada pod ovu definiciju. Za potrebe ovog Rasporeda, podsektor 2.C.n) iz tog Popisa („On-line obrada informacija i/ili podataka (uključujući obradu transakcija)“) predstavlja kompjutersku i srodnu uslugu i, kao takva, prikazana je u ovom Rasporedu obaveza pod 1.B.

¹² Emitiranje se definira kao neprekinuti lanac prijena potreban za distribuciju signala radijskog ili televizijskog programa javnosti, ali ne obuhvata dopunske veze između operatora.

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
E. Ostalo (CPC 511+515+518)			
4. USLUGE DISTRIBUCIJE Niže navedeni podsektori isključuju trgovinu oružjem, eksplozivima i genetički modificiranim organizmima			
A. Usluge posrednika (CPC 6111, 6113, 6121, 621)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja	
B. Usluge trgovine na veliko (CPC 61111, 6113, 6121, 622)	3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
C. Usluge trgovine na malo (CPC 61112, 61120, 61220, 6113, 6121, 631, 632,			
D. Franšizno poslovanje (CPC 8929)			
5. OBRAZOVNE USLUGE Sve obrazovne usluge uključene u ovaj dio: - Niže navedeni podsektori obuhvataju samo obrazovne usluge koje se privatno finansiraju. - Obrazovne usluge u području istraga, sigurnosti i odbrane te historije i kulture naroda i nacionalnosti u BiH su isključene.			
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
D. Obrazovanje odraslih (CPC 924)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
E. Ostale obrazovne usluge (CPC 929) Usluge obuke (npr. podučavanje stranih jezika, obuka vozača, edukacija rukovodilaca/direktora, informatička obuka,) usluge organizacije ispita, kursevi nakon škole, obrazovni programi koji se nude za vrijeme raspusta, instrukcije i pripremni kursevi	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
6. USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA			
A. Voda za ljudsku upotrebu i upravljanje otpadnim vodama – usluge u pogledu otpadnih voda odgovaraju uslugama kanalizacije (CPC 9401)	1) Bez obaveza, osim savjetodavnih usluga, gdje: Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Bez obaveza, osim savjetodavnih usluga, gdje: Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja,	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
B. Upravljanje krutim/opasnim otpadom. Usluge odlaganja otpada (CPC 9402) - Sanitarne i slične usluge (CPC 9403)	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
C. Zaštita okolnog zraka i klime. Usluge pročišćavanja ispusnih plinova (CPC 94040) D. Saniranje i čišćenje tla i vode. Tretman i saniranje onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio CPC 9406). Odgovara dijelovima Usluga zaštite prirode i pejzaža E. Smanjenje buke i vibracija (CPC 9405) F. Zaštita bioraznolikosti i pejzaža - Usluge zaštite prirode i pejzaža (dijelovi CPC 9406 koji nisu obuhvaćeni pod D)	1) Bez obaveza, osim savjetodavnih usluga, gdje: Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza, osim savjetodavnih usluga, gdje: Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
7. FINANSIJSKE USLUGE - Prihvatanje novih finansijskih usluga ili proizvoda na tržištu može podlijegati postojanju i usklađenosti s regulatornim okvirom čija je svrha ostvarivanje ciljeva navedenih u članu 2.(a) Dijela o finansijskim uslugama.			
A. Sve usluge osiguranja i usluge povezane s osiguranjem			
(i) Direktno osiguranje (uključujući suosiguranje): (a) životno	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inostranstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze	
	Podružnica: Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	Podružnica: Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
(i) Direktno osiguranje (uključujući suosiguranje): (b) neživotno. (ii) Reosiguranje i retrocesija; (iii) Posredovanje u osiguranju, kao što je zastupanje i agencijsko posredovanje; (iv) Pomoćne usluge u vezi s osiguranjem, kao što su konsultantske usluge, aktuarske usluge, usluge procjene rizika.	1) Bez obaveza osim osiguranja u pomorskom prometu putnika (redovnom ili izvanrednom), s tim da takvo osiguranje pokriva sve od sljedećeg: putnike koji se prevoze, vozilo koje prevozi putnike i svaku odgovornost koja iz tog proističe. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja Podružnica: Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza osim osiguranja u pomorskom prometu putnika (redovnom ili izvanrednom), s tim da takvo osiguranje pokriva sve od sljedećeg: putnike koji se prevoze, vozilo koje prevozi putnike i svaku odgovornost koja iz tog proističe. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
B. Bankarske i ostale finansijske usluge				
(v) Primanje depozita i drugih povratnih sredstava od pravnih subjekata; (vi) Davanje zajmova svih vrsta, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring (prodaja prava potraživanja) i finansiranje komercijalnog poslovanja; (vii) Finansijski leasing;	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim što je obavezno osnivanje društva specijaliziranog za upravljanje, u svrhu obavljanja djelatnosti upravljanja investicionim uzajamnim fondovima i investicionim društvima. Podružnica: Nema ograničenja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
<p>(viii) Sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kredite, kreditne i debitne kartice, putničke čekove i bankovne mjenice;</p> <p>(ix) Garancije i obaveze;</p> <p>(x) Trgovanje za svoj vlastiti ili za račun klijenata, bilo na berzi, ili na vanberzanskom tržištu ili na neki drugi način, sljedećim:</p> <p>(a) instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu);</p> <p>(b) devizama;</p> <p>(c) derivativnim proizvodima koji uključuju ali se ne ograničavaju na terminske ugovore (fjučerse) i opcije;</p> <p>(d) instrumentima deviznog tečaja i kamatnih stopa, uključujući proizvode kao što su swapovi, sporazumi o terminskom kursu;</p> <p>(e) prenosivim vrijednosnim papirima;</p> <p>(f) ostalim prenosivim instrumentima i finansijskim sredstvima, uključujući zlatne poluge.</p>	<p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.</p>	<p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.</p>	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
<p>(xi) Učešće u emisiji svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući garantiranje otkupa i plasman u svojstvu agenta (bilo javne ili privatne emisije) i pružanje usluga vezanih za takve emisije;</p> <p>(xii) Novčano posredovanje;</p> <p>(xiii) Upravljanje sredstvima, poput upravljanja gotovinom ili portfeljem, upravljanje svim oblicima zajedničkog ulaganja, usluge deponiranja i čuvanja;</p> <p>(xiv) Usluge poravnanja i kliringa za finansijska sredstva, uključujući vrijednosne papire, derivativne proizvode, te druge prenosive instrumente;</p> <p>(xv) Pružanje i prijenos finansijskih informacija te obrada finansijskih podataka i odgovarajućih softvera pružaoca drugih finansijskih usluga;</p> <p>(xvi) Savjetodavne, posredničke i druge pomoćne finansijske usluge za sve djelatnosti navedene u tačkama od (v) do (xv), uključujući kreditne preporuke i analizu, istraživanje i savjetovanje u području ulaganja i portfelja, savjetovanje u pogledu</p>			

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
kupovine i restrukturiranja i strategije preduzeća.			
8. USLUGE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE (Niže navedeni podsektori obuhvataju samo usluge koje se privatno finansiraju USLUGE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE)			
A. Bolničke usluge (CPC 9311)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja	
C. Usluge socijalne zaštite - Lječilišta i odmarališta, domovi za starije i nemoćne osobe (CPC 933)	3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
B. Ostale usluge povezane sa zdravljem ljudi (CPC 9319 (osim 93191))	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
9. USLUGE KOJE SE ODNOSE NA TURIZAM I PUTOVANJA			
A. Hoteli i restorani (uključujući ugostiteljstvo) (CPC 641-643)	1) Nema ograničenja, za ugostiteljske i usluge rezervacija ili online programe za učestale goste (<i>online frequent guest programs</i>) 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja, za ugostiteljske i usluge rezervacija ili online programe za učestale goste (<i>online frequent guest programs</i>) 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
B. Usluge turističkih agencija i turoperatora (CPC 7471)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
10. REKREATIVNE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (Osim audiovizuelnih usluga)			
A. Ostale usluge zabave i kulturne usluge - Usluge rada kinematografa (dio CPC 96199) Isključujući filmove koji sadrže informacije o historiji, politici i društvu)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Bez obaveza 3) Nema ograničenja, osim pristupa subvencijama 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
B. Usluge novinskih agencija (CPC 962)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
- Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964) osim usluga kladionica i kockarnica (CPC 9641, 96491)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
11. USLUGE PRIJEVOZA			
A. Usluge pomorskog prijevoza			
(a) Prijevoz putnika (CPC 7211) i (b) Prijevoz tereta (CPC 7212) isključujući kabotažu	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) (a) Osnivanje registriranog društva za upravljanje flotom pod nacionalnom zastavom: Bez obaveza (b) Ostali oblici komercijalnog prisustva za pružanje usluga međunarodnog pomorskog prijevoza: Nema ograničenja ¹³	1) Nema ograničenja, 2) Nema ograničenja 3) (a) Bez obaveza (b) Nema ograničenja	Sljedeće lučke usluge su dostupne međunarodnim pružaocima usluga pomorskog prijevoza prema razumnim i nediskriminatorskim rokovima i uvjetima od pružaoca iz Bosne i Hercegovine 1. Peljarenje 2. Tegljenje i pomoć pri tegljenju 3. Snabdijevanje hranom, gorivom i vodom

¹³ „Ostali oblici komercijalnog prisustva za usluge međunarodnog pomorskog prijevoza“ označava mogućnost međunarodnih pružalaca usluga pomorskog prijevoza iz druge Strane da na lokalnom nivou poduzimaju sve aktivnosti koje su potrebne za pružanje djelimično ili u potpunosti integrirane usluge prijevoza svojim kupcima u kojima pomorski prijevoz predstavlja značajan element. (Ova obaveza se, međutim, neće tumačiti tako da na bilo koji način ograničava obaveze preuzete u okviru prekograničnog pružanja usluga).

Ove aktivnosti uključuju, ali bez ograničenja, sljedeće:

- (a) stavljanje na tržište i prodaju usluga pomorskog prijevoza i povezanih usluga putem direktnih kontakata s kupcima, od ponude do izdavanja računa, bilo da te usluge obavlja ili nudi sam pružalac usluge ili pružalac usluga s kojim je ponuđač usluge uspostavio stalne poslovne aranžmane;
- (b) nabavku, za vlastiti račun ili u ime klijenata (te preprodaju njihovim klijentima) bilo koje usluge prijevoza i povezanih usluga, uključujući usluge unutrašnjeg

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inostranstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze	
	4) (a) Posada broda: Bez obaveza (b) Ključno osoblje zaposleno u vezi s komercijalnim prisustvom prema obliku 3b) u gornjem tekstu: Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4. Prikupljanje otpada i uklanjanje ostataka tereta 5. Usluge lučke kapetanije 6. Navigacijska pomoć 7. Operativne obalne usluge koje su neophodne za ukrcaj na brod, uključujući komunikacije, snabdijevanje vodom i električnu energiju 8. Usluge hitnih popravki 9. Sidrenje, privez i privezivačke usluge	
(c) Iznajmljivanje plovila s posadom (CPC 7213)	1) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja		
(d) Održavanje i popravak plovila (CPC 8868)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja		
(e) Usluge tegljenja i guranja (CPC 7214)	3) Nema ograničenja	3) Nema ograničenja		
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		

prijevoza na bilo koji način, posebno unutrašnjim plovnim putevima, cestom i željeznicom, potrebnih za pružanje integrirane usluge;

- (c) izradu dokumentacije u vezi s prijevoznim dokumentima, carinskim dokumentima i drugim dokumentima vezanim za porijeklo i karakter robe koja se prevozi;
- (d) pružanje poslovnih informacija svim sredstvima, uključujući kompjuterske informatičke sisteme i elektronsku razmjenu podataka (u skladu s odredbama iz dijela o telekomunikacijama);
- (e) stupanje u bilo kakve poslovne aranžmane (uključujući i učešće u dioničkom kapitalu društva) i zapošljavanje lokalno odabranog osoblja (ili, u slučaju stranog osoblja, u skladu s horizontalnim obavezama o kretanju osoba) s bilo kojom lokalno osnovanom pomorskom agencijom;
- (f) djelovanje u ime društava, organiziranje matične luke broda ili preuzimanje tereta kada se to zahtijeva.

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(f) Prateće usluge u pomorskom prijevozu (CPC 745)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu			
Usluge rukovanja teretom (kao što je definirano u daljem tekstu - 4)	1) Bez obaveza* osim - bez ograničenja u pogledu pretovara tereta (s broda na brod ili preko gata) i/ili korištenja opreme za rukovanje teretom na brodu. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja** 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza* osim - bez ograničenja u pogledu pretovara tereta (s broda na brod ili preko gata) i/ili korištenja opreme za rukovanje teretom na brodu. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
Usluge skladištenja (CPC 742)	1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja** 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

* Obaveza za ovaj način pružanja usluga nije izvodljiva.

** U slučaju zauzimanja javne površine, može se primjenjivati postupak davanja koncesija ili dozvola za korištenje javnog dobra.

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inostranstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze	
Carinske usluge (kao što je definirano u daljem tekstu - 5)	1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja** 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
Usluge kontejnerske stanice i terminala (kao što je definirano u daljem tekstu - 6)	1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja** 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
Usluge (pomorskih) agencija (kao što je definirano u daljem tekstu - 7)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	Vidi napomenu.	
Usluge otpreme (pomorskog) tereta (kao što je definirano u daljem tekstu - 8)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	Vidi napomenu.	
B. Prijevoz unutrašnjim plovim putevima				
(a) Prijevoz putnika (CPC 7221)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja		
(b) Prijevoz tereta	3) Bez obaveza	3) Bez obaveza		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(CPC 7222)	4) (a) Posade brodova: Bez obaveza (b) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(c) Iznajmljivanje plovila s posadom (CPC 7223)	1) Bez obaveza	1) Bez obaveza	
(d) Održavanje i popravak plovila (CPC 8868)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja	
(e) Usluge tegljenja i guranja (CPC 7224)	3) Nema ograničenja	3) Nema ograničenja	
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
C. Usluge zračnog prijevoza			
(d) Usluge popravka i održavanja aviona (dio CPC 8868)	1) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja	
	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja	
	3) Nema ograničenja	3) Nema ograničenja	
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
- Samo prodaja i marketing usluga zračnog prijevoza i usluga kompjuterskog sistema rezervacija (CRS)	1) Nema ograničenja	1) Za distribuciju usluga zračnog prijevoza putem CRS-a koje pruža matični prijevoznik: Bez obaveza.	
	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja	
	3) Nema ograničenja	3) Za distribuciju usluga zračnog prijevoza putem CRS-a koje pruža matični prijevoznik: Bez obaveza.	
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
Zemaljske usluge, isključujući letačke operacije, upravljanje posadom i planiranje letova	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
Usluge rukovođenja i upravljanja aerodromima	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
E. Usluge željezničkog prijevoza			
(a) Prijevoz putnika (CPC 7111)	1) Bez obaveza, isključivo domaći pružalac (javna preduzeća)	1) Bez obaveza, isključivo domaći pružalac (javna preduzeća)	
(b) Prijevoz tereta (CPC 7112)	2) Nema ograničenja 3) Bez obaveza	2) Nema ograničenja 3) Bez obaveza	
(d) Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC 8868)	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
F. Usluge cestovnog prijevoza			
(a) Prijevoz putnika (CPC 7121, 7122)	1) Bez obaveza, 2) Nema ograničenja 3) Bez obaveza 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Bez obaveza 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(b) Prijevoz tereta (CPC 7123)	1) Bez obaveza,	1) Bez obaveza	
(c) Iznajmljivanje komercijalnih vozila s rukovaocem (CPC 7124)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja	
	3) Bez obaveza	3) Bez obaveza	
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(d) Održavanje i popravak opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112)	1,2,3) Nema ograničenja	1,2,3) Nema ograničenja	
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
H. Prateće usluge u vezi sa svim načinima prijevoza, isključujući pomorski			
(a) Usluge rukovanja teretom (CPC 741)	1) Bez obaveza*, osim - bez ograničenja kod pretovara tereta (s broda na brod ili preko gata) i/ili korištenja opreme za rukovanje teretom na brodu.	1) Bez obaveza*, osim - bez ograničenja kod pretovara tereta (s broda na brod ili preko gata) i/ili korištenja opreme za rukovanje teretom na brodu.	
	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja	
	3) Nema ograničenja**	3) Nema ograničenja	
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(b) Usluge skladištenja i spremanja (CPC 742)	1) Bez obaveza*	1) Bez obaveza*	
	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja	
	3) Nema ograničenja**	3) Nema ograničenja	
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
(c) Agencijske usluge kod prijevoza/otpreme tereta (CPC 748)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

* Obaveza za ovaj način pružanja usluga nije izvodljiva.

** U slučaju zauzimanja javne površine, može se primjenjivati postupak davanja koncesija ili dozvola za korištenje javnog dobra.

NAPOMENA UZ OVAJ RASPORED

Tamo gdje usluge cestovnog, željezničkog i prijevoza unutrašnjim plovnim putevima, kao i s njima povezane pomoćne usluge nisu na drugom mjestu u potpunosti obuhvaćene ovim Rasporedom, operator multimodalnog prijevoza će imati mogućnost da iznajmi ili uzme u zakup kamione, željezničke vagone ili tegljače i s njima povezanu opremu, s ciljem otpreme tereta unutrašnjim plovnim putevima, ili će imati pristup ili će moći koristiti ove oblike multimodalnih aktivnosti prema razumnim i nediskriminatornim odredbama i uvjetima u svrhu provedbe operacija multimodalnog prijevoza. „Razumne i nediskriminatorne odredbe i uvjeti” znače, za potrebe operacija multimodalnog prijevoza i ove dodatne obaveze, mogućnost operatora multimodalnog prijevoza da dogovori pravovremeni prijevoz svoje robe, uključujući njeno prvenstvo u odnosu na robu koja je kasnije ušla u luku.

DEFINICIJE

1. Ne dovodeći u pitanje obim aktivnosti koje se mogu smatrati „kabotažom” prema relevantnom nacionalnom zakonodavstvu, ovaj Raspored ne obuhvata „usluge kabotaže”.
2. „Ostali oblici komercijalnog prisustva za usluge međunarodnog prijevoza“ označava mogućnost međunarodnih pružalaca usluga prijevoza iz druge Strane da na lokalnom nivou preduzimaju sve aktivnosti koje su potrebne za pružanje djelimično ili u potpunosti integrirane usluge prijevoza svojim kupcima među kojima svi vidovi prijevoza predstavljaju značajan element. (Ova obaveza se, međutim, neće tumačiti tako da na bilo koji način ograničava obaveze preuzete u okviru prekograničnog pružanja usluga).

Ove aktivnosti uključuju, ali bez ograničenja, sljedeće:

- (a) marketing i prodaju usluga prijevoza i povezanih usluga putem direktnih kontakata s kupcima, od ponude do izdavanja računa, bilo da te usluge obavlja ili nudi sam pružalac usluge ili pružaoci usluga s kojim je prodavatelj usluge uspostavio stalne poslovne aranžmane;
- (b) nabavku, za vlastiti račun ili u ime klijenata (te preprodaju njihovim klijentima) bilo koje usluge prijevoza i povezanih usluga, uključujući usluge unutrašnjeg prijevoza na bilo koji način, posebno unutrašnjim plovnim putevima, cestom i željeznicom, potrebnih za pružanje integrirane usluge;
- (c) izradu dokumentacije u vezi s prijevoznim dokumentima, carinskim dokumentima i drugim dokumentima vezanim za porijeklo i karakter robe koja se prevozi;
- (d) pružanje poslovnih informacija svim sredstvima, uključujući kompjuterske informatičke sisteme i elektronsku razmjenu podataka (u skladu s odredbama iz

Dijela III (Telekomunikacije);

- (e) stupanje u bilo kakve poslovne aranžmane (uključujući i učešće u dioničkom kapitalu društva) i zapošljavanje lokalno odabranog osoblja (ili, u slučaju stranog osoblja, u skladu s Horizontalnim obavezama o kretanju osoba) s bilo kojom lokalno osnovanom pomorskom agencijom;
- (f) nastupanje, u ime društava, u organizaciji prekrcaja putnika ili preuzimanja tereta kad je to potrebno.

3. „Prijevoznik koji pruža usluge multimodalnog prijevoza” označava osobu u čije se ime izdaje teretnica/dokument multimodalnog prijevoza ili bilo koji drugi dokument kojim se dokazuje postojanje ugovora o multimodalnom prijevozu tereta, te koja je odgovorna za prijevoz robe u skladu s ugovorom o prijevozu.

4. „Usluge rukovanja teretom“ označavaju aktivnosti koje obavljaju firme za utovar i istovar tereta, uključujući operatore terminala, ali isključujući direktne aktivnosti lučkih radnika, kada je ova radna snaga organizirana neovisno o firmama za utovar i istovar tereta i operatorima terminala. Obuhvaćene aktivnosti uključuju organizaciju i nadzor:

- utovara/istovara tereta na brod ili s broda;
- privezivanje/odvezivanje tereta;
- prijem/isporuku i čuvanje tereta prije otpreme ili nakon istovara.

5. „Usluge carinjenja“ (alternativno „usluge carinskog posredovanja“) označavaju aktivnosti koje se sastoje od obavljanja carinskih formalnosti za drugu stranu u vezi s uvozom, izvozom ili prijevozom tereta, bez obzira na to pruža li tu uslugu pružalac usluga u okviru svoje osnovne ili sporedne djelatnosti.

6. „Usluge kontejnerske stanice i terminala” označavaju djelatnosti koje se sastoje od skladištenja kontejnera, u luci ili na kopnu, imajući u vidu njihovo punjenje/praznjenje, popravljavanje i stavljanje na raspolaganje za otpremu.

7. „Usluge agencija” označavaju djelatnosti zastupanja u svojstvu agenta, na određenom geografskom području, poslovnih interesa jedne ili više prijevozničkih linija ili društava u sljedeće svrhe:

- marketing i prodaja usluga prijevoza i usluga povezanih s njima, od izrade ponude do izdavanja računa i teretnica u ime društava, pribavljanje i preprodaja potrebnih srodnih usluga, izrada dokumentacije i pružanje poslovnih informacija;

- nastupanje, u ime društava, u organizaciji prekrcaja putnika ili preuzimanja tereta kad je to potrebno.

8. „Usluge špedicije” označavaju djelatnost koja se sastoji od organiziranja i praćenja otpreme u ime otpremnika pribavljanjem usluga prijevoza i srodnih usluga, izrade dokumentacije i pružanja poslovnih informacija.

(Prilog) I-A

Sporazum o području obuhvata CPC-a 84 – Kompjuterske i srodne usluge

1. CPC 84 obuhvata sve kompjuterske i srodne usluge.
2. Tehnološki razvoj je doveo do povećane ponude ovih usluga objedinjenih ili u paketu srodnih usluga koje mogu uključivati neke ili sve osnovne funkcije navedene u stavu 3. Na primjer, kod usluga kao što su poslužitelji web stranica ili domenski poslužitelji, rudarenje podataka (*data mining*) i mrežno računarstvo (*grid computing*), svaka se sastoji od kombinacije osnovnih kompjuterskih funkcija.
3. Kompjuterske i srodne usluge, bez obzira na to da li se pružaju preko mreže, uključujući internet, obuhvataju sve usluge koje pružaju bilo koje od sljedećeg ili njihovu bilo koju kombinaciju:
  - savjetovanje, adaptaciju, strategiju, analizu, planiranje, specifikaciju, dizajn, razvoj, instalaciju, implementaciju, integraciju, testiranje, otklanjanje grešaka, ažuriranje, podršku, tehničku pomoć ili upravljanje kompjuterima ili kompjuterskim sistemima ili za njih;
  - savjetovanje, strategiju, analizu, planiranje, specifikaciju, dizajn, razvoj, instalaciju, implementaciju, integraciju, testiranje, otklanjanje grešaka, ažuriranje, adaptaciju, održavanje, podršku, tehničku pomoć ili upravljanje ili korištenje softvera ili za njih;¹⁴
  - obradu podataka, pohranjivanje podataka, smještaj podataka ili usluge baza podataka;
  - usluge održavanja i servisiranja uredskih aparata i opreme, uključujući kompjutere i
  - usluge obuke za osoblje klijenata vezano za softver, kompjutere i kompjuterske sisteme i što nije na drugom mjestu spomenuto.

---

¹⁴ Izraz „softver“ se može definirati kao skup uputa koje su potrebne kako bi kompjuteri funkcionirali i komunicirali. Mogu se razviti brojni različiti programi za specifične aplikacije (aplikacijski softver), i kupac može birati da li će koristiti standardne gotove programe (softverski paket), razvijati specifične programe za određene potrebe (prilagođeni softver) ili će koristiti njihovu kombinaciju.

4. U mnogim slučajevima, kompjuterske i srodne usluge omogućavaju pružanje drugih usluga¹⁵ bilo elektronskim ili drugim putem. Međutim, u takvim slučajevima, postoji važna razlika između kompjuterske i srodne usluge (npr. *web-hosting* ili aplikacijski *hosting*) i druge usluge koju je omogućila kompjuterska i srodna usluga. Druga usluga, bez obzira na to da li je omogućila kompjuterska ili srodna usluga, nije obuhvaćena CPC-om 84.

---

¹⁵ Npr. W/120.1.A.b. (računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge), W/120.1.A.d. (arhitektonske usluge), W/120.1.A.h. (medicinske i stomatološke usluge), W/120.2.D (audiovizuelne usluge), W/120.5. (obrazovne usluge).

**NAPOMENE uz Sporazum o području obuhvata CPC-a 84
Kompjuterske i srodne usluge**

CPC ODJELJAK 84 - KOMPJUTERSKE I SRODNE USLUGE

- 841 Konsultantske usluge vezane za instaliranje kompjuterskog hardvera
- 8410 84100 Konsultantske usluge vezane za instaliranje kompjuterskog hardvera
Usluge pomoći klijentima u instaliranju kompjuterskog hardvera (tj. fizičke opreme) i kompjuterskih mreža.
- 842 Usluge implementacije softvera
Sve usluge koje uključuju konsultantske usluge o razvoju i implementaciji softvera. Izraz „softver“ se može definirati kao skup uputa koje su potrebne kako bi kompjuteri funkcionirali i komunicirali. Mogu se razviti brojni različiti programi za specifične aplikacije (aplikacijski softver), i kupac može birati da li će koristiti standardne gotove programe (softverski paket), razvijati specifične programe za određene potrebe (prilagođeni softver) ili će koristiti njihovu kombinaciju.
- 8421 84210 Konsultantske usluge za sisteme i softver
Usluge opće naravi prije razvoja sistema za obradu podataka i aplikacija. To mogu biti usluge upravljanja, usluge planiranja projekata, itd.
- 8422 84220 Usluge analize sistema
Usluge analize obuhvataju analizu potreba klijenta, definiranje funkcionalnih specifikacija te formiranje tima. Tu su također uključeni upravljanje projektom, tehnička koordinacija i integracija te definiranje systemske arhitekture.
- 8423 84230 Usluge dizajniranja sistema
Usluge dizajniranja obuhvataju tehnička rješenja u pogledu metodologije, osiguranja kvaliteta, izbora opreme softverskih paketa ili novih tehnologija, itd.
- 8424 84240 Usluge programiranja
Usluge programiranja obuhvataju fazu implementacije, tj. programe za pisanje i otklanjanje grešaka, provedbu testova, te obradu dokumentacije.
- 8425 84250 Usluge održavanja sistema

Usluge održavanja obuhvataju konsultantske i usluge tehničke pomoći softverskih proizvoda u upotrebi, preradu ili izmjene postojećih programa ili sistema te održavanje ažurne softverske dokumentacije i priručnika. Tu su također uključeni specijalistički poslovi, npr. konverzije.

843 Usluge obrade podataka

8431 84310 Usluge pripreme za unos podataka

Usluge zapisivanja podataka, kao što su unos podataka preko tastature, optičko skeniranje ili drugi načini unosa podataka.

8432 84320 Usluge obrade podataka i tabeliranja

Usluge kao što su obrada podataka i usluge tabeliranja, usluge kompjuterskog računanja te usluge davanja u zakup kompjuterskog vremena.

8433 84330 Time-sharing usluge (vremenski zakup)

Čini se da je ovo ista vrsta usluga kao 84320. Kompjutersko vrijeme se samo kupuje; ako se kupuje iz prostorija klijenta, onda se kupuju i telekomunikacione usluge. Usluge obrade podataka ili tabeliranja se također mogu kupiti od uslužnog ureda. U oba slučaja, usluge se mogu obraditi kroz zakup vremena. Stoga, nema jasne razlike između 84320 i 84330.

8439 84390 Ostale usluge obrade podataka

Usluge kojima se upravlja cjelokupnim radom objekta/ uređaja klijenta po ugovoru: usluge kontrole kvaliteta okoline kompjuterske prostorije, usluge upravljanja kombinacijama kompjuterske opreme na mjestu te usluge upravljanja procesima rada i distribucije kompjutera.

844 Usluge baza podataka

8440 84400 Usluge baza podataka

Sve usluge se pružaju iz primarno strukturiranih baza podataka putem komunikacijske mreže.

Izuzetia: Usluge prijenosa podataka i poruka (npr. usluge rada mreže, mrežne usluge dodatne vrijednosti) su klasificirane u klasu 7523 (Usluge prijenosa podataka i poruka).

Usluge u vezi dokumentacije koje se sastoje od preuzimanja informacija iz baza podataka su klasificirane u pod-klasu 96311 (Bibliotekarske usluge).

845 Usluge održavanja i popravka uredskih aparata i opreme, uključujući kompjutere

8450 84500 Usluge održavanja i popravka uredskih aparata i opreme, uključujući kompjutere

Usluge popravka i održavanja uredskih aparata, kompjutera i s njima vezane opreme.

849 Ostale kompjuterske usluge

8491 84910 Usluge pripreme podataka

Usluge pripreme podataka za klijente koje ne uključuju usluge obrade podataka.

8499 84990 Ostale kompjuterske usluge koje nisu na drugom mjestu spomenute

Ostale usluge vezane za kompjutere koje nisu na drugom mjestu spomenute, npr. usluge obuke osoblja klijenta te druge stručne kompjuterske usluge.

LISTA IZUZEĆA BOSNE I HERCEGOVINE OD PRIMJENE ČLANA II (STATUS NAJPOVLAŠTENIJE NACIJE)

Sektor ili podsektor	Opis mjera koje nisu u skladu sa članom II	Države na koje se mjere primjenjuju	Predviđeno trajanje	Uvjeti koji stvaraju potrebu za izuzećem
Svi sektori	Mjere zasnovane na bilateralnim sporazumima koje je Strana potpisala s ciljem osiguranja kretanja svih kategorija fizičkih osoba koje pružaju usluge.	Evropska zajednica i njene države članice i Švicarska.	Neodređeno.	Sporazumi predviđaju proces progresivne liberalizacije trgovine između Strane i njenih regionalnih trgovinskih partnera.

DODATAK II uz ANEKS V
RASPORED SPECIFIČNIH OBAVEZA
TURSKE

TURSKA – RASPORED SPECIFIČNIH OBAVEZA

NAPOMENE S OBJAŠNENJEM

1. U niže navedenoj listi obaveza (u daljem tekstu „ovaj Raspored“) naznačeni su uslužni sektori koji su liberalizirani u skladu sa članom 3.7. (Rasporedi specifičnih obaveza) Poglavlja III (Trgovina uslugama), i, putem rezervi, ograničenja u pristupu tržištu i nacionalnom tretmanu koja se primjenjuju na usluge i pružaoce usluga iz Bosne i Hercegovine u ovim sektorima. Ovaj Raspored se sastoji od sljedećih elemenata:

(a) u prvoj koloni naznačen je sektor ili podsektor u kojem Turska preuzima obavezu te obim liberalizacije na koji se rezerve primjenjuju;

(b) u drugoj koloni opisane su rezerve koje se primjenjuju u odnosu na član 3.4. (Pristup tržištu) Poglavlja III (Trgovina uslugama) u sektoru ili podsektoru naznačenom u prvoj koloni;

(c) u trećoj koloni opisane su rezerve koje se primjenjuju u odnosu na član 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama) u sektoru ili podsektoru naznačenom u prvoj koloni; i

(d) u četvrtoj koloni opisane su dodatne obaveze u pogledu mjera koje utiču na pružanje usluga koje nisu predmet rasporeda prema članu 3.4. (Pristup tržištu) i 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

Ne preuzimaju se obaveze u pogledu pružanja usluga u sektorima i podsektorima koje su obuhvaćene ovim Ugovorom i koje nisu spomenute u ovom Rasporedu.

2. U ovom Rasporedu naznačena su četiri načina pružanja usluga. Oni se tumače na sljedeći način:

- (a) Način pružanja u vidu „prekograničnog pružanja usluga“ se tumači kao pružanje usluge s teritorije jedne Strane na teritoriju druge Strane, u skladu sa članom 3.2.(b.i) (Definicije) Poglavlja III (Trgovina uslugama).
- (b) Način pružanja u vidu „2) potrošnje u inostranstvu” se tumači kao pružanje usluge s teritorije jedne Strane na teritoriju druge Strane, u skladu sa članom 3.2.(b.ii) (Definicije) Poglavlja III (Trgovina uslugama).
- (c) Način pružanja u vidu „3) komercijalnog prisustva” se tumači kao pružanje usluge putem poslovnog nastana, u skladu sa članom 3.2.(b.iii) (Definicije) Poglavlja III (Trgovina uslugama).
- (d) Način pružanja u vidu „4) prisustva fizičkih osoba” se tumači kao pružanje usluge kroz privremeno prisustvo fizičkih osoba u svrhu poslovanja, u skladu sa članom 3.2 (b.iv.) (Definicije) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

3. Bez obzira na član 3.4. (Pristup tržištu) Poglavlja III (Trgovina uslugama), nediskriminacijski zahtjevi u pogledu vrste pravnog oblika društva ne moraju biti definirani u ovom Rasporedu kako bi ih primjenjivala ili usvojila Turska.

4. Turska ne preuzima nikakvu obavezu u pogledu ulaska i privremenog boravka kategorija fizičkih osoba koje nisu navedene u ovom Rasporedu.

Obaveze Turske u pogledu Privremenog kretanja fizičkih osoba s ciljem pružanja usluga ne primjenjuju se u slučajevima kada je svrha ili posljedica njihovog privremenog prisustva interveniranje ili na drugi način uticanje na ishod bilo kojeg radnog ili spora u vezi s upravljanjem ili pregovora.

Osobe premještene unutar društva, diplomirani pripravnici, poslovni posjetioци i prodavaoci poslovnih usluga kojima je odobren ulazak i privremeni boravak dužni su poštivati zakone o imigraciji i radu Turske.

Turska može preduzeti bilo koje mjere koje utiču na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada Turske i mjere u pogledu državljanstva, prebivališta ili zapošljavanja na stalnoj osnovi.

5. U označavanju pojedinih sektora i podsektora, CPC označava Centralnu klasifikaciju proizvoda koju je objavio Statistički ured Ujedinjenih nacija, *Statistical Papers, Series M, No. 77, CPC Prov, 1991*. Poštanske/kurirske usluge su definirane u koloni odgovarajućeg sektora ili podsektora. Finansijske usluge su definirane u skladu s Dijelom o Finansijskim uslugama. CPC šifra uz koju je naznačena dvostruka zvjezdica „**“ označava da je obuhvaćen „dio sektora“. „Bez obaveze**“ označava „tehničku neizvodljivost“.

Redosljed uslužnih sektora, podsektora i aktivnosti u ovom Rasporedu odražava Listu sektorske klasifikacije usluga iz dokumenta WTO-a MTN.GNS/W/120, od 10. jula 1991. godine.

6. Ovaj Raspored ne obuhvata mjere koje se odnose na zahtjeve u pogledu kvalifikacija i procedure, tehničke standarde i zahtjeve u pogledu izdavanja dozvola ako one ne predstavljaju ograničenje u pristupu tržištu ili nacionalnom tretmanu u smislu člana 3.4. (Pristup tržištu) i člana 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama). Te mjere (npr. potreba za pribavljanjem dozvole, obaveze u pogledu univerzalne usluge, potreba za pribavljanjem priznanja kvalifikacija u reguliranim sektorima i potreba polaganja posebnih ispita, uključujući ispit iz poznavanja jezika te potreba za zakonitim prebivalištem na teritoriji na kojoj se obavlja privredna djelatnost), čak i ako nisu navedene u listi, primjenjuju se u svakom slučaju na usluge i pružaoce usluga iz Bosne i Hercegovine.

Uvjeti i kriteriji koji se zahtijevaju za dobivanje svih dozvola i ovlaštenja, a koji su navedeni u ovom Rasporedu te oni koji se primjenjuju za članstvo u svim odgovarajućim komorama, ne ograničavaju pristup tržištu niti ograničavaju nacionalni tretman u smislu člana 3.4. (Pristup tržištu) i člana 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

7. Ništa sadržano u ovom Rasporedu neće se tumačiti na način da dovodi u pitanje provedbu bilo koje mjere u okviru vanjskotrgovinskog režima i odgovarajućih carinskih postupaka Turske koje se odnose na robe, u skladu s međunarodnim sporazumima čija je potpisnica Turska. U tom smislu, kada se radi o uslužnim sektorima, podsektorima ili djelatnostima u kojima uvoz i/ili izvoz robe može predstavljati sastavni dio

pružanja usluga, kao što su usluge distribucije, usluge održavanja i popravka i usluge tehničkog ispitivanja i analize, sve relevantne vanjskotrgovinske i/ili carinske mjere će se i dalje primjenjivati, čak i kad nisu navedene u listi, na usluge i pružaoce usluga iz Bosne i Hercegovine.

8. U skladu sa članom 3.1. (Područje primjene) Poglavlja III (Trgovina uslugama), ovaj Raspored ne obuhvata mjere koje se tiču subvencija ili grantova koje daje Turska, uključujući i zajmove, garancije i osiguranje uz podršku vlade niti na bilo koji uvjet postavljen u pogledu primanja takvih subvencija ili grantova, bez obzira na to da li se subvencije ili grantovi nude isključivo za domaće usluge, domaće potrošače ili pružaoce usluga.

9. Prava i obaveze na osnovu ovog Rasporeda neće imati automatski efekat te stoga fizičkim ili pravnim osobama direktno ne dodjeljuju nikakva prava.

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
I. HORIZONTALNE OBAVEZE KOJE SE ODOSE NA SVE SEKTORE NAVEDENE U SEKTORSKOM DIJELU RASPOREDA			
SVI SEKTORI OBUHVAĆENI OVIM RASPOREDOM	<p>3) “Nema ograničenja za dionička društva, društva s ograničenom odgovornošću, komanditna društva, „kolektivna društva“ kako su definirana u turskom Trgovačkom zakonu i Zakonu o direktnim stranim ulaganjima.”. Bez obaveza za osnivanje ili kupovinu bilo koje druge vrste pravne osobe.</p> <p>Otvaranje predstavništva od strane društva osnovanog prema zakonima neke strane vlade podliježe odobrenju Ministarstva ekonomije, pod uvjetom da ne obavljaju komercijalnu djelatnost u Turskoj.</p> <p><u>Kupovina nekretnina:</u></p> <p>3) Prema Zakonu o zemljišnim knjigama, društvima sa stranim kapitalom dozvoljena je kupovina nekretnina u Turskoj za obavljanje poslovnih djelatnosti navedenih u Statutu njihovog preduzeća.</p>	<p>3) <u>Podružnice:</u></p> <p>Uspostava podružnice društva od strane društva osnovanog prema zakonima neke strane vlade podliježe obavezi imenovanja fizičke osobe kao predstavnika s prebivalištem u Turskoj, koju društvo propisno ovlasti da ga u potpunosti zastupa.</p>	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>Međutim, za kupovinu u vojnim zonama (zabranjenim vojnim zonama, vojnim sigurnosnim zonama i strateškim zonama) i posebnim sigurnosnim zonama neophodno je odobrenje turskih vojnih vlasti, odnosno pokrajinskih vlasti.</p> <p>1,3,4) Vijeće ministara ima ovlasti da utvrdi, izmijeni ili ograniči uvjete i/ili djelimično ili u potpunosti opozove ili ukine pravo stranih fizičkih osoba i pravnih osoba osnovanih prema zakonima strane vlade na kupovinu nekretnina, u skladu s nacionalnim interesima.</p>		
	<p><u>Sektori u kojima se zadržava pravo na javnu participaciju:</u></p> <p>Privredne djelatnosti u kojima se zadržava pravo na javnu participaciju na nacionalnom ili lokalnom nivou mogu podlijegati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenim privatnim operatorima.</p>		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>4) Bez obaveza osim za mjere u vezi s ulaskom i privremenim boravkom fizičkih osoba iz sljedećih kategorija:</p> <p>I. Osobe premještene unutar društva su fizičke osobe koje su zaposlene od strane pravne osobe iz jedne Strane najmanje jednu godinu koje su privremeno premještene u jedno od njenih supsidijarnih društava, povezanih društava ili podružnica na teritoriji Turske. Dotična fizička osoba mora pripadati jednoj od sljedećih kategorija.</p> <p>Osobe na rukovodećim ili izvršnim funkcijama:</p> <p>Osobe koje rade na visokim pozicijama zaposlene od strane pravne osobe, koje prvenstveno upravljaju društvom, koje su pod općim nadzorom ili vođenjem pretežno upravnog odbora ili dioničara društva ili njima odgovarajućih osoba, uključujući:</p>		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>(A) upravljanje društvom, dijelom društva ili odjelom društva;</p> <p>(B) nadgledanje i nadzor nad radom ostalih nadzornih, stručnih i rukovodećih zaposlenika; i</p> <p>(C) imaju ovlaštenje lično zapošljavati i otpuštati zaposlenike ili predlagati zapošljavanje, otpuštanje zaposlenika ili obavljati ostale kadrovske aktivnosti.</p> <p>Specijalisti:</p> <p>Fizičke osobe koje su zaposlene od strane pravne osobe i koje posjeduju neka neuobičajena znanja neophodna za proizvodnju trgovačkog društva, znanja o istraživačkoj opremi, tehnikama ili upravljanju. Prilikom ocjene takvih znanja, vodit će se računa ne samo o znanju specifičnom za to društvo, nego i tome da li ta osoba ima visok stepen stručne osposobljenosti za određenu vrstu</p>		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	posla ili djelatnosti koja zahtijeva posebno stručno znanje, uključujući članstvo u akreditiranom strukovnom udruženju.		
	II. <u>Prilavnicil:</u> označavaju fizičke osobe koje su zaposlene od strane pravne osobe iz jedne Strane najmanje jednu godinu, koje posjeduju univerzitetsku diplomu i koje su privremeno premještene u jedno od njenih supsidijarnih društava, povezanih društava ili podružnica na teritoriji Turske u svrhu razvoja karijere ili radi usavršavanja tehnika ili metoda poslovanja. ¹		
	III. <u>Poslovni posjetioei</u> su fizičke osobe koje rade na nekoj višoj poziciji zaposlene od strane pravne osobe jedne		

¹ Od kompanije koja ih prima može se zahtijevati da prethodno dostavi na odobrenje program obuke koji pokriva cijelo vrijeme trajanja boravka, koji pokazuje da je svrha boravka usavršavanje koje odgovara nivou univerzitetske diplome.

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p>Strane i koje su zadužene za uspostavu supsidijarnog društva, povezanog društva ili podružnice na teritoriji Turske. Oni nisu uključeni u direktne transakcije s građanstvom niti primaju naknadu od izvora koji se nalazi u Turskoj.</p>		
	<p>IV. Ponuđači <u>poslovnih usluga:</u> označavaju fizičke osobe koje su predstavnici pružaoca usluga iz jedne Strane i koje traže privremeni ulazak na teritoriju Turske radi pregovora o prodaji usluga ili sklapanja ugovora o prodaji usluga u ime tog pružaoca usluga. Oni nisu uključeni u direktnu prodaju s pravnim subjektima niti primaju naknadu od izvora koji se nalazi u Turskoj.</p>		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	<p><i>Osobe premještene unutar društva i pripravnici</i> trebaju pribaviti radnu dozvolu od Ministarstva za rad i socijalnu sigurnost. Radne dozvole se, u skladu s odgovarajućim zakonima, propisima i zahtjevima Turske, mogu izdavati na period do jedne godine. Turska može odobriti produženje odobrenog perioda u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi na njenoj teritoriji.</p> <p><i>Poslovni posjetioci i ponuđači poslovnih usluga</i> nisu obavezni pribaviti radnu dozvolu. Ulazak i privremeni boravak <i>poslovnih posjetilaca i ponuđača poslovnih usluga</i> može biti odobren, u skladu s odgovarajućim zakonima, propisima i zahtjevima Turske, na period do 90 dana unutar perioda od 180 dana.</p> <p>3,4) Strani inženjeri i arhitekta se mogu baviti pružanjem inženjerskih i arhitektonskih usluga u Turskoj tek nakon što postanu privremeni član odgovarajuće strukovne komore u</p>		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obaveze
	okviru Unije komora turskih inženjera i arhitekata.		

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba	
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
II. SPECIFIČNE OBAVEZE PO SEKTORIMA			
1. POSLOVNE USLUGE			
A. Profesionalne usluge			
(a) Pravne usluge (samo usluge savjetovanja o stranom i međunarodnom pravu) (CPC 861**)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Obavezan je oblik „stranog partnerskog advokatskog društva (<i>yabancı avukatlık ortaklığı</i>)”. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Zastupanjem stranaka pred turskim sudovima mogu se baviti samo turski državljani. Korištenje stručnog naziva „ <i>avukat</i> (advokat)” rezervirano je za državljane Turske upisane u Advokatske komore Turske. Pravnici koji imaju državljanstvo Turske, a koje angažira strano partnersko advokatsko društvo, ne mogu pružati pravne usluge osim savjetodavnih usluga o stranom i međunarodnom pravu (CPC 861**). 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(b) Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge (CPC 862)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Strani nazivi i imena se ne mogu koristiti u nazivima partnerstava ili	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	<p>3) Ovlašteni finansijski savjetnici² mogu svoj rad udruživati u obliku „partnerskog društva (<i>adi ortaklık</i>)” ili „društvo kapitala³ (<i>sermaye şirketi</i>)” u skladu s turskim Trgovačkim zakonom, nakon što postanu članom odgovarajuće komore. Strane revizorske kuće mogu obavljati neovisne revizije u Turskoj pod uvjetom da su za to ovlaštene od strane Uprave za javni nadzor, revizijske i računovodstvene standarde, u skladu s principom reciprociteta. Za revizorske kuće obavezan je oblik „društva kapitala“ u skladu s turskim Trgovačkim zakonom. Za revizorske kuće koje će obavljati reviziju institucija tržišta kapitala obavezan je oblik „dioničkog društva“.</p>	društava među turskim i stranim finansijskim savjetnicima.	

² Izraz „finansijski savjetnik“ korišten u ovoj stavki odnosi se na „ovlaštenog javnog računovođu“ (*Serbest Muhasebeci Mali Müşavir*)” prema “Zakonu br. 3568 o ovlaštenim javnim računovođama i javnim računovođama pod zakletvom“. Strani finansijski savjetnici mogu biti ovlašteni, pod uvjetom reciprociteta, odobrenjem Premijera na prijedlog Ministarstva finansija.

³ Vrste društava kapitala su „dioničko društvo (*anonim şirket*)“, „društvo s ograničenom odgovornošću (*limited şirket*)“ i „ograničeno partnerstvo (*sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket*)“.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	<p>Kako bi neka revizorska kuća bila ovlaštena: Revizori moraju biti vlasnici većinskog kapitala i glasačkih prava, a svi partneri firme će biti pripadnici profesije.⁴ Svi članovi njenog upravljačkog tijela moraju biti pripadnici profesije, s tim da većina njih moraju biti revizori koji su u njoj stalno zaposleni, pod uvjetom da taj omjer ne prelazi sedamdeset pet posto.</p> <p>4) Bez obaveza</p>	<p>4) Tursko državljanstvo je obavezno za računovođe i ovlaštene javne računovođe</p>	
(c) Usluge oporezivanja Poslovne usluge poreznog planiranja i savjetovanja (CPC 86301)	<p>1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
(d) Arhitektonske usluge (CPC 8671)	<p>1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja</p>	<p>1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja</p>	

⁴ „Pripadnici profesije“ su „ovlaštene javne računovođe (*serbest muhasebeci mali müşavir*)“ ili „javne računovođe pod zakletvom (*yeminli mali müşavir*)“ prema Zakonu br. 3568; i za njih postoji obaveza posjedovanja turskog državljanstva.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(e) Usluge inženjeringa (CPC 8672)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(f) Usluge integriranog inženjeringa (CPC 8673)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(g) Usluge pejzažne arhitekture (dio CPC 8674)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(h) Veterinarske usluge (CPC 932) - samo za bolnice i laboratorije za životinje	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Bolnice i laboratorije za životinje u potpunom stranom vlasništvu mogu se osnivati u Turskoj pod uvjetom da su im svi zaposleni veterinari turski državljani. Odgovorni direktor bolnice ili	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	laboratorije za životinje mora biti veterinar. Za veterinare postoji uvjet državljanstva. Obavezna je dozvola za rad koju izdaje Ministarstvo za hranu, poljoprivredu i stočarstvo. 4) Bez obaveza	4) Bez obaveza	
B. Kompjuterske i srodne usluge			
(a) Konsultantske usluge vezane za instaliranje kompjuterskog hardvera (CPC 841)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(b) Usluge implementacije softvera (CPC 842)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(c) Usluge obrade podataka (CPC 843)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
(d) Usluge baza podataka uključujući pohranjivanje podataka, <i>data hosting i web hosting</i> usluge (CPC 844)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(e) Ostale kompjuterske i srodne usluge - Usluge održavanja i popravka uredskih aparata i opreme, uključujući kompjutere (CPC 845) - Usluge obuke osoblja klijenata (CPC 84990**)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
C. Usluge istraživanja i razvoja (isključujući istraživanja i razvoj koji se u potpunosti ili djelimično finansiraju iz javnih sredstava)			
(a) Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim naukama (CPC 851 osim dijela CPC 85102 ⁵) (b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim naukama (CPC 852) (c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (CPC 853)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim za pravne osobe koje su propisno osnovane u Turskoj, ali koje nastupaju u ime stranih fizičkih ili pravnih osoba koje nemaju komercijalno prisustvo u Turskoj, koje su obavezne prethodno pribaviti dozvolu za provedbu	

⁵ Samo su usluge istraživanja i razvoja u području hemije obuhvaćene u okviru CPC-a 85102.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	naučnoistraživačkih aktivnosti na teritoriji Turske. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama. Pored toga, strane fizičke osobe su obavezne prethodno pribaviti dozvolu za provedbu naučnoistraživačkih aktivnosti na teritoriji Turske.	
E. Usluge iznajmljivanja i davanja u zakup bez operatera			
(a) Vezane za brodove ⁶ (CPC 83103)	1) Bez obaveza	1) Bez obaveza	
(b) Vezane za avione ⁶ (CPC 83104)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja	
(c) Vezane za ostalu prijevoznu opremu (CPC 83101+ 83105) 83105	3) Nema ograničenja osim što Turska može primijeniti test ekonomskih potreba u pogledu usluga iznajmljivanja i davanja u zakup (bez operatera) vezanih za ostalu prijevoznu opremu.	3) Nema ograničenja	
(d) Vezane za ostale mašine i opremu (CPC 83106-83109) - Uključujući iznajmljivanje i davanje u zakup opreme za snimanje u studiju (dio CPC 83109)	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(e) Usluge davanja u zakup ili iznajmljivanja proizvoda za ličnu upotrebu i domaćinstvo (CPC 832)			

⁶ Ova obaveza ne obuhvata niti daje bilo kakvo pravo u pogledu isticanja turske zastave.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba	
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
F. Ostale poslovne usluge			
(a) Usluge oglašavanja (CPC 871)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(b) Usluge istraživanja tržišta (CPC 864)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(c) Usluge upravljačkog savjetovanja (CPC 865)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize, isključujući usluge tehničkog ispitivanja, analiza i kontrole (inspekcije) vezane za izgradnju i građevinske materijale ⁷ ,	1) Bez obaveza 2) Bez obaveza 3) Nema ograničenja	1) Bez obaveza 2) Bez obaveza 3) Nema ograničenja	

⁷ Turska ne preuzima nikakve obaveze u pogledu usluga tehničkog ispitivanja i analize vezane za sektor građevinarstva, uključujući aktivnosti na nadzoru izgradnje i građevina koje se obavljaju kako bi se osiguralo da cjelokupan proces izgradnje, kao i građevinski materijali koji se koriste pri izgradnji budu u skladu s tehničkim specifikacijama i standardima utvrđenim odgovarajućim zakonima i propisima.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
plovila i avione i aktivnosti istraživanja mora. - Usluge ispitivanja i analize sastava i čistoće (CPC 86761**) ⁸	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
- Usluge ispitivanja i analize fizičkih svojstava (CPC 86762)	1) Bez obaveza 2) Bez obaveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Bez obaveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
- Usluge ispitivanja i analize ugrađenih mašinskih i električnih komponenti (CPC 86763)	1) Bez obaveza 2) Bez obaveza 3) Nema ograničenja, osim što uspostava komercijalnog prisustva za usluge ispitivanja i analize vezano za automobile i ostala motorna vozila podliježe testu ekonomskih potreba. Osnovni kriteriji: broj i uticaj na domaće dobavljače, zaštita javnog zdravlja, sigurnosti i okoliša. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Bez obaveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

⁸ Samo usluge kontrole, ispitivanja i analize zraka, vode, nivoa buke i nivoa vibracija prema CPC-u 86761.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
- Usluge tehničke kontrole (inspekcije) (CPC 86764)	1) Bez obaveza 2) Bez obaveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Bez obaveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(f) Usluge vezane za lov (CPC 881)	1) Obavezno komercijalno prisustvo 2) Nema ograničenja 3) Samo putničke agencije s dozvolom Tipa A mogu poslovati u ovom području uz uvjet pribavljanja dozvole za lov 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Obavezno komercijalno prisustvo 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(h) Usluge vezane za rudarstvo (CPC 883+5115)	1) Obavezno komercijalno prisustvo. 2) Nema ograničenja 3) ⁹ Nema ograničenja 4) „Stalni nadzornici (<i>daimi nezaretçi</i>)” na rudarskim lokacijama moraju biti turski državljani. U pogledu ostalog: Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Obavezno komercijalno prisustvo 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) „Tehnički nadzornici (<i>teknik nezaretçi</i>)” i „stalni nadzornici (<i>daimi nezaretçi</i>)” na rudarskim lokacijama moraju biti turski državljani.	
(n) Održavanje i popravka opreme (isključujući morska plovila, avione i drugu prijevoznu opremu)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

⁹ Zakonima o nafti i rudarstvu predviđeno je da je za pružanje usluga vezanih za rudarstvo obavezno posjedovanje dozvole za rad.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
(CPC 633+ 8861-8866)	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(o) Usluge čišćenja objekata (CPC 874)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(p) Fotografске usluge (CPC 875) osim specijalističkih fotografskih usluga (CPC 87504)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(q) Usluge pakovanja (CPC 876)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(r) - Štampanje (CPC 88442**)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
- Izdavaštvo	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
(CPC 88442**) [isključujući usluge izdavanja novina, časopisa i publikacija novinskih agencija]	3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	3) Bez obaveza 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(s) Kongresne usluge (CPC 87909**)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(t) Ostalo - Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905)	1,3) Nema ograničenja, osim usluga prevođenja i tumačenja koje pružaju tumači pod zakletvom/ovlašteni tumači u vezi s notarskim uslugama. - Usluge prijevoda prevodilaca pod zakletvom/ovlaštenih prevodilaca: Bez obaveza 2) Nema ograničenja 4) Bez obaveza za usluge prijevoda prevodilaca pod zakletvom/ovlaštenih prevodilaca. Inače, bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim kao što je navedeno u koloni o pristupu tržištu. 4) Bez obaveza za usluge prijevoda prevodilaca pod zakletvom/ovlaštenih prevodilaca. Inače, bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE			
A./B. Poštanske usluge (Poštanske usluge i kurirske usluge)			
Poštanske usluge obuhvataju prijem, prikupljanje, obradu, otpremu, distribuciju i isporuku „poštanskih pošiljki“, kako su definirane u zakonu o poštanskim uslugama br. 6475	1,3) Obavezan je oblik „društva s vlastitim kapitalom (<i>sermaye şirketi</i>)” ¹⁰ . “ <i>Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT A.Ş.)</i> ”, preduzeće koje je u potpunosti u državnom vlasništvu, ovlašteno je na osnovu Zakona o poštanskim uslugama za pružanje poštanskih usluga u skladu s obavezom pružanja univerzalne usluge i ima pravo na monopol u pružanju sljedećih usluga: - prijem, prikupljanje, sortiranje, transport, distribuciju i isporuku domaćih i međunarodnih pismonosnih pošiljki čiju težinu ili ograničenje u	1,3) Nema ograničenja	

¹⁰ U skladu sa članom 124. turskog Trgovačkog zakona (Zakon br. 6102), sljedeća društva se smatraju društvima s vlastitim kapitalom: „dioničko društvo (*anonim şirket*)”; „društvo s ograničenom odgovornošću (*limited şirket*)”; „ograničeno partnerstvo u kojem je kapital podijeljen na dionice (*sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket*)”.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	<p>pogledu naknade utvrđuje Vijeće ministara¹¹;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ne dovodeći u pitanje odredbe o elektronskom obavještanju iz Zakona o postupku oporezivanja br. 213 od 4/1/1961. godine, prijem, prikupljanje, sortiranje, transport, distribuciju i isporuku bilo koje vrste službenih obavještenja, uključujući i ona putem elektronskih medija, u okviru Zakona br. 7201 i drugih zakona; - Poštanske usluge Oružanih snaga Turske u mirnodopskim uvjetima; - Štampanja i prodaje poštanskih markica na kojima je naznačena naknada koja se plaća za poštanske usluge, personaliziranih maraka, komemorativnih maraka, razglednica i FCD (koverte 		

¹¹ Sve dok težinu i/ili ograničenje u pogledu prava monopola utvrđuje Vijeće ministara, *PTT A.Ş.* će i dalje imati pravo monopola na sva otvorena i zatvorena pisma i razglednice koje predstavljaju bilo kakvu vrstu korespondencije bez ikakvog ograničenja u pogledu težine.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	koje pošte izdaju na dan izdavanja poštanske marke. 2) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	2) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
C. Telekomunikacione (elektronske komunikacije) usluge¹²			
(a) Telefonske govorne usluge (b) Usluge prijenosa podataka komutacijom paketa (c) Usluge prijenosa podataka komutacijom sklopova (d) Usluge teleksa (f) Usluge telefaksa (g) Usluge privatnih zakupljenih sklopova (h) Elektronska pošta (i) Govorna pošta (j) Ponovno preuzimanje informacija s interneta i iz baza podataka (k) Elektronska razmjena podataka (l) Proširene telefaks usluge s dodatnom vrijednošću, uključujući	1,3) Osim državnih javnih organizacija i preduzeća u državnom vlasništvu predviđenih zakonom, kako bi bilo ovlašteno, obavezan je oblik dioničkog društva ili društva s ograničenom odgovornošću koje se nalazi u Turskoj. Usluge elektronskih komunikacija (telekomunikacija) i infrastrukture za koje je potrebno ovlaštenje u vidu ograničenog broja prava korištenja mogu pružati samo dionička društva. 2) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

¹² Obim osnovnih telekomunikacija u ovom Rasporedu ne obuhvata nijednu vrstu usluga (analogno/digitalnog) emitiranja radijskog i TV programa i medijskih usluga javnosti na zahtjev.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
pohranjivanje i prosljeđivanje, pohranjivanje i preuzimanje (m) Kod i protokol (n) <i>On-line</i> obrada informacija i/ili podataka (o) Ostale <ul style="list-style-type: none"> - Analogne/digitalne usluge mobilne telefonije - Usluge pejdžinga - Usluge kablovskog emitiranja¹³ - Usluge satelitske komunikacije (VSAT, SCPC VSAT) - Usluge satelitske platforme - GMPCS usluge - Usluge infrastrukture - Mobilne radio usluge s privatnim/javnim pristupom - Usluge davanja informacija iz imenika 			
(e) Telegrafске usluge	1) <i>PTT A.Š.</i> , preduzeće koje je u potpunosti u državnom vlasništvu, je isključivi pružalac ovih usluga. 2) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

¹³ Usluge kablovskog emitiranja obuhvataju samo prijenos TV signala, ali ne obuhvataju uređivačke aktivnosti vezane za sadržaj..

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	3) <i>PTT A.Š.</i> , preduzeće koje je u potpunosti u državnom vlasništvu, je isključivi pružalac ovih usluga. 4) Bez obaveza	4) Bez obaveza	
D. Audiovizuelne usluge (isključujući emitiranje¹⁴)			
(a) Usluge produkcije i distribucije kinematografskih djela i videozapisa (CPC 9611)	1) Nema ograničenja, osim obaveze uspostavljanja komercijalnog prisustva za distribuciju kinematografskih djela putem fizičkih medija (CD, videotrake, itd.). 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(b) Usluge prikazivanja kinematografskih djela (CPC 9612) (samo od strane vlasnika kina)	1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(c) Radio i televizijske usluge (CPC 96131, 96132)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

¹⁴ Emitiranje obuhvata prijenos znakova ili signala putem bilo koje tehnologije za prijem i/ili prikazivanje signala audio i/ili vizuelnog programa od strane dijela ili cjelokupne javnosti.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(d) Usluge distribucije radio i televizijskog programa ¹⁵ , isključujući prijenos	1) Nema ograničenja, osim što je obavezno uspostavljanje komercijalnog prisustva za distribuciju radio i TV programa putem fizičkih medija (CD, videotrake, itd.). 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(e) Usluge snimanja zvučnih zapisa (Za potrebe ovog Rasporeda, djelatnost usluga snimanja zvučnih zapisa se definira kao snimanje niza muzičkih, govornih ili drugih zvukova u studiju, ali ne uključujući zvukove koji prate kinematografsko djelo, radio ili televizijski program ili drugo audiovizuelno djelo.)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

¹⁵ Radi veće sigurnosti, usluge distribucije u ovom kontekstu mogu uključivati dozvole radio i televizijskih programa izdate drugim pružateljima usluga za izlaganje, emitiranje ili prenošenje, iznajmljivanje, prodaju ili korištenje. Usluge prijenosa radio i televizijskog programa, uključujući i usluge na zahtjev, nisu obuhvaćene ovim Rasporedom.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba	
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
3. GRAĐEVINSKE I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE (CPC 51)			
Sve usluge koje potpadaju pod CPC 51	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
4. USLUGE DISTRIBUCIJE (Usluge distribucije ne obuhvataju usluge vezane za robu koja podliježe restrikcijama ili zabrani uvoza i izvoza; alkohol, duhan, elektronske cigarete i druge proizvode koji izazivaju ovisnost; farmaceutske proizvode; optičke proizvode; sjemena; gnojiva i druge poboljšivače tla, pesticide i preparate one vrste koja se koristi u prehrani životinja; drvo i ugalj; instrumente i aparate za mjerenje električne energije, plina i tečnosti; taksimetre; vatreno oružje i vojnu opremu; plemenite metale; otpad i ostatke i materijale za recikliranje; toksične tvari; nuklearnu energiju i vodu.)			
A. Usluge komisionara CPC 621	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim što Turska može na komercijalno prisustvo primijeniti test ekonomskih potreba.	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	
B. Usluge trgovine na veliko CPC 622, CPC 61111			
C. Usluge trgovine na malo CPC 631, CPC 632, CPC 61112, CPC 6113, CPC 6121	Za distribuciju energetske proizvoda, primjenjuje se i ograničenje na ukupnu vrijednost prometa usluga putem gornje granice udjela na tržištu.		
D. Franšizno poslovanje ¹⁶ Franšizno poslovanje vezano za nefinansijsku nematerijalnu imovinu (CPC 8929*)	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	

¹⁶ Pod uslugama franšiznog poslovanja u okviru stavke usluga distribucije podrazumijeva se distribucija robe preko franšiza.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
E. Ostalo Usluge trgovine na malo motornim gorivom (CPC 613)			
5. OBRAZOVNE USLUGE**¹⁷			
A,B,E. Usluge osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja i ostale obrazovne usluge (CPC 921, 922, 929)	1,3) Strane fizičke i pravne osobe, direktno ili uspostavom partnerstva s turskim državljanima, mogu samo osnivati međunarodne obrazovne ustanove (uključujući strukovne i tehničke škole) i to samo za strane učenike. 2) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama. Pored toga, strani nastavnici i stručnjaci mogu raditi u osnovnoškolskim i srednjoškolskim obrazovnim ustanovama te u neformalnim obrazovnim ustanovama (tj. u centrima za učenje stranih jezika i centrima za strukovno osposobljavanje) nakon što od Ministarstva nacionalnog	1,3) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

¹⁷

Ova obaveza obuhvata samo privatne obrazovne usluge.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	obrazovanja dobiju odobrenje za dobivanje radne dozvole koju izdaje Ministarstvo rada i socijalne sigurnosti. U međunarodnim obrazovnim ustanovama (uključujući i strukovne i tehničke škole) mora se postaviti nastavnik, turski državljanin, za pomoćnika direktora škole „Viši zamjenik direktora“.		
C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Privatne univerzitete [„neprofitne fondacije ustanove visokog obrazovanja (<i>vakıf yükseköğretim kurumları</i>)“] mogu osnivati samo fondacije osnovane u skladu s turskim Građanskim zakonikom i to donošenjem posebnog zakona. Svi članovi upravnog odbora ustanove visokog obrazovanja [tj. Upravni odbor (<i>Mütevelli Heyeti</i>)], kao i predsjednik (rektor) moraju biti turski državljani. 4) Svi članovi upravnog odbora ustanove visokog obrazovanja [tj. Upravni odbor (<i>Mütevelli Heyeti</i>)], kao i predsjednik (rektor) moraju biti turski državljani. Inače, bez 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama 	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama		
D. Obrazovanje odraslih (CPC 924)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Strane osobe, direktno ili uspostavom partnerstva s turskim državljanima, mogu samo osnivati međunarodne obrazovne ustanove i to samo za strane učenike. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama. Pored toga, strani nastavnici i stručnjaci mogu raditi u obrazovnim ustanovama nakon što od Ministarstva nacionalnog obrazovanja dobiju prethodno odobrenje za stjecanje radne dozvole koju izdaje Ministarstvo rada i socijalne sigurnosti.	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
6. USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA *¹⁸			
A. Usluge kanalizacije (CPC 9401)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

¹⁸ Ponuda Turske u pogledu usluga zaštite okoliša isključuje pružanje usluga vode za ljudsku upotrebu, uključujući skupljanje, prečišćavanje i distribuciju vode kroz mrežu.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
B. Usluge odlaganja otpada (CPC 9402)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
C. Sanitarne i slične usluge (CPC 9403)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
D. Ostale: - Usluge pročišćavanja ispusnih plinova (CPC 9404)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
- Usluge smanjenja buke (CPC 9405)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
7. FINANSIJSKE USLUGE HORIZONTALNE OBAVEZE			
Mjere koje se primjenjuju na pružanje usluga putem komercijalnog prisustva za sve sektore finansijskih usluga:			
Bankarske usluge	3) Dozvola za osnivanje banke, koja mora biti osnovana u obliku dioničkog društva, ili za otvaranje prve podružnice ili predstavništva strane banke u Turskoj izdaje se odlukom Odbora za reguliranje rada i nadzor banaka. Dozvola se također mora dobiti nakon okončanja postupka osnivanja ili otvaranja podružnice kako bi se moglo početi primati depozite i/ili obavljati bankarske transakcije. Ograničenja u kreditiranju za podružnice stranih banaka zasnovana su na kapitalu podružnice, a ne na globalnom kapitalu.	3) Nema ograničenja	
Osiguranje	3) Osiguravajuća i reosiguravajuća društva moraju biti osnovana u obliku dioničkog društva ili društva za uzajamno osiguranje. Kako bi mogle početi s radom, osiguravajuća i reosiguravajuća društva moraju pribaviti dozvolu od Podsekretarijata trezora za svaku vrstu osiguranja s kojom žele raditi.	3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
Tržište vrijednosnih papira	3) Za uspostavu i rad institucija tržišta kapitala ¹⁹ obavezno je pribaviti dozvolu Odbora za tržište kapitala. Također, banke koje se bave aktivnostima tržišta kapitala (investicijske usluge) obavezne su od Odbora za tržište kapitala pribaviti odgovarajuće certifikate o ovlaštenju za ove aktivnosti. Za osnivanje podružnica i agencija od strane institucija za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima osnovanih u Turskoj također je obavezno pribaviti dozvolu Odbora za tržište kapitala.	3) Nema ograničenja	

¹⁹ Prema Zakonu o tržištu kapitala, utvrđene su sljedeće institucije tržišta kapitala:

- (a) Investicijska društva,
- (b) Šeme zajedničkog ulaganja,
- (c) Neovisni revizori, društva za procjenu i agencije za rangiranje koje obavljaju aktivnosti na tržištu kapitala,
- (d) Društva za upravljanje portfeljem,
- (e) Društva za hipotekarno finansiranje,
- (f) Fondovi za stambeno finansiranje i finansiranje imovine,
- (g) Društva za zakup imovine,
- (h) Centralne klirinške institucije,
- (i) Centralne institucije za poravnanje,
- (j) Trgovinski repozitoriji,
- (k) Ostale institucije tržišta kapitala, čije osnivanje i rad regulira Odbor za tržište kapitala.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	<p>Institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima, investicijska društva i druge institucije tržišta kapitala, izuzimajući investicijske fondove²⁰ mogu se osnivati jedino u obliku dioničkog društva.</p> <p>Osnivanje podružnica i predstavništava stranih institucija za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima nije dozvoljeno.</p> <p>Odbor za tržište kapitala može preduzeti bilo koju mjeru kako bi osigurao da osnivanje institucija tržišta kapitala ili njihovih podružnica bude korisno za ekonomski razvoj Turske, kao i za stabilnost, pouzdanost i razvoj tržišta kapitala.</p>		
OSTALE FINANSIJSKE USLUGE			
A. Usluge finansijskog leasinga	3) Društva za finansijski leasing (davaoci leasinga) se mogu osnivati jedino u obliku dioničkog društva.	3) Nema ograničenja	

²⁰ Prema Zakonu o tržištu kapitala, mogu se osnivati investicijski fondovi ugovornog tipa u okviru pravila fonda i u skladu s principima fiducijarnog vlasništva.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	Za osnivanje društva za finansijski leasing potrebno je odobrenje Odbora za reguliranje rada i nadzor banaka. Također, potrebno je pribaviti dozvolu za rad nakon okončanja postupka osnivanja.		
B. Usluge faktoringa i potrošačkog finansiranja	3) Društva za faktoring i društva za finansiranje moraju biti osnovana u obliku dioničkog društva. Za osnivanje društva za faktoring i društva za finansiranje potrebno je odobrenje Odbora za reguliranje rada i nadzor banaka. Također, potrebno je pribaviti dozvolu za rad nakon okončanja postupka osnivanja.	3) Nema ograničenja	
C. Ovlaštene institucije (za trgovinu devizama)	3) Za obavljanje aktivnosti ovlaštene institucije obavezno je pribaviti dozvolu od Podsekretarijata trezora. Podsekretarijat može preduzeti bilo koju mjeru kako bi osigurao da osnivanje ovlaštenih institucija ili njihovih kasnijih podružnica i agencija bude korisno za ekonomski razvoj Turske, kao i za stabilnost, pouzdanost i razvoj finansijskih tržišta.	3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	Ovlaštene institucije moraju biti osnovane u obliku dioničkog društva.		
D. Berza plemenitih metala	3) Za rad institucija za posredovanje u trgovini plemenitim metalima potrebno je pribaviti dozvolu od Podsekretarijata trezora. Banke, ovlaštene institucije, dionička društva koja se bave trgovinom i proizvodnjom plemenitih metala, podružnice, koje se nalaze u Turskoj, društava s nastanom u inostranstvu koje se bave trgovinom i proizvodnjom plemenitih metala mogu se sa zahtjevom za rad obratiti Podsekretarijatu trezora. Pored toga, Podsekretarijatu trezora se može obratiti i sa zahtjevom za odobrenje za rad isključivo kao institucije za posredovanje u trgovini plemenitim metalima za čiji rad je potreban oblik dioničkog društva.	3) Nema ograničenja	
FINANSIJSKE USLUGE (SPECIFIČNE OBAVEZE PO SEKTORIMA)			
Usluge osiguranja i usluge povezane s osiguranjem	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
(i) Direktno osiguranje (A) Životno	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(B) Neživotno	1,2) Bez obaveza, osim: (a) Kasko osiguranje aviona, helikoptera i brodova koji su kupljeni pomoću stranog zajma ili uzeti u zakup putem ugovora o finansijskom leasingu iz inostranstva, pod uvjetom da je trajanje osiguranja ograničeno na period zajma ili ugovora o leasingu.; (b) osiguranje od odgovornosti u pomorskom prometu; (c) osiguranje prijevoza uvezene i izvezene robe; (d) osiguranje od povreda, bolesti, zdravstveno i osiguranje motornih vozila, ograničeno na period boravka ili privremenog boravka osoba u inostranstvu, (e) osiguranje brodova i jahti registriranih u turskom Međunarodnom pomorskom registru.	1,2) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(ii) Reosiguranje i retrocesija	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(iii) Posredovanje u osiguranju, kao što je brokersko i agencijsko posredovanje	1,2) Bez obaveza za posrednike (agente i posrednike) osim one koji se bave životnim osiguranjem i neživotnim kategorijama osiguranja navedenim u dijelu „(i)(B) Neživotno” i posrednika u reosiguranju. 3) Agencije za osiguranje i reosiguranje kao pravne osobe i posrednici moraju biti osnovani u Turskoj u obliku dioničkog društva ili društva s ograničenom odgovornošću. Generalni direktor i zamjenici direktora odgovorni za tehničke odjele moraju imati prebivalište u Turskoj. Agencije za osiguranje i posrednici osnovani u stranim zemljama mogu se baviti djelatnošću posredovanja u	1,2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	osiguranju jedino putem otvaranja podružnica u Turskoj. Gore navedeni institucionalni oblik i uvjet prebivališta odnose se i na podružnice. 4) Posrednici i agenti osiguranja i reosiguranja kao fizičke osobe moraju imati prebivalište u Turskoj. Inače, bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Nema ograničenja, osim što agenti kao fizičke osobe i posrednici u osiguranju i reosiguranju kao fizičke osobe moraju imati prebivalište u Turskoj.	
(iv) Pomoćne usluge u vezi s osiguranjem, kao što su konsultantske usluge, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i usluge naplate odštetnih zahtjeva	1,2) Nema ograničenja, osim procjenitelja i aktuara. 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza za procjenitelje i aktuare. Inače, bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1,2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
Bankarske i ostale finansijske usluge (isključujući osiguranje)			
(v) Primanje depozita i drugih povratnih sredstava od pravnih subjekata	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nijedna fizička ili pravna osoba osim kreditnih institucija ili onih koje su za to ovlaštene posebnim propisima ne može od pravnih subjekata primati depozite niti druga novčana sredstva koja im se vraćaju .	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(vi) Davanje zajmova svih vrsta, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnog poslovanja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Banke i finansijska društva mogu odobravati potrošačke kredite 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(A) Potrošački krediti			
(B) Faktoring	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Banke i društva za faktoring se mogu baviti aktivnostima faktoringa. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(C) Hipotekarni krediti	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Društva za finansijski leasing i finansijska društva za koja Agencija za reguliranje rada i nadzor banaka utvrdi da ispunjavaju uvjete za rad na stambenom finansiranju mogu se baviti trgovanjem hipotekarnim kreditima. Također, banke se mogu	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	baviti trgovanjem u pogledu ovih aktivnosti. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(D) Finansiranje komercijalnog poslovanja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Banke, društva za finansijski leasing, društva za faktoring i finansijska društva se mogu baviti ovim aktivnostima. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(vii) Finansijski leasing	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Banke koje nisu ovlaštene za primanje depozita i društva za finansijski leasing mogu se baviti transakcijama finansijskog leasinga. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(viii) Sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kreditne i debitne kartice i putničke čekove	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Usluge plaćanja i prijenosa novca mogu obavljati jedino banke i institucije ovlaštene u skladu sa	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	<p>„Zakonom o plaćanju i vrijednosnim papirima, sistemima poravnanja, uslugama plaćanja i institucijama za elektronski novac“. Institucije koje se bave pružanjem usluga plaćanja i prijenosa novca moraju biti osnovane u Turskoj, u obliku dioničkog društva.</p> <p>Usluge kreditnih i debitnih kartica mogu pružati jedino banke.</p> <p>Prijenos deviza u inostranstvo mora se obavljati preko bankarskog sistema.</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
(ix) Garancije i obaveze	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
(x) Trgovanje za svoj vlastiti ili za račun klijenata, bilo na berzi, ili na vanberzanskom tržištu ili na neki drugi način, sljedećim:	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Trgovanje instrumentima tržišta novca mogu obavljati i banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima;</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
(A) instrumentima tržišta novca (uključujući čekove i mjenice)	<p>međutim, institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima se ne mogu baviti trgovanjem čekovima i mjenicama.</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
(B) devizama	<p>1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Banke, posrednici u trgovini devizama institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima (ograničene na usluge i aktivnosti investiranja), kao i nacionalna poštanska uprava (PTT A.Š.) mogu se baviti trgovinom devizama.</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
(C) derivativnim proizvodima	<p>1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Ovlaštene banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu se baviti trgovinom ovim proizvodima. Ovlaštene banke mogu izvršavati naloge za trgovinu</p>	<p>1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	<p>derivativnim proizvodima osim onih zasnovanih na dioničkim indeksima i dionicama, te mogu u vlastito ime trgovati derivativnim instrumentima osim onih koji su zasnovani na dionicama.</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
(D) instrumentima deviznog tečaja i kamatnih stopa	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Ovlaštene banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu se baviti trgovinom instrumentima deviznog tečaja i kamatnih stopa. Jedino institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu se baviti „transakcijama s finansijskom polugom“, kako je definirano Zakonom o tržištu kapitala br. 6362 (tj. berzovno posredovanje u maloprodajnoj trgovini devizama).</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
(E) prenosivim vrijednosnim papirima	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	3) Banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu se baviti trgovinom ovim proizvodima. Međutim, jedino institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu pružati investicijske usluge kao što je izvršavanje naloga i trgovanje dionicama za vlastiti račun. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(F) ostalim prenosivim instrumentima i finansijskim sredstvima, uključujući zlatne poluge	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Banke i povezane institucije za posredovanje se mogu baviti trgovinom ovim proizvodima. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(xi) garantiranje otkupa i plasman	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Razvojne i investicijske banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu pružati usluge garantiranja otkupa i plasmana vrijednosnih	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	<p>papira koje izdaju nakon što ih registruje Odbor za tržišta kapitala.</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
(xii) novčano posredovanje	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
<p>(xiii) Upravljanje sredstvima, poput upravljanja [gotovinom] ili portfeljem, upravljanje svim oblicima zajedničkog ulaganja, upravljanje penzijskim fondovima, usluge deponiranja i čuvanja</p> <p>(A) Upravljanje portfeljem</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Razvojne i investicijske banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima (isključujući upravljanje zajedničkim ulaganjima) i društva za upravljanje portfeljem mogu pružati ove usluge.</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
(B) Upravljanje zajedničkim ulaganjima	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Društva za upravljanje portfeljem mogu upravljati portfeljima zajedničkih ulaganja. Investicijska</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	društva također mogu upravljati svojim vlastitim portfeljima. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(C) Upravljanje penzijskim fondovima	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Društva za upravljanje portfeljem mogu pružati ove usluge. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(D) Usluge deponiranja i čuvanja	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Ovlaštene banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima koje djeluju na tržištu kapitala mogu svojim klijentima pružati usluge čuvanja. Depozitni računi vezani za instrumente tržišta kapitala, s izuzećem vladinih dužničkih instrumenata koji se drže u portfeljima banaka, mogu se čuvati samo u Agenciji za centralni registar. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
(xiv) Usluge poravnanja i kliringa za finansijska sredstva, uključujući vrijednosne papire, derivativne proizvode i čekove	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Istanbulska banka za kliring, poravnanje i deponiranje (<i>Takasbank</i>) Inc., Centralna banka Republike Turske, Agencija za centralni registar Inc. (<i>MKK</i>) i drugi subjekti koje ovlaste Odbor za tržišta kapitala i Centralna banka Republike Turske (CBRT) mogu pružati usluge kliringa i poravnanja vrijednosnih papira. Usluge kliringa čekova može pružati samo institucija osnovana i/ili ovlaštena od strane Centralne banke Republike Turske. Vođenje platnog sistema može obavljati jedino Centralna banka Republike Turske i drugi subjekti koje ovlasti Centralna banka Republike Turske. Subjekt koji posluje kao sistem za plaćanje i poravnanje vrijednosnih papira mora biti osnovan u Turskoj u obliku dioničkog društva.</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
(xv) Pružanje i prijenos finansijskih informacija od pružalaca drugih finansijskih usluga	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
- Obrada finansijskih podataka i pružanje i prijenos odgovarajućeg softvera od pružalaca drugih finansijskih usluga	1,2) Bez obaveza 3) Finansijske institucije su obavezne uspostaviti i održavati svoje centre za obradu podataka (i primarne i sekundarne informacione sisteme ²¹) u Turskoj za pohranjivanje i obradu finansijskih podataka. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1,2) Bez obaveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(xvi) Savjetodavne, posredničke i druge pomoćne finansijske usluge za sve djelatnosti navedene u tačkama od (v) do (xv), uključujući kreditne preporuke i analizu, istraživanje i savjetovanje u području ulaganja i portfelja te savjetovanje u pogledu kupovine i restrukturiranja i strategije preduzeća	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

²¹ Primarni sistemi se sastoje od infrastrukture, hardvera, softvera i podataka koji osiguravaju obavljanje finansijskih aktivnosti, kao i evidentiranje i korištenje informacija u elektronskim medijima na siguran način te moraju osigurati pristup po potrebi. Sekundarni sistemi su zamjena za primarne sisteme.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
8. USLUGE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE			
A. Bolničke usluge (CPC 9311)	1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja 3) Strani državljani mogu osnivati privatne bolnice uz odobrenje Ministarstva zdravlja. Broj i vrsta bolnica, grana medicine kojom se svaka bolnica bavi, obavezan broj zdravstvenog osoblja, kapacitet bolnice (broj kreveta), kao i nabavka medicinskih proizvoda može biti ograničena u skladu s investicijskim planovima zasnovanim na potrebama stambenih područja za uslugama zdravstvene zaštite. 4) Bez obaveza	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza	
9. USLUGE KOJE SE ODNOSE NA TURIZAM I PUTOVANJA			
A. Hoteli i restorani (CPC 641-643)	1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja ²² 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

²² Turski državljani mogu putovati u inostranstvo bez ikakvih ograničenja. Jedino su obavezni, uz određena izuzeća, platiti naknadu u TL u iznosu koji je ekvivalentan iznosu od 100 USD za svaki izlazak iz zemlje.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama. Pored toga, nakon dobivanja odobrenja od Ministarstva rada i socijalne sigurnosti, na osnovu pozitivnog mišljenja Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva kulture i turizma, hoteli i restorani koji imaju certifikat o podsticajima, mogu zaposliti strano osoblje. Međutim, broj stranog osoblja koje će se zaposliti u jednom preduzeću ne smije prelaziti 10 posto od ukupnog osoblja. Ovaj broj se može povećati do 20 posto odlukom Ministarstva kulture i turizma.	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
B. Usluge turističkih agencija i turoperatora (CPC 7471)	1) Obavezno komercijalno prisustvo. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Turističke agencije osnovane prema zakonima stranih vlada ne mogu organizirati putovanja iz Turske u inostranstvo. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba	
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
10. REKREATIVNE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE			
A. Usluge zabave (uključujući pozorište i muziku uživo) - Usluge zabave teatarskog producenta, pjevačke grupe, benda i orkestra (CPC 96191)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
Bibliotekarske usluge (CPC 96311)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama. Pored toga, nakon dobivanja odobrenja od Ministarstva rada i socijalne sigurnosti, na osnovu pozitivnog mišljenja Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva kulture i turizma, pružaoci usluga ovlašteni od strane Ministarstva kulture i turizma mogu zaposliti strano osoblje. Međutim, broj stranog osoblja koje će se zaposliti u jednom preduzeću ne smije prelaziti 10 posto od ukupnog osoblja. Ovaj omjer se može	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja osim što naziv biblioteke mora biti na turskom jeziku. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	povećati do 20 posto uz odobrenje Ministarstva kulture i turizma na osnovu svakog pojedinačnog slučaja.		
Usluge arhiva (CPC 96312)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama. Pored toga, nakon dobivanja odobrenja od Ministarstva rada i socijalne sigurnosti, na osnovu pozitivnog mišljenja Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva kulture i turizma, pružaoci usluga ovlašteni od strane Ministarstva kulture i turizma mogu zaposliti strano osoblje. Međutim, broj stranog osoblja koje će se zaposliti u jednom preduzeću ne smije prelaziti 10 posto od ukupnog osoblja. Ovaj omjer se može povećati do 20 posto uz odobrenje Ministarstva kulture i turizma na osnovu svakog pojedinačnog slučaja. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama 	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
- Usluge muzeja osim historijskih mjesta i građevina (Osim usluga muzeja vezanih za vojsku) (CPC 69321**)	1) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja, osim u slučaju kada država vanjskim pružaocima povjeri pružanje usluga u područjima koje država kontrolira, zainteresirani pružalac usluga treba imati prebivalište u Turskoj kako bi mogao učestvovati na tenderu.	
- Usluge očuvanja historijskih mjesta i građevina (CPC 69322)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja	
- Usluge botaničkih i zooloških vrtova (CPC 96331)	3) Nema ograničenja	3) Nema ograničenja	
- Usluge prirodnih rezervata, uključujući usluge zaštite divljih životinja (CPC 96332)	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama. Pored toga, nakon dobivanja odobrenja od Ministarstva rada i socijalne sigurnosti, na osnovu pozitivnog mišljenja Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva kulture i turizma, pružaoci usluga ovlašteni od strane Ministarstva kulture i turizma mogu zaposliti strano osoblje. Međutim, broj stranog osoblja koje će se zaposliti u jednom preduzeću ne smije prelaziti 10 posto od ukupnog osoblja. Ovaj omjer se može povećati do 20 posto uz odobrenje Ministarstva kulture i turizma na osnovu svakog pojedinačnog slučaja.	4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba	
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
11. USLUGE PRIJEVOZA			
A. Usluge pomorskog prijevoza osim kabotaže²³			
(a) Putnički prijevoz (CPC 7211)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Kako bi plovila pod turskom zastavom, broderska preduzeća moraju imati većinu od 51% dioničara koji su turski državljani. ²⁴ 4) Kapetan i posada plovila pod turskom zastavom trebaju biti turski državljani.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Obavezno je tursko državljanstvo za kapetana i posadu.	

²³ Ne dovodeći u pitanje obim aktivnosti koje se mogu smatrati „kabotažom” prema relevantnom nacionalnom zakonodavstvu, ovaj Raspored ne obuhvata „usluge pomorske kabotaže” za koje se smatra da obuhvataju prijevoz putnika ili robe između dvije luke u Turskoj i promet s polazištem i odredištem u istoj luci u Turskoj pod uvjetom da se taj promet uvijek odvija u teritorijalnim vodama Turske. Pored toga, prema „Zakonu o pomorskom prijevozu turskim obalnim vodama (kabotaži) i trgovini i poslovanju u turskim lukama i teritorijalnim vodama“ (Zakon br: 815), pravo na prijevoz robe i putnika s jedne do druge tačke duž turskih obala te obavljanje tegljenja i peljarenja, kao i svih drugih lučkih usluga bilo koje vrste unutar ili između turskih luka i obala pripada isključivo brodovima i plovilima pod turskom zastavom u skladu sa članom 940 turskog Trgovačkog zakona (Zakon br. 6102). Plovila pod turskom zastavom u skladu sa zakonom o turskom međunarodnom registru brodova (Zakon br. 4490) koja ne ispunjavaju uvjete iz člana 940 turskog Trgovačkog zakona ne mogu obavljati gore navedene funkcije koje spadaju u djelokrug prava kabotaže. Radi daljeg pojašnjenja, ovaj Raspored ne uspostavlja nikakvo pravo na provedbu aktivnosti koje spadaju u djelokrug prava kabotaže kako je propisano u „Zakonu o pomorskom prijevozu turskim obalnim vodama (kabotaži) i trgovini i poslovanju u turskim lukama i teritorijalnim vodama“ (Zakon br.: 815).

²⁴ Svi turski brodovi plove pod turskom zastavom. Brod se smatra turskim jedino ako je njegov vlasnik (ili vlasnici) turski državljani. Međutim, turskim se smatraju i sljedeći brodovi: i) Brodovi koji pripadaju pravnim osobama, kao što su tijela, institucije, udruženja i fondacije formirane u skladu s turskim pravom, čija su većina članova Upravnog odbora turski državljani; ii) Brodovi koji pripadaju trgovačkim društvima čija su većina rukovodećeg osoblja i predstavnika turski državljani i koja su upisana u trgovački registar Turske.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
b) Prijevoz tereta (CPC 7212)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Kako bi plovila pod turskom zastavom, brodarska preduzeća moraju imati većinu od 51% dioničara koji su turski državljani. 4) Kapetan i posada plovila pod turskom zastavom trebaju biti turski državljani.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Obavezno je tursko državljanstvo za kapetana i posadu.	
(c) Iznajmljivanje plovila s posadom ²⁵ (CPC 7213)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Plovila koja unajme strani državljani ne mogu ploviti unutar turskih obalnih voda. Ova vrsta plovila se smatra stranim plovilima i ne može ploviti pod turskom zastavom. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
d) Održavanje i popravak plovila (CPC 8868)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	

²⁵

Ova obaveza ne obuhvata niti dodjeljuje nikakvo pravo u pogledu usluga pomorskog prijevoza.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu		3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba	
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
C. Usluge zračnog prijevoza			
(a) Prodaja i marketing usluga zračnog prijevoza	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	
(b) Usluge kompjuterskog sistema rezervacija (CRS)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	
(c) Usluge popravke i održavanja aviona	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Za obavljanje funkcija održavanja i popravke aviona neophodno je odobrenje Ministarstva transporta, pomorstva i komunikacija. 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	
(d) Zemaljske usluge (uključujući samo zemaljsko upravljanje, rad s putnicima, rukovanje prtljagom, rukovanje teretom i poštanske usluge, usluge rukovanja rampama, usluge za avione, rukovanje	1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja 3) Za pružanje zemaljskih usluga neophodno je odobrenje Ministarstva transporta, pomorstva i komunikacija (dozvola tipa A ili	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim što se potrebna količina LC određuje na temelju načela reciprociteta	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
gorivom i uljima, zemaljski transport)	<p>tipa C). Odobrenja se daju samo trgovačkim društvima osnovanim u skladu s turskim Trgovačkim zakonom.</p> <p>U slučaju preduzeća koja pružaju zemaljske usluge, neophodno je pribaviti dozvole tipa A i C;</p> <p>a. Većina osoba ovlaštenih za upravljanje i predstavljanje preduzeća trebaju biti turski državljani.</p> <p>b. Prema osnovnom ugovoru, turski dioničari trebaju imati većinu glasačkih prava.</p> <p>Dozvole tipa A mogu dobiti i domaći avioprijevoznici za pružanje zemaljskih usluga drugim avioprijevoznicima. Strani avioprijevoznici ne mogu pružati takve usluge.</p> <p>Usluge rada s putnicima, rukovanja rampama i kontrole utovara i komunikacija može pružati samo preduzeće za pružanje zemaljskih usluga koje ima dozvolu tipa A.</p>		

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	<p>Usluge snabdijevanja hranom i pićem mogu pružati samo preduzeća za pružanje zemaljskih usluga koja rade unutar aerodroma, preduzeća koja imaju dozvolu za pružanje usluga snabdijevanja hranom i pićem i domaći avioprijevoznici. Strani avioprijevoznici ne mogu pružati ove usluge.</p> <p>Dozvole za rad mogu biti ograničene u broju. Pri izdavanju dozvola za rad, uzimaju se u obzir kriteriji kao što su: područja uzletno-sletne piste, betonirani teren na aerodromu, platforme, rulne staze na aerodromu; dostupnost prostora za parking i radionice na aerodromu; postojeći fizički uvjeti na aerodromu i prognoza budućih tržišnih uvjeta te potrebe za dodatnim kapacitetom.</p> <p>4) Većina osoba ovlaštenih za upravljanje i predstavljanje preduzeća za pružanje zemaljskih usluga trebaju biti turski državljani. Inače, bez obaveza</p>	<p>4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.		
e) Usluge rukovođenja i upravljanja aerodromima (obuhvataju aerodromsku infrastrukturu i operativne usluge, uključujući s njima povezane savjetodavne usluge .)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Bez obaveza* 2) Nema ograničenja 3) Usluge upravljanja aerodromom mogu se pružati kroz prijenos prava na korištenje davanjem državnih aerodroma u zakup (uključujući i izgradnju i prijenos od strane subjekata iz privatnog sektora putem modela BOT („izgradi-upravljaj-prenesi“). Prijenos prava na korištenje kroz zakup vrši Generalna direkcija za državne aerodrome putem tendera na period od maksimalno 49 godina. Prijenos prava na korištenje kroz zakup podliježe odobrenju Ministarstva transporta, pomorstva i komunikacija. 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama. 	
E. Usluge željezničkog prijevoza (CPC 7111, 7112)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Za dobivanje odobrenja, neophodan uvjet je da trgovačko preduzeće bude osnovano u skladu s turskim Trgovačkim zakonom. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
	<p><i>TCDD A.Ş.</i>, preduzeće u potpunosti u državnom vlasništvu, ima pravo monopola na upravljanje prometom na domaćoj željezničkoj mreži, kao i korištenje željezničke infrastrukture koja je državno vlasništvo.</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
F. Usluge cestovnog prijevoza			
<p>(a) Prijevoz putnika (CPC 7121 + 7122)</p> <p>(b) Prijevoz tereta (CPC 7123)</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Uvjet za dobivanje prijevoznike dozvole je tursko državljanstvo ili pravna osoba osnovana prema relevantnim turskim zakonima.</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama</p>	
<p>(c) Prateće usluge u cestovnom prijevozu (CPC 744 osim 7442)</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.</p>	<p>1) Bez obaveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.</p>	

Način pružanja: 1) Prekogrančno pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
H. Prateće usluge u vezi sa svim načinima prijevoza:			
(a) Usluge rukovanja teretom (CPC 741 osim usluga rukovanja pomorskim teretom)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	
(b) Usluge skladištenja i spremanja osim „licenciranih skladišta“ (CPC 742).	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja osim „carinskih skladišta“ i „objekata za privremeni smještaj robe na carini“. Za osnivanje i rad carinskih skladišta i objekata za privremeni smještaj robe na carini primjenjuje se test ekonomskih potreba. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja osim što carinska skladišta i privremene objekte za smještaj robe na carini mogu otvarati samo preduzeća koja rade najmanje dvije godine. 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	
- Licencirana skladišta (dio CPC 742) Licencirana skladišta predstavljaju sistem u kojem su poljoprivredni proizvodi koje je prikladno skladištiti (kao što su žitarice, mahunarke, sjemenke uljarica, pamuk, orasi, masline i maslinovo	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inostranstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obaveze
ulje) klasificirani u skladu s postojećim standardima za proizvode skladište nakon što ovlašteni klasifikatori odrede njihovu klasu, kvalitet i standarde.			
(c) Agencijske usluge kod prijevoza tereta (CPC 748)	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	1) Bez obaveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obaveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obavezama.	

LISTA MFN IZUZEĆA TURSKE

Sektor ili podsektor	Opis mjere koja ukazuje na neusklađenost sa članom xx o MFN (tretmanu najpovlaštenije nacije)	Zemlje na koje se mjera odnosi	Predviđeno trajanje	Uvjeti koji stvaraju potrebu za izuzećem
SVI SEKTORI	<p>(a) Odobranje u potpunosti nacionalnog tretmana za investicije državljana ili preduzeća iz zemalja s kojima je zaključen Bilateralni sporazum o investicijama.</p> <p>(b)(i) Izvršenje transfera, u određenim periodima, državljana i preduzeća iz određenih zemalja koji su investirali u Turskoj.</p> <p>(ii) Odobranje garancije deviznog rizika za određene zemlje za transfere koji nisu realizirani zbog teškoća u bilansu plaćanja.</p> <p>(c) Pokrivanje „rizika trgovanja“ kao subrogacija za neku zemlju.</p> <p>(d) Sporazumi s tri zemlje, čiji članovi koji se odnose na status najpovlaštenije nacije (MFN) ne obuhvataju derogaciju stavova koji se tiču povlastica koje se odobravaju investitorima iz trećih zemalja kao rezultat njihovog članstva ili pridruživanja zoni slobodne trgovine, ekonomskoj saradnji, carinskoj uniji ili zajedničkom tržištu.</p>	<p>Sve zemlje s kojima su sporazumi na snazi ili će to biti.</p> <p>Belgija-Luksemburg, Kuvajt</p> <p>Japan</p> <p>Japan, Bangladeš, Njemačka</p>	Neodređeno	Želja za stvaranjem povoljnih uvjeta za veću ekonomsku saradnju između Turske i spomenutih zemalja te podsticanje investicija državljana i preduzeća iz jedne zemlje na teritoriji drugih zemalja.
SVI SEKTORI	Ograničenje u transferu premija kod programa dugoročnog osiguranja i zapošljavanja radnika iz stranih zemalja u stranim preduzećima se izuzima za jednu zemlju.	Libija	Neodređeno	Osigurati socijalnu sigurnost i kontinuirano zapošljavanje turskih radnika u navedenoj zemlji.

Sektor ili podsektor	Opis mjere koja ukazuje na neusklađenost sa članom xx o MFN (tretmanu najpovoljnije nacije)	Zemlje na koje se mjera odnosi	Predviđeno trajanje	Uvjeti koji stvaraju potrebu za izuzećem
SVI SEKTORI	Ako je iznos konzularnih naknada koje bilo koja zemlja prikupi od turskih državljana veći od iznosa navedenog u tarifnoj listi, iznos konzularnih naknada prikupljenih od državljana te zemlje bit će uvećan na recipročnoj osnovi.	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za osiguranjem jednakog tretmana državljana Turske.
SVI SEKTORI	Pod uvjetom da su zakonske odredbe rezervirane i uz uvjet reciprociteta, strane fizičke osobe bi mogle posjedovati nekretnine u Turskoj na osnovu kupovine ili nasljedstva.	Sve zemlje	Neodređeno	Osigurati pravo turskih državljana na kupovinu nekretnina u nekoj stranoj zemlji.
Profesionalne usluge	Ako bilo koja strana zemlja utvrdi zakonske i administrativne uvjete protiv turskih državljana u pogledu umjetničkih izvedbi i pružanja tih usluga, slične aktivnosti državljana te zemlje bi mogle biti zabranjene u Turskoj.	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za stvaranjem povoljnih uvjeta za turske državljanke da obavljaju svoje aktivnosti pod jednakim uvjetima u drugim zemljama.
Usluge prijevoza	Stope poreza na dohodak i dobit preduzeća za strana društva koja se bave cestovnim, pomorskim i zračnim prijevozom se na recipročnoj osnovi mogu smanjiti na nulu ili povećati na novu stopu koja neće prelaziti dvostruku vrijednost postojeće stope koja može biti utvrđena od zemlje do zemlje za svaki oblik prijevoza odvojeno ili za sve oblike.	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za olakšanjem i smanjenjem troškova prijevoznih usluga između Turske i drugih zemalja.
Usluge prijevoza	Usluge tranzita ili bilateralne usluge prijevoza mogu se izuzeti od plaćanja PDV-a. Ovo izuzeće se odobrava, uz uvjet reciprociteta, poreskim obveznicima iz odgovarajućih zemalja koji nemaju prebivalište, zakonsko ili poslovno sjedište u Turskoj.	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za smanjenjem troškova i stvaranjem povoljnih uvjeta za pružanje usluga u ovom sektoru.

Sektor ili podsektor	Opis mjere koja ukazuje na neusklađenost sa članom xx o MFN (tretmanu najpovlaštenije nacije)	Zemlje na koje se mjera odnosi	Predviđeno trajanje	Uvjeti koji stvaraju potrebu za izuzećem
Usluge prijevoza	Primjena, na osnovu reciprociteta, ograničenja, zabrana, različitog tretmana i različitih tarifa za robu i prijevozna sredstva iz zemalja koje primjenjuju ograničenja, zabrane i drukčiji tretman prema turskim cestovnim, zračnim i pomorskih prijevoznim sredstvima.	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za osiguranjem nesmetanog funkcioniranja uzajamnih prijevoznih usluga.
Usluge zračnog prijevoza - Zemaljske usluge	Primjenjuje se uvjet reciprociteta	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za osiguranjem efektivnog pristupa tržištu i jednak tretman za turske pružaoce usluga.
Usluge cestovnog prijevoza	Odobranje, na osnovu reciprociteta, povlastica u pogledu kvota i naknada, oslobađanja od procedura odobravanja.	Sve zemlje s kojima su sporazumi na snazi ili će to biti.	Neodređeno	Želja za olakšanjem usluga cestovnog prijevoza između Turske i drugih zemalja.
Usluge željezničkog prijevoza	Bilateralno smanjenje cijena zakupa željezničkih vagona iz zemalja navedenih u koloni pored (tačka a) i primjena nacionalnog tretmana za tarife recipročnog prijevoza robe sa zemljama navedenim u koloni pored (tačka b).	a) Sirija, Irak, Iran, Liban b) Zajednica neovisnih država i baltičke republike.	Neodređeno	Želja za olakšanjem usluga željezničkog prijevoza između Turske i drugih zemalja.
Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge	Za obavljanje usluga „finansijskog savjetnika“, državljanima zemalja koje su zvanično ozakonile principe u pogledu profesije finansijskog savjetovanja može biti odobreno, pod uvjetom reciprociteta i pod uvjetom da te osobe posjeduju karakteristike potrebne za profesiju finansijskog savjetovanja u Turskoj te da trebaju imati pravo na obavljanje sličnih usluga u svojoj zemlji.	Sve zemlje	Neograničeno	Želja za stvaranjem povoljnih uvjeta za turske finansijske savjetnike da obavljaju svoj posao pod jednakim uvjetima u cijelom svijetu.

ANEKS VI
Rješavanje sporova

(Naveden u članu 6.5. (Rješavanje sporova) Poglavlja VI (Institucionalne i završne odredbe)

Član 1.
Cilj

Cilj ovog Aneksa je izbjegavanje i rješavanje svih sporova između Strana u vezi tumačenja i primjene ovog Ugovora u svrhu iznalaženja obostrano prihvatljivog rješenja, tamo gdje je to moguće.

Član 2.
Područje primjene

Osim u slučaju kada je ovim Ugovorom predviđeno drukčije, ovaj Aneks će se primjenjivati s ciljem izbjegavanja ili rješavanja svih sporova između Strana u pogledu tumačenja ili primjene odredbi ovog Ugovora, ili kad god Strana smatra da:

- (a) neka mjera druge Strane nije u skladu s obavezama prema odredbama ovog Ugovora; ili
- (b) druga Strana nije ispunila svoje obaveze prema odredbama ovog Ugovora.

Član 3.
Izbor foruma

1. U slučaju spora povodom bilo kojeg pitanja navedenog u članu 2. (Područje primjene) ovog Aneksa, do kojeg dođe prema ovom Ugovoru ili prema Sporazumu WTO-a, ili bilo kojem drugom ugovoru čije su potpisnice obje Strane, Strana koja podnosi tužbu može izabrati forum za rješavanje spora.
2. Strana koja podnosi tužbu će unaprijed pismeno obavijestiti drugu Stranu o namjeri pokretanja spora pred određenim forumom.
3. Nakon što Strana koja podnosi tužbu izabere određeni forum, taj forum će se koristiti i svi drugi mogući forumi se isključuju.
4. Za potrebe ovog člana, smatrat će se da je Strana koja podnosi tužbu odabrala forum kada uputi zahtjev za uspostavu, ili predmet dostavi vijeću za rješavanje spora.

Član 4. Konsultacije

1. Strane će u svakom trenutku nastojati da postignu dogovor o tumačenju i primjeni odredbi ovog Ugovora i da riješe svaki spor u vezi s njim kroz otvaranje konsultacija u dobroj vjeri s ciljem iznalaženja međusobno dogovorenog rješenja.
2. Jedna Strana će pismenim zahtjevom upućenim drugoj Strani zatražiti konsultacije, te će iznijeti razloge iz kojih upućuje zahtjev, utvrditi mjere koje predstavljaju sporno pitanje, navesti primjenjive odredbe Ugovora navedene u članu 2. (Područje primjene) ovog Aneksa, i razloge iz kojih se te odredbe primjenjuju.
3. Konsultacije će se održati u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva na teritoriji tužene Strane, osim ako se Strane drukčije ne dogovore. Smatrat će se da su konsultacije zaključene u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva, osim ako se Strane drukčije ne dogovore. Konsultacije su povjerljive i ne dovode u pitanje prava bilo koje Strane u daljem postupku.
4. Konsultacije o hitnim pitanjima, uključujući i one u vezi kvarljive robe, će se održati u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, a smatrat će se zaključenim u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, osim ako se Strane drukčije ne dogovore.
5. Ako Strana kojoj je upućen zahtjev za konsultacije na njega ne odgovori u roku od 10 dana od dana prijema, ili ako se konsultacije ne održe u vremenskim okvirima navedenim u stavu 3. ili stavu 4. ovog člana, ili ako su konsultacije zaključene a nije došlo do međusobno dogovorenog rješenja, Strana koja podnosi tužbu može da zahtijeva uspostavu arbitražnog vijeća u skladu sa članom 5. (Pokretanje arbitražnog postupka) ovog Aneksa.

Član 5. Pokretanje arbitražnog postupka

1. Kad Strane ne uspiju riješiti spor putem konsultacija kao što je predviđeno u članu 4. (Konsultacije) ovog Aneksa, Strana koja podnosi tužbu može zahtijevati uspostavu arbitražnog vijeća u skladu s ovim članom.
2. Zahtjev za uspostavu arbitražnog vijeća se pismenim putem upućuje tuženoj Strani. Strana koja podnosi tužbu u svom zahtjevu navodi specifičnu mjeru koja predstavlja sporno pitanje i daje objašnjenje o tome zašto ta mjera predstavlja kršenje primjenjivih odredbi Ugovora navedenih u članu 2. (Područje primjene) ovog Aneksa na način kojim je jasno predstavljen pravni osnov za tužbu.

Član 6. Nadležnost

Osim ako se u roku od 20 dana od dana prijema zahtjeva za uspostavu arbitražnog vijeća Strane ne dogovore drukčije, arbitražno vijeće će biti nadležno da:

„ispita, u svjetlu relevantnih odredbi ovog Ugovora, pitanje koje se navodi u zahtjevu za uspostavu arbitražnog vijeća u skladu sa članom 5. (Pokretanje arbitražnog postupka) ovog Aneksa i donese zaključke, odluke i bilo kakve preporuke za rješavanje spora, te izradi pisani izvještaj, kao što je predviđeno u članu 9. (Izvještaj arbitražnog vijeća) ovog Aneksa.”

Član 7. Sastav i uspostava arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće čine tri člana. Svaka Strana imenuje člana u roku od 30 dana od prijema zahtjeva iz stava 1. člana 5. (Pokretanje arbitražnog postupka) ovog Aneksa, a ta dva člana sporazumno biraju trećeg člana u roku od 30 dana od imenovanja drugog od njih.
2. U roku od sedam dana od odabira trećeg člana, Strane odobravaju ili ne odobravaju imenovanje tog člana, koji će, u slučaju odobrenja, vršiti dužnost predsjedavajućeg arbitražnog vijeća.
3. Ako bilo koji član arbitražnog vijeća nije imenovan u skladu sa stavom 1. i 2. ovog člana, svaka Strana u sporu može od generalnog sekretara Stalnog arbitražnog suda u Haagu (PCA) zahtijevati imenovanje nedostajućeg/ih člana/ova arbitražnog vijeća u narednom roku od 30 dana.
4. Za potrebe stavova 2. i 3. ovog člana, u slučaju da je generalni sekretar PCA državljanin bilo koje Strane, tražit će se od zamjenika generalnog sekretara PCA ili sljedećeg službenika po funkciji koji nije državljanin niti jedne Strane da izvrši neophodna imenovanja.
5. Svaka osoba imenovana za člana arbitražnog vijeća mora imati stručno znanje ili iskustvo u području prava, međunarodne trgovine, drugih područja koja pokriva ovaj Ugovor ili u rješavanju sporova koji nastanu na osnovu međunarodnih trgovinskih ugovora. Arbitražna vijeća za sporove o pitanjima opreza i drugim finansijskim pitanjima imat će potrebno stručno znanje relevantno za specifičnu finansijsku uslugu koja je predmet spora. Svaki član arbitražnog vijeća bit će neovisan, obavljat će funkciju u svom ličnom svojstvu i neće pripadati niti primati upute od bilo koje Strane ili organizacije vezane za spor, te će postupati u skladu s Aneksom VIII (Kodeks ponašanja arbitara). Ako Strana smatra da član arbitražnog vijeća krši ove zahtjeve, Strane će se konsultirati i ukoliko postignu dogovor, taj član će biti uklonjen, a imenovat će se novi član u skladu s ovim članom. Pored toga, predsjedavajući neće biti državljanin nijedne Strane niti će imati svoje uobičajeno boravište na teritoriji ili biti zaposlen

od strane bilo koje Strane, niti će biti povezan sa sporom u bilo kojem svojstvu.

6. Ako član arbitražnog vijeća, koji je imenovan u skladu s ovim članom, ne bude u mogućnosti da učestvuje u postupku ili da ostavku, ili treba biti zamijenjen u skladu sa stavom 5. ovog člana, imenovat će se slijednik na isti način koji je propisan za imenovanje prvobitnog člana. Slijednik će imati sva ovlaštenja i dužnosti koje je imao prvobitni član. U tom slučaju, rad arbitražnog vijeća bit će obustavljen od dana kada prvobitni član ne bude u mogućnosti da učestvuje u postupku, da ostavku ili treba biti zamijenjen u skladu sa stavom 5. ovog člana. Rad arbitražnog vijeća će ponovo početi na dan imenovanja novog člana.

7. Datum uspostavljanja arbitražnog vijeća bit će datum odabira posljednjeg od tri člana.

Član 8. **Postupanje arbitražnog vijeća**

1. Arbitražno vijeće zasjeda na zatvorenim sjednicama, osim ako Strane ne odluče drukčije.

2. Strane će imati priliku da predaju barem jedan pisani podnesak i prisustvuju svim izlaganjima, izjavama ili pobijanjima navoda u postupku. Sve informacije ili pisani podnesci koje Strana preda arbitražnom vijeću, uključujući sve komentare na privremeni izvještaj i odgovore na pitanja arbitražnog vijeća, bit će dostupni drugoj Strani.

3. Strana koja tvrdi da neka mjera druge Strane nije u skladu s ovim Ugovorom snosi teret dokazivanja te neusklađenosti. Strana koja tvrdi da neka mjera predstavlja izuzeće prema ovom Ugovoru snosi teret dokazivanja da je riječ o izuzeću.

4. Arbitražno vijeće se po potrebi treba konsultirati sa Stranama i osigurati odgovarajuće mogućnosti za postizanje obostrano zadovoljavajuće odluke ili rješenja o kojem je postignuta saglasnost obje Strane.

5. Arbitražno vijeće će uložiti sve napore da sve odluke budu donesene konsenzusom. Ako odluka ne može biti donesena konsenzusom, o spornoj stvari će se odlučiti većinom glasova.

6. Na zahtjev Strane, ili na sopstvenu inicijativu arbitražno vijeće može pribaviti informacije iz bilo kojeg izvora, uključujući i od Strana uključenih u spor, a koje smatra potrebnim za postupanje arbitražnog vijeća. Arbitražno vijeće također ima pravo da po potrebi zatraži relevantno mišljenje stručnjaka. Arbitražno vijeće će se konsultirati sa Stranama prije odabira tih stručnjaka. Sve informacije pribavljene na ovaj način moraju se saopćiti i dostaviti Stranama u svrhu dobivanja njihovih komentara.

7. Odlučivanje arbitražnog vijeća i dokumenti koji su mu podneseni se čuvaju i smatraju povjerljivim.

8. Bez obzira na stav 7. ovog člana, svaka Strana može davati javne izjave u pogledu svojih stavova vezanih za spor, ali je dužna čuvati u povjerenju informacije i pisane podneske dostavljene arbitražnom vijeću od strane druge Strane, a koje druga Strana označi kao povjerljive. Kada Strana dostavi informacije ili pisane podneske označene kao povjerljive, ta Strana će, u roku od 30 dana od zahtjeva druge Strane, osigurati sažetak informacija ili pisanih podnesaka koji nije povjerljiv i može biti objavljen.

Član 9. Izveštaj arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće će Stranama dostaviti privremeni izvještaj u kojem su navedeni:
  - (a) sažetak podnesaka i argumenata Strana;
  - (b) utvrđene činjenice, zajedno s obrazloženjem;
  - (c) odluka vijeća u pogledu tumačenja ili primjene odredbi ovog Ugovora ili toga da li sporna mjera nije u skladu s odredbama Ugovora ili da li Strana nije ispunila svoje obaveze prema odredbama ovog Ugovora, ili bilo koja druga odluka koja se traži u okviru nadležnosti vijeća; i
  - (d) ukoliko se utvrdi neusklađenost, preporuka vijeća da tužena Strana uskladi mjeru s obavezama prema ovom Ugovoru i, ukoliko su Strane saglasne, s načinom rješavanja spora,

najkasnije 90 dana od datuma uspostave arbitražnog vijeća. Ako smatra da ovaj rok ne može biti ispunjen, predsjedavajući arbitražnog vijeća mora u pisanoj formi obavijestiti Strane, navodeći razloge za kašnjenje i datum kada arbitražno vijeće planira dostaviti privremeni izvještaj. Arbitražno vijeće neće ni u kojem slučaju dostaviti privremeni izvještaj u roku dužem od 120 dana od dana svoje uspostave.
2. Svaka Strana može podnijeti pisani zahtjev arbitražnom vijeću za preispitivanje preciznih aspekata privremenog izvještaja u roku od 30 dana od njegove objave.
3. Nakon razmatranja pisanih komentara Strana u vezi privremenog izvještaja, arbitražno vijeće može izmijeniti izvještaj i izvršiti dalji pregled koji smatra potrebnim. U završnom izvještaju će se navesti stavke pobrojane u stavu 1. ovog člana, uključujući dostatnu raspravu o argumentima iz faze privremenog pregleda, i dati jasne odgovore na pisane komentare obje Strane.
4. Arbitražno vijeće će Stranama dostaviti završni izvještaj u roku od 150 dana od datuma uspostave arbitražnog vijeća. Ako smatra da se ovaj rok ne može ispuniti, predsjedavajući arbitražnog vijeća će u pisanoj formi o tome obavijestiti Strane, navodeći razloge za kašnjenje

i datum kada arbitražno vijeće planira dostaviti završni izvještaj. Arbitražno vijeće ni u kojem slučaju neće dostaviti završni izvještaj u roku dužem od 180 dana od datuma svoje uspostave.

5. U hitnim slučajevima, uključujući one vezane za kvarljivu robu:
  - (a) arbitražno vijeće će uložiti sve napore da Stranama dostavi privremeni i završni izvještaj unutar polovine rokova navedenih u stavu 1. i 4. ovog člana. Ni u kojem slučaju arbitražno vijeće neće dostaviti završni izvještaj u roku dužem od 90 dana od datuma svoje uspostave;
  - (b) svaka Strana može arbitražnom vijeću podnijeti pisani zahtjev da preispita precizne aspekte privremenog izvještaja unutar polovine roka iz stava 2. ovog člana.
6. Završni izvještaj sadrži sljedeće:
  - (a) opisni dio sa sažetkom podnesaka i argumenata Strana;
  - (b) utvrđene činjenice;
  - (c) utvrđenu primjenjivost relevantnih odredbi i osnovno obrazloženje svih zaključaka; i
  - (d) preporuku da Strana koja je tužena uskladi mjeru sa obavezama prema ovom Ugovoru.
7. Svi zaključci, odluke i preporuke u završnom izvještaju arbitražnog vijeća su konačni i obavezujući za Strane, i ne uspostavljaju nikakva prava niti obaveze za bilo koju osobu. Radi veće sigurnosti, ništa u završnom izvještaju ne može uvećati ili smanjiti prava i obaveze Strana prema ovom Ugovoru.

Član 10.

Provedba izvještaja arbitražnog vijeća

1. Tužena Strana će preduzeti sve mjere neophodne za postupanje po odlukama i svim preporukama iz završnog izvještaja arbitražnog vijeća u dobroj vjeri, a Strane će nastojat postići dogovor o roku u kojem će tužena Strana postupiti po tim odlukama i preporukama.
2. Najkasnije 30 dana od prijema završnog izvještaja tužena Strana će obavijestiti Stranu koja je podnijela tužbu o roku koji joj je potreban za usklađivanje (u daljem tekstu „razumni rok”), ako momentalno usklađivanje nije praktično moguće.
3. U slučaju da Strane nisu saglasne po pitanju razumnog roka za postupanje po odlukama i preporukama arbitražnog vijeća, Strana koja je podnijela tužbu će u roku od 50 dana od

datuma dostavljanja završnog izvještaja zahtijevati u pisanoj formi od prvobitnog arbitražnog vijeća da utvrdi trajanje razumnog roka. Taj će zahtjev istovremeno biti upućen drugoj Strani. Prvobitno arbitražno vijeće će dostaviti odluku Stranama u roku od 20 dana od datuma podnošenja zahtjeva.

4. U slučaju da bilo koji član prvobitnog arbitražnog vijeća više nije dostupan, primijenit će se postupak naveden u članu 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa. Rok za dostavljanje odluke o trajanju razumnog roka će biti 35 dana¹ od dana podnošenja zahtjeva iz stava 3. ovog člana.

5. Tužena Strana će u pisanoj formi obavijestiti Stranu koja je podnijela tužbu o svom napretku u postupanju po odlukama i preporukama arbitražnog vijeća najmanje jedan mjesec prije isteka razumnog roka.

6. Razumni rok može biti produžen međusobnim sporazumom Strana.

7. Prije isteka razumnog roka tužena Strana će obavijestiti Stranu koja je podnijela tužbu o svim mjerama koje je preduzela kako bi postupila po odlukama i preporukama arbitražnog vijeća.

8. U slučaju da Strane nisu saglasne o postojanju ili usklađenosti bilo koje mjere o kojoj je data obavijest iz stava 7. ovog člana s odredbama iz člana 2. (Područje primjene), Strana koja je podnijela tužbu može u pisanoj formi zahtijevati od prvobitnog arbitražnog vijeća da donese odluku o tome. U tom zahtjevu će navesti specifičnu spornu mjeru i odredbe člana 2. (Područje primjene) ovog Aneksa s kojima smatra da je ta mjera neusklađena, na način na koji se jasno može predstaviti pravni osnov za pritužbu, te će obrazložiti zašto je ta mjera neusklađena s odredbama člana 2. (Područje primjene) ovog Aneksa. Prvobitno arbitražno vijeće će obavijest o svojoj odluci dostaviti u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva.

9. U slučaju da bilo koji član prvobitnog arbitražnog vijeća više nije dostupan, primijenit će se postupak naveden u članu 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa i Dodatku I uz ovaj Aneks (Pravila postupanja arbitražnog vijeća). Rok za donošenje odluke bit će 60 dana² od dana podnošenja zahtjeva navedenog u stavu 8. ovog člana.

---

¹ Radi veće sigurnosti, rok od 35 dana ne uključuje dane obustave iz stava 7. člana 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa.

² Radi veće sigurnosti, rok od 60 dana ne uključuje dane obustave iz stava 7. člana 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa.

Član 11.

Kompenzacija i obustava ustupaka ili drugih obaveza

1. Ako tužena Strana ne obavijesti o bilo kojoj mjeri koju je prije isteka razumnog roka preduzela kako bi postupila u skladu s odlukama i preporukama arbitražnog vijeća, ili ako arbitražno vijeće utvrdi da nije preduzeta nikakva mjera za postupanje ili da je mjera, za koju je data obavijest prema stavu 7. člana 10. (Provedba izvještaja arbitražnog vijeća) ovog Aneksa, neusklađena s obavezama te Strane prema odredbama člana 2. (Područje primjene) ovog Aneksa, tužena Strana će, ukoliko to bude zahtijevala Strana koja je podnijela tužbu, pristupiti pregovorima sa Stranom koja je podnijela tužbu s ciljem iznalaženja obostrano prihvatljivog rješenja o kompenzaciji.

2. Ako se ne postigne dogovor o kompenzaciji u roku od dvadeset dana od dana prijema zahtjeva navedenog u stavu 1. ovog člana, Strana koja je podnijela tužbu će imati pravo da, po davanju obavijesti drugoj Strani, obustavi ustupke ili obaveze koje proizlaze iz bilo koje odredbe navedene u članu 2 (Područje primjene) ovog Aneksa u nivou koji odgovara poništenju ili šteti prouzrokovanom kršenjem. U obavijesti će se precizirati nivo ustupaka ili drugih obaveza koje Strana koja je podnijela tužbu namjerava obustaviti i navesti razlozi na kojima se zasniva obustava. Strana koja je podnijela tužbu može provesti obustavu u svakom trenutku nakon isteka 30 dana od dana prijema obavijesti od strane tužene Strane, osim ukoliko tužena Strana nije zatražila arbitražu na osnovu stava 5. ovog člana.

3. Kompenzacija iz stava 1. ovog člana i obustava iz stava 2. ovog člana bit će privremene mjere. Ni kompenzacija niti obustava nisu poželjnije više od potpunog otklanjanja neusklađenosti utvrđenih u završnom izvještaju arbitražnog vijeća. Obustava će se primjenjivati samo dok se neusklađenost u potpunosti ne otkloni ili dok se ne postigne obostrano prihvatljivo rješenje.

4. Prilikom razmatranja o tome koje će se koncesije ili druge obaveze obustaviti u skladu sa stavom 2:

(a) Strana koja je podnijela tužbu prvo treba nastojati obustaviti ustupke ili druge obaveze u odnosu na isti sektor/e kao i onaj u kojem je, u završnom izvještaju arbitražnog vijeća navedenom u članu 9. (Izvještaj arbitražnog vijeća) ovog Aneksa, utvrđena neusklađenost s obavezama iz ovog Ugovora;

(b) ako Strana koja je podnijela tužbu smatra da nije praktično moguće ili djelotvorno obustaviti ustupke ili druge obaveze u odnosu na isti sektor/e, ona može obustaviti ustupke ili druge obaveze u odnosu na drugi sektor/e; i

(c) Strana koja je podnijela tužbu će uzeti u razmatranje one ustupke ili druge obaveze čija bi obustava najmanje ometala provedbu ovog Ugovora.

5. Ako tužena Strana smatra da nivo obustave nije jednak nivou koji odgovara poništenju ili šteti prouzrokovoj kršenjem, ona može u pisanoj formi zahtijevati da prvobitno arbitražno vijeće odluči o tom pitanju. O takvom zahtjevu će obavijestiti Stranu koja je podnijela tužbu prije isteka roka od 20 dana navedenog u stavu 2. ovog člana. Prvobitno arbitražno vijeće će, nakon što eventualno zatraži mišljenja stručnjaka, obavijestiti Strane o svojoj odluci o nivou obustave ustupaka ili drugih obaveza, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ustupci ili druge obaveze neće biti obustavljene sve dok prvobitno arbitražno vijeće ne dostavi obavijest o svojoj odluci, a sve obustave će biti u skladu s odlukom arbitražnog vijeća.

6. U slučaju da bilo koji član prvobitnog arbitražnog vijeća više nije dostupan, postupci navedeni u članu 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa će se primjenjivati. Rok za donošenje odluke bit će 45 dana³ od dana podnošenja zahtjeva navedenog u stavu 5.

7. Obustava ustupaka ili drugih obaveza bit će privremene i neće se primjenjivati nakon što:

(a) Strane postignu zajednički dogovoreno rješenje u skladu sa članom 14. (Zajednički dogovoreno rješenje) ovog Aneksa; ili

(b) Strane postignu dogovor u vezi s tim da li se mjerom o kojoj je data obavijest prema stavu 1. člana 12. (Preispitivanje mjere preduzete s ciljem usklađivanje nakon obustave ustupaka ili drugih obaveza) ovog Aneksa tužena Strana usklađuje s odredbama iz člana 2. (Područje primjene) ovog Aneksa; ili

(c) bilo koja mjera za koju je utvrđeno da je neusklađena s odredbama navedenim u članu 2. (Područje primjene) ovog Aneksa bude povučena ili izmijenjena radi usklađivanja s tim odredbama, kao što je utvrđeno u stavu 2. člana 12. (Preispitivanje mjere preduzete s ciljem usklađivanje nakon obustave ustupaka ili drugih obaveza) ovog Aneksa.

Član 12.

Preispitivanje bilo koje mjere preduzete s ciljem usklađivanje nakon obustave ustupaka ili drugih obaveza

1. Tužena strana će obavijestiti Stranu koja je podnijela tužbu o bilo kojoj mjeri koju je preduzela u svrhu usklađivanja s odlukom arbitražnog vijeća i o svom zahtjevu za prekid obustave ustupaka ili drugih obaveza koje je primijenila Strana koja je podnijela tužbu.

2. Ako Strane ne postignu dogovor o tome da li se mjerom za koju je data obavijest tužena Strana usklađuje s odredbama navedenim u članu 6.2 (Područje primjene) ovog Aneksa u roku

---

³ Radi veće sigurnosti, rok od 45 dana ne uključuje dane obustave iz stava 7. člana 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa.

od 30 dana od dana prijema obavijesti, Strana koja je podnijela tužbu će uputiti zahtjev u pisanom obliku prvobitnom arbitražnom vijeću da odluči o tom pitanju. O takvom će zahtjevu istovremeno obavijestiti i drugu Stranu. Odluka arbitražnog vijeća bit će saopćena Stranama u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ako Strana koja je podnijela tužbu ne zahtijeva od arbitražnog vijeća da odluči o tom pitanju, ili arbitražno vijeće odluči da je bilo koja mjera preduzeta s ciljem usklađivanja s odredbama člana 2. (Područje primjene) ovog Aneksa, prekinut će se obustava ustupaka ili drugih obaveza.

3. U slučaju da bilo koji član prvobitnog arbitražnog vijeća više nije dostupan, primjenjivat će se postupci navedeni u članu 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa. Rok za donošenje odluke bit će 60 dana⁴ od dana podnošenja zahtjeva navedenog u stavu 2. ovog člana.

Član 13. Obustava i okončanje arbitražnog postupka

1. Arbitražno vijeće će u svakom trenutku, na pisani zahtjev obje Strane, obustaviti svoj rad na period o kojem se Strane dogovore, ali koji neće biti duži od 12 mjeseci i nastaviti će sa radom po isteku dogovorenog roka na pisani zahtjev Strane koja je podnijela tužbu, ili prije isteka dogovorenog roka na pisani zahtjev obje Strane. Ako Strana koja je podnijela tužbu ne zahtijeva nastavak rada arbitražnog vijeća prije isteka dogovorenog perioda obustave, postupak rješavanja spora započet u skladu s ovim Aneksom će se smatrati okončanim. U skladu sa članom 3. (Odabir foruma) ovog Aneksa, obustava i okončanje rada arbitražnog vijeća ne dovode u pitanje prava nijedne Strane u nekom drugom postupku.

2. Strane mogu u svakom trenutku u pisanoj formi dogovoriti okončanje postupka rješavanja spora započetog u skladu s ovim Aneksom.

Član 14. Zajednički dogovoreno rješenje

Strane mogu u svakom trenutku postići zajednički dogovoreno rješenje spora iz ovog Aneksa. O takvom rješenju će obavijestiti arbitražno vijeće, ako do njega dođu. Ako je za rješenje potrebno odobrenje u skladu s relevantnim domaćim postupcima bilo koje Strane, u obavijesti će se pozvati na ovu obavezu, a postupak rješavanja spora pokrenut u skladu s ovim Aneksom će biti obustavljen. Ako takvo odobrenje nije potrebno ili po prijemu obavijesti o završetku takvih domaćih postupaka, ovaj postupak bit će okončan.

---

⁴ Radi veće sigurnosti, rok od 60 dana ne uključuje dane obustave iz stava 7. člana 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa.

Član 15.
Poslovník o radu

1. Postupci za rješavanja sporova prema ovom Aneksu bit će vođeni u skladu s Aneksom VII (Pravila postupanja arbitražnog vijeća) ovog Ugovora.
2. Bilo koji rok ili druga pravila i postupci za arbitražna vijeća predviđeni u ovom Aneksu mogu se promijeniti zajedničkim dogovorom Strana.

Član 16.
Pravila o tumačenju

Arbitražno vijeće tumači odredbe iz člana 2. (Područje primjene) ovog Aneksa u skladu sa običajnim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, uključujući i onim kodificiranim u *Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora* iz 1969. godine.

Član 17.
Troškovi

Svaka Strana snosi troškove arbitra kojeg je imenovala, svoje troškove i pravne troškove. Troškove predsjedavajućeg arbitražnog vijeća i druge troškove u vezi s provedbom postupka snose Strane u jednakim dijelovima.

DODATAK I uz ANEKS VI

Poslovník o radu arbitražnog vijeća

Član 1. Definicije

1. Za potrebe ovog Aneksa:

„*savjetnik*” označava osobu koju je Strana angažovala za savjetovanje ili pomoć Strani u vezi sa postupkom arbitražnog vijeća;

„*arbitražno vijeće*” označava vijeće uspostavljeno prema članu 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova);

„*arbitar*” označava člana arbitražnog vijeća uspostavljenog prema članu 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova);

„*pomoćnik*” označava osobu koja provodi istraživanja i pruža pomoć arbitru, u skladu s uvjetima imenovanja arbitra;

„*Strana koja je podnijela tužbu*” označava Stranu koja zahtijeva uspostavljanje arbitražnog vijeća prema članu 5. (Pokretanje arbitražnog postupka) Aneksa VI (Rješavanje sporova);

„*Tužena strana*” označava Stranu koja navodno krši odredbe člana 2. (Područje primjene) Aneksa VI (Rješavanje sporova); i

„*predstavnik Strane*” označava zaposlenika ili bilo koju osobu koju je imenovao vladin odjel ili agencija ili bilo koje javno tijelo Strane koja predstavlja Stranu za potrebe spora na osnovu ovog Ugovora.

Član 2. Logističko vođenje

Tužena strana će biti zadužena za logističko vođenje postupka za rješavanje spora, naročito za organizaciju rasprava, osim ako se ne ugovori drukčije.

Član 3. Obavijesti

1. Strane i arbitražno vijeće će dostavljati svaki zahtjev, obavijest, pisani podnesak ili drugi dokument putem elektronske pošte (e-mail), s kopijom koja će biti dostavljena istog dana putem preporučene pošte, kurira, telefaksa, uručnja uz priznanicu ili bilo kojeg drugog telekomunikacijskog sredstva koje osigurava dokaz o slanju. Osim ako se dokaže drukčije, e-mail poruka će se smatrati primljenom na dan njenog slanja.
2. Strana će drugoj Strani i svakom arbitru dostaviti elektronsku kopiju svakog svog pisanog podneska i odgovora. Papirni primjerak dokumenta će također biti dostavljen.
3. Sve obavijesti će biti adresirane na i dostavljene Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovinu ili njegovom slijedniku te Ministarstvu ekonomije Republike Turske, ili njegovom slijedniku.
4. Manje greške u pisanju u bilo kojem zahtjevu, obavijesti, pisanom podnesku ili drugom dokumentu vezanom za postupak arbitražnog vijeća mogu se ispraviti dostavljanjem novog dokumenta u kojem su jasno navedene izmjene, ukoliko se druga Strana tome ne protivi.
5. Ako je posljednji dan za dostavu dokumenta službeni praznik u bilo kojoj Strani, dokument se može dostaviti sljedećeg radnog dana.

Član 4. Početak arbitraže

Osim ako Strane dogovore drukčije, sastat će se s arbitražnim vijećem u roku od sedam dana od dana uspostave arbitražnog vijeća kako bi odlučili o pitanjima koja Strane ili arbitražno vijeće smatraju prikladnim, uključujući naknadu i troškove koje treba platiti arbitrima. Arbitri i predstavnici Strana mogu učestvovati na ovom sastanku putem telekonferencijske ili videokonferencijske veze.

Član 5. Inicijalni podnesci

Strana koja je podnijela tužbu će dostaviti svoj inicijalni pisani podnesak najkasnije 20 dana od dana uspostave arbitražnog vijeća. Tužena Strana će dostaviti svoj pisani protupodnesak najkasnije 20 dana nakon dana dostave inicijalnog pisanog podneska.

Član 6. **Rad arbitražnih vijeća**

1. Predsjedavajući arbitražnog vijeća će predsjedavati svim sjednicama. Arbitražno vijeće može na predsjedavajućeg prenijeti nadležnost za donošenje administrativnih i procesnih odluka.
2. Osim ako ovaj Ugovor ne predviđa drukčije, arbitražno vijeće može obavljati svoje aktivnosti bilo kojim putem, uključujući putem telefona, telefaksa ili kompjuterskih veza.
3. Samo arbitri mogu učestvovati u raspravama arbitražnog vijeća, ali arbitražno vijeće može dozvoliti svojim pomoćnicima da prisustvuju raspravama. Sastavljanje bilo koje odluke ili preporuke ostaje isključiva odgovornost arbitražnog vijeća i ne može se prenositi na druge.
4. Kada se javi neko procesno pitanje koje nije obuhvaćeno ovim Ugovorom, arbitražno vijeće može u konsultaciji sa Stranama usvojiti odgovarajući postupak koji nije neusklađen sa ovim Ugovorom.
5. Kada arbitražno vijeće smatra da postoji potreba da se promijeni bilo koji rok primjenjiv u postupku ili da se izvrši bilo koja druga procesna ili administrativna prilagodba u postupku, obavijestit će Strane u pisanoj formi o razlozima za izmjenu ili prilagodbu uz navođenje roka ili prilagodbe koja je potrebna.

Član 7. **Zamjena**

1. Ako arbitar ne bude u mogućnosti da učestvuje u postupku ili da ostavku, ili ga treba zamijeniti, izabrat će se slijednik u skladu sa članom 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova).
2. Ako Strana smatra da arbitar ne postupa u skladu sa zahtjevima iz Kodeksa ponašanja iz Priloga II (Kodeks ponašanja arbitara) (u daljem tekstu: „Kodeks ponašanja”) i da iz tog razloga treba biti zamijenjen, ta Strana treba obavijestiti drugu Stranu u roku od 15 dana od trenutka kada je saznala za okolnosti koje predstavljaju nepostupanje arbitra u skladu s Kodeksom ponašanja.
3. Ako Strana smatra da arbitar, osim predsjedavajućeg, ne postupa u skladu sa zahtjevima iz Kodeksa ponašanja, Strane će se konsultirati, i ako su saglasne, zamijenit će arbitra i odabrati zamjenu u skladu s postupkom navedenim u članu 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova).
4. Ako Strane ne postignu saglasnost o potrebi zamjene arbitra, svaka Strana može zahtijevati da se to pitanje uputi predsjedavajućem arbitražnog vijeća, čija će odluka biti

konačna. Ako predsjedavajući, u skladu s tim zahtjevom, utvrdi da arbitar nije postupao u skladu sa zahtjevima iz Kodeksa ponašanja, novi arbitar će biti izabran. Strana koja je izabrala arbitra kojeg je potrebno zamijeniti će odabrati novog arbitra u skladu sa članom 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova). Ako Strana ne izabere novog arbitra u roku od pet dana od odluke predsjedavajućeg arbitražnog vijeća, predsjedavajući će zahtijevati od generalnog direktora PCA-a da imenuje arbitra u roku od 20 dana.

5. Ako Strana smatra da predsjedavajući arbitražnog vijeća ne postupa u skladu sa zahtjevima iz Kodeksa ponašanja, Strane će se konsultirati i, ukoliko budu saglasne, zamijenit će predsjedavajućeg i odabrati zamjenu u skladu s postupkom navedenim u članu 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova).

6. Ako Strane ne postignu dogovor o potrebi zamjene predsjedavajućeg, svaka Strana može zahtijevati da se to pitanje uputi nekoj neutralnoj trećoj strani. Ako Strane nisu u mogućnosti da se dogovore o neutralnoj trećoj strani, to pitanje će se uputiti generalnom sekretaru PCA-a, čija će odluka o potrebi zamjene predsjedavajućeg biti konačna. Ako neutralna treća strana ili generalni sekretar PCA-a, ovisno o slučaju, odluče da prvobitni predsjedavajući nije postupao u skladu sa zahtjevima iz Kodeksa ponašanja, Strane će se dogovoriti o zamjeni. Ako Strane ne postignu dogovor o novom predsjedavajućem, generalni sekretar PCA-a će, na zahtjev bilo koje Strane, izabrati novog predsjedavajućeg u roku od 20 dana od zahtjeva.

7. Postupak arbitražnog vijeća će biti obustavljen u periodu koji je potreban za provedbu postupka predviđenog u stavu 1. do 6. ovog člana.

Član 8. Rasprave

1. Osim ako se Strane dogovore drukčije, održat će se najmanje jedna rasprava. Predsjedavajući će zakazati datum i vrijeme rasprave u konsultaciji sa Stranama i drugim arbitrima i to će u pisanoj formi potvrditi Stranama. Ovu informaciju će Strana zadužena za logističko vođenje postupka također učiniti javno dostupnom kada rasprava bude otvorena za javnost.

2. Osim ako se Strane dogovore drukčije, rasprava će se održati u Bosni i Hercegovini, kada je Strana koja je podnijela tužbu Turska, odnosno u Turskoj kada je Strana koja je podnijela tužbu Bosna i Hercegovina.

3. Arbitražno vijeće može sazvati dodatne rasprave ako se Strane o tome dogovore.

4. Svi arbitri će biti prisutni tokom cijelog trajanja svake rasprave.

5. Predstavnici Strane, savjetnici Strane, administrativno osoblje, tumači, prevodioci,

izvjestioci i pomoćnici arbitara mogu prisustvovati raspravama, bez obzira na to da li su rasprave otvorene za javnost ili ne. Samo se predstavnici i savjetnici Strane mogu obratiti arbitražnom vijeću.

6. Najkasnije u roku od pet dana prije datuma rasprave, svaka Strana će arbitražnom vijeću i istovremeno i drugoj Strani dostaviti spisak imena osoba koje će iznositi usmene argumente ili izlaganja na raspravi u ime te Strane i drugih predstavnika ili savjetnika koji će prisustvovati raspravi.

7. Rasprave arbitražnih vijeća će biti zatvorene za javnost. Strane mogu odlučiti da rasprave djelimično ili u potpunosti otvore za javnost. Arbitražno vijeće će zasjedati na zatvorenim sjednicama kada podnesci i argumenti Strane sadrže povjerljive informacije.

8. Arbitražno vijeće će voditi raspravu na sljedeći način, osiguravajući da je Strani koja je podnijela tužbu i tuženj Strani dodijeljeno jednako vrijeme:

podnesci

- (a) podnesak Strane koja je podnijela tužbu; i
- (b) protupodnesak tužene Strane.

odgovori

- (a) odgovor Strane koja je podnijela tužbu; i
- (b) protuodgovor tužene Strane.

9. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tokom rasprave postavljati pitanja bilo kojoj Strani.

10. Arbitražno vijeće će organizirati pripremu transkripta sa svake rasprave i dostavu kopije transkripta Stranama što je prije moguće.

11. U roku od 10 dana od datuma rasprave, svaka Strana može arbitražnom vijeću i istovremeno i drugoj Strani dostaviti dodatni pisani podnesak u vezi bilo kojeg pitanja koje se javi tokom rasprave.

Član 9. Pitanja u pisanoj formi

1. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tokom postupka pisanim putem uputiti pitanja jednoj Strani ili objema Stranama. Arbitražno vijeće će osigurati da svaka Strana dobije

kopiju svih pitanja koja je postavilo arbitražno vijeće.

2. Svaka Strana će također arbitražnom vijeću i istovremeno i drugoj Strani dostaviti kopiju svog pismenog odgovora na pitanja arbitražnog vijeća. Svaka će Strana imati mogućnost da dostavi pismene komentare na odgovor druge Strane u roku od 10 dana od dana prijema.

Član 10. Povjerljivost

Strane i njihovi savjetnici će čuvati povjerljivost rasprava arbitražnog vijeća kada se rasprave održavaju na zatvorenim sjednicama, razmatranja i privremenog izvještaja vijeća, te svih pisanih podnesaka vijeću i komunikacije s vijećem. Svaka Strana i njeni savjetnici će čuvati u povjerenju sve informacije koje druga Strana dostavi arbitražnom vijeću, a koje ta Strana označi kao povjerljive. Ništa u ovom Aneksu ne sprječava neku Stranu da iznese svoje stavove javnosti ako prilikom spominjanja informacija koje je dostavila druga Strana, a označila ih je kao povjerljive, ne iznese te informacije.

Član 11. Ex parte kontakti

1. Arbitražno vijeće se neće sastajati sa, saslušati ili na drugi način kontaktirati Stranu u odsutnosti druge Strane.

2. Nijedan arbitar ne smije raspravljati o bilo kojem aspektu predmeta postupka s jednom Stranom ili obje Strane u odsutnosti drugih arbitara.

Član 12. Hitni slučajevi

U hitnim slučajevima navedenim u Aneksu VI (Rješavanje sporova), arbitražno vijeće će, nakon konsultacije sa Stranama, po potrebi prilagoditi rokove iz ovog Aneksa i o tome obavijestiti Strane.

Član 13. Prevođenje i tumačenje

1. Zajednički radni jezik u postupanju arbitražnog vijeća je engleski. Ako se Strana odluči koristiti tumačenjem tokom postupka, organizacija i troškovi idu na teret te Strane.

2. Svaki dokument podnesen na upotrebu u bilo kojem postupku u skladu sa ovim

Aneksom bit će na engleskom jeziku. Ako neki originalni dokument nije sačinjen na engleskom jeziku, Strana koja ga podnosi na upotrebu u postupku će osigurati prijevod tog dokumenta.

Član 14. Računanje rokova

1. Svi rokovi navedeni u ovom Aneksu će se računati prema kalendarskim danima, pri čemu prvi dan predstavlja dan nakon radnje ili činjenice na koju se odnosi.
2. Kada, iz razloga provedbe stava 5. člana 3, Strana primi dokument na drugi datum koji nije datum kada je isti dokument primila druga Strana, bilo koji rok čije računanje zavisi od tog prijema će se računati od posljednjeg datuma prijema tog dokumenta.

Član 15. Drugi postupci

Osim ako nije predviđeno drukčije, ovaj Dodatak se također odnosi na postupke uspostavljene prema članu 10. (Provedba izvještaja arbitražnog vijeća), članu 11. (Kompenzacija i obustava ustupaka ili drugih obaveza) i članu 12. (Preispitivanje mjere preduzete s ciljem usklađivanje nakon obustave ustupaka ili drugih obaveza) Aneksa VI (Rješavanje sporova).

DODATAK II uz ANEKS VI Kodeks ponašanja arbitara

Član 1. Definicije

1. U ovom Kodeksu ponašanja:

„**arbitar**” označava člana arbitražnog vijeća uspostavljenog prema članu 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova);

„**kandidat**” označava osobu koja se razmatra za odabir arbitra prema članu 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova);

„**pomoćnik**” označava osobu koja provodi istraživanja i pruža pomoć arbitru, prema uvjetima imenovanja arbitra;

„**postupak**” označava postupak arbitražnog vijeća prema Aneksu VI (Rješavanje sporova), osim ako nije drukčije određeno; i

„**osoblje**” u kontekstu arbitra, označava osobe koja usmjerava i kontrolira arbitar, a koje nisu pomoćnici.

Član 2. Odgovornost za postupak

Tokom postupka, svaki kandidat i arbitar će izbjegavati nepriličnost i stvaranje dojma nepriličnosti, bit će neovisni i nepristrasni, izbjegavat će direktne i indirektne sukobe interesa i pridržavat će se visokih standarda postupanja kako bi se očuvao integritet i nepristrasnost mehanizma za rješavanje sporova. Arbitri neće primati upute od bilo koje organizacije ili vlade u vezi pitanja koja se razmatraju pred arbitražnim vijećem. Raniji arbitri se moraju pridržavati obaveza uspostavljenih u članu 6. (Obaveze ranijih arbitara) i članu 7. (Povjerljivost) ovog Aneksa.

Član 3. Obaveze otkrivanja informacija

1. Prije potvrde njegovog ili njenog odabira za arbitra prema Aneksu VI (Rješavanje sporova), kandidat će otkriti svaki interes, vezu ili pitanje koje bi moglo uticati na njegovu ili njenu neovisnost ili nepristrasnost ili koje bi razumno moglo stvoriti dojam nepriličnosti ili

pristrasnosti u postupku. U tom smislu, kandidat će uložiti sve razumne napore da bi saznao za bilo koje takve interese, veze ili pitanja.

2. Kandidat ili arbitar će Zajedničkom odboru saopćavati samo pitanja koja se tiču stvarnih ili potencijalnih kršenja ovog Kodeksa ponašanja kako bi ih Strane razmatrale.

3. Kada bude izabran, arbitar će i dalje ulagati sve razumne napore da sazna o bilo kakvim interesima, vezama ili pitanjima navedenim u stavu 1. ovog člana i otkrit će ih. Obaveza otkrivanja informacija je trajna dužnost koja od arbitra zahtijeva otkrivanje svih takvih interesa, veza ili pitanja koje se mogu javiti tokom bilo koje faze postupka čim arbitar sazna za njih. Arbitar će otkriti takve interese, veze ili pitanja tako što će pismenim putem informirati Zajednički odbor kako bi to Strane mogle razmatrati.

Član 4. Dužnosti arbitara

1. Po izboru, arbitar će svoju dužnost tokom cijelog postupka obavljati temeljito i ekspeditivno, te pravično i marljivo.

2. Arbitar će razmatrati samo ona pitanja koja se postave tokom postupka te koja su neophodna za donošenje odluke i neće ovu dužnost prenositi ni na jednu drugu osobu.

3. Arbitar će preduzeti odgovarajuće korake kako bi osigurao da njegovi/njeni pomoćnici i osoblje budu upoznati i postupaju u skladu sa članom 2. (Odgovornost za postupak), članom 3. (Obaveza otkrivanja informacija) i članom 7. (Povjerljivost) ovog Aneksa.

4. Arbitar neće stupati u jednostrane (*ex parte*) kontakte u vezi s postupkom.

Član 5. Neovisnost i nepristrasnost arbitara

1. Arbitar mora biti neovisan i nepristrasan i izbjeći stvaranje dojma nepriličnosti ili pristrasnosti i ne smije biti pod uticajem vlastitog interesa, vanjskog pritiska, političkih faktora, javnih zahtjeva i odanosti Strani ili straha od kritike.

2. Arbitar neće, bilo direktno ili indirektno, snositi bilo kakvu obavezu ili prihvatiti bilo kakvu korist koja bi na bilo koji način ometala, ili ostavljala dojam da ometa, propisno obavljanje njenih ili njegovih dužnosti.

3. Arbitar ne smije koristiti svoj položaj u arbitražnom vijeću za isticanje bilo kojih ličnih ili privatnih interesa i izbjegavat će radnje koje mogu stvoriti dojam da su drugi u posebnom položaju da mogu uticati na nju ili njega.

4. Arbitar ne smije dozvoliti da finansijske, poslovne, profesionalne, porodične ili društvene veze ili odgovornosti utiču na njeno ili njegovo ponašanje ili sud.

5. Arbitar će izbjegavati uspostavljanje odnosa ili stjecanje bilo kakvog finansijskog interesa koji bi mogao uticati na njenu ili njegovu nepristrasnost ili koji bi mogao razumno stvoriti dojam o nepriličnosti ili pristrasnosti.

Član 6. Obaveze ranijih arbitara

Svi raniji arbitri moraju izbjegavati radnje kojima bi se mogao stvoriti dojam da su bili pristrasni u vršenju svojih dužnosti ili da su imali bilo kakvu korist od odluke ili rješenja arbitražnog vijeća.

Član 7. Povjerljivost

1. Nijedan arbitar ili raniji arbitar neće ni u jednom trenutku otkriti ili iskoristiti nijednu informaciju koja nije za javnost, a tiče se postupka ili je dobivena tokom postupka, osim u svrhu tog postupka, a naročito neće otkriti ili iskoristiti takvu informaciju kako bi stekao ličnu korist ili korist za druge ili uticao na interes drugih.

2. Arbitar neće otkriti odluku ili dijelove odluke arbitražnog vijeća prije njihovog objavljivanja u skladu s Aneksom VI (Rješavanje sporova).

3. Arbitar ili raniji arbitar neće ni u jednom trenutku otkriti razmatranja arbitražnog vijeća, ili stav bilo kojeg arbitra u vezi s razmatranjima.

Član 8. Troškovi

Svaki arbitar će voditi evidenciju i dostaviti konačni obračun vremena posvećenog postupku i svojih troškova, kao i vremena i troškova svojih asistenata.